

UCHWAŁA NR XIV/133/25
RADY MIEJSKIEJ W ROPCZYCACH

z dnia 29 kwietnia 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko –
Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), art. 34 ust. 6 pkt 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079 ze zm.) w związku z Porozumieniem Międzygminnym z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie powołania Związku ZIT i określenia zasad współpracy jednostek samorządu terytorialnego Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu realizacji zadań w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (Dz. Urz. Województwa Podkarpackiego z 14 lipca 2023 r. poz. 3562), **Rada Miejska w Ropczycach uchwala się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały wraz z Prognozą Oddziaływania na Środowisko Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego stanowiącą załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Ropczyc.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Marek Misiura

DĘBICKO-
ROPCZYCKI
OBSZAR
FUNKCJONALNY

STRATEGIA ZIT DĘBICKO-ROPCZYCKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

Opracowanie

Spis treści

Wprowadzenie	5
1. Podstawa prawna Strategii ZIT	6
2. Synteza diagnozy obszaru realizacji ZIT	9
2.1 Definicja obszaru wsparcia	9
2.2 Kluczowe powiązania gospodarcze, społeczne i środowiskowe w DROF	12
2.3 Analiza SWOT	17
2.4 Potencjały, problemy i wyzwania rozwojowe DROF w wybranych obszarach tematycznych	20
3 Założenia planistyczne w DROF	68
3.1 Cele realizowane w ramach ZIT wraz z kierunkami działań	68
3.2 Uzasadnienie logiki ZIT i matryca Strategii ZIT	73
4 Poziom operacyjny	77
4.1 Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny	77
4.2 Lista projektów rezerwowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny	89
4.3 Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób konkurencyjny	95
4.4 Lista projektów komplementarnych	98
5 Założenia wdrożeniowe	100
5.1 System realizacji Strategii	100
5.2 Komplementarność opracowania	104
5.3 Opis udziału partnerów w przygotowaniu Strategii i jej realizacji	110
6. Źródła finansowania	113
7. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	115
Spis grafik, tabel i wykresów	116
Załącznik nr 1 Sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych dokumentu Strategii ZIT DROF	117
Załącznik nr 2 Sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych projektów Strategii ZIT DROF	117
Załącznik nr 3 Podsumowanie procedury środowiskowej	117

Wykaz skrótów

DROF	Dębicko - Ropczycki Obszar Funkcjonalny - Miejski Obszar Funkcjonalny, wyznaczony w Strategii Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030, obejmujący obszar gmin: Gmina Miasta Dębica, Gmina Dębica, Gmina Ropczyce, Gmina Żyraków
FEP 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027
FEPW 2021-2027	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027
SZOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych
OSI	Obszar Strategicznej Interwencji
MOF	Miejski Obszar Funkcjonalny
Porozumienie	Porozumienie międzygminne w sprawie powołania Związku ZIT i określenia zasad współpracy jednostek samorządu terytorialnego Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu realizacji zadań w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
Rozporządzenie Ogólne	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej
Umowa Partnerstwa	Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce
Ustawa wdrożeniowa	ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021 – 2027 (tekst jednolity Dz.U. z 2022 poz. 1079 ze zm.).
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne - instrument rozwoju terytorialnego, o którym mowa w art. 34 ust. 1 ustawy wdrożeniowej.
Strategia ZIT	Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych - strategia, o której mowa w art. 34 ustawy wdrożeniowej, której opracowanie jest warunkiem umożliwiającym realizację Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.
Związek ZIT	związek, o którym mowa w art. 34 ust. 5 ustawy wdrożeniowej, będący zinstytucjonalizowaną formą współpracy JST, służącą realizacji wspólnych działań w ramach instrumentu ZIT.
Związek ZIT DROF	związek ZIT, o którym mowa w art. 34 ust. 5 ustawy wdrożeniowej powołany na mocy porozumienia międzygminnego z dnia 7 lipca 2023 r., będący zinstytucjonalizowaną formą współpracy JST tworzących Dębicko Ropczycki Obszar Funkcjonalny.

Wprowadzenie

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego to dokument operacyjny, który skupia się na skoordynowaniu i prowadzeniu zintegrowanych działań przez jednostki DROF. W ramach przedmiotowej Strategii ZIT oraz identyfikowanych projektów zintegrowanych, członkowie DROF będą realizować działania, mające wpływ na cały obszar funkcjonalny, wykorzystując potencjały rozwojowe obszaru, jak również szanse i wyzwania oraz przeciwdziałając pojawiającym się zagrożeniom i słabym stronom.

W nowej perspektywie finansowej UE 2021-2027 dla miejskich obszarów funkcjonalnych, a tym samym Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego przewidywane jest wsparcie w formie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Istotą ZIT w perspektywie 2021-2027 jest realizacja projektów zintegrowanych, które umożliwiają i przyczyniają się do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów, jak również zaspokajania potrzeb społeczności i wykorzystania potencjałów i mocnych stron. Mechanizm ten realizowany jest w oparciu o strategię terytorialną, będącą jednym z instrumentów wsparcia rozwoju terytorialnego, zgodnie z art. 28 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. Wdrażanie instrumentu ZIT i pozyskanie dofinansowania w Dębicko-Ropczyckim Obszarze Funkcjonalnych umożliwi Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027.

Wśród głównych priorytetów, które mogą być finansowane z programu i dotyczą ZIT, można wymienić przede wszystkim działania dotyczące mobilności miejskiej, działania związane z ochroną, rozwojem i promowaniem walorów i usług turystycznych, dziedzictwem kulturowym i naturalnym oraz fizyczną odnową i bezpieczeństwem przestrzeni publicznych.

Przedmiotowa strategia stanowi wyraz zachowania komplementarności międzyokresowej i kontynuację zapisów poprzedniej strategii opracowanej dla Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego. We wspomnianym dokumencie wśród celów strategicznych znalazły się:

- Cel I - Konkurencyjna gospodarka oparta na tradycjach przemysłowych regionu, nowoczesnym rolnictwie i specjalizacjach regionalnych
- Cel II - Efektywność energetyczna i środowiskowa w transporcie publicznym i energetyce
- Cel III - Potencjał DROF kreowany w oparciu o efektywne wykorzystanie posiadanych walorów przyrodniczych i kulturowych
- Cel IV - Wyedukowane społeczeństwo zaangażowane lokalnie i aktywne na rynku pracy

Przedmiotowa Strategia ZIT wykazuje spójność w szczególności z Celem II i III poprzedniej strategii.

1. Podstawa prawna Strategii ZIT

Miejskie obszary funkcjonalne, w tym DROF, w perspektywie finansowej UE 2021-2027 mogą wykorzystać instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, do realizacji projektów zintegrowanych, które przyczynią się do rozwiązania zidentyfikowanych na terenie DROF problemów, zaspokojenia potrzeb mieszkańców obszaru oraz wykorzystania posiadanych potencjału. Dostrzegając konieczność zapewnienia zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego wyznaczonego w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030, samorządy zrzeszone w ramach DROF zadeklarowały wolę zawiązania zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa w celu realizacji zadań z wykorzystaniem instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w perspektywie finansowej UE 2021-2027.

Podstawę prawną realizacji instrumentu ZIT w Dębicko-Ropczyckim Obszarze Funkcjonalnym stanowią następujące dokumenty:

- Umowa Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce,
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej,
- Ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. 2022 r. poz. 1079),
- Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027,
- Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027,
- Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030,
- Porozumienie międzygminne w sprawie powołania Związku ZIT i określenia zasad współpracy jednostek samorządu terytorialnego Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu realizacji zadań w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych¹.

¹ Porozumienie zawarte w dniu 7 lipca 2023 r. w Dębicy

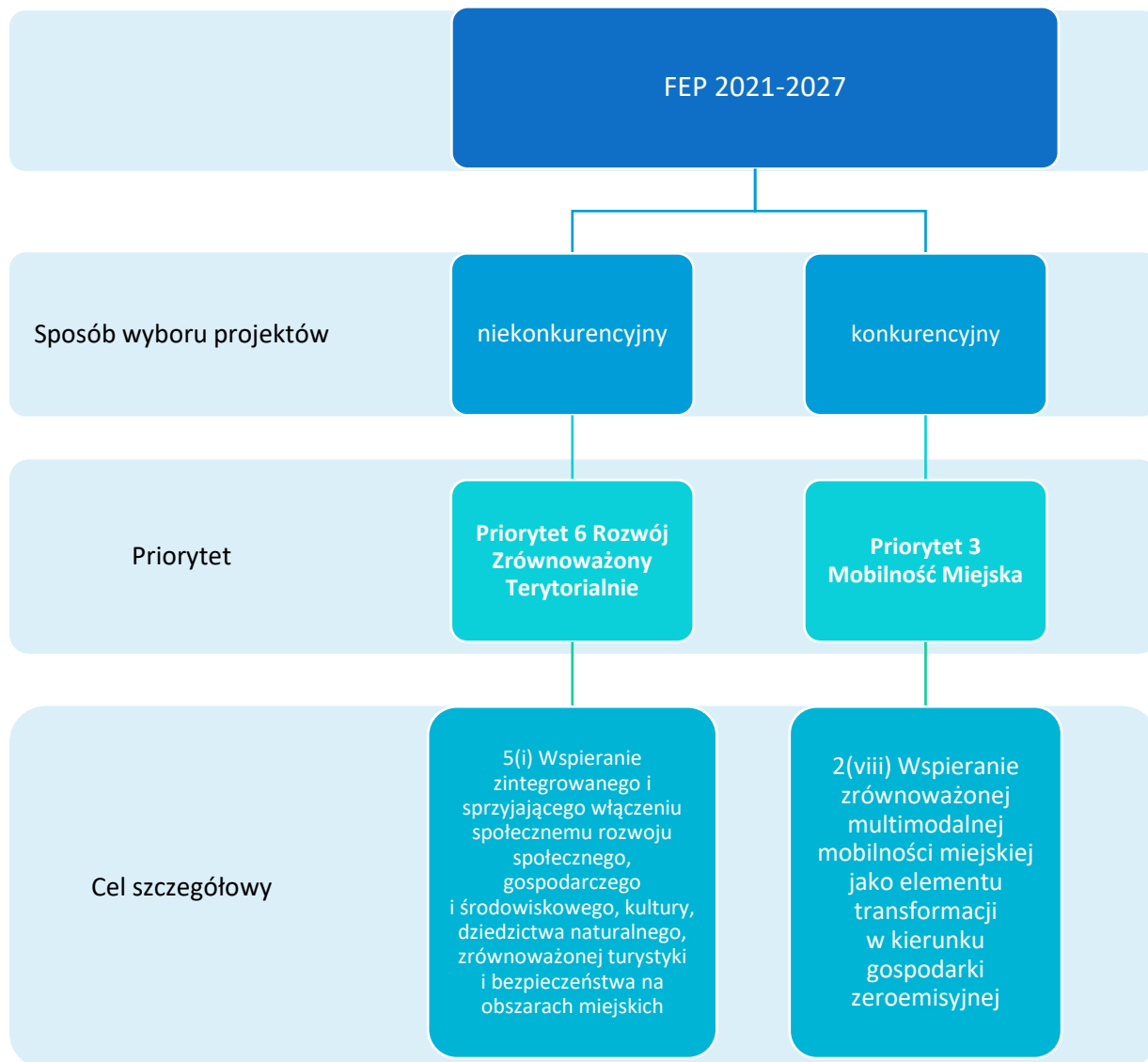
Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa, Strategia ZIT, która pełni rolę strategii terytorialnej, zgodnie z zapisami art. 34 ust. 15 ustawy wdrożeniowej powinna zawierać:

- syntezę diagnozy obszaru realizacji ZIT wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych,
- cele, które mają być zrealizowane w ramach ZIT, uwzględniające podejście zintegrowane, oczekiwane wskaźniki rezultatu i produktu, powiązania z właściwym programem,
- listę projektów wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami,
- źródła finansowania,
- warunki i procedury obowiązujące w realizacji Strategii ZIT,
- opis procesu zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT oraz sprawozdanie z jego konsultacji społecznych.

Uzupełnienie i uszczegółowienie techniczne zapisów Umowy Partnerstwa stanowi dokument: Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027. Niniejszy dokument odnosi się i uwzględnia wszystkie obowiązkowe elementy Strategii ZIT i jest zgodny z przywołanymi aktami prawnymi oraz ww. Zasadami realizacji instrumentów (...).

Z punktu widzenia możliwości realizacji instrumentu ZIT w województwie podkarpackim, w którym znajduje się DROF, istotne znaczenie mają zapisy **Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027** oraz **Szczegółowego Opisu Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027**. Zgodnie z art. 34. ust. 4 ustawy wdrożeniowej, ZIT są realizowane w wybranych obszarach tematycznych, które wskazane są w regionalnych lub krajowych programach.

Zgodnie z przywołanym programem, realizacja instrumentu ZIT w województwie podkarpackim dotyczy:

W ramach wskazanych celów szczegółowych wyróżnia się następujące rodzaje działań:

Cel szczegółowy	Rodzaje działań
Cel szczegółowy 5(i)	<ul style="list-style-type: none"> ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych; ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury; ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000; fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych; uzbrajanie terenów inwestycyjnych.
Cel szczegółowy 2(viii)	<ul style="list-style-type: none"> zintegrowany i efektywny system publicznego transportu zbiorowego na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych

2. Synteza diagnozy obszaru realizacji ZIT

Na potrzeby opracowania Strategii ZIT DROF przeprowadzono diagnozę obszaru w zakresie sytuacji społecznej, gospodarczej, infrastrukturalnej i środowiskowej², która poprzedzona była ankietą skierowaną do samorządów w celu zidentyfikowania realnych problemów i potrzeb występujących na obszarze DROF. Przedmiotowy rozdział składa się z następujących podrozdziałów:

Podrozdział	Charakterystyka
2.1 Definicja obszaru wsparcia	Zawiera podstawowe informacje na temat DROF m.in. liczbę ludności i powierzchnie oraz dostępność komunikacyjną i położenie.
2.2 Kluczowe powiązania gospodarcze, społeczne i środowiskowe w DROF	W tym podrozdziale uzasadniono słuszność prowadzenia interwencji w DROF, poprzez wskazanie powiązań funkcjonalnych (społeczno-gospodarczych i środowiskowych) wewnątrz obszaru.
2.3 Analiza SWOT	Analiza skupia się na prezentacji mocnych i słabych stron obszaru, jak również szans i zagrożeń. Opracowana została na podstawie przeprowadzonej diagnozy obszaru i stanowi podsumowanie najważniejszych czynników warunkujących rozwój DROF.
2.4 Potencjały, problemy i wyzwania rozwojowe DROF w wybranych obszarach tematycznych	Rozdział ten bazuje na opracowanej diagnozie i wynika z przeprowadzonej analizy SWOT. Zakres rozdziału został zawężony tylko do obszarów tematycznych, w ramach, których realizowany jest mechanizm ZIT w województwie podkarpackim, zgodnie z zapisami rozdziału 1. Podstawa prawna Strategii ZIT.

2.1 Definicja obszaru wsparcia

Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny (DROF) położony jest w zachodniej części województwa podkarpackiego. Obejmuje swoim zasięgiem gminy, które wchodzą w skład powiatu dębickiego (Gmina Miasta Dębica, Gmina Dębica, Gmina Żyraków,) i ropczycko-sędziszowskiego (Gmina Ropczyce). Powierzchnia obszaru wynosi około 421 km², z czego największa jest Gmina Ropczyce, mająca 139 km², co stanowi 33% całego obszaru DROF. Na obszarze zamieszkiwało 110 313 osób w 2023 r., co jest równe 5,32% mieszkańców województwa podkarpackiego. Jednostką, w której w 2023 r. zamieszkiwało najwięcej osób (42 986) jest Miasto Dębica, które jednocześnie jest najmniejszą

² Pełna wersja diagnozy dostępna jest na stronie internetowej: <https://debica.pl/dokumenty-strategiczne/strategia-zintegrowanych-inwestycji-terytorialnych-debicko-ropczyckiego-obszaru-funkcjonalnego/>

jednostką, pod względem powierzchni (34 km²). Poniżej przedstawiono powierzchnię poszczególnych gmin wchodzących w skład DROF wraz z liczbą ludności.

Tabela 1 Liczba ludności i powierzchnia obszaru DROF w 2023 r.

Jednostka	Liczba ludności	% ludności	Powierzchnia [km ²]	% powierzchni	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Gmina Dębica	25 685	23,28%	138	32,78%	186
Gmina Żyraków	14 449	13,10%	110	26,13%	131
Gmina Ropczyce	27 193	24,65%	139	33,02%	196
Miasto Dębica	42 986	38,97%	34	8,08%	1264
DROF	110 313	100%	421	100%	262

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Dębica zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (PZPWP) – Perspektywa 2030 stanowi ośrodek lokalny, pełniący istotne funkcje gospodarcze i społeczne. Wraz z Ropczycami tworzy duopol, wpływając na dostępność komunikacyjną w regionie. Dodatkowo w strategii województwa duopol Dębicy i Ropczyc określony został jako jeden z regionalnych biegunów wzrostu, który może stać się ośrodkiem multipolarnym (Dębica-Ropczyce-Mielec), jednocześnie przyczyniając się do rozwoju całego województwa³.

Zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Dębica wpisuje się w Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) na poziomie krajowym, jako średnie miasto tracące funkcje społeczno- gospodarcze – miasto obniżającego się potencjału, w którym zauważalne jest silne powiększanie niekorzystnego dystansu oraz umiarkowanie zła sytuacja⁴. W związku z tym, istotne jest wzmacnianie roli ośrodka poprzez m.in. realizowanie działań integrowanych w ramach DROF. Z uwagi na położenie obszaru w województwie podkarpackim, na poziomie krajowym został on zaliczony do OSI Polska Wschodnia. DROF ma on tym samym możliwość wsparcia w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, w celu utrwalenia warunków sprzyjających konkurencyjności oraz wyższej jakości życia w obszarze⁵.

Część obszaru DROF wpisuje się w zidentyfikowany w planie zagospodarowania województwa: Obszar Funkcjonalny Innowacyjnego Przemysłu (OFIP). Obejmuje on swoim zasięgiem Gminę Ropczyce i Gminę Dębica. OFIP charakteryzuje się wysokim stopniem możliwości rozwoju funkcji przemysłowych, wywodzących się z działalności od lat 30. XX w. Centralnego Okręgu Przemysłowego. Na opisywanych

³ Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

⁴ Załącznik nr 1 do FEP 2021-2027 Obszary Strategicznej Interwencji

⁵ <https://www.fepw.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/o-programie/>

terenach na tle województwa podkarpackiego występuje największe skupienie najnowocześniejszych zakładów przemysłowych z sektorów lotnictwa, elektromaszynowego, chemicznego i budowlanego⁶. Wyróżnikiem i potencjałem DROF jest również ustanowiony w 2022 r. Status Uzdrowiska Latoszyn w Gminie Dębica⁷.

Przez terytorium DROF przebiega autostrada A4 umożliwiającą swobodną komunikację na kierunku wschód-zachód, drogi wojewódzkie: DW986 relacji Tuszyma – Wiśniowa, DW985 relacji Tarnobrzeg – Mielec – Dębica i droga krajowa nr 94 stanowiąca alternatywę dla autostrady A4 oraz pełniącą funkcję obwodnicy w Dębicy i Ropczycach. Główną oś połączeń kolejowych stanowi magistralna linia kolejowa (E30) o znaczeniu międzynarodowym, której częścią jest linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny – Medyka. W bliskiej odległości od obszaru DROF znajduje się lotnisko w Rzeszowie-Jasionka a odległość wynosi 44 km. Szacunkowo DROF położony jest w odległości 113 km od przejścia granicznego w Medyce, 43 km od Rzeszowa, 31 km od Tarnowa⁸.

Grafika 1 Położenie DROF na tle województwa podkarpackiego

Źródło: opracowanie własne.

⁶ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030

⁷ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 października 2022 r. w sprawie nadania statusu uzdrowiska sołectwom Latoszyn i Podgradzie, położonym na obszarze Gminy Dębica

⁸ mapy.geoportal.gov.pl

2.2 Kluczowe powiązania gospodarcze, społeczne i środowiskowe w DROF

Bazując na opracowanej diagnozie oraz w oparciu o strategiczne dokumenty na poziomie wojewódzkim i krajowym, zidentyfikowano siłę i rodzaj powiązań w DROF, które warunkują rozwój funkcjonalny całego obszaru. Poniżej zaprezentowano kluczowe informacje dotyczące powiązań społecznych, gospodarczych i środowiskowych wewnątrz DROF.

Powiązania społeczne

Wyrazem powiązań społecznych są przepływy migracyjne ludności wewnątrz DROF. Na analizowanym obszarze widoczna jest suburbanizacja miasta Dębica, która przejawia się stopniowym zmniejszaniem się liczby mieszkańców miasta i przyrost populacji w obszarach sąsiednich. W latach 2013-2022 największe zmiany i przyrost liczby mieszkańców odnotowano w Gminie Żyraków – wzrost o 5,4%.

Poniżej przedstawiono migracje wewnętrzne ludności w 2022 r. wewnątrz DROF.

Tabela 2 Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według gminy poprzedniego i obecnego miejsca zamieszkania

Gmina obecnego miejsca zamieszkania	Gmina poprzedniego miejsca zamieszkania					Suma napływu mieszkańców
	Miasto Dębica	Gmina Dębica	Gmina Żyraków	Gmina Ropczyce (miasto)	Gmina Ropczyce (obszar wiejski)	
Miasto Dębica	-	74	26	3	9	112
Gmina Dębica	123	-	20	0	21	164
Gmina Żyraków	92	25	-	0	0	117
Gmina Ropczyce (miasto)	0	0	0	-	25	25
Gmina Ropczyce (obszar wiejski)	7	8	0	8	-	23
Suma odpływu mieszkańców	222	107	46	11	55	

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS.

Jak można zauważyć najwięcej mieszkańców w 2022 r. wyprowadziło się z miasta Dębica (222 osoby) i 55% z nich przeniosło się do gminy wiejskiej Dębica. Gmina ta odnotowała najwyższy przyrost i napływ nowych mieszkańców, w porównaniu do pozostałych gmin DROF, co świadczy o postępującej suburbanizacji miasta Dębica. W pozostałych gminach również widoczne są przemieszczenia, jednakże ich skala jest nieco niższa.

W przypadku Miasta Dębica w 2022 r. odnotowano wysoki udział dzieci objętych opieką przedszkolną wynoszący 127,3%. Najniższą wartość wskaźnika osiągnęła Gmina Dębica (68,8%). Warto zaznaczyć, że wiele mieszkańców okolicznych gmin, którzy pracują na terenie Miasta Dębica, dowozi swoje dzieci do przedszkoli zlokalizowanych w tym mieście, co przekłada się na wysoki odsetek dzieci objętych

opieką przedszkolną i większym obciążeniem placówek zlokalizowanych w mieście, a zarazem świadczy o silnych powiązaniach społecznych.

Podobnie jak w przypadku odsetka dzieci objętych opieką przedszkolną, Miasto Dębica notuje wysoki współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych, który wyniósł 114,5% w 2021 r. Wysoki wskaźnik odnotowano również w Ropczycach, a jego wartość wynosiła 98,3%, w pozostałych gminach wartość wskaźnika skolaryzacji była poniżej 82%. Przytoczone dane wskazują na większe obciążenie placówek edukacyjnych w Dębicy i korzystanie z oferty edukacyjnej, przez dzieci mieszkające poza miastem. Sytuacja ta może wynikać m.in. z wyższej jakości i poziomu nauczania w porównaniu do szkół znajdujących się w pozostałych gminach DROF. Widoczne powiązania społeczne związane są również z nauczaniem w szkołach podstawowych. Na terenie DROF działa kilkanaście szkół ponadpodstawowych, w tym licea, technika i szkoły branżowe, które zlokalizowane są w mieście Dębica, Gminie Dębica i Gminie Ropczyce. Gmina Żyraków jest jedyną gminą, w której nie funkcjonują publiczne placówki edukacyjne kształcące na poziomie ponadpodstawowym, co powoduje, że dzieci zamieszkujące w tej gminie uczęszczają do placówek zlokalizowanych w pozostałych gminach DROF.

Powiązania gospodarcze

Według opracowania GUS na temat przepływów ludności związanych z zatrudnieniem do Miasta Dębica przyjeżdżało łącznie 7 561 osób z różnych miejscowości, do Gminy Ropczyce 3 060, Gminy Dębica 2 536, a do Gminy Żyraków 637. Biorąc pod uwagę przepływy pomiędzy poszczególnymi gminami DROF, do Miasta Dębica najwięcej osób dojeżdża z Gminy Dębica (1 891). Dużo osób dojeżdża także z Gminy Żyraków. Ponadto wiele mieszkańców Miasta Dębica znajduje zatrudnienie na terenie Gminy Dębica. Dane te wskazują zatem na występowanie silnych powiązań funkcjonalnych w zakresie lokalnego rynku pracy i codziennych przemieszczeń i regularnych kontaktów z miastem Dębica.

Tabela 3 Przepływy ludnościowe związane z zatrudnieniem pomiędzy gminami DROF⁹

Gmina miejsca zamieszkania	Gmina miejsca pracy	Liczba osób
Miasto Dębica	Gmina Dębica	1 039
Gmina Dębica	Miasto Dębica	1 891
Gmina Żyraków	Miasto Dębica	1 077
	Gmina Dębica	274
Gmina Ropczyce	Miasto Dębica	551
	Gmina Dębica	144

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS.

Na atrakcyjność gospodarczą DROF wpływają m.in. warunki do prowadzenia działalności gospodarczej i możliwości inwestowania. Na obszarze DROF działa Specjalna Strefa Ekonomiczna Euro-Park Mielec,

⁹ Opracowanie GUS pochodzi z 2016 r.

obejmująca zasięgiem Miasto Dębica i Gminę Dębica, tworzące Podstrefę Dębica oraz gminę Ropczyce, znajdującą się w Podstrefie Ropczyce. W Gminie Żyraków funkcjonuje natomiast Strefa Aktywności Gospodarczej.

Powiązania buduje również układ dróg i przebieg na terenie MOF autostrady A4, drogi krajowej 94 i drogi wojewódzkiej nr 985 i 986. Ponadto przez obszar DROF przebiega również linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny – Medyka oraz linia kolejowa nr 25, aktualnie stanowiąca element bazowej transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T łączący Europę Zachodnią z Ukrainą. Dostępność komunikacyjna obszaru jest wysoka, a układ komunikacyjny umożliwi sprawne przemieszczanie się wewnątrz DROF.

Powiązania funkcjonalne gmin wyrażone są również poprzez formy współpracy m.in. związki i porozumienia międzygminne. Gminy DROF przynależą do następującego związku międzygminnego:

Tabela 4 Związek międzygminny funkcjonujący w DROF

Nazwa związku międzygminnego	Gminy DROF wchodzące w skład związku międzygminnego	Zadania związku międzygminnego
Związek Gmin Dorzecza Wiśłoki z siedzibą w Jaśle	gmina Dębica, miasto Dębica, gmina Żyraków	ochrona środowiska, podejmowanie działań na rzecz rozwoju energii odnawialnej, edukacja ekologiczna, zaopatrzenie w wodę, prowadzenie działań na rzecz budowy zbiornika retencyjnego Kąty-Myscowa na rzece Wiśłoce, wspomaganie działań na rzecz zabezpieczenia mieszkańców przed skutkami powodzi, promocja Związku i gmin członkowskich, przeciwdziałanie bezrobociu i ograniczanie jego skutków, wspieranie inicjatyw na rzecz społeczeństwa informacyjnego

Źródło: <https://www.gov.pl/web/mswia/zarejestruj-zmien-statut-lub-wyrejestruj-zwiazek-miedzygminny-zwiazek-powiatow-zwiazek-powiatowo-gminny> - Rejestr Związków Międzygminnych - stan na dzień 31 grudnia 2023 r.

Potencjałem do wykorzystania i wzmocnienia powiązań między gminami DROF, a tym samym do wzrostu gospodarczego, może być stworzenie i rozwój produktów turystycznych, które bazować będą na potencjale endogenicznym obszaru – atrakcjach turystycznych, posiadanej infrastrukturze i położeniu. Głównym celem wykreowania produktów turystycznych będzie aktywizacja gospodarcza wykorzystująca dziedzictwo kulturowe i naturalne obszaru.

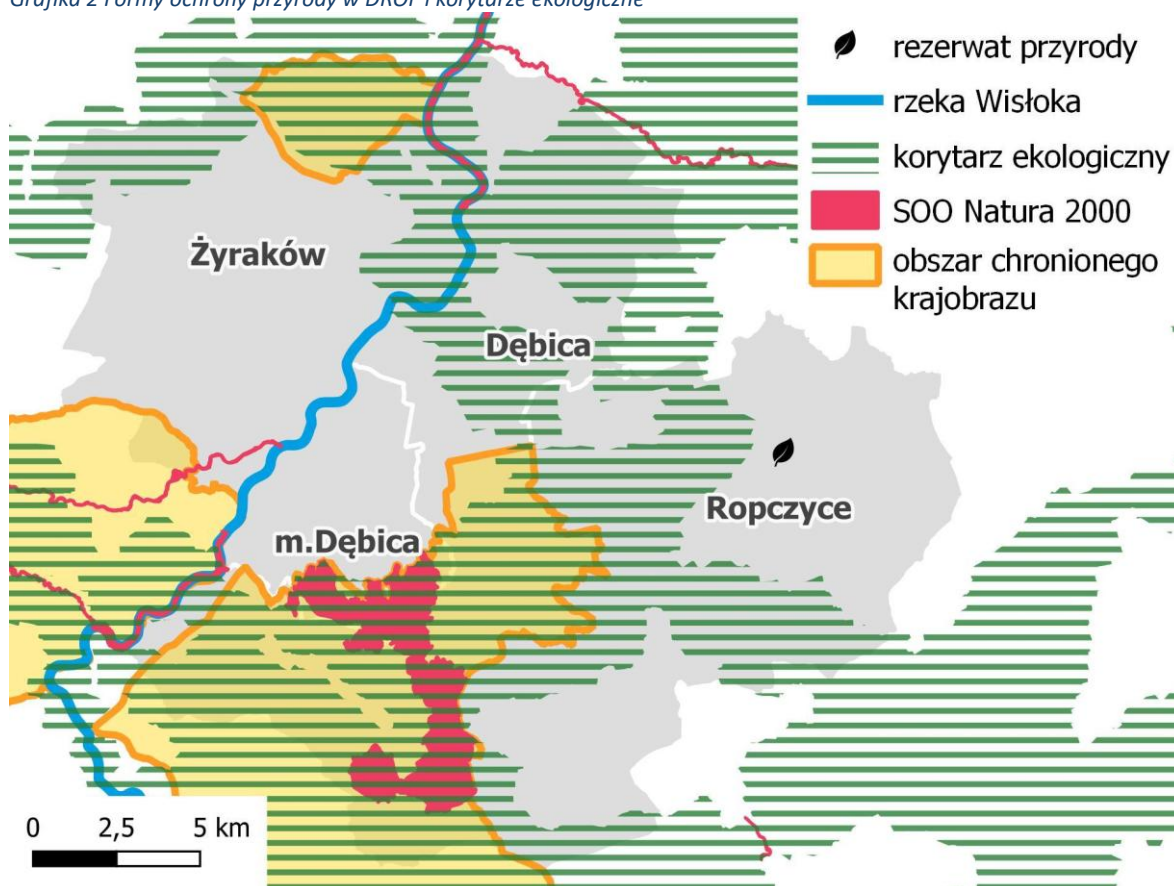

Powiązania środowiskowe

Obszar DROF położony jest w obrębie dwóch krain geograficznych – Pogórza Karpackiego oraz Kotliny Sandomierskiej. Największą rzeką przepływającą przez DROF jest Wisłoka, a następnie Wielopolka, Brzeźnica, Grabinka, Skodzierska. Na terenie DROF znajduje się kilka form ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk - „Dolna Wisłoka z Dopływami” oraz „Las nad Braciejową”,
- Obszary chronionego krajobrazu – Obszar chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego, Jastrzębsko-Żdżarski obszar chronionego krajobrazu, Przecławski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Rezerwat „Szwajcaria Ropczycka”,
- Kilkadziesiąt pomników przyrody – głównie drzew.

Grafika 2 Formy ochrony przyrody w DROF i korytarze ekologiczne

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto w pobliżu DROF zlokalizowane są inne formy ochrony przyrodniczej takie jak:

- Obszary chronionego krajobrazu: Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski, Pogórza Ciężkowickiego, Strzyżowsko-Sędziszowski,
- Rezerваты przyrody: Torfy, Słotwina, Góra Chełm, Liwocz, Wielki Las,
- Parki krajobrazowe: Czarnorzecko-Strzyżowski, Pasma Brzanki,

Powiązania środowiskowe w DROF determinuje obecność obszarów chronionych, jak również występowanie korytarzy ekologicznych. Korytarze ekologiczne to obszary, które umożliwiają przemieszczanie się i migracje zwierząt, roślin oraz grzybów. Wśród korytarzy ekologicznych obejmujących zasięgiem gminy DROF można wymienić: Puszcę Sandomierską - Pogórze Strzyżowskie (GKPd-5A), Dolinę Wisły - Pogórze Ciężkowickie (KPd-5B) i Pogórze Strzyżowskie (GKPd-4)¹⁰.

Wskazane powiązania wskazują na dużą siłę oddziaływania społeczno-gospodarczego miasta Dębica na obszar DROF. Rola ośrodka powinna być wzmacniana m.in. poprzez zintegrowane działania, z uwagi na fakt, że miasto zostało określone, jako tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Gminy Dębica i Żyraków wykazują cechy sfery podmiejskiej miasta Dębica i są silnie powiązane z ośrodkiem rdzeniowym. Mniejsze powiązania widoczne są w przypadku Gminy Ropczyce na co wpływ ma odległość od miasta Dębica. Mniejsza siła powiązań między Ropczycami a pozostałymi gminami DROF, wynika z tego, że ośrodek ten położony jest w innym powiecie, jest siedzibą powiatu ropczycko-sędziszowskiego oraz stanowi ośrodek usługowy przede wszystkim dla mieszkańców obszaru wiejskiego, jak również pozostałych mieszkańców powiatu. Gmina ta, z uwagi na swój miejsko-wiejski charakter, cechuje się potencjałem i rozwojem gospodarczym, co wpływa na mniejsze natężenie przepływów mieszkańców, związane z dojazdami do pracy. Mimo nieco mniejszych powiązań gminy Ropczyce z pozostałymi gminami, strefy oddziaływania tych dwóch ośrodków miejskich wpływają na kształtowanie i rozwój całego Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego. Dębica i Ropczyce stanowią duopol, a zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2030, powinny dążyć do kształtowania powiązań społeczno-gospodarczych z Mielcem, w celu utworzenia układu multipolarnego.

---

¹⁰ <https://mapa.korytarze.pl/>

2.3 Analiza SWOT

Poniżej zaprezentowano analizę SWOT wskazując czynniki wewnętrzne mające wpływ na rozwój DROF (mocne i słabe strony) oraz zewnętrzne (szanse i zagrożenia). Analiza została przygotowana w oparciu o przeprowadzoną na potrzeby opracowania Strategii ZIT DROF, diagnozę obszaru w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Przedmiotowy rozdział stanowi podsumowanie najważniejszych czynników warunkujących rozwój DROF.

Mocne strony

Dostępność komunikacyjna wynikająca z przebiegu autostrady A4, dróg wojewódzkich i krajowych oraz linii kolejowej o znaczeniu międzynarodowym

Funkcjonowanie instytucji otoczenia biznesu w szczególności Cech Rzemiosł i Przedsiębiorczości, Stowarzyszenie Dębicki Klub Biznesu czy Stowarzyszenie Dębicki Park Przemysłowy

Wzrost przedsiębiorczości na terenie DROF

Przynależność do Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec (obszar Gminy Ropczyce oraz Gminy Dębica i Miasta Dębica) oraz funkcjonowanie Strefy Aktywności Gospodarczej (gm. Żyraków)

Liczne szlaki turystyczne m.in. Szlak Architektury Drewnianej, Szlak Partyzancki oraz ścieżki i szlaki dydaktyczne, rowerowe

Złoża wód leczniczych, funkcjonowanie uzdrowiska i dostępność infrastruktury uzdrowiskowej w Gminie Dębica (miejscowość Latoszyn i Podgrodzie)

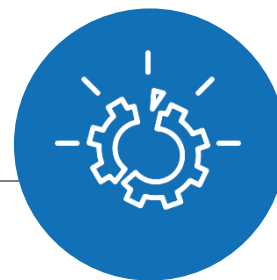
Działalność różnych instytucji kultury oraz zróżnicowany katalog i oferta placówek

Atrakcyjność środowiska przyrodniczego i obecność różnorodnych form ochrony przyrody (obszary chronionego krajobrazu, rezerwaty przyrody i parki krajobrazowe)

Bogate zasoby dziedzictwa kulturowego – kościoły (np. Kościół św. Jadwigi w Dębicy, późnobarokowa Synagoga z XVII w.), cmentarza (np. Kirkut – cmentarz żydowski, Cmentarz Wojskowy), zespoły dworskie i pałacowe (np. dwór w Pustyni) oraz parki dworskie i budynki gospodarcze (spichrze)

Uchwalenie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego

Słabe strony

Postępująca suburbanizacja miasta Dębica

Niższa siła powiązań pomiędzy Ropczycami a pozostałymi jednostkami DROF

Postępujący proces starzenia się mieszkańców DROF

Duży deficyt w zawodach takich jak opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej, psycholodzy i psychoterapeuci, robotnicy budowlani, kierowcy samochodów ciężarowych i nauczyciele szkół specjalnych

Niewystarczająco rozwinięte zaplecze infrastrukturalne bazy noclegowo-gastronomicznej obszaru DROF oraz infrastruktury uzdrowskiej

Wysoki poziom konkurencyjności innych uzdrowisk i niska rozpoznawalność Latoszyna, nieposiadającego zakładu leczenia uzdrowskiego

Zwiększające się potrzeby w zakresie modernizacji, remontów oraz doposażenia placówek instytucji kultury

Niedostosowanie obiektów świadczących ofertę kulturalną oraz przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami

Niewystarczająca powierzchnia pod działalność kulturalną w gminach DROF

Deficyt urządzonych terenów zielonych i nierównomierny dostęp w DROF obszarów umożliwiających wypoczynek i rekreację

Postępująca degradacja techniczna obiektów zabytkowych w tym, m.in. byłej synagogi w Dębicy

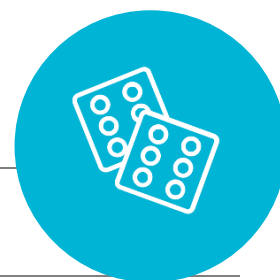
Brak zintegrowanej przestrzennie i funkcjonalnie oferty transportu publicznego

Brak spójnego systemu ścieżek rowerowych

Przestarzały tabor autobusowy niedostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i do wymogów związanych z ochroną środowiska

Deficyty w zakresie infrastruktury parkingów typu Bike&Ride lub Park&Ride

Szanse

Utworzenie multipolarnego układu z miastem Mielec

Rozwój zainteresowania turystyką zdrowotną, w tym uzdrowiskową z uwagi m.in. na postępujące starzenie się społeczeństwa

Zwiększenie znaczenia Gminy Ropczyce i siły powiązań wewnątrz DROF

Zwiększenie skali oddziaływania i promocja Uzdrowiska Latoszyn wraz z wykreowaniem produktu turystycznego

Wykorzystanie potencjału przyrodniczego i istniejącej infrastruktury w Głobikowej – w zakresie rozwoju turystyki

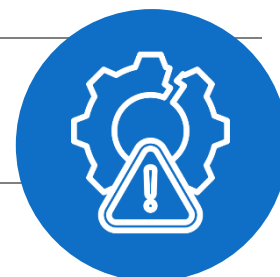
Możliwość remontu i modernizacji zabytkowej synagogi w Dębicy wraz z przeznaczeniem na funkcje kulturalne

Odnowa przestrzeni publicznych

Unowocześnienie infrastruktury i wykorzystaniu potencjału transportu kolejowego wraz z rozwojem intermodalności

Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej DROF

Zagrożenia

Dalsza utrata funkcji społeczno-gospodarczych miasta Dębica

Ogólnopolski proces związany ze starzeniem się i wzrost zapotrzebowania na usługi z zakresu ochrony zdrowia

Możliwość wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych (powodzie, susze)

Konkurencyjność innych ośrodków

Niepewna sytuacja geopolityczna regionu

Wzrost obciążenia indywidualnym ruchem samochodowym i jego dominacja nad transportem zbiorowym, skutkujące degradacją infrastruktury oraz zanieczyszczeniem powietrza

2.4 Potencjały, problemy i wyzwania rozwojowe DROF w wybranych obszarach tematycznych

Niniejszy rozdział stanowi obowiązkowy element Strategii ZIT i zawiera opis zdiagnozowanych problemów i wyzwań oraz potencjałów rozwojowych DROF. Z uwagi na opracowanie szczegółowej diagnozy obszaru, w przedmiotowym rozdziale zaprezentowano **podsumowanie najważniejszych kwestii dotyczących typów projektów, które mogą być finansowane z FEP 2021-2027**. W związku z tym rozdział ten stanowi **syntezę diagnozy w odniesieniu do obszarów przewidzianych do wsparcia w ramach realizacji ZIT**. Przedstawione informacje stanowią **uzasadnienie zintegrowania oraz konieczności realizacji zaproponowanych projektów przedstawionych w liście projektów, które realizują cele rozwojowe ZIT**. Rozdział obejmuje wybrane aspekty i zagadnienia w odniesieniu do których realizowane będą projekty zintegrowane.

Szczegółowy Opis Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 wskazuje, że w ramach FEP 2021-2027 planuje się realizację projektów zintegrowanych obejmujących następujące typy:

Priorytet 6 ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE Działanie 6.1 Zrównoważony rozwój miejskich obszarów funkcjonalnych:

- ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych
- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury
- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa naturalnego i ekoturystyki poza obszarami Natura 2000
- fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych
- uzbrajanie terenów inwestycyjnych

Priorytet 3: MOBILNOŚĆ MIEJSKA Działanie 3.1 Zrównoważona mobilność miejska

- zintegrowany i efektywny system publicznego transportu zbiorowego na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych

W przypadku DROF największe potrzeby i problemy, zidentyfikowane w trakcie opracowania części diagnostycznej, dotyczą następujących typów działań:

- ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych
- ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury
- fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych
- zintegrowany i efektywny system publicznego transportu zbiorowego na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych

W odniesieniu do nich dokonano pogłębienia analizy i przedstawiono w sposób syntetyczny zdiagnozowane problemy, potencjały i wyzwania w ramach każdego z nich.

Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych

Tereny należące do Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego są atrakcyjne turystycznie. Charakteryzują się dobrym stanem środowiska naturalnego oraz wysokimi walorami krajobrazowymi, które zawdzięczają korzystnemu położeniu pomiędzy dwiema krainami geograficznymi: Pogórzem Karpackim i Kotliną Sandomierską, a także w dolinie Dolnej Wisłoki. Wśród szczególnie atrakcyjnych pod kątem turystycznym miejscowości, można wskazać Latoszyn oraz Głobikową – obie zlokalizowane na terenie Gminy Dębica.

Wśród atrakcji turystycznych w poszczególnych gminach DROF można wymienić:

Miasto Dębica – przez miasto przebiegają liczne piesze szlaki turystyczne PTTK, ponadlokalne szlaki tematyczne, jak również regionalne szlaki i ścieżki dydaktyczne oraz ścieżki rowerowe. Umożliwiają one piesze wędrówki oraz uprawianie turystyki rowerowej. Atrakcyjność buduje również urozmaicony krajobraz rolno-leśny. Elementem wyróżniającym miasto jest również Szlak Dziejów Miasta Dębica, który łączy miejsca, które związane są z bogatą historią miasta, która przede wszystkim świadczy o atrakcyjności turystycznej tego miejsca. Wśród obiektów, które warto zobaczyć można wskazać m.in. zabytki sakralne (Kościół pw. Św. Jadwigi z XV w. czy Synagogę z II poł. XVIII w.) czy dwory i obiekty historyczne¹¹.

Gmina Dębica – wśród miejsc atrakcyjnych turystycznie można wskazać na miejscowość Zawada. Na jej terenie znajduje się zabytkowy zespół dworsko-parkowy, czy zabytkowy kościół Sanktuarium Matki Bożej Zawadzkiej. Tereny Gminy Dębica, w granicach której leży druga z atrakcyjnych turystycznie miejscowości, mianowicie Latoszyn charakteryzują się wielowiekową tradycją, historią oraz znakomitymi walorami przyrodniczymi sprzyjającymi rozwojowi turystyki i rekreacji, a także lecznictwa uzdrowiskowego. Z tego względu funkcjonuje tu Przychodnia Zdrojowa wraz z Basenem uzdrowiskowym i infrastrukturą turystyczno-rekreacyjną, tj. tężnia, pijalnia wody zdrojowej, siłownia zewnętrzna, amfiteatr, plac zabaw, ścieżki turystyczne oraz mała gastronomia. W Latoszynie rozpoczyna się 32 km szlak rowerowy „Śladami słońca i śniegu”, który przebiega przez Latoszyn, Grabówkę, Połomię, Południk, Głobikową, Stasiówkę, a kończący się w Zawadzie. Atrakcyjna pod względem turystycznym jest również miejscowość Głobikowa, będąca najwyższym położonym punktem widokowym w gminie. Znajduje się tam Park Dinozaurów. W pobliżu Głobikowej, na samym szczycie

¹¹ <https://debica.pl/informacje-turystyczne/> [dostęp: grudzień 2024 r.]

Stobiernej znajduje się „Osada Słowiańska” a niżej osady znajduje się Park owadów oraz Centrum Edukacji Ekologicznej. W północnej części Gminy Dębica znajduje się Paszczyzna, gdzie u podnóży Góry Śmierci utworzono Ekspozycję Historyczno - Dydaktyczną. Na atrakcyjność turystyczną ma wpływ również funkcjonowanie kompleksu Basenów „NEMO”.

Gmina Ropczyce - jest atrakcyjnym celem turystycznym, łączącym walory przyrodnicze, historyczne i kulturowe. Położona w dolinie rzeki Wielopolki, oferuje malownicze krajobrazy, które sprzyjają aktywnemu wypoczynkowi, zwłaszcza turystyce pieszej, rowerowej i wodnej. Wśród licznych zabytków i miejsc zlokalizowanych na terenie gminy można wymienić: Sanktuarium NMP Królowej Rodzin, Kościół Parafialny pw. Przemienienia Pańskiego, Pomnik Chrystusa Króla. Ponadto Ropczyce stanowią część Szlaku Chasydzkiego, i należą do grupy miast, które mają znacznie dla historii Żydów. Przez teren gminy przebiegają również trasy rowerowe, szlaki turystyczne i szlaki piesze.

Gmina Żyraków – duże kompleksy leśne w gminie sprzyjają uprawianiu turystyki pieszej i rowerowej. Na terenie gminy funkcjonują również gospodarstwa turystyczne. Jednakże największą atrakcją na terenie tej gminy są zabytkowe Zespoły dworsko-parkowe w Korzeniowie, Straszęcinie i Zasowie. W Zasowie znajduje się również cmentarz żołnierzy, którzy polegli w czasie I wojny światowej, w Korzeniowie natomiast znajduje się „Grób Dragona”, miejsca te stanowią atrakcje dla turystów, którzy zainteresowania są historią gminy.

Przeprowadzone z gminami badanie ankietowe wykazało, że na terenie DROF nie istnieje żaden punkt informacji turystycznej, a Gmina Dębica, widzi potrzeby dotyczące powstania punktu informacji turystycznej na jej terenie. W związku z tym planowane jest utworzenie punktu informacji turystycznej wraz z infokioskiem w miejscowości Latoszyn oraz Głobikowa.

Turystyka stanowi obszar gospodarki, który ma wpływ na rozwój DROF. Na potencjał turystyczny regionu może wpływać dostępność bazy noclegowej, jak i kompleksowość oraz atrakcyjność oferty. Według danych GUS na terenie DROF funkcjonuje 14 turystycznych obiektów noclegowych, dysponujących 817 miejscami noclegowymi. W 2022 r. obiekty te oferowały łącznie o 307 miejsc więcej (60,2%) niż w 2013 r. Natomiast na 1000 mieszkańców w 2022 roku przypadało 7,4 miejsc noclegowych – mniej niż w województwie podkarpackim (15,8) oraz w kraju (20,7).

Bazę noclegową regionu DROF stanowi: – 10 obiektów w mieście Dębica, 3 obiekty w Gminie Dębica, 3 obiekty w Gminie Żyraków i 4 obiekty w Gminie Ropczyce. Oprócz tego w Gminie Dębica funkcjonuje

Szkolne Schronisko Młodzieżowe „Rozdzielnia Wiatrów”, zlokalizowane w Głobikowej. Warto również wspomnieć o istniejącym Oddziale Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w Ropczycach.

W 2022 roku na terenie DROF zarejestrowanych było 7 podmiotów gospodarczych w sekcji N dziale 79 (działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanych). Liczba ta spadła o -36,4% w stosunku do 2013 roku, kiedy to w tej sekcji było zarejestrowanych 11 pomiotów. Z kolei w sekcji I dziale 55 (zakwaterowanie) działalność prowadziło 26 podmiotów w 2022 roku — o 23,8% więcej niż w 2013 roku.

Tabela 5 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sekcjach N oraz I

Nazwa	Sekcja N dział 79		Sekcja I dział 55		Sekcja I dział 56	
	2013	2022	2013	2022	2013	2022
Miasto Dębica	8	6	8	12	87	83
Dębica	1	1	4	4	22	33
Żyraków	0	0	2	1	11	19
Ropczyce	3	0	7	9	32	43
DROF	11	7	21	26	152	178

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Biorąc pod uwagę powyższe dane, można stwierdzić, że zaplecze infrastrukturalne bazy noclegowo-gastronomicznej obszaru DROF nie jest wystarczająco rozwinięte, w stosunku do istniejącego potencjału dla rozwoju turystyki, w tym turystyki uzdrowiskowej. Poniżej zaprezentowano dane dotyczące liczby turystów odwiedzających atrakcje turystyczne w Gminie Dębica. Jak wskazują dane największą popularnością wyróżnia się Kompleks Basenów Nemo, z którego w 2021 r. korzystało ponad 78 tys. osób. W przypadku najmłodszego w Polsce uzdrowiska, jakim jest Latoszyn Zdrój, widać wzrost liczby turystów odwiedzających uzdrowisko, co wskazuje na rosnące zainteresowanie i potencjał do dalszego rozwijania oferty związanej z turystyką, w szczególności turystyką uzdrowiskową.

Tabela 6. Liczba turystów odwiedzających atrakcje turystyczne w Gminie Dębica

Miejsce/Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Schronisko Młodzieżowe Rozdzielnia wiatrów	2 008	1 640	1 878	726	—
Centrum Edukacji Ekologicznej	5 970	5 600	5 232	2 930	4 038
Ekspozycja Historyczno-Dydaktyczna	4 692	5 035	5 138	1 978	2 600
Osada Słowiańska	11 630	11 340	10 014	2 620	2 240
Kompleks Basenów Nemo	198 571	200 793	192 852	51 782	78 302
Latoszyn Zdrój	—	350	5 836	17 851	39 796

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Istotny wpływ na rozwój turystyki oprócz walorów przyrodniczo-krajobrazowych mają również szlaki i trasy wykorzystywane w turystyce pieszej oraz rowerowej. Do najważniejszych szlaków przebiegających przez obszar DROF należy przede wszystkim fragment Szlaku Architektury Drewnianej (odcinek VIII trasy). Drugim istotnym szlakiem, który warto wskazać jest Szlak Partyzancki „Śladami II Zgrupowania Armii Krajowej Obwodu Dębica”¹². Trasa przebiega w przeważającej części przez obszary leśne Gminy Dębica. Poniżej wskazano inne szlaki i trasy turystyczne oraz rowerowe z podziałem na gminy tworzące DROF:

Miasto Dębica ¹³
<ul style="list-style-type: none"> • Pieszne szlaki turystyczne PTTK (Szlak niebieski Dębica – Bardo – Podzamcze; Szlak niebieski Dębica – Góra Śmierci; Szlak zielony Dębica – Jaworze Dolne/Złotoryja); • Szlak Dziejów Miasta (ścieżka wojskowa, ścieżka sakralna i ścieżka żydowska); • Ponadlokalne szlaki tematyczne (Podkarpacki Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej; Szlak Centralnego Okręgu Przemysłowego; Szlak świętego Jakuba [Podkarpacki odcinek Drogi św. Jakuba Via Regia]; Szlak chasydzki); • Regionalne szlaki i ścieżki dydaktyczne (Leśne trasy przełajowe „Zielona”; Szlak Partyzancki II Zgrupowania Armii Krajowej Obwodu Dębica).
Gmina Dębica ¹⁴
<ul style="list-style-type: none"> • Szlaki piesze (szlak nizinny niebieski, szlak żółty, szlak podgórski niebieski); • Szlaki konne – na terenie Gminy Dębica znajduje się stadnina koni, z której można wybrać się na konne wycieczki (szlak do konnej jazdy, koloru zielonego, obejmuje 3 trasy: „Mała Pętla”, „Średnia Pętla” i „Duża Pętla”); • Szlaki rowerowe (szlak rowerowy „Śladami słońca i śniegu” przechodzący przez Latoszyn, Grabówkę, Połomię, Południk, Głobikową, Stasiówkę, a kończący się w Zawadzie. Na tym szlaku odbywa się rajd rowerowy „Bicyklomania”); • Pozostałe (Ścieżka przyrodniczo -- leśna „Bluszcze”, Szlak COP; Szlak turystyczny w Pustkowie – Osiedlu).
Gmina Ropczyce
<ul style="list-style-type: none"> • Szlaki piesze (zielony szlak turystyczny Ropczyce – Frysztak, żółty szlak turystyczny Ropczyce – Ropczyce-Niwiska, przez Zawadę i Pustków); • Szlaki kulturowe (Szlak Architektury Drewnianej - Trasa nr VIII jasielsko-dębicko-ropczycka; Szlak Chasydzki; Podkarpacka Droga Św. Jakuba Via Regia).
Gmina Żyraków
<ul style="list-style-type: none"> • Szlaki piesze (I Ścieżka przyrodnicza w Zasowie, II Ścieżka dydaktyczna w Korzeniowie); • Szlaki inne (Karpacki Szlak Ogrodów i Domów Historycznych, a dokładnie Trasa Północna przebiegająca przez Straszęcin oraz Korzeniów¹⁵; Szlak Kopców w Polsce; Turystyczny Szlak Dobrego Smaku; Szlak Partyzancki III Zgrupowania AK Obwodu Dębica - w Gminie Żyraków szlak dotyczy miejscowości Mokre).

Źródło: opracowanie na podstawie danych udostępnionych przez samorządy DROF.

Wskazane szlaki i trasy w różnym zakresie wymagają remontów oraz modernizacji alejek oraz obiektów małej architektury. Wymagają one również zamontowania tablic informacyjnych. Położenie regionu oraz stan środowiska naturalnego stanowią o wyjątkowo korzystnych warunkach do rozwoju turystyki, dlatego też ważne jest oznaczanie szlaków i bieżące dbanie o ich stan techniczny w celu wzmocnienia

¹² <https://ak1944.pl/mapa-szlaku-partyzanckiego/> (dostęp 30.11.2023 r.)

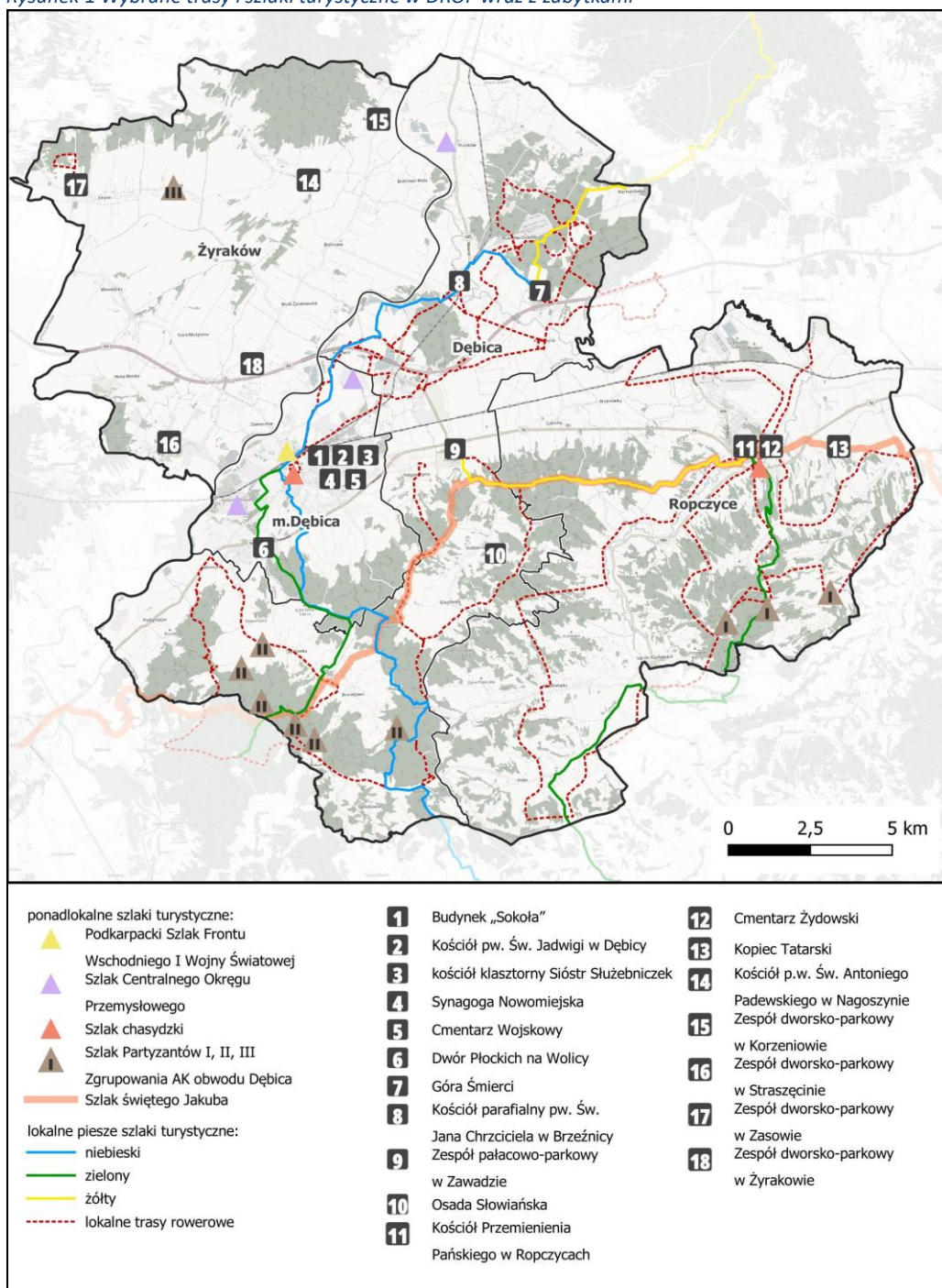
¹³ <https://debica.pl/informacje-turystyczne/szlaki-turystyczne/> (dostęp 30.11.2023 r.)

¹⁴ <https://ugdebica.pl/dla-turysty/szlaki-turystyczne> (dostęp 30.11.2023 r.)

¹⁵ Źródło: <https://gminazyrakow.pl/category/zabytki-gminy-zyrakow/> (dostęp 30.11.2023 r.)

atrakcyjności turystycznej i dalszego rozwoju gospodarczego. Szlaki i trasy rowerowe łączą poszczególne gminy DROF i umożliwiają swobodne przemieszczanie się i dojazd do najważniejszych obiektów i miejsc, które są atrakcyjne pod kątem turystycznym np. teren Głobikowej połączony jest szlakiem rowerowym „Śladami słońca i śniegu” oraz szlakiem turystycznym łączącym z ościennymi gminami. Poniżej zaprezentowano wybrane trasy i szlaki turystyczne wraz z zabytkami na terenie DROF.

Rysunek 1 Wybrane trasy i szlaki turystyczne w DROF wraz z zabytkami

Źródło: opracowanie własne.

Gminy DROF są atrakcyjne pod kątem turystycznym i posiadają potencjał do rozwijania różnego rodzaju turystyki, jednakże obecnie nie jest on dostatecznie wykorzystany. W DROF brakuje zintegrowanej oferty i produktów turystycznych, które wpływałyby na zwiększenie rozpoznawalności obszaru w regionie i kraju. Wśród rodzajów turystyki, które mają potencjał do rozwijania na tym terenie można wskazać przede wszystkim turystykę poznawczą (w tym np. turystyka edukacyjna w zakresie kilkudniowych wycieczek szkolnych oraz „zielonych szkół”), kwalifikowaną czy zdrowotną (uzdrowiskową). Konieczność rozwoju turystyki i dywersyfikacja struktury gospodarczej gmin DROF w oparciu o tę branżę wynika również z dokumentów strategicznych poszczególnych gmin. W strategiach rozwoju gmin tworzących DROF wskazuje się cele, kierunki i priorytety oraz konkretne zadania, które dotyczą rozwijania turystyki.

- W Strategii Rozwoju Gminy Dębica na lata 2015-2024 zidentyfikowana została potrzeba rozwoju infrastruktury turystycznej, w oparciu o istniejący potencjał przyrodniczy i infrastrukturalny gminy.
- Strategia Rozwoju Miasta Dębica na lata 2023 – 2030 zakłada wzmocnienie roli biegunów wzrostu w szczególności wzmocnianie potencjałów wyróżniających je w skali krajowej poprzez m.in. wykorzystanie potencjału turystycznego i kreowanie produktów turystycznych i dostrzega, jako szansę rozwoju, podejmowanie inicjatyw w ramach DROF w zakresie turystyki.
- Strategia Rozwoju Gminy Ropczyce na lata 2022 - 2030, która za potencjał turystyczny uznaje zasoby środowiska naturalnego (zasoby naturalne, obszary chronione), wskazując, że walory przyrodnicze gminy stanowią podłoże pod rozwój branży turystycznej i zakłada rozwój infrastruktury turystycznej,
- Strategia Rozwoju Gminy Żyraków na lata 2023 - 2030, zakłada podejmowanie działań w zakresie rozwoju turystyki i infrastruktury turystycznej w tym działalności gospodarczej turystycznej,

Z przedstawionych informacji powyżej wynika konieczność wykorzystania unikalnych zasobów naturalnych, kulturowych, historycznych gmin DROF, które mogą przyciągnąć turystów.

Elementem budującym atrakcyjność turystyczną w DROF jest infrastruktura uzdrowiskowa. Taka infrastruktura zlokalizowana jest na obszarze Gminy Dębica, w miejscowości Latoszyn. Występują tam wody lecznicze zaliczane do wód siarczanowo - wapniowych i siarczkowych wpływające u podnóża Palana Gera. Wody te były wykorzystywane w celach uzdrowiskowych już od XVIII wieku, gdzie około 1850 roku powstał pierwszy niewielki zakład zdrojowo-kąpielowy. Obiekt ten został jednak zniszczony, a na jego miejscu w 1932 roku wybudowano nowy zakład Latoszyn Zdrój. Był to ośrodek kuracyjny, który mógł konkurować ze znanymi w kraju zdrojowiskami, takimi jak Krynica-Zdrój

czy Szczawnica. Obiekt ten został zniszczony w latach 1939–1945 w wyniku II Wojny Światowej, a źródła zostały zasypane. Po wojnie wykonano nowe odwierty, a badania wykazały, że latoszyńskie źródła są wartościowe pod względem składników mineralnych. W 1990 r. wody te zostały oficjalnie uznane za lecznicze. W 1998 roku przeprowadzono badania, które wykazały, że zasoby wód mineralnych są wciąż możliwe do wykorzystania.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2012 r. nadało status obszaru ochrony uzdrowiskowej sołectwu Latoszyn i sołectwu Podgrodzie. W 2018 r. wznowiono tutaj lecznictwo i eksploatację wód mineralnych. W dniu 27 października 2022 r. Rozporządzeniem Rady Ministrów¹⁶ wskazanym sołectwom nadano status uzdrowiska, które to otrzymało nazwę „Uzdrowisko Latoszyn”. Teren ten przeznaczony jest do realizacji usług uzdrowiskowych, co stanowić będzie magnes przyciągający turystów i kuracjuszy. Jego utworzenie pozwoliło na powrót miejscowości w Gminie Dębica na mapę polskich uzdrowisk oraz otworzenie i nawiązanie do dziedzictwa najdynamiczniejszego rozwoju ziemi dębickiej mianowicie okresu funkcjonowania Centralnego Okręgu Przemysłowego. Uzdrowisko Latoszyn ma potencjał oddziaływania poza granice regionu i stanowi konkurencję dla obecnych miejscowości uzdrowiskowych, w szczególności innych uzdrowisk nizinnych¹⁷. Z Zakładu Przyrodo-Leczniczego i urzędzeń lecznictwa uzdrowiskowego korzystają mieszkańcy i kuracjusze. Park zdrojowy jest natomiast miejscem spotkań i integracji, również mieszkańców okolicznych miejscowości (w tym z terenu DROF). Jednakże z uwagi na to, że jest on najmłodszym uzdrowiskiem wymaga szczególnego wsparcia i zapewnienia kompleksowej oferty w celu wykorzystania potencjału i zwiększenia znaczenia turystyki zdrowotnej w DROF oraz przywrócenia dawnej świetności uzdrowisku.

Rozwiązaniem w tej kwestii przy jednoczesnym wykorzystaniu jego potencjału i rozwoju całego DROF, jest stworzenie i rozwijanie produktu turystycznego. Koncepcja produktu turystycznego „Latoszyn Zdrój – miejsce zdrowia i wypoczynku” opiera się na rozwoju usług prozdrowotnych wykorzystujących dziedzictwo naturalne (w tym złoża wód siarczanowo – wapniowych i siarczkowych) i zasoby endogeniczne obszaru, a tym samym rozwijania turystyki uzdrowiskowej. Istotą produktu jest poprawa zdrowia i profilaktyka prozdrowotna turystów poprzez szeroko rozumiane usługi prozdrowotne bazujące na potencjale uzdrowiskowym¹⁸. Podstawą będzie zwiększenie skali i możliwości świadczenia publicznych usług uzdrowiskowych wraz z uruchomieniem pierwszego Sanatorium Uzdrowiskowego

---

¹⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 października 2022 r. w sprawie nadania statusu uzdrowiska sołectwom Latoszyn i Podgrodzie, położonym na obszarze Gminy Dębica

¹⁷ Uzdrowiska nizinne, położone do 200 m n.p.m, uzdrowiska podgórskie, położone od 200 do 400 m n.p.m, uzdrowiska górskie, położone od 400 do 800 m n.p.m,

¹⁸ Jednym z załączników do wniosku o dofinansowanie jest: Konspekt koncepcji/programu/analizy utworzenia i rozwoju produktu turystycznego dla sieciowego produktu turystycznego łączącego gminy/podmioty wchodzące w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF).

w Latoszynie, w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego Zakładu Przyrodoleczniczego w Latoszynie, wraz towarzyszącą infrastrukturą techniczną. Zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa, wzrost populacji osób starszych, dysponowanie większą ilością czasu wolnego oraz dochodów, a także zmiany w świadomości i stylu życia – to relewantne determinanty wzrostu zainteresowania i rozwoju turystyki uzdrowiskowej, co przekłada się na potencjał do jej rozwoju w obszarze DROF. Główną grupą odbiorców będą seniorzy oraz osoby dorosłe. W DROF widoczne są deficyty w zakresie świadczonych usług turystycznych skierowanych w stronę seniorów, dlatego też z uwagi na postępujący proces starzenia widoczna jest potrzeba w zakresie uruchomienia nowych form działalności turystycznej w szczególności na zajęcia kierowane w stronę seniorów.

Rozbudowa i rozwój Uzdrowiska pozwoli na obsłużenie większej liczby turystów, co przyczynić się może do tworzenia nowych obiektów noclegowych, usług około uzdrowiskowych, jak i innych atrakcji turystycznych w regionie. Wdrażanie koncepcji produktu turystycznego bazującego na turystyce uzdrowiskowej oraz realizacja projektów mających na celu np. wsparcie rozwoju instytucji kultury, w sposób kompleksowy wpłynie na atrakcyjność turystyczną obszaru, a tym samym wzrost społeczno-gospodarczy.

W Strategii rozwoju i komunikacji marketingowej turystyki województwa podkarpackiego na lata 2020–2025 Latoszyn (Gmina Dębica, jak i cały obszar DROF) zaliczony jest do Krainy Turystycznej Rzeszów – miasto i region. Poprawa zdrowia i odpoczynek w uzdrowisku są wskazane jako jedna z motywacji turystycznych występujących wśród turystów krajowych i zagranicznych odwiedzających województwo podkarpackie. Określona grupa produktów: uzdrowiskowa i zdrowotna – bezpośrednio wskazuje jako przykład produkt Uzdrowisko Latoszyn.

Profil Uzdrowiska Latoszyn stanowi odpowiedź na nasilające się problemy zdrowotne, woda lecznicza umożliwia świadczenie usług, na które rośnie zapotrzebowanie, a dostępność komunikacyjna stanowi istotną przewagę nad innymi uzdrowiskami w Polsce. Aby wzmocnić poziom rozpoznawalności uzdrowiska, kluczowe jest stworzenie kalendarza wydarzeń uzdrowiskowych z kilkoma wiodącymi krajowymi wydarzeniami kulturalnymi/sportowymi. Ponadto niezbędny jest rozwój całorocznej oferty spędzania czasu wolnego, w tym dla rodzin z dziećmi, a także oferty spędzania czasu w godzinach wieczornych dla zapewnienia całorocznej, a potencjalnie także całodobowej aktywności i atrakcyjności, ponieważ usługi uzdrowiskowe cechuje niska sezonowość.

Wśród najważniejszych korzyści dla rozwoju gminy, a w tym całego DROF związanych z funkcjonowaniem infrastruktury uzdrowiskowej, wskazuje się ograniczenie sezonowości oferty i zwiększenie liczby całorocznie przybywających turystów, większą rozpoznawalność na terenie kraju

---

oraz zagranicą, uzyskanie dotacji środowiskowej czy rozwój usług okołoturystycznych. Wskazane kwestie wpłyną na rozwój gospodarczy DROF i poprawę sytuacji poprzez wzrost znaczenia turystyki.

Jak wskazano wyżej, realizacja projektu wpływać będzie nie tylko na Gminę Dębica, ale również na pozostałe gminy DROF. W wyniku realizacji projektu, zwiększy się znaczenie turystyki uzdrowiskowej na tym terenie i kwestia ta będzie elementem łączącym gminy DROF. Zostaną zwiększone możliwości oraz zakresy świadczenia usług uzdrowiskowych w zakładzie leczenia uzdrowiskowego, co wpłynie na wzrost liczby turystów i podniesienie atrakcyjności turystycznej DROF dla nowych inwestycji komercyjnych.

Turyści chcący skorzystać z oferty Uzdrowiska Latoszyn, będą mogli również skorzystać z innych atrakcji oferowanych na terenie całego DROF. W czasie wolnym od zabiegów, turyści będą korzystał z różnych usług turystycznych i okołoturystycznych regionu oraz dostępnych atrakcji turystycznych. Teren uzdrowiska objęty planowaną inwestycją jest połączony z całym terenem DROF transportem publicznym, ścieżkami rowerowymi i szlakami pieszymi. Dzięki temu możliwe będzie korzystanie z infrastruktury i usług pozostałych gmin DROF. Obszary uzdrowiskowe oferują nie tylko infrastrukturę opartą na naturalnych źródłach leczniczych, ale również sprzyjające warunki klimatyczne i dogodną lokalizację, które stanowią doskonałą podstawę do podejmowania różnych aktywności prozdrowotnych. Ścieżki spacerowe, szlaki rowerowe na terenach pozostałych gmin DROF, to kolejne ważne atuty obszaru. Podczas pobytu można aktywnie uczestniczyć w turystyce opartej na ruchu, w tym w turystyce kwalifikowanej, która również będzie miała podobnie jak turystyka uzdrowiskowa działanie prozdrowotne.

Realizacja projektu i wzrost liczby turystów stanowić będzie zachętę (dla mieszkańców całego DROF, jak i inwestorów) do tworzenia nowych obiektów noclegowych, usług okołouzdrawiskowych oraz innych atrakcji, co wpłynie na rozwój gospodarki. Projekt związany z wdrażaniem produktu turystycznego oddziaływać będzie zatem na rozwój lokalnych rynków opartych na miejscowym dziedzictwie i posiadanych zasobach.

Rozwój gospodarczy i napływ turystów, stanowić będzie również szansę na sprzedaż produktów lokalnych, bezpośrednio turystom, co wpłynie na wzrost ilości wydawanych pieniędzy na obszarze DROF. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru i rozwój gospodarczy przekłada się na również podniesienie jakości życia mieszkańców oraz powstanie możliwości pozyskania nowych dochodów. Rozwój Uzdrowiska Latoszyn Zdrój ułatwi mieszkańcom obszaru DROF dostęp do usług uzdrowiskowych, co zyskuje na znaczeniu z uwagi na postępujący proces starzenia się społeczności, widoczny również na obszarze DROF.

Grafika 3 Uzdrawisko Latoszyn na tle regionu

Źródło: opracowanie własne.

Drugi planowany produkt turystyczny bazować będzie na unikalnych cechach obszaru, w szczególności walorach krajobrazowych, naturalnych w celu rozwoju turystyki poznawczej, edukacyjnej, które to związane są z poznawaniem świata oraz nabywaniem nowych doświadczeń, ale również turystyki aktywnej. Niezbędnym na potrzeby rozwoju gospodarczego i turystyki w DROF jest wykorzystanie potencjału przyrodniczego przede wszystkim miejscowości Głobikowa (ukształtowania terenu i lokalizacji) oraz atrakcyjności pozostałych gmin DROF.

Miejscowość znajduje się w progu Karpat Środkowych na Pogórzu Strzyżowskim i jest terenem atrakcyjnym turystycznie, jest ona najwyższym punktem widokowym w Gminie Dębica. Efektywne wykorzystanie potencjału turystycznego umożliwi przygotowanie atrakcyjnych i konkurencyjnych regionalnych produktów i usług turystycznych. Wskazana lokalizacja oddalona jest od centrum miast, a tym samym nie występuje tam problem związany z zanieczyszczeniem światłem, co umożliwić będzie swobodne obserwacje astronomiczne na zlokalizowanym tam tarasie widokowym, wyposażonym w lunety astronomiczne. Planowana inwestycja będzie elementem uzupełniającym ofertę turystyczną w DROF i wydłużającym sezon turystyczny. Warto zaznaczyć, że obszar ten jest terenem o ekspozycji północnej, o znacznym nachyleniu, gdzie zalega śnieg, a w związku z położeniem na wysokości 452 m n.p.m. temperatury w zimie są kilka stopni niższe niż w pobliskiej Dębicy, co powoduje, że śnieg zalega dłużej, co wpływa na zapewnienie idealnych warunków do rekreacji zimowej.

Idea stworzenia produktu turystycznego Park Doświadczania Świata w Gminie Dębica, zakłada stworzenie unikatowego miejsca w otoczeniu przyrody, umożliwiającego turystom odkrywanie świata od prehistorycznych dinozaurów, przez obserwacje kosmosu i gwiazd, po relaks w naturze. Park będzie oferować ciekawe atrakcje i doświadczenia, tak, aby odwiedzający mogliby lepiej poznać i docenić różnorodność świata, a także inspirować się do dbania o planetę i jej mieszkańców. Na około 4 ha gruntu za szkołą podstawową w Głobikowej zostanie zbudowany park zawierający szereg atrakcji dla każdej grupy wiekowej, a szczególnie dla dzieci i młodzieży, które odwiedzając Gminę Dębica nocować będą w schronisku. Park będzie stanowił bazę, gdzie dzieci i młodzież w sposób atrakcyjny będzie mogła poznać ciekawostki ze świata fizyki, chemii czy astronomii. Przewidziana będzie również strefa rekreacyjna, strictly turystyczna tj. np. wyciąg linowy dla dzieci korzystających ze ślizgów czy sanek w okresie zimowym.

W wyniku realizacji projektu planowane jest powstanie obserwatorium astronomicznego wraz z salami interaktywnymi i niezbędną infrastrukturą typu planetarium i geodium (wraz z powstaniem punktu informacji turystycznej), rozbudowa istniejącego Parku Dinozaurów, powstanie ogrodu doświadczeń z instalacjami interaktywnymi (optyka, magnetyzm, hydrostatyka, akustyka, place zabaw, siłownia i inne) - będzie to urządzony i zagospodarowany teren zielony z nasadzeniami niskimi, małą architekturą (ławki, leżaki, hamaki itp.) oraz urządzeniami i instalacjami interaktywnymi. Dodatkowo powstaną również sensoryczne ogrody tematyczne, będące zaprojektowaną przestrzenią mającą na celu stymulowanie różnych zmysłów. W ramach projektu zakłada się również powstanie zjazdów pontonowo-igielitowych – czyli systemu zjeżdżalni - torów pontonowych będących całoroczną atrakcją.

Budowa Parku Doświadczania Świata w połączeniu z istniejącą już infrastrukturą (schronisko, boisko, plac zabaw, zadaszona hala sportowa, park dinozaurów, szlak rowerowy, wypożyczalnia rowerów górskich), stanowić będzie kompleksową atrakcję turystyczną. W bliskości planowanego do realizacji w ramach Parku Doświadczania Świata obserwatorium astronomicznego, znajduje się również infrastruktura umożliwiająca np. organizację zorganizowanych wycieczek, w tym wycieczek szkolnych – schronisko oferujące miejsca noclegowe, parking, chodniki, ławki wraz z wiatą grillową. Obecnie Szkolne Schronisko Młodzieżowe "Rozdzielnia Wiatrów" oferuje 30 miejsc noclegowych¹⁹. Miejsce to realizuje wszelkie cele i zadania związane ze szkolną turystyką młodzieżową. Sąsiedztwo schroniska umożliwi korzystanie z oferty obserwatorium i infrastruktury turystycznej również nocą. W miejscowości Głobikowa zlokalizowana jest również wieża widokowa, mająca 20 m wysokości. Umożliwia ona podziwianie panoramy Pogórza Strzyżowskiego, Dynowskiego, Ciężkowickiego, Rożnowskiego oraz Beskidów i Tatr, co wpływa na zwiększoną atrakcyjność tego miejsca, a tym samym

---

¹⁹ <https://ugdebica.pl/dla-turysty/warto-zobaczyc/schronisko-mlodziejowe-i-dinozaury>

stanowi idealną lokalizację do budowy w tej okolicy planowanego obserwatorium astronomicznego. Obserwatorium to pełnić będzie funkcję turystyczną.

Gminy posiadają niezbędną infrastrukturę turystyczną oraz liczne atrakcje, które mają również wartość edukacyjną i dotyczą historii tego obszaru oraz regionu. Powstanie Parku Doświadczania Świata - z ogrodem doświadczeń, rozbudową parku dinozaurów, budową obserwatorium astronomicznego i ogrodów sensorycznych jest uzasadniona z uwagi na brak w najbliższej okolicy obiektu prowadzącego tego rodzaju działalność, jak również niewykorzystany potencjał miejscowości Głobikowa oraz niedostateczną rozpoznawalność oferty poszczególnych gmin DROF. Głobikowa jest najwyższym położonym punktem widokowym w Gminie Dębica i stanowi idealne miejsce do prowadzenia obserwacji astronomicznych. Produkt turystyczny łączący gminy wchodzące w skład DROF to Park Doświadczania Świata w Głobikowej uzupełniony o bogatą ofertę turystyczną na terenie całego DROF, do którego można dostać się ze wszystkich gmin DROF za pomocą tradycyjnej komunikacji samochodowej czy autobusowej, z wykorzystaniem również licznych szlaków turystycznych czy rowerowych.

Do Głobikowej z Dębicy można dotrzeć poprzez malowniczą o każdej porze roku trasę – drogę powiatową wyremontowaną w ostatnich latach przez powiat dębicki - dostępność komunikacyjna jest bardzo dobra - biegnącą przez lasy i wzniesienia). Ważne aspekty potwierdzające dostępność komunikacyjną parku:

- bliskość autostrady A4 (ok. 15 km od zjazdu z autostrady A4),
- bliskość drogi krajowej 94 (ok 10 km od drogi krajowej 94),
- Miejska Komunikacja Samochodowa obsługująca gminy DROF, niskoemisyjnym taborem komunikacji publicznej,
- Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna, która zapewnia szybkie skomunikowanie Dębicy i Ropczyc z innymi ośrodkami w tym z Rzeszowem,
- bliskość przystanków komunikacji autobusowej – 50 m od parku,
- odległość od lotniska w Jasionce – ok. 50 km,
- miejsca do parkowania (samochody osobowe, autokary) w niedalekiej odległości, gminny przy stanicie oraz powstanie dodatkowy przy budynku obserwatorium
- bardzo dobre warunki dojazdu transportem indywidualnym (malownicza trasa o każdej porze roku z Dębicy do Głobikowej przez lasy i wzniesienia),
- ścieżka rowerowa.

Do Głobikowej, w której będzie zlokalizowany park można dostać się w obrębie gminy wiejskiej Dębica, a także przemieszczając się z innych gmin DROF za pomocą środków komunikacji samochodowej

---

czy autobusowej (PKS, prywatni przewoźnicy, MKS – który został przywrócony do Gminy Dębica od 1 stycznia 2025 r.). Można również przemieszczać się szlakami turystycznymi czy rowerowymi, które łączą się z innymi trasami na terenie DROF. Do takich szlaków można zaliczyć:

- ścieżkę przyrodniczo-leśną Bluszcze w Paszczynie (okolice obozu pracy Góra Śmierci);
- szlak rowerowy „Śladami słońca i śniegu” przechodzący przez Latoszyn, Grabówkę, Połomię, Południk, Głobikową, Stasiówkę, a kończący się w Zawadzie o długości 32 km.

Dodatkowo miejsce to połączone jest ze szlakami turystyki pieszo-rowerowej i szlakami konnymi.

Wśród atrakcji na terenie pozostałych gmin DROF, z których będą mogli również korzystać turyści, znajdują się szlaki piesze, rowerowe oraz ścieżki tematyczne, które przebiegają przez pozostałe gminy. Wśród atrakcji w poszczególnych gminach można wskazać .in..:

Miasto Dębica - Kościół pod wezwaniem świętej Jadwigi z XV wieku, była synagoga z drugiej połowy XVIII wieku, kaplicę grobową Raczyńskich, Kościół Klasztorny Sióstr Służebniczek, cmentarz wojskowy, dwór na przedmieściu Wolica z drugiej połowy XIX wieku, Dom Kultury Śnieżka;

Gmina Żyraków - Zespół Dworsko-Parkowy w Straszęcinie, Zespół Dworsko-Parkowy w Zasowie, reliktów umocnień obronnych zamku w Wiewiórcze, Grodzisko Średniowieczne i Nowożytnie w Woli Wielkiej, Zespół Dworsko - Parkowy w Korzeniowie, kościół parafialny pod wezwaniem św. Stanisława Biskupa Męczennika w Zasowie, kościół pod wezwaniem św. Antoniego Padewskiego w Nagoszynie, Zespół Dworsko-Parkowy w Żyrakowie

Gmina Ropczyce - studnia św. Barbary, budynek Kasy Oszczędności, budynek dawnej Poczty Konnej, Kapliczka św. Nepomucena, Kościół Przemienienia Pańskiego (1368), późno barokowy kościół pw. Najświętszej Marii Panny (1730), wąż lessowy „Szwajcaria Ropczycka”, kilka starych domów (XIX/XX w.) w Ropczycach, zabytkowe organy w Sanktuarium Matki Bożej Królowej Rodzin i w kościele Przemienienia Pańskiego.

Unikatowość oferowanego produktu turystycznego w połączeniu z atrakcjami turystycznymi oraz imprezami cyklicznymi na terenie wszystkich gmin DROF i dobrymi możliwościami komunikacyjnymi pozwalającymi na swobodne przemieszczanie się i korzystanie z całościowej oferty będzie powodować oddziaływanie produktu turystycznego – Parku Doświadczania Świata na cały obszar DROF.

Korzystanie z produktu turystycznego ułatwi baza noclegowa w miejscu lokalizacji produktu tj. schronisko młodzieżowe oraz baza noclegowa na terenie całego DROF. Pozwoli to na dłuższe pobyty turystów korzystających z atrakcji Parku Doświadczania Świata, jak i całej oferty turystycznej na terenie DROF, stanowiącej doskonałe uzupełnienie i rozszerzenie oferowanego produktu.

Park Doświadczania Świata w Głobikowej ze względu na swoją unikatowość będzie stanowił atrakcję turystyczną zarówno na mapie DROF, jak i Podkarpacia, co wpłynie na zwiększenie poziomu konkurencyjności obszaru. Gminy/obszary sąsiadujące nie posiadają zbliżonych produktów turystycznych, które mogłyby stanowić konkurencję dla tworzonego produktu. Najbliższe obserwatorium astronomiczne jest w odległości ok. 30 km (Radomyśl Wielki), lecz jest to niewielki obiekt, o małej sile przyciągania, w dużej mierze na potrzeby placówki oświatowej. Najbliższe obserwatorium znajduje się w Niepołomicach, zlokalizowanych około 100 km od Głobikowej.

Z uwagi, że planowane zadanie przyczyni się do powstania nowej atrakcji na mapie DROF oraz regionu, wpłynie na zwiększenie ruchu turystycznego w tym regionie, a tym samym rozwój gospodarczy obszaru. Zintegrowane oferty m.in. z działalnością schroniska, które oferuje możliwość wypożyczenia sanek, rowerów, ale również organizuje wycieczki piesze, rowerowe, a także kuligi wpłynie na wydłużenie sezonu turystycznego. Wykorzystanie istniejących walorów przyrodniczych i krajobrazowych, wpłynie na systematycznie zapobieganie degradacji społecznej oraz gospodarczej tego obszaru, a tym samym na rozwój społeczno-gospodarczy gminy, jak i całego DROF.

Park Doświadczania Świata w tym obserwatorium astronomiczne w Gminie Dębica będzie wyjątkowym produktem turystycznym, łączącym edukację, aktywność na świeżym powietrzu i pasję do astronomii. Będzie to miejsce, które przyciągnie turystów szukających nowych doświadczeń, a także stanie się centrum naukowym, przyczyniając się do rozwoju regionu poprzez turystykę edukacyjną i aktywną, a w efekcie wpłynie na wzrost liczby turystów i rozwój całego DROF. Atrakcyjność parku oraz obserwatorium, wpłynie na przyciągnięcie turystów w różnym wieku, w tym rodzin z dziećmi, młodzieży szkolnej i dzieci. Intensyfikacja ruchu turystycznego prowadzi do zwiększonego zapotrzebowania na usługi związane z turystyką, co z kolei stymuluje rozwój sektora gospodarczego. Wzrost liczby turystów będzie skutkować większym zatrudnieniem na obszarze DROF w branży hotelarskiej, agroturystycznej, gastronomicznej, transportowej oraz w sektorze usług rekreacyjnych. Ponadto wśród istotnych aspektów rozwoju DROF można wskazać na wzrost dochodów lokalnych mieszkańców, zwiększenie poziomu współpracy pomiędzy różnymi sektorami gospodarki, co może prowadzić do tworzenia nowych modeli biznesowych i innowacyjnych rozwiązań, powstanie nowych miejsc pracy na terenie DROF. Turystyka sprzyja lokalnym producentom i rzemieślnikom, którzy mogą sprzedawać swoje produkty odwiedzającym, co może prowadzić do rozwoju lokalnych tradycji rzemieślniczych i kulinarnych oraz zachowania dziedzictwa kulturowego.

	<p>Wzrost zainteresowania turystyką zdrowotną</p>	<p>Obecność szlaków pieszych, konnych, kulturowych oraz szlaków rowerowych</p>
<p>Uzdrowisko Latoszyn i możliwość jego ponadregionalnego oddziaływania</p>	<p>Potencjały</p>	<p>Istniejący potencjał turystyczny i przyrodniczy w miejscowości Głobikowa</p>
	<p>Wysokie walory krajobrazowe, związane z położeniem pomiędzy dwiema krainami geograficznymi: Pogórzem Karpackim i Kotliną Sandomierską, a także w dolinie Dolnej Wisłoki</p>	

	<p>Ogólnopolski proces związany ze starzeniem się i wzrost zapotrzebowania na usługi z zakresu ochrony zdrowia</p>	<p>Niewystarczająco rozwinięte zaplecze infrastrukturalne bazy noclegowo-gastronomicznej i turystycznej obszaru DROF oraz infrastruktury uzdrowskiej</p>
<p>Na terenie DROF nie istnieje punkt informacji turystycznej</p>	<p>Problemy</p>	<p>Niewykorzystany potencjał turystyczny całego DROF</p>
	<p>Niski stopień rozpoznawalności Latoszyna jako obszaru umożliwiającego leczenie chorób ortopedyczno-urazowych, reumatologicznych i neurologicznych²⁰</p>	

	<p>Wzmocnienie funkcjonowania i promocja Uzdrowiska Latoszyn</p>	<p>Stworzenie i wdrażanie zintegrowanych produktów turystycznych</p>
<p>Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych</p>	<p>Wyzwania rozwojowe</p>	
	<p>Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rozpoznawalności DROF przy wykorzystaniu potencjału endogenicznego</p>	

²⁰ <https://pacjent.gov.pl/artykul/co-i-gdzie-w-uzdrowisku>

Ochrona, rozwój i promowanie i usług w dziedzinie kultury

Na terenie DROF działa wiele różnych instytucji kultury, których zadaniem jest wielokierunkowa edukacja kulturalna mieszkańców obszaru, a także zaspokajanie potrzeb i zainteresowań poprzez koordynowanie działalności kulturalnej. Według danych BDL GUS na obszarze DROF w 2022 roku znajdowało się: 15 centrów, domów i ośrodków kultury oraz świetlic²¹; 28 placówek bibliotecznych, 1 Muzeum oraz 1 kino. Łącznie 45 placówek kultury z różnych dziedzin życia kultury. Poniżej wskazano najważniejsze instytucje kultury oraz przedstawiono sytuację w każdej z gmin DROF dotyczącą obiektów, które wykazują największe potrzeby w zakresie doposażenia czy modernizacji.

Miasto Dębica

W mieście Dębica funkcjonuje **Miejski Ośrodek Kultury (MOK)** wraz z placówkami: „Dom Kultury MORS”, „Dom Kultury i Kino Śnieżka” oraz Galerią Sztuki. Oprócz tego w Dębicy działa **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna** wraz z jej czterema filiami oraz **Muzeum Regionalne w Dębicy**. Potencjałem i wyróżnikiem w Dębicy jest jedyna w Polsce amatorska opera, która przygotowuje spektakle i wystawia od ponad 25 lat opery m.in. Stanisława Moniuszki²². Większość spektakli i premier odbywała się w budynku Domu Kultury „MORS”, który posiada dużą salę widowiskową. Spektakle wystawiane są nie tylko w Dębicy, ale również w innych miastach np.: w Nowym Sączu, Zawierciu, Iwoniczu Zdroju, Krośnie, Jarosławiu czy Mielcu.

Dom Kultury „MORS” będący jednym z czterech obiektów MOK w Dębicy, został gruntownie zmodernizowany, wymaga natomiast doposażenia w niezbędny sprzęt w celu rozwoju jego działalności oraz podniesienia jakości oferty edukacyjno-kulturalnej i jej uatrakcyjnienia. Miejski Ośrodek Kultury natomiast jest dostosowany w zakresie dostępności architektonicznej oraz częściowo w zakresie dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej.

W celu pełnego wykorzystania potencjału Miejskiego Ośrodka Kultury istotne jest jego rozwijanie, poprzez m.in. doposażanie Domu Kultury „MORS” w niezbędny sprzęt. Obiekt ten jest miejscem, w którym odbywają się spektakle jedynej w Polsce, amatorskiej opery, dlatego też warto podjąć działania mające na celu zwiększenie jakości i standardu wykorzystywanych urządzeń, w szczególności nagłośnienia i oświetlenia, które odgrywają kluczową rolę w organizowanych tam wydarzeniach i odbywających się spektaklach operowych. Zakup nagłośnienia i oświetlenia, pozwoli na organicznie kosztów organizacyjnych, które związane są z każdorazowym wynajmowaniem tego rodzaju sprzętu, a tym samym umożliwiłyby organizację większej liczby wydarzeń oraz podniosły ich jakość. Podobnie w przypadku fortepianu cyfrowego, którego zakup pozwoli na zaoszczędzenie

²¹ Bez filii.

²² <https://www.klasyka-podkarpacie.pl/wywiady/item/1865-xx-lat-debickich-oper>

znaczących kwot w przyszłości, ale także zwiększy potencjał edukacyjno-artystyczny oferty ośrodka, z której korzystać będą mogli mieszkańcy wszystkich gmin w ramach DROF. Efektowość organizowanych wydarzeń uległaby zwiększeniu dzięki zastosowaniu ekranu ledowego, a tym samym efektów wizualnych, co przełoży się na wzrost zainteresowania ofertą wśród mieszkańców. Doposażenie w ekran i projektor umożliwi również wykorzystanie potencjału placówki w momencie, gdy nie odbywają się tam wydarzenia np. w celu świadczenia profesjonalnych usług z zakresu organizacji szkoleń, konferencji czy warsztatów. Doposażenie obiektu pozwoli w pełni wykorzystać potencjał sali widowiskowej Domu Kultury „MORS” - największej sali w DROF i jednej z większych na Podkarpaciu. Ponadto rozwijanie potencjału instytucji kultury znacząco wpłynie na uatrakcyjnienie, podniesienie jakości i rozwój oferty edukacyjno-artystycznej Miejskiego Ośrodka Kultury i wykorzystywanie w działalności kulturalnej nowoczesnych technologii. Dodatkowo umożliwi i ułatwi dostęp do szeroko pojętej kultury mieszkańcom gmin w ramach DROF i nie tylko.

W przypadku miasta Dębica istnieje konieczność realizacji działań i rozwijania potencjału instytucji MOK, z uwagi na charakter tej instytucji, rolę jaką odgrywa w DROF, a tym samym zróżnicowany zakres działalności instytucji kultury zlokalizowanych na tym terenie. Zasady i zadania dotyczące funkcjonowania instytucji i realizowanych działań określone są m.in. w Statucie Muzeum Regionalnego w Dębicy²³ i Statucie Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy²⁴. Statut Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy jednoznacznie wskazuje, że Dom Kultury „MORS”, w ramach którego działa Regionalne Centrum Inicjatyw Społeczno-Kulturalnych, obejmuje zakresem swojego działania: miasto Dębica oraz gminy: Dębica, Ropczyce i Żyraków. Celem działalności MOK jest kształtowanie wzorów życia kulturalnego poprzez szerokie włączanie społeczności miasta Dębicy oraz mieszkańców przyległych gmin: Dębicy, Ropczyc i Żyrakowa, w aktywne uczestniczenie w życiu kulturalnym oraz pomnażanie i ochronę trwałych wartości kultury. Jednym z zadań zawartych w statucie jest stwarzanie mieszkańcom Dębicy i Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego warunków do rozwoju aktywności kulturalnej, artystycznej, hobbystycznej oraz zainteresowania sztuką. Zadania te realizowane są głównie przez m.in. organizację imprez - występów teatralnych, koncertów, seansów filmowych, pokazów, spotkań tematycznych, szkoleń, warsztatów.

Inne instytucje kultury zlokalizowane na terenie miasta – Muzeum Regionalne czy Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, pełnią nieco inne funkcje niż MOK, a możliwości lokalowe są ograniczone. Ich główna działalność dotyczy w przypadku Muzeum – trwałej ochrony dóbr kultury, informowania o wartościach i treściach zgromadzonych zbiorów, upowszechniania podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej, kształtowania wrażliwości poznawczej

---

²³ Uchwała nr XVI/174/2016 Rady Miejskiej w Dębicy z dnia 1 marca 2016 r. w sprawie zatwierdzenia projektu statutu Muzeum Regionalnego w Dębicy

²⁴ Uchwała nr XXIV/238/2016 Rady Miejskiej w Dębicy z dnia 9 września 2016 r. w sprawie nadania statutu Miejskiemu Ośrodkowi Kultury w Dębicy oraz Uchwała nr IX/64/2019 Rady Miejskiej w Dębicy z dnia 15 kwietnia 2019 r. w sprawie zmiany statutu Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy

i estetycznej, a także umożliwienia korzystania ze zgromadzonych zbiorów, natomiast w przypadku Biblioteki w szczególności zachowania dziedzictwa narodowego organizacji i zapewnienia dostępu do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej oraz światowej²⁵. Zgodnie ze statutem, Muzeum może prowadzić jako dodatkową, działalność gospodarczą w zakresie organizowania imprez kulturalnych, dni otwartych, warsztatów, seminariów i koncertów, jednakże nie jest to jego główną formą działalności. Z uwagi na powyższe zapisy oraz zakres i podział zadań poszczególnych instytucji kultury w Dębicy, wsparcie MOK jest uzasadnione ze względu na skalę oddziaływania i jego rolę na mapie kulturalnej DROF.

Muzeum Regionalne wykazuje potrzeby związane z modernizacją i podniesieniem potencjału obiektu. Remont obecnie istniejącego budynku poprawi warunki przechowywania i eksponowania muzealiów. W Muzeum w Dębicy widoczne są deficyty w zakresie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, w obiekcie brakuje m.in. oznakowanego parkingu dla osób niepełnosprawnych, podjazdów – pochylni wyrównujących, brak informacji w formie wizualnej i dotykowej dla osób niedowidzących czy brak pętli indukcyjnej. Dodatkowo elewacja budynku powinna zostać poddana remontowi. Widoczna jest również potrzeba zwiększenia powierzchni na działalność kulturalną oraz dalszy rozwój Muzeum (np. dzięki wykorzystaniu potencjału synagogi w Dębicy). Priorytetem jest uzyskanie pełnej dostępności muzeum dla wszystkich zwiedzających, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami, podniesienie standardu i jakości usług muzealnych, zapewnienie pełnego bezpieczeństwa i warunków przechowywania i prezentowania zbiorów muzealnych, stworzenie warunków do działania w zakresie już realizowanym, lecz nie wystarczającym oraz stworzenie bazy do rozwoju nowych form pracy edukacyjnej i funkcjonalności w zakresie działalności kulturalnej, w tym promującej dziedzictwo kulturowe regionu.

Budynki koszarowe oddane do użytku muzeum w 2003 r. nigdy nie zostały odpowiednio przygotowane do przechowywania w nich obiektów zabytkowych i prowadzenia aktywnej działalności kulturalnej. Muzeum nie posiada odpowiedniej przestrzeni do pracy merytorycznej, potrzebną do codziennych działań inwentaryzacyjnych, opracowywania zbiorów, przygotowywania ekspozycji i działań edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą. Ponadto braki w zakresie funkcjonalności obiektu głównego widoczne są na salach ekspozycyjnych i w braku odpowiednich pomieszczeń do pracy merytorycznej. Sale ekspozycyjne posiadają wiele mankamentów funkcjonalnych i estetycznych. Istotnym problemem w zakresie pracy programowej jest brak odpowiedniego pomieszczenia do działań edukacyjnych. Obecnie warsztaty z młodzieżą organizowane są w pomieszczeniach piwnicznych i na salach ekspozycyjnych, co w różnych sytuacjach koliduje z ruchem zwiedzających. Przestrzeń magazynowa i konserwatorska to równie istotna część infrastruktury muzealnej, która wykazuje zasadnicze braki. Pomieszczenie, w którym obecnie znajduje się magazyn jest niewielkie, nie daje możliwości zachowania odpowiednich warunków

---

²⁵ Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2022 r. poz. 2393)

dla przechowywania zabytków o zróżnicowanej materii, nie mieści przedmiotów o większych gabarytach. W związku z powyższym, potrzebne jest, zatem rozbudowanie obiektu, zwiększenie powierzchni, w tym przestrzeni magazynowej. Rozbudowa budynku pozwoli na zwiększenie poziomu dostępności obiektu, ponieważ w nowym skrzydle budynku będą mogły powstać udogodnienia dla osób z niepełnoprawnosćiami. Adaptacja dawnych obiektów koszarowych na potrzeby muzealne powinna uwzględniać nowe potrzeby i funkcjonalność. Zgodnie z opinią konserwatorską²⁶ nowoczesna rozbudowa zabytkowego obiektu nie powinna obniżać jego historycznego wizerunku, lecz go podkreślać. Konieczność rozbudowy muzeum w dużej mierze wynika ze stanu technicznego istniejącego budynku. Widoczne deficyty w tym m.in. niewystarczająca powierzchnia starego budynku (obektu zabytkowego w którym modyfikacje są bardzo ograniczone) ogranicza możliwości rozwojowe placówki (np. prowadzenie działalności edukacyjnej dla dzieci i dorosłych w postaci konferencji, wykładów w odpowiednio wyposażonej sali konferencyjnej). Dębickie muzeum potrzebuje rozbudowy, aby projekt jego rozwoju był otwarty, aby muzeum mogło służyć obcowaniu z kulturą, aktywnemu spędzaniu czasu przez dębiczanie a wobec przyjezdnych reprezentować ofertę turystyczną całego regionu.

Gmina Dębica

W Gminie Dębica działalność prowadzi Centrum Kultury i Bibliotek Gminy Dębica, w ramach którego działa: siedem domów kultury (Dom Kultury Pustków-Osiedle, Dom Kultury Braciejowa, Dom Kultury Brzeźnica, Dom Kultury Podgrodzie, Dom Ludowy w Łupinach, Centrum Kulturalno-Oświatowe Zawada oraz Dom Kultury w Nagawczynie) oraz jedna Biblioteka Publiczna Latoszyn wraz z jedenastoma filiami²⁷. Pomieszczenia bibliotek, głównie filii są niewielkie, w większości z nich mieści się tylko księgozbiór. Brakuje miejsca na organizację zajęć, warsztatów, stworzenie przyjaznego kącika czytelniczego dla dzieci, obiekty te wymagają również doposażenia i nowych sprzętów m.in. komputerów.

Gmina Ropczyce

W Gminie Ropczyce funkcjonuje **Centrum Kultury imienia Józefa Mehoffera** w Ropczycach wraz z filiami: Dom Kultury w Niedźwiadzie, Dom Kultury w Brzezówce, Dom Kultury w Witkowicach, Wiejskie Centrum Kultury w Gnojnicy Dolnej, Galeria kowalstwa oraz Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Inicjatyw Twórczych. Oprócz wymienianych ośrodków kultury w gminie znajduje się **Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Ropczycach** (MiPBP) wraz z pięcioma filiami²⁸. Analiza dostępności Centrum Kultury wykazała, że obiekt ten tylko w częściach budynków zapewnia wolne od barier poziomych i pionowych przestrzenie komunikacyjne. W obiekcie tym brakuje informacji

²⁶ Pismo Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o sygnaturze Rz-IRN.5183.12.2024.AM

²⁷ <https://ugdebica.pl/dla-mieszkanca/kultura> [dostęp 30.11.2023 r.]

²⁸ <https://ropczyce.info.pl/wp/> [dostęp 30.11.2023 r.]

na temat rozkładu pomieszczeń. Budynki są wyposażone w podjazdy dla osób niepełnosprawnych. W budynkach znajdują się wolne od barier poziome przestrzenie komunikacyjne znajdujące się na parterze budynków. Pozytywnie należy ocenić rozwiązania w zakresie dostępności informacyjno-komunikacyjnej i cyfrowej. Pomieszczenia bibliotek, głównie filii w Gminie Ropczyce są niewielkie, w większości z nich mieści się tylko księgozbiór. Brakuje miejsca na organizację zajęć czy warsztatów. Kluczowym wyzwaniem jest budowa nowego obiektu przeznaczonego na świadczenie działalności kulturalnej przez bibliotekę. Istniejąca **Biblioteka Publiczna** w Ropczycach należy do najważniejszych ośrodków kulturalnych Gminy Ropczyce i jest z racji zasobów kluczową i jedyną placówką w powiecie ropczycko-sędziszowskim. Od 2004 r. pełni również funkcję biblioteki powiatowej. Budynek został zaprojektowany i wykonany jako dworzec autobusowy, jednakże ostatecznie zdecydowano, że zostanie doraźnie zaadoptowany dla potrzeb biblioteki, dlatego też obecnie nie do końca spełnia on swoją funkcję. Budynek nie posiada udogodnień dla osób ze szczególnymi potrzebami (w tym seniorów) - nie posiada toalety dla osób niepełnosprawnych ani windy, a schody znajdujące się w nim, mogą utrudniać poruszanie się. W bliskości obiektu brakuje również oznaczonego miejsca na parking dla osób z niepełnosprawnościami. Pomieszczenie czytelnicy w którym organizowane są wystawy, konkursy i spotkania może pomieścić niewiele osób, dodatkowo prowadzenie tych form wyłącza z prawidłowego funkcjonowania czytelnicy i możliwość korzystania z niej przez inne osoby. Wyczerpana funkcjonalność budynku pod kątem gromadzenia i udostępniania zbiorów bibliotecznych, uniemożliwia wprowadzanie nowoczesnych standardów informacyjnych, digitalizacji zbiorów, przetwarzania i udostępniania danych w formacie cyfrowym. Budynek, w którym mieści się biblioteka ze względu na zły stan techniczny wymaga pilnej zmiany lokalizacji i budowy nowoczesnego kompleksu bibliotecznego m.in. z czytelnicy, tematycznymi, wypożyczalnymi, magazynami zbiorów, pracowniami, w pełni wyposażonego oraz dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych. Strona Internetowa Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Ropczycach jest częściowo zgodna z ustawą o dostępności²⁹ - nie wszystkie publikacje i pliki są dostępne cyfrowo, a niektóre zdjęcia nie posiadają opisu alternatywnego. W związku z powyższym, w przypadku DROF zauważa się potrzeby związane nie tylko z podjęciem działań na rzecz rozwijania instytucji kultury poprzez roboty budowlane, ale również potrzebę w zakresie budowy nowych obiektów. Konieczność budowy nowych obiektów wynika z faktu, że obecna infrastruktura dostępna w DROF nie jest wystarczająca na pełnienie tej funkcji. Obecnie w Gminie Ropczyce i na terenie DROF nie ma obiektu, który można byłoby zaadaptować pod pełnienie funkcji biblioteki. Z uwagi na niską funkcjonalność obecnej siedziby, kluczowa jest budowa nowego obiektu. Ponowne wykorzystanie obecnego budynku, wiązałoby się z koniecznością jego wyburzenia, budowy w tym miejscu nowego obiektu, a w konsekwencji zawieszenia działalności biblioteki, z uwagi na brak budynku, do którego można byłoby ją przenieść, bądź próby przeniesienia m.in. pomieszczeń czytelnicy, wypożyczalni, magazynu,

---

²⁹ Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz. U. 2019 poz. 848)

pracowni do różnych budynków na terenie Ropczyce, co mogłoby negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie pozostałych instytucji kultury. Rozwiązanie to jest wysoce kosztochłonne i czasochłonne, dlatego też uzasadnione jest stworzenie nowego kompleksu bibliotecznego przeznaczonego na świadczenie działalności kulturalnej przez bibliotekę.

Gmina Żyraków

W Gminie Żyraków działa **Centrum Kultury i Promocji** w Żyrakowie wraz z ośmioma świetlicami wiejskimi. Oprócz tego funkcjonuje również **Gminna Biblioteka Publiczna** w Żyrakowie wraz z czterema filiami³⁰. Ponadto Gmina Żyraków planuje w najbliższych latach uruchomić 2 nowe placówki kultury (dom kultury wraz z świetlicą). Obecnie gmina nie posiada odpowiedniej infrastruktury do prowadzenia widowisk i konkursów na terenie gminy. Planowane jest zatem stworzenie sali widowiskowej, które możliwe będzie dzięki rozbudowie, przebudowie i nadbudowie istniejącego budynku Centrum Kultury i Promocji w Woli Żyrakowskiej. Gmina Żyraków ma możliwość zaadaptowania poddasza zabytkowego dworu na potrzeby rozwoju działalności kulturalnej Centrum Kultury i Promocji. Placówka zlokalizowana jest w centralnym punkcie gminy, dlatego dzięki podjęciu inwestycji, zostanie zapewniony dostęp do oferty dla wszystkich mieszkańców gminy, a obiekt ten stanowić będzie ośrodek życia artystycznego. Budynek Centrum Kultury i Promocji w Woli Żyrakowskiej posiada małą salę widowiskową, brak jest pomieszczeń przy scenie np. szatni dla aktorów. Wejście na scenę jest wprost ze schodów wewnętrznych. Nagłośnienie jest niewystarczające, co uniemożliwia zorganizowanie m.in. koncertów.

Działalność instytucji kultury polega na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Podstawowe formy działalności prowadzone przez instytucje kultury w DROF to między innymi: różnego rodzaju zajęcia dla dzieci (taneczne, rytmiczne, teatralne, muzyczne, wokalne, instrumentalne, plastyczne), koncerty, spektakle i inne wydarzenia sceniczne, konkursy, wystawy; warsztaty, seanse filmowe, przeglądy, pikniki oraz spotkania plenerowe. Wśród deficytów i potrzeb w zakresie uruchomienia nowych form działalności samorządy wskazały w szczególności na zajęcia kierowane w stronę seniorów, co jest uzasadnione z uwagi na postępujące starzenie się społeczności.

Według badania ankietowego przeprowadzonego z gminami, w DROF znajdują się różnego rodzaju instytucje kultury - centra/domy/ośrodki kultury wraz z filiami oraz świetlice. Spośród wymienionych powyżej obiektów kultury 11 z nich wymaga remontu (z czego najwięcej – 4 w Gminie Żyraków), a 17 dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. Występuje także potrzeba doposażenia 24 placówek, a 13 z nich także zagospodarowania terenów wokół w celu udostępnienia na funkcje kulturalne.

³⁰ <https://www.ckip-zyrakow.org/> [dostęp 30.11.2023 r.]

Tabela 7 Aktualne potrzeby związane z funkcjonowaniem domów/centrów/ośrodków kultury

Aktualne potrzeby	Miasto Dębica	Gmina Dębica	Gmina Żyraków	Gmina Ropczyce	Suma DROF
Potrzeba doposażenia centrów kultury	0	1	1	5	7
Potrzeba doposażenia domów kultury	2	6	0	0	8
Potrzeba doposażenia ośrodków kultury	1	0	0	0	1
Potrzeba doposażenia świetlic	0	0	8	0	8
Liczba centrów, domów i ośrodków kultury wymagających zagospodarowania terenu wokół obiektu i udostępnienia na cele kulturalne	0	3	1	5	9
Liczba świetlic wymagających zagospodarowania terenu wokół obiektu i udostępnienia na cele kulturalne	0	0	4	0	4
Liczba budynków wymagających podjęcia robót budowlanych (m.in. remontu, modernizacji, rozbudowy)	1	3	4	3	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez samorządy DROF.

Wśród problemów w funkcjonowaniu placówek kultury wskazuje się ograniczenia finansowe i niedostateczne fundusze na zatrudnienie nowych osób prowadzących zajęcia dostosowane do grup uczestników m.in. seniorów, brak odpowiedniego wyposażenia placówek i deficyty dotyczące przestrzeni i powierzchni magazynowej i scenicznej, które powodują utrudnienia w prowadzeniu działalności kulturalnej. Ponadto ograniczone możliwości w zakresie dostosowania placówek do rosnących potrzeb wynika m.in. z tego, że siedziby instytucji znajdują się w obiektach o charakterze zabytkowym, co często uniemożliwia podjęcie działań remontowych i rozbudowy obiektu. Wśród potrzeb artykułowanych przez samorząd gminy wymienia się uruchomienie nowej filii ośrodka kultury, budowę nowego domu kultury oraz świetlicy. W opinii samorządów, przywołane i wskazane czynniki, wpływają na to, że oferta kulturalna dostosowana jest do możliwości finansowych i lokalowych, a nie do realnych potrzeb.

Biblioteki są miejscem spotkań, pełnią funkcję integrującą. Reagując na zmieniające się potrzeby społeczne, oferują zróżnicowany, wielokulturowy program działalności, zapewniając komfort na poziomie materialnym, technologicznym i informacyjnym. W sumie na terenie DROF znajdują się 4 biblioteki wraz z 24 filiami. Gmina Ropczyce planuje budowę nowej siedziby placówki bibliotecznej oraz filii biblioteki w nadchodzących latach. Wyniki badania wskazują, że 4 placówki wymagają remontu, a 12 z nich dostosowania do osób ze szczególnymi potrzebami. Biblioteki wyposażone są w 37 komputerów udostępnionych dla czytelników. Doposażenia wymaga 21 placówek, w których miałyby się znaleźć 57 nowych komputerów. W przypadku Miasta Dębica widoczna jest również potrzeba uruchomienia katalogu online w czytelni. Placówki biblioteczne są organizatorami:

konkursów, wykładów, warsztatów, wystaw, spotkań autorskich i poetyckich, Dyskusyjnych Klubów Książki, akcji głośnego czytania dla dzieci (w tym Narodowe Czytanie), lekcji bibliotecznych, lekcji gry w szachy, imprez literackich i plenerowych oraz pikników. Problemy w działalności bibliotek powoduje niedostateczna liczba i powierzchnia pomieszczeń magazynowych, niedostosowanie do osób ze szczególnymi potrzebami oraz zły stan techniczny wymagający podjęcia prac remontowych.

Grafika 4 Ludność na jedną placówkę biblioteczną

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

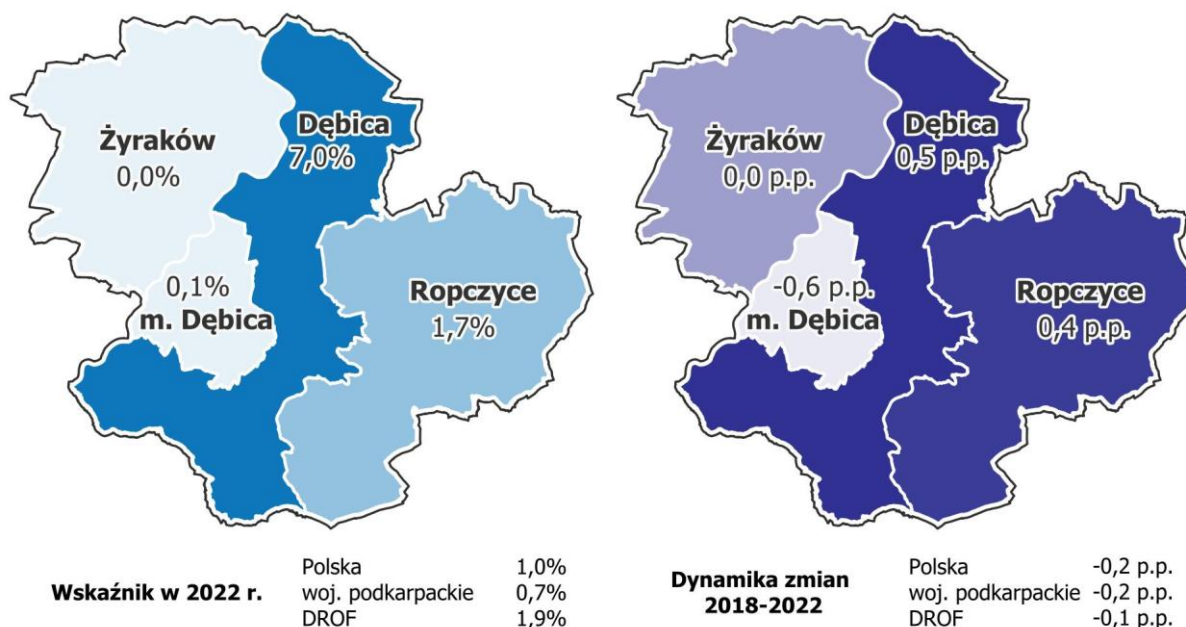
W 2022 r. na jedną placówkę biblioteczną przypadało średnio 3 949 mieszkańców DROF – więcej w porównaniu do województwa (3 013) i mniej w porównaniu do kraju (4 473), co świadczy o dobrej dostępności do punktów bibliotecznych na terenie obszaru funkcjonalnego.

Koła, kluby i sekcje zainteresowań

W 2022 r. na terenie DROF działało w sumie 50 kół, klubów i sekcji zainteresowań, które zrzeszały 941 członków. Liczba kół zainteresowań uległa zwiększeniu o 7 w stosunku do 2013 r. Wśród kół, klubów i sekcji zainteresowań należy wyróżnić Koła Gospodyń Wiejskich (KGW), których działalność często wspiera organizację imprez kulturalnych. KGW reprezentują lokalne tradycje, uczestniczą w różnych wydarzeniach, konkursach i festiwalach. Oprócz Kół Gospodyń Wiejskich warto także wspomnieć o klubach seniora oraz Uniwersytecie Trzeciego Wieku, których łączna liczba na terenie DROF wynosiła 19 w 2022 r. Do tych klubów uczęszczało 501 członków, co stanowi 53,2% wszystkich członków klubów i kół zainteresowań. Kluby seniora i UTW stanowią miejsca spotkań oraz aktywizacji społecznej, w których seniorzy mają możliwość wzięcia udziału w różnych zajęciach tematycznych (np. warsztaty, gry, kursy) oraz stanowią miejsce integracji i sprzyjają ograniczeniu zjawiska marginalizacji społecznej

wśród tej grupy mieszkańców. W 2022 r. w klubach seniora i UTW uczestniczyło 1,9% mieszkańców DROF w wieku 60 lat i więcej. Na obszarze DROF działają dwa Uniwersytety Trzeciego Wieku w Dębicy i Ropczycach (przy Bibliotece Publicznej). W Gminie Dębica działa 14 klubów seniora, w Gminie Ropczyce 2 kluby (Klub Seniora w Domu Kultury w Niedźwiadzie; Klub Seniora w Brzezówce), a w Gminie Żyraków prowadzony jest Klub „Senior+” (budynku Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który zlokalizowany jest w Dworku w Straszęcinie). W analizowanych latach widoczne jest zmniejszenie aktywności seniorów, jednakże dynamika tych zmian jest niższa w DROF niż w przypadku województwa czy kraju. Pozytywne zmiany i wzrost udziału osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej odnotowano w Gminie Ropczyce (o 0,4 pp.) i w Gminie Dębica (o 0,5 pp.).

Grafika 5 Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Dziedzictwo kulturowe

Na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego znajduje się jedna placówka gromadząca dziedzictwo kulturowe regionu, która zlokalizowana jest w mieście Dębica. Muzeum Regionalne w Dębicy³¹ jest jedną z najmłodszych placówek w kraju. Muzeum Regionalne w Dębicy zarówno na płaszczyźnie naukowo - badawczej, jak również w obszarze swojego oddziaływania obejmuje szeroko pojęty region, utożsamiany z ziemią dębicką, ropczycką i pilzneńską, odwołując się tym samym do historycznych granic powiatu ropczyckiego i dębickiego z XIX i XX w. Obszar ten obejmuje także

³¹ Źródło: <http://muzeumwdebicy.pl/> [dostęp 30.11.2023 r.]

wszystkie miejscowości wchodzące w skład Gminy Dębica, Gminy Żyraków. Muzeum współpracuje z jednostkami z sąsiednich gmin, których cele w zakresie troski o dziedzictwo kulturowe są zbieżne z celami Muzeum. Partnerami działań muzealnych są m.in.: Europejskie Centrum Pamięci i Pojednania w Pustkowie (Gmina Dębica), Centrum Kultury i Promocji w Żyrakowie (Gmina Żyraków), Powiatowe Centrum Edukacji Kulturalnej w Ropczycach. Placówka ta gromadzi dorobek regionu dębickiego i zawiera ekspozycje: historyczną, archeologiczną, etnograficzną, oświatową i wojskową. Muzeum jest ważnym ogniwem instytucjonalnym opieki nad dziedzictwem kulturowym regionu, porządkuje stan wiedzy o historii obiektów zabytkowych w regionie, służy opinią w zakresie opieki nad zabytkami, inspirowanie działania konserwatorskie, uczestniczy w projektach edukacyjnych i turystyczno – krajoznawczych. Placówka zawiera wiele ciekawych historycznych i etnograficznych ekspozycji z regionu dębickiego, w tym unikatowe i interesujące eksponaty związane z wojskiem, które stacjonowało w tym mieście od drugiej połowy XVIII wieku do początków XXI wieku. Muzeum działa na terenie zabudowań wojskowych dawnych koszar, przy ul. Ratuszowej 4. Muzeum funkcjonuje w budynku, który jest pozostałością po 3 Pułku Saperów. Natomiast w parku otaczającym placówkę wyeksponowano czołgi, wozy artyleryjskie i inne pamiątki wojskowe. Obecnie posiada 4380 zdigitalizowanych zasobów muzealnych, a 1700 muzealiów wciąż wymaga digitalizacji. Poniżej zaprezentowano zmiany w liczbie osób odwiedzających muzeum. W wyniku pandemii COVID-19, liczba zwiedzających uległa zmniejszeniu w wyniku ograniczeń związanych z funkcjonowaniem placówek, dlatego też ważne jest wzmocnienie potencjału placówki i jej wyposażenie, aby powrócić do sytuacji sprzed pandemii.

Tabela 8 Muzeum Regionalne – liczba zwiedzających.

Rok	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba zwiedzających	5433 osoby	4247 osoby	1179 os. (COVID)	2213 os.	3404 os.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych.

Budynki koszarowe oddane do użytku muzeum w 2003 r. nigdy nie zostały odpowiednio przygotowane do przechowywania w nich obiektów zabytkowych i prowadzenia aktywnej działalności kulturalnej. Adaptację pomieszczeń wojskowych wykonano standardowo i pobieżnie, bez uwzględnienia wymogów i potrzeb właściwych dla instytucji muzealnej. Ponadto Muzeum nie posiada odpowiedniej przestrzeni do pracy merytorycznej, potrzebną do codziennych działań inwentaryzacyjnych, opracowywania zbiorów, przygotowywania ekspozycji i działań edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą. Istotnym problemem w zakresie pracy programowej jest również brak odpowiedniego pomieszczenia do działań edukacyjnych. Przestrzeń magazynowa i konserwatorska to równie istotna część infrastruktury muzealnej, która wykazuje zasadnicze braki. Pomieszczenie, w którym obecnie znajduje

się magazyn jest niewielkie, nie daje możliwości zachowania odpowiednich warunków dla przechowywania zabytków o zróżnicowanej materii, nie mieści również przedmiotów o większych gabarytach, zgromadzonych na przestrzeni lat. Remont obecnie istniejącego budynku poprawi warunki przechowywania i eksponowania muzealiów i jest jednym z kluczowych elementów rozwoju działalności i poprawy oferty kulturalnej Muzeum. Potrzebą i zarazem koniecznością jest spełnianie przez placówkę standardów w zakresie dostępności, usług, bezpieczeństwa i higieny pracy, właściwe – zgodne z ustawą o muzeach i misją placówki - realizowanie działań w zakresie edukacji muzealnej, ochrony zbiorów, digitalizacji oraz stworzenie perspektywy rozwoju działalności. Wśród priorytetów w zakresie modernizacji kompleksu muzealnego wskazuje się:

- uzyskanie pełnej dostępności muzeum dla wszystkich zwiedzających, w tym zwłaszcza osób z niepełnosprawnościami,
- podniesienie standardu i jakości usług muzealnych,
- zapewnienie pełnego bezpieczeństwa i warunków przechowywania i prezentowania zbiorów muzealnych,
- stworzenie warunków do działania w zakresie już realizowanym, lecz niewystarczającym,
- stworzenie bazy do rozwoju nowych form pracy edukacyjnej i funkcjonalności w zakresie działalności kulturalnej, w tym promującej dziedzictwo kulturowe regionu.

Rozbudowa obiektu pozwoli harmonijnie rozlokować i przeorganizować przestrzeń, dotąd zatłoczoną, z poszanowaniem zbiorów, zwiedzających, interesariuszy i pracujących w muzeum. Nowa część obiektu, skomunikowana z dotychczasowym gmachem głównym, stworzy przestrzeń dla działań edukacyjnych, wystawienniczych i promocyjnych nie tylko muzeum, ale przede wszystkim miasta. Reorganizacja przestrzeni, pośrednio pozwoli także, w stopniu elementarnym zmienić warunki magazynowania muzealiów. Modernizacja i rozbudowa Muzeum Regionalnego służyć będzie wzmocnieniu oddziaływania placówki na obszar całego DROF. Obiekt ten stanowi potencjał do spójnego rozwoju w zakresie promocji dziedzictwa kulturowego i turystyki gmin DROF. Muzeum służyć będzie gminom regionu jako miejsce wymiany doświadczeń, promowania dobrych praktyk w zakresie popularyzacji wiedzy o lokalnej historii i wspólnych, kulturowych korzeniach. Po rozbudowie i uzyskaniu nowej przestrzeni dla wystaw czasowych, spełniającej wymogi konserwatorskie Muzeum będzie mogła organizować wystawy, np. malarstwa Józefa Mehoffera, pochodzącego rodem z Ropczyc.

Oprócz Muzeum Regionalnego w Dębicy, warto wspomnieć, że w Gminie Dębica znajduje się Ekspozycja historyczno-dydaktyczna przy Górze Śmierci³². Obrazuje ona historię z czasów II Wojny Światowej, działania obozów pracy przymusowej w Pustkowie oraz dzieje niemieckiego poligonu

---

³² <https://www.ecpip.pl/ekspozycja.html> [dostęp 30.11.2023 r.]

Waffen SS „Truppenübungsplatz Heidelager” (1940 - 1944). Podstawą ekspozycji są multimedialne wystawy i prezentacje, oparte na przenikających się wzajemnie warstwach - ikonograficznej, dźwiękowej, filmowej i tekstowej. Można zobaczyć tam historyczną rekonstrukcję budynków związanych z poligonem wojskowym i byłym obozem, makiety głównych zabudowań poligonu i obozu, oryginalne wyposażenia wnętrz pochodzące z tamtej epoki, elementy ekwipunku żołnierskiego, a także setki zdjęć prezentowanych w formie statycznej i multimedialnej. Obiekt wymaga już jednak wielu prac konserwacyjnych. Kolejnym problemem jest niewystarczająca powierzchnia wystawiennicza, jak i magazynowa, jak również pomieszczeń do przechowywania, konserwacji, zabezpieczenia, dokumentowania, digitalizacji i wyeksponowania muzealiów (w tym specjalnych gablot, gablot na zbiory specjalne, ścianek i kostek wystawienniczych, a także stołów, urządzeń do digitalizacji i odczytników do konserwacji zbiorów). Placówka wymaga również poprawy nawierzchni alejek w Ekspozycji oraz doposażenia w zewnętrzne tablice i gabloty wystawiennicze, na wyeksponowanie plenerowych wystaw czasowych i przekazywanie zwiedzającym informacji bieżących. Ekspozycja ta jest zatem placówką wymagającą doposażenia w urządzenia do gromadzenia, cyfryzacji, digitalizacji i ewidencji zbiorów muzealnych, jak również dokumentowania i rozpowszechniania wydarzeń muzealnych, kulturalnych, naukowo-badawczych i edukacyjnych.

Muzea razem z domami i centrami kultury są placówkami mogącymi prowadzić działalność wystawienniczą. Jednakże głównym obiektem nastawionym na taką działalność jest galeria sztuki. Na terenie DROF jest tylko jedna taka placówka zlokalizowana w mieście Dębica. Galeria Sztuki³³ działa od 1986 roku w ramach Miejskiego Ośrodka Kultury. W kilku salach wystawowych, o łącznej powierzchni około 280 m², zorganizowanych zostało około 500 wystaw różnych artystów. Galeria jest otwarta na wszelkie środki wyrazu plastycznego - malarstwo, grafika, rysunek, fotografia, rzeźba, prezentacje multimedialne i parateatralne.

Imprezy kulturalne

Wszystkie wymienione powyżej podmioty kultury są organizatorami różnych imprez kulturowych³⁴.

Wśród cyklicznych imprez kulturalnych organizowanych na terenie DROF, które budują markę obszaru oraz integrują lokalną społeczność, wymienić należy m.in.:

- Ogólnopolski Spływ Kajakowy rzeką Wisłoka,
- Jarmarki Twórczości Ludowej Rzemiosła i Rękodzieła,
- Mistrzostwa Podkarpacia w Płukaniu Złota,
- Spektakle operowe w Dębicy,

³³ <https://galeria.mokdebica.pl/> [dostęp 30.11.2023 r.]

³⁴ Zgodnie z definicją podawaną przez GUS. Impreza o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub sportowym skierowana do szerokiej publiczności, organizowana zgodnie z przepisami o bezpieczeństwie imprez masowych.

- Festiwal im. K. Pendereckiego,
- Ogólnopolski Konkurs Recytatorski Pętla Czasu,
- Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych PAJACE,
- Spartakiada Sportowa Dzieci i Młodzieży,
- Dzień Ziemniaka³⁵,
- Święto Pieroga³⁶,
- Dni Ziemi Ropczyckiej³⁷,
- Festyn Promocyjny Gminy Żyraków³⁸,
- Międzynarodowy Jarmark Kowalski³⁹,
- Majówka szkółkarska w Zasowie⁴⁰,
- Dożynki Gminne (Gmina Ropczyce, Żyraków i Gmina Dębica).

Jednostki należące do DROF współpracują przy ich organizacji ze sobą i z jednostkami z poza obszaru. Jednym ze stałych partnerów działań kulturowych jest Powiat Dębicki, z którym organizowane są np.: Powiatowy Dzień Sybiraka oraz Powiatowy Dzień Matki. Organizacja wspólnych wydarzeń dotyczy również wzajemnej promocji (np. zamieszczania informacji o wydarzeniach na stronach internetowych oraz w placówkach na terenie gmin DROF, a także wymiany spektakli przygotowanych przez grupy działające w różnych ośrodkach). Ważne znaczenie odgrywa Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Ropczycach, która prowadzi współpracę i udziela pomocy merytorycznej (szkolenia, instruktaż, wyjazdy studyjne) bibliotekom gminnym z terenu powiatu ropczycko – sędziszowskiego. Ponadto, biblioteka współpracuje z innymi instytucjami kultury przy organizowaniu wydarzeń kulturalnych oraz pozyskiwaniu zbiorów. Według danych BDL GUS w 2022 r. na terenie DROF zorganizowano 536 imprez, w których uczestniczyło 108,7 tys. osób, z czego ponad 60% w mieście Dębica. Wskaźnik liczby zorganizowanych imprez na 1 000 mieszkańców wyniósł w 2022 roku 4,8 –mniej niż w województwie (6,1) i kraju (6,0). Najwyższym wskaźnikiem wyróżniła się Gmina Ropczyce (9,4), co może świadczyć o tym, że oferuje ona szeroki wachlarz wydarzeń dla mieszkańców.

---

³⁵ <https://gminazyrakow.pl/2022/08/25/dzien-ziemniaka-4-wrzesnia-2022-r/> [dostęp 30.11.2023 r.]

³⁶ <https://ugdebica.pl/dla-turysty/imprezy-cykliczne> [dostęp 30.11.2023 r.]

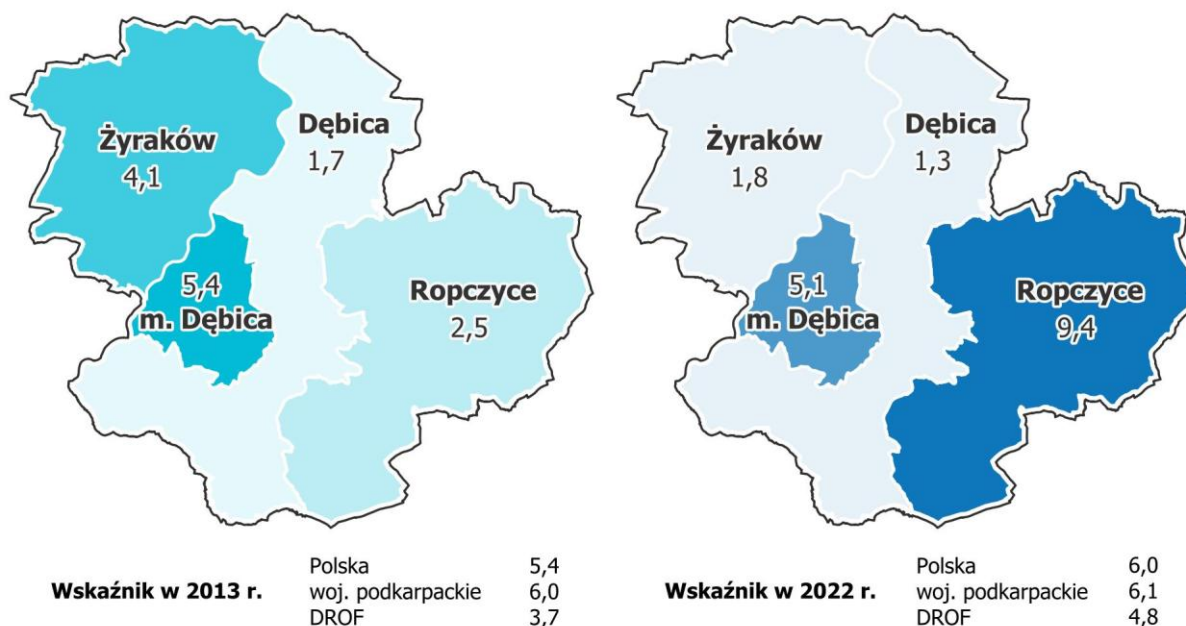
³⁷ <https://ropczyce.info.pl/wp/45-dni-ziemi-ropczyckiej/> [dostęp 30.11.2023 r.]

³⁸ <https://gminy.podkarpackie.com/gmina-zyrakow,39.html> [dostęp 30.11.2023 r.]

³⁹ <https://ropczyce.info.pl/wp/miedzynarodowy-jarmark-kowalski-odwolany/> [dostęp 30.11.2023 r.]

⁴⁰ <https://gminazyrakow.pl/2022/05/13/majowka-szkolkarska-w-zasowie/> [dostęp 30.11.2023 r.]

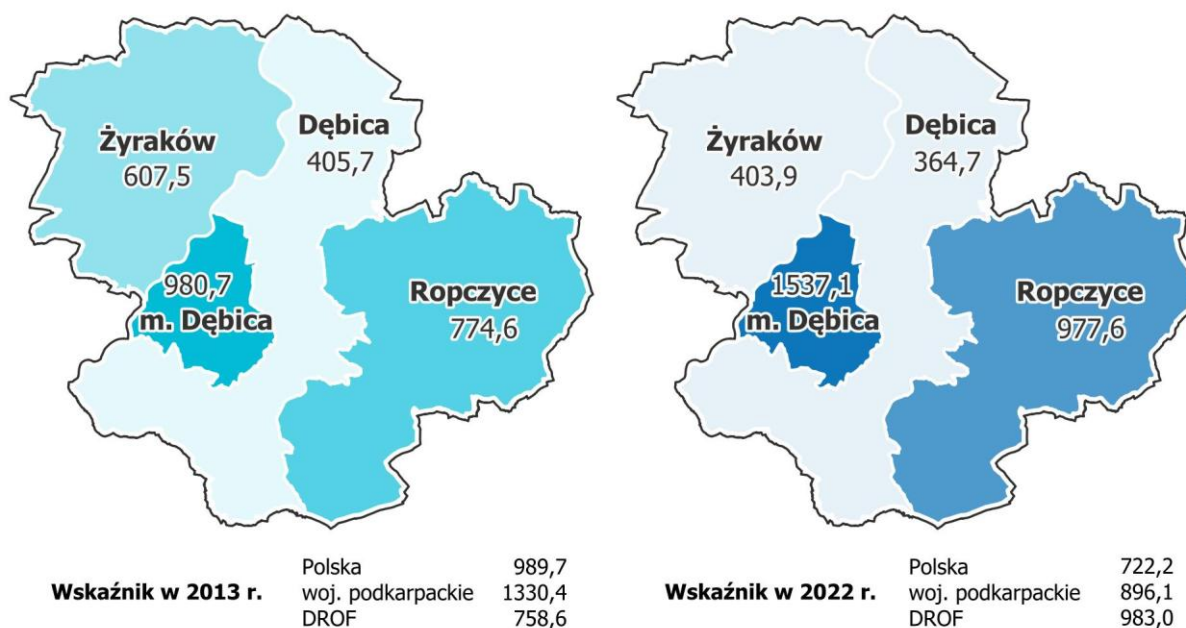
Grafika 6 Liczba imprez zorganizowanych przez ośrodki kultury na 1 000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Natomiast wskaźnik liczby uczestników na 1 000 mieszkańców w 2022 r. przyjął wartość 983, która jest wyższa od wartości dla województwa (896) i kraju (722). Na przestrzeni lat 2019 i 2021 można było zauważyć gwałtowny spadek liczby organizowanych imprez. Miało to związek z pandemią COVID-19 na początku 2020 roku. Dlatego ważne jest prowadzenie działań przywracających znaczenie kultury w obszarze DROF, które mogą wpłynąć na wzrost turystyki, jak i jakość życia mieszkańców. Najwięcej uczestników wydarzeń odnotowano w mieście Dębica, a następnie w gminie Ropczyce.

Grafika 7 Liczba uczestników imprez zorganizowanych przez ośrodki kultury na 1 000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Obiekty zabytkowe

Na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego znajduje się 104 zabytki⁴¹ i 40 pomników przyrody, które stanowią materialne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze:

- a) m. Dębica — 22 zabytki i 18 pomników przyrody;
- b) Dębica — 21 zabytków i 10 pomników przyrody;
- c) Ropczyce — 43 zabytki i 8 pomników przyrody;
- d) Żyraków — 18 zabytków i 4 pomniki przyrody.

Do najciekawszych zabytków należą między innymi:

- Dwór Płockich na Wolicy z drugiej połowy XIX wieku (m. Dębica);
- Budynek „Sokoła” (m. Dębica);
- Kościół pw. Św. Jadwigi z XV wieku (m. Dębica);
- kościół klasztorny Sióstr Służebniczek (m. Dębica);
- późnobarokowa Synagoga Nowomiejska z XVII wieku (m. Dębica);
- Cmentarz Wojskowy założony podczas I Wojny Światowej (m. Dębica);
- Kościół parafialny pw. Św. Jana Chrzciciela w Brzeźnicy (Dębica);
- Osada Słowiańska (Dębica);
- Karczma przydrożna oraz Zespół pałacowo-parkowy w Zawadzie (Dębica);
- Ekspozycja Historyczno-Dydaktyczna wraz z Cmentarzem „Góra Śmierci” (Dębica);
- Kościół Przemienienia Pańskiego (Ropczyce);
- Kościół św. Mikołaja (Ropczyce);
- Kopiec Tatarski na osiedlu Witkowie (Ropczyce);
- Cmentarz Żydowski (Ropczyce);
- Studnia św. Barbary (Ropczyce);
- Zespoły dworsko - parkowe w Zasowie, Korzeniowie, Straszęcinie i Żyrakowie (Żyraków);
- Kościół p.w. Św. Antoniego Padewskiego w Nagoszynie (Żyraków).

Najwięcej obiektów zabytkowych stanowią kościoły, cmentarze, zespoły dworskie i pałacowe oraz budynki gospodarcze (np. spichrze). Według przeprowadzonego badania ankietowego z gminami część zabytków wymaga podjęcia prac remontowych (rewaloryzacja, restauracja), a także dostosowania do obsługi ruchu turystycznego. Wśród obiektów wymagających wsparcia można wymienić np. Dworek w Straszęcinie⁴², wymagający remontu z zewnątrz oraz wewnątrz obiektu. Wewnątrz należy wyremontować piętro oraz poddasze. Obiekt wymaga przywrócenia elewacji do stanu pierwotnego. Otoczenie zabytku posiada potencjał do zagospodarowania, a zaprojektowana zieleń

---

⁴¹ Liczba zabytków nieruchomych wg. rejestru zabytków województwa podkarpackiego.

⁴² Zespół dworsko-parkowy w Straszęcinie wpisany jest do rejestru zabytków Decyzją z dnia 24.09.2001 r., pod nr rej. A – 42

powinna być dostosowana do charakteru dworku oraz jego zabytkowego parku - aby zachować charakter parku należy wykonać nowe nasadzenia. Wykonanie niezbędnych robót budowlanych pozwoli na udostępnienie pomieszczeń wewnątrz budynku mieszkańcom Gminy Żyraków i okolic, stowarzyszeniom oraz posłuży do organizacji zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży. Natomiast zagospodarowanie otoczenia obiektu sprzyjać będzie wypoczynkowi i rekreacji mieszkańców całego DROF. Wsparcia i interwencji wymagają również Ruiny w Zasowie⁴³. Obiekt posiada duże walory kompozycyjno-przyrodnicze i jest przykładem parku krajobrazowego, którego tworzywem jest drzewostan w układach swobodnych i regularnych powiązany z układem wodnym i zróżnicowaną rzeźbą terenu. Park zajmuje powierzchnię 5 ha wraz ze stawami. Wykonanie ogrodzenia zabytkowego parku, alejek oraz tablic informacyjnych dotyczących opisu gatunków drzew zwiększy jego atrakcyjność. Pod koniec grudnia 2023 r. Miasto Dębica nabyło Synagogę przy ulicy Krakowskiej 3 w Dębicy, która stanowi jeden z cenniejszych zabytków Dębicy i posiada dużą wartość historyczną i architektoniczną. W celu zachowania jej charakteru kluczowy jest remont obiektu, który ma służyć dębickim instytucjom kultury. Budynek zarządzany będzie przez Muzeum Regionalne w Dębicy. Renowacja obiektu wpłynie na poprawę estetyki centrum miasta, a jego udostępnienie wpłynie na poszerzenie oferty kulturalno-turystycznej w Dębicy⁴⁴. Zgodnie z dokumentacją z 2018 r.⁴⁵ była Synagoga Nowomiejska wymaga pilnego przeprowadzenia robót naprawczych i prac remontowo-konserwatorskich, ponieważ pozostawienie jej w stanie wysokiego zawilgocenia może spowodować przyspieszenie niszczenia substancji budynku. Remont powinien zostać wykonany zgodnie z zaleceniami Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków⁴⁶. Zaleca się m.in. osuszenie i izolację fundamentów, przywrócenie pierwotnego poziomu terenów wokół budynku, aby móc zaadaptować budynek na pełnienie funkcji kulturalnych. W kontekście turystyki, należy wspomnieć również Sanktuarium Matki Bożej w Zawadzkiej (Dębica), do którego pielgrzymują liczne grupy wiernych z całego regionu. Turystyka pielgrzymkowa jest prężnie rozwijającym się typem turystyki w Polsce. W kraju organizowane są nawet specjalne wycieczki pielgrzymkowe, które budzą duże zainteresowanie wśród klientów biur podróży. Turystyka ta stanowi specyficzny typ podróży, których głównym celem są miejsca związane z historią religii, miejsca kultu religijnego, wydarzenia o charakterze religijnym oraz obiekty sakralne.

---

⁴³ Zespół dworsko-parkowy w Zasowie wpisany do rejestru zabytków Decyzją Nr rej. A – 199 z dnia 26.11.1979 r. pod nr rej. A-199

⁴⁴ <https://debica.pl/miasto-oficjalnie-przejelo-synagoge/> [dostęp: 03.01.2024 r.]

⁴⁵ Dokumentacja i ocena stanu technicznego budynku byłej Synagogi Nowomiejskiej w Dębicy

⁴⁶ Zgodnie z pismem o sygnaturze Rz-IRN.5183.17.2024.AM z dnia 05.03.2024 r.

 <p>Obecność różnego rodzaju instytucji kultury, w tym Muzeum Regionalnego w Dębicy - placówka gromadząca dziedzictwo kulturowe regionu oraz działalność wystawiennicza prowadzona przez Galerię Sztuki MOK</p>	<p>Funkcjonowanie kół gospodyń wiejskich i uniwersytetów trzeciego wieku</p>	<p>Bogate zasoby dziedzictwa kulturowego – kościoły (np. Kościół św. Jadwigi, Kaplica Raczyńskich, późnobarokowa Synagoga z XVII w.), cmentarze (np. Kirkut – cmentarz żydowski, Cmentarz Wojskowy), zespoły dworskie i pałacowe (np. dwór w Pustyni) oraz parki dworskie i budynki gospodarcze (spichrze)</p>
	<p>Potencjały</p>	<p>Zróznicowany kalendarz imprez i wydarzeń kulturalnych</p>

 <p>Wzrastające potrzeby dotyczące zwiększenia i pozyskania powierzchni na prowadzoną działalność kulturalną</p>	<p>Niedostosowanie obiektów świadczących ofertę kulturalną do osób ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Deficyty dotyczące przestrzeni i powierzchni magazynowej i scenicznej, które powodują utrudnienia w prowadzeniu działalności kulturalnej</p>
	<p>Problemy</p>	<p>Brak odpowiedniego wyposażenia placówek</p>

 <p>Wzmocnienie poczucia tożsamości regionalnej wśród mieszkańców i promocja dziedzictwa kulturowego</p>	<p>Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej na terenie DROF</p>	<p>Poprawa stanu technicznego, modernizacja, zwiększenie powierzchni pod działalność kulturalną i zwiększenie dostępności placówek kulturalnych</p>
	<p>Wyzwania rozwojowe</p>	<p>Rewaloryzacja i ochrona obiektów zabytkowych</p>

Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych

Wśród przestrzeni publicznych umożliwiających integrację oraz rekreację i wypoczynek mieszkańców DROF można wymienić m.in.:

- zabytkowy park w Zasowie i Straszęcinie (Żyraków),
- rynek w mieście Dębica i Gminie Ropczyce,
- ogródek Jordanowski, Pumptrack, Szwajcaria Ropczycka (Ropczyce),
- park Jordanowski i park Skarbek-Borowskiego (m. Dębica),
- park rekreacyjno-turystyczny dla dzieci i młodzieży w miejscowości Pustków-Osiedle i Centrum Wiejskie w Paszczynie (Gmina Dębica).

Samorządy zostały poproszone o charakterystykę istniejących terenów zieleni w gminie oraz przestrzeni publicznych (w szczególności w zakresie dostępności), szczególnie tych, które priorytetowo należałoby objąć zintegrowaną interwencją. Poniżej zaprezentowano główne potrzeby i problemy, które zidentyfikowano w gminach DROF, a które dotyczą przestrzeni publicznych.

Miasto Dębica

W mieście widoczne są deficyty i problemy dotyczące m.in. niedostosowanych ciągów pieszych, braku oznaczeń fakturowych, nierówności nawierzchni. Tereny zieleni w mieście są zróżnicowane w zależności od istniejącego zagospodarowania. Na obszarach zurbanizowanych, naturalne i półnaturalne zespoły roślinności ustąpiły miejsca zbiorowiskom charakterystycznym dla terenów zielonych, które obejmują trawniki, ozdobne drzewa i krzewy. W dolinie rzeki Wisłoki występują obszary z zakrzewieniami i zadrzewieniami nadbrzeżnymi, a w obrębach dolin potoków przepływających przez miasto występują użytki zielone, takie jak łąki. Wśród terenów zieleni miejskiej w Dębicy można wymienić: parki (Jordanowski, im. Włodzimierza Skarbek-Borowskiego, im. Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, Słoneczny), skwer im. Rodziny Mikołajków, place (Solidarności, Gryfitów), cmentarze⁴⁷ oraz Rynek Miejski w Dębicy. Tereny te pełnią określone funkcje, wśród których wymienia się m.in. rekreacyjną i wypoczynkową, estetyczną, przestrzenną, społeczną, zdrowotną, dydaktyczną czy środowiskową. Wśród słabych stron dotyczących terenów zielonych w mieście można wskazać brak możliwości zabezpieczenia terenów zielonych przed skutkami suszy oraz gwałtownymi zjawiskami pogodowymi i wysokie koszty oraz czasochłonność procesu odwracania strat⁴⁸. Rynek jako przestrzeń publiczna, powinien sprzyjać integracji mieszkańców, dawać możliwość wypoczynku i aktywności, jednakże jego obecny stan nie sprzyja realizowaniu tych funkcji. Przestrzeń tę charakteryzuje nierówny bruk płyty rynku i ciągów pieszych, nieefektywne oświetlenie, zbyt mała ilość zieleni w obszarze rynku i śródmieścia, niezadowalający stan techniczny infrastruktury drogowej w szczególności ciągów pieszych, jezdni czy parkingów

⁴⁷ Plan adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Dębica

⁴⁸ Plan adaptacji do zmian klimatu dla Miasta Dębica

przy Rynku. Ponadto teren i infrastruktura przestrzeni publicznej nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na obszarze występuje też przestarzała infrastruktura, a stan techniczny np. fontann na rynku, jak i muszli koncertowej jest wysoce niezadowolający. Wskazane kwestie i elementy, wymagają odnowy i podjęcia działań w celu zapewnienia mieszkańcom dostępnej przestrzeni publicznej, sprzyjającej integracji i dającej możliwość wypoczynku i aktywności. Odnowa przestrzeni publicznych wraz z rozwojem terenów zielonych przyczyni się do zmniejszenia efektów wyspy ciepła.

Gmina Dębica

Na terenie gminy sukcesywnie zwiększa się powierzchnia przestrzeni publicznej. W ostatnim czasie powstało wiele placów zabaw, parki rekreacyjne, a w planach jest powstanie kolejnych elementów składających się na przestrzeń publiczną. Należy zatem podjąć działania mające na celu kompleksowe zagospodarowanie tych terenów poprzez budowę infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej, jak również dostosować je do rosnących potrzeb i oczekiwań mieszkańców, w szczególności w zakresie dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami (osób z niepełnosprawnościami i seniorów). Główne problemy dotyczą przede wszystkim kosztów utrzymania wspomnianej infrastruktury oraz widocznych w gminie aktów wandalizmu. Rozwiązaniem tego problemu może być sukcesywna rozbudowa systemu monitoringu, co przełoży się na poprawę w tym zakresie i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w gminie.

Gmina Ropczyce

Do zieleni miejskiej w Ropczycach można zaliczyć: tereny zieleni otwartej do wypoczynku biernego i czynnego takie jak: ogródek jordanowski, otwarte strefy aktywności, park wypoczynkowy przy dworcu, rezerwat przyrody „Szwajcaria Ropczycka”, place i skwery miejskie, itp.; tereny zieleni specjalnego przeznaczenia, takie jak pasy zieleni przy ciągach komunikacyjnych, zieleń izolacyjna, ogródki działkowe itp. Główną przeszkodą w zakresie dostępności przestrzeni publicznej dla osób starszych i ze specjalnymi potrzebami w Gminie Ropczyce, są różnice wysokości w poziomach, które występują głównie na ciągach pieszych, przystankach autobusowych, terenach rekreacyjnych, placach zabaw oraz budynkach i w ich najbliższym otoczeniu. Istniejąca przestrzeń publiczna w Ropczycach nie jest dostępna dla osób starszych i ze specjalnymi potrzebami i wymaga podjęcia działań, żeby uczynić je ogólnodostępnymi dla wszystkich grup mieszkańców. Jedną z przestrzeni wymagających odnowy jest Istniejący Ogródek Jordanowski, będący ogólnodostępną przestrzenią, położoną w centrum Ropczyc i pełniącą różne funkcje: sportową, rekreacyjną, wypoczynkową i integracyjną. Przestrzeń ta wymaga wykonania nowych nasadzeń w celu zwiększenia poziomu atrakcyjności, doposażania w obiekty małej architektury, jak również wymiany istniejącego ogrodzenia, w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa użytkownika oraz poprawy warunków spędzania czasu wolnego. Wskazane działania przyczynią się do zaspokojenia potrzeb lokalnej społeczności w zakresie zwiększenia możliwości aktywności i wypoczynku. Widoczne są również

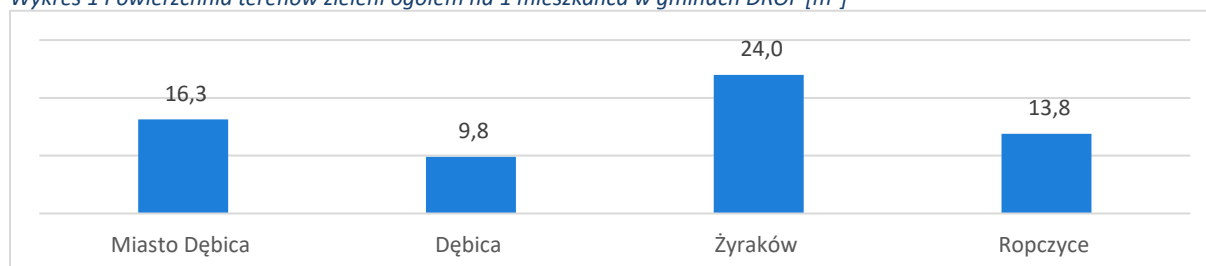
potrzeby i konieczność poniesienia nakładów inwestycyjnych celem uzupełnienia, modernizacji istniejącej infrastruktury np. placów zabaw zlokalizowanych w gminie.

Gmina Żyraków

W Gminie Żyraków, z uwagi na fakt, że na terenie zespołów dworsko parkowych rośnie dużo starych drzew, a wiele z nich objętych jest opieką konserwatorską, wśród potrzeb wskazuje się przede wszystkim na zabiegi pielęgnacyjne prowadzone w porozumieniu z konserwatorem. Gmina posiada parki zabytkowe, które dzięki odnowie tj. wykonaniu zaprojektowanych nasadzeń, wykonaniu małej architektury np. ławek, alejek staną się atrakcyjne dla mieszkańców i sprzyjać będą integracji. Jednym z terenów o szczególnym potencjale w tym zakresie jest Zabytkowy Park w Zasowie. Wymaga on odnowy, zagospodarowania i doposażenia, aby wykorzystać jego potencjał do pełnienia funkcji integracji dla mieszkańców oraz funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej. Gmina Żyraków posiada również place zabaw, jednakże aby zwiększyć bezpieczeństwo przebywających tam osób oraz zabezpieczyć urządzenia przed dewastacją wskazane jest wykonanie monitoringu. Podobnie w przypadku zespołów dworsko – parkowych widoczna jest potrzeba wykonania monitoringu. Montaż kamer pozwoli na zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych wśród mieszkańców.

Istniejące parki i tereny zielone wymagają doposażenia m.in. w elementy małej architektury, część z nich to dawne parki dworskie, na których znajdują się zabytkowe obiekty wymagające odrestaurowania i adaptacji do nowych funkcji (integracyjnych, kulturowych, rekreacyjnych). Warto zaznaczyć, że w wielu miejscach na terenie DROF brakuje skwerów i parków, które stanowiłyby atrakcyjne miejsce spotkań dla mieszkańców. Dostępność do terenów zieleni w DROF jest niezadowalająca. Udział terenów zieleni w powierzchni ogółem wynosił dla DROF w 2021 r. zaledwie 0,38% i był niższy w porównaniu do średniej dla kraju (0,58%) i województwa (1,85%). W latach 2012-2021 zmiany w powierzchni odnotowano tylko w przypadku trzech jednostek – Gminy Dębica, Miasta Dębica i Gminy Żyraków. Powierzchnia terenów zieleni ogółem na 1 mieszkańca w gminach wahała się od 9,8 m² do 24,0 m².

Wykres 1 Powierzchnia terenów zieleni ogółem na 1 mieszkańca w gminach DROF [m²]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W poniższej tabeli zaprezentowano powierzchnię poszczególnych terenów zieleni. W ostatnich latach nie zaszły znaczące zmiany w przypadku ich powierzchni, a Gminy Dębica i Żyraków zarówno w 2018 r. jak i 2022 r. charakteryzował deficyt parków spacerowo-wypoczynkowych i zieleni ulicznej. W gminach DROF widoczny jest deficyt urządzonych terenów zielonych udostępnionych mieszkańcom m.in. parków czy skwerów. Obecne przestrzenie wymagają nakładu inwestycyjnego celem uzupełnienia, i modernizacji istniejącej infrastruktury.

Tabela 9 Powierzchnia terenów zielonych [ha]

Nazwa	parki spacerowo - wypoczynkowe		zieleńce		zieleń uliczna		tereny zieleni osiedlowej		cmentarze		lasy gminne	
	2018	2022	2018	2022	2018	2022	2018	2022	2018	2022	2018	2022
Miasto Dębica	11,40	11,40	5,30	5,30	5,00	5,00	37,42	0,00	9,70	9,70	0,00	0,00
Gmina Dębica	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,31	4,07	16,10	16,10	8,00	8,27
Gmina Żyraków	0,00	0,00	0,30	0,30	0,00	0,00	1,15	0,00	9,80	9,80	21,50	21,50
Gmina Ropczyce	3,60	3,60	1,40	1,40	1,30	1,30	13,96	0,00	12,90	12,90	0,00	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W kontekście analizy dostępności i rozwijania terenów zielonych, znaczenie odgrywają również nasadzenia oraz wycinka drzew i krzewów. Poniżej zaprezentowano dane dotyczące nasadzeń w gminach w DROF, w latach 2018-2022.

Tabela 10 Liczba nasadzeń (drzew i krzewów) w latach 2018-2022

Nazwa	2018	2019	2020	2021	2022
Miasto Dębica	592	256	151	30	27
Gmina Dębica	230	162	110	71	2085
Gmina Żyraków	222	767	222	103	91
Gmina Ropczyce	75	459	50	74	150

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez samorządy DROF.

Bezpieczeństwo publiczne

Istotnym aspektem jest zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych, co przekłada się na jakość życia mieszkańców. Według danych zawartych w Systemie Ewidencji Wypadków i Kolidacji na terenie powiatu dębickiego i ropczycko-sędziszowskiego (na terenie których znajdują się gminy DROF) odnotowano łącznie 1 245 zdarzeń drogowych w 2022 r. To o blisko 27% mniej niż w 2018 r., co świadczy o stopniowej poprawie poziomu bezpieczeństwa na drogach.

Liczba przestępstw stwierdzonych przez policję w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła w powiecie dębickim i ropczycko-sędziszowskim kolejno 12,6 i 10,2 w 2022 r. Było to mniej w porównaniu do wskaźnika dla województwa i kraju. Jednakże skala zjawiska i wartości wskaźnika na przestrzeni lat wzrosły, co może świadczyć o zmniejszającym się poziomie bezpieczeństwa.

Tabela 11 Przestępstwa stwierdzone przez policję ogółem na 1 000 mieszkańców

Jednostka	2018	2019	2020	2021	2022
Polska	20,0	20,8	20,1	21,6	22,8
Woj. podkarpackie	11,4	12,2	15,3	13,9	12,9
Powiat dębicki	12,4	12,0	12,3	13,8	12,6
Powiat ropczycko-sędziszowski	7,6	10,4	13,1	12,4	10,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Biorąc pod uwagę dane GUS dotyczące miejscowych zagrożeń, ich liczba była mocno zróżnicowana w analizowanym okresie. Najwięcej zdarzeń odnotowano w 2019 r., z czego przeważały zdarzenia takie jak silne wiatry i intensywne opady deszczu. Biorąc pod uwagę zmiany klimatyczne, występowanie gwałtownych zjawisk pogodowych może być coraz częstsze, co dotyczy szczególnie gwałtownych burz z silnym wiatrem i ulewnym deszczem.

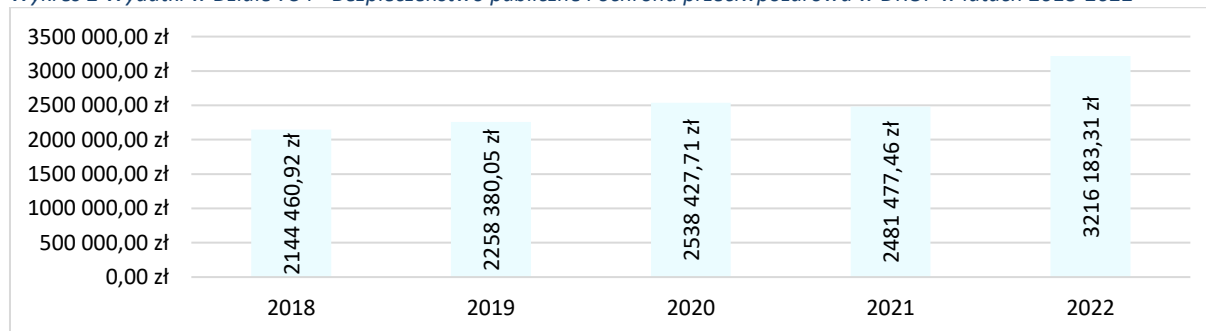
Tabela 12 Miejskowe zagrożenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej w latach 2018-2022

Jednostka	2018	2019	2020	2021	2022
Miasto Dębica	128	341	183	147	122
Gmina Dębica	106	408	139	152	109
Gmina Żyraków	45	265	76	94	64
Gmina Ropczyce	114	309	172	133	117
Ogółem	393	1 323	570	526	412

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W DROF widoczny jest wzrost wydatków przeznaczonych na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową. Suma wydatków gmin wynosiła w 2022 r. ponad 3 mln zł. Największe wydatki z tego tytułu ponosi miasto Dębica (1,1 mln zł).

Wykres 2 Wydatki w Dziale 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w DROF w latach 2018-2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na terenie wszystkich gmin DROF funkcjonuje monitoring wizyjny. System monitoringu składa się z 47 kamer w Mieście Dębica, 35 w Gminie Ropczyce, 14 w Gminie Żyraków oraz 103 w Gminie Dębica, w której to monitoring istnieje najkrócej – od końca 2022 r. Efektywny monitoring jest skutecznym narzędziem prewencyjnym, pozwalającym szybciej wykrywać sprawców przestępstw, poprawiającym poziom odczuwanego bezpieczeństwa oraz umożliwia skuteczniejszą ochronę mienia gminy przed zniszczeniami i dewastacją. W wielu miejscach system jest już przestarzały i wymaga modernizacji. Ponadto w celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa zgłaszana jest potrzeba montażu kamer na najbardziej ruchliwych ulicach i skrzyżowaniach, na których najczęściej dochodzi o wypadków, na obiektach rekreacyjno-sportowych, szkołach oraz w miejscach składowania odpadów, jako narzędzie do efektywnej walki z nieprzestrzeganiem zasad regulaminu utrzymania porządku i czystości. Monitoring funkcjonujący w mieście Dębica wymaga rozbudowy z uwagi na niewystarczający zasięg, co wynika z rozwoju infrastruktury miejskiej i oczekiwań mieszkańców oraz złego stanu technicznego urządzeń, które ulegają częstym awariom. W przypadku Gminy Dębica szczególnie jest wykonanie nowego monitoringu i modernizacja istniejących kamer w celu poprawy ich funkcjonalności. W Gminie Ropczyce, monitoring działa od 2012 r. i obejmuje ogólnodostępne przestrzenie publiczne takie jak rynek, główne ulice, place, skwery i parkingi, tereny zielone, place zabaw i otwarte obiekty sportowe. Jednakże z uwagi na wiek wymaga gruntownej przebudowy. Dotychczasowy sprzęt ulega częstym awariom a nawet sprawny z uwagi na przestarzałe parametry techniczne nie spełnia efektywnie swej roli. Poza tym system monitoringu wymaga rozbudowy o nowe kamery, co wynika z rozwoju infrastruktury miejskiej, która wymaga stałego nadzoru. W Gminie Ropczyce nie funkcjonuje Straż Miejska jedyną formacją odpowiedzialną za bezpieczeństwo jest Policja, która z uwagi na absolutnie niewystarczające siły i środki nie jest w stanie wypełniać efektywnie swej roli. W obecnej sytuacji efektywny monitoring jest najważniejszym narzędziem prewencyjnym zapobiegającym przestępstwom lub wykroczeniom. Gmina Żyraków również wymaga podjęcia działań z zakresu rozbudowy monitoringu i jego modernizacji, ponieważ obecny monitoring wizyjny jest już przestarzały.

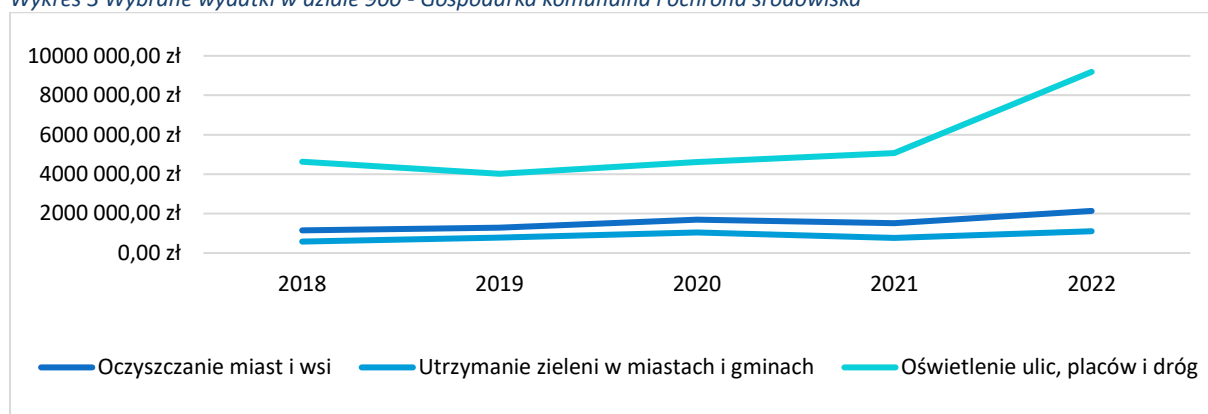
Budowa monitoringu wizyjnego jest jednym z działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminach. Jest to narzędzie, które zwiększa szansę na wykrycie przestępstw oraz wykroczeń w momencie ich popełnienia, co pozwala na przeciwdziałanie aktom wandalizmu oraz wdrażanie działań prewencyjnych. W celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa rekomenduje się: rozbudowę systemu monitoringu poprzez instalację dodatkowych kamer w strategicznych lokalizacjach, takich jak przestrzenie publiczne, skrzyżowania ulic, czy obszary o wysokim natężeniu ruchu pieszych. Warto również zintegrować system monitoringu z innymi systemami bezpieczeństwa, takimi jak systemy alarmowe czy służby ratownicze, co umożliwi szybsze reagowanie na sytuacje kryzysowe. Ponadto integracja zaawansowanych technologii takich jak sztuczna inteligencja może

umożliwić szybszą identyfikację podejrzanych zachowań lub pojawiających obiekty, co zwiększy bezpieczeństwo publiczne poprzez szybką reakcję na potencjalne zagrożenia. W ramach rozbudowy istotne będzie również zabezpieczenie systemu przed możliwymi zagrożeniami cybernetycznymi.

Aspektem, który również wpłynie na zwiększenie poziomu poczucia bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych, jest rozbudowa oświetlenia, w szczególności w pobliżu ciągów komunikacyjnych oraz sukcesywnie w odniesieniu do powstającej nowej zabudowy, jak również przy obiektach sportowych i jako uzupełnienia obecnego systemu oświetlenia ulicznego i parkowego, w celu wyeliminowania „czarnych plam”. Rozbudowa systemu oświetlenia ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dla użytkowników. Ponadto modernizacja i wymiana oświetlenia na energooszczędne typu LED, przyniesie korzyści ekonomiczne i wpłynie na ograniczenie zjawiska zanieczyszczenia światłem, które widoczne jest przede wszystkim na obszarach miejskich⁴⁹.

Analizując dane dotyczące wydatków gmin DROF w dziale związanym z gospodarką komunalną i ochroną środowiska, można zauważyć, że najwięcej przeznaczają na oświetlenie ulic, placów i dróg – 9,1 mln zł w 2022 r., a w porównaniu do 2021 r. zauważa się wyraźny wzrost. Najmniej natomiast przeznaczają na utrzymanie zieleni- 2,1 mln zł, a wydatki w analizowanym okresie, podobnie jak w przypadku oczyszczania miast i wsi, utrzymywały się na zbliżonym poziomie. W związku z rosnącymi oczekiwaniami i potrzebami mieszkańców, przewiduje się, że nakłady przeznaczone na utrzymanie zieleni, oczyszczenie przestrzeni publicznych i rozbudowę oświetlenia, mogą wzrosnąć w najbliższych latach.

Wykres 3 Wybrane wydatki w dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

⁴⁹<https://www.lightpollutionmap.info/#zoom=10.34&lat=50.0535&lon=21.4584&state=eyJiYXNlbnRwFwIjojTGF5ZXJCaW5nUm9hZCIsIm92ZXJsYXkiOiJ3YV8yMDE1Iiwib3ZlcmxheWVnbG9yIjpmYWxzZSwib3ZlcmxheW9wYWNPdHkiOiJyLWJmZWF0dXJlc29wYWNPdHkiOjg1fQ==> [dostęp: luty 2024 r.]

	<p>Na terenie wszystkich gmin DROF funkcjonuje monitoring wizyjny</p>	<p>Dostępność obiektów rekreacyjnych w gminach DROF m.in. siłowni zewnętrznych</p>
<p>Wzrost przeznaczonych wydatków samorządów na bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową</p>	<p>Potencjały</p>	
	<p>Dostępność terenów i przestrzeni do zagospodarowania na miejsca wypoczynku i rekreacji mieszkańców</p>	

	<p>Przestarzały wymagający modernizacji system monitoringu</p>	<p>Deficyt urządzonych terenów zielonych udostępnionych mieszkańcom m.in. parków czy skwerów</p>
<p>Zdegradowane i niefunkcjonalne przestrzenie publiczne</p>	<p>Problemy</p>	
	<p>Niski udział powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego</p>	

	<p>Doposażanie przestrzeni publicznych w obiekty małej architektury</p>	<p>Adaptacja przestrzeni publicznych na pełnienie nowych funkcji (integracyjnych, kulturowych, rekreacyjnych) dla mieszkańców</p>
<p>Rozwój monitoringu przestrzeni publicznych</p>	<p>Wyzwania rozwojowe</p>	
	<p>Odnowa przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców lub zwiększających możliwość ich wypoczynku i aktywności</p>	

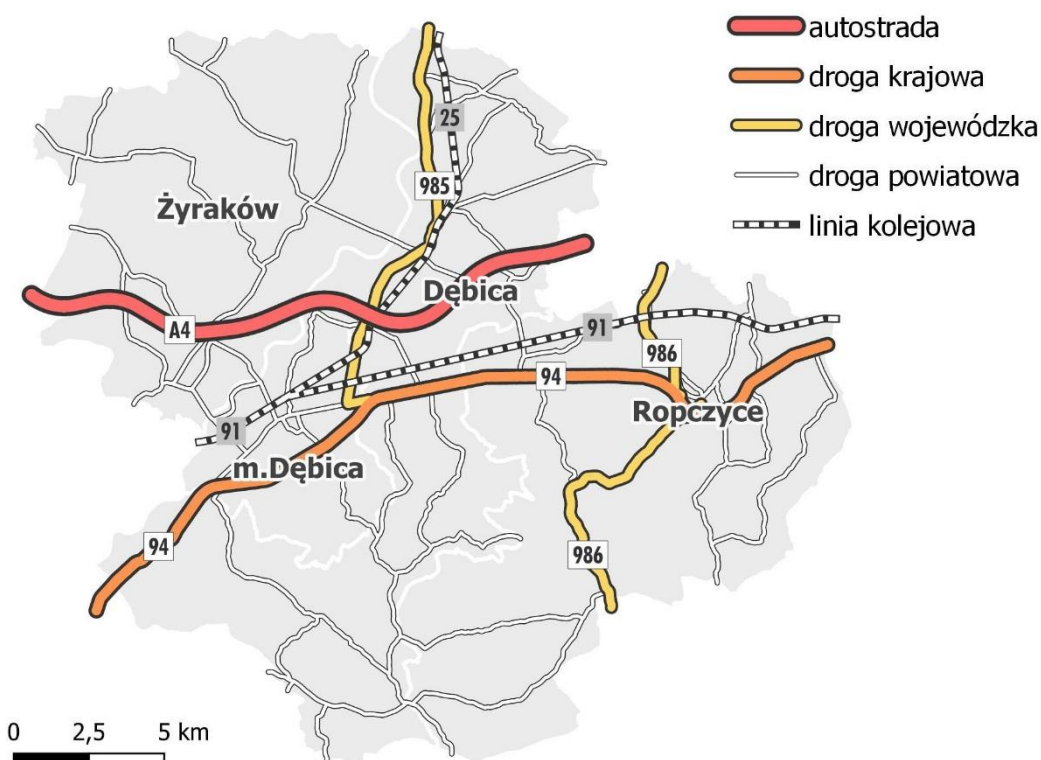
Zintegrowany i efektywny system publicznego transportu zbiorowego na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych

Układ dostępnej sieci drogowej na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego determinowany jest przez układ krajowy, jak i planowaną do realizacji do 2050 r., transeuropejską sieć transportową TEN-T. Przez terytorium DROF przebiega autostrada A4 (droga międzynarodowa E40) w odcinku: węzeł Dębica Wschód – węzeł Rzeszów Zachód o długości 32,75 km oraz węzeł Tarnów Północ – węzeł Dębica Wschód o długości 34,8 km. Autostrada A4 umożliwia swobodną komunikację na kierunku wschód-zachód, zapewniając przejazd tranzytowy od granicy z Ukrainą do granicy z Niemcami oraz stanowi połączenie z województwem małopolskim.

Drogi, które są obciążone największym ruchem to drogi wojewódzkie: DW986 relacji Tuszyma – Wiśniowa, przebiegająca przez Ropczyce oraz DW985 relacji Tarnobrzeg – Mielec – Dębica, umożliwiająca komunikację między województwem podkarpackim a świętokrzyskim, przechodząc w drogę krajową nr 9 i E371 w Siedleszczanach. Obecność drogi krajowej nr 94 stanowi alternatywę dla autostrady A4 oraz pełni funkcję obwodnicy w Dębicy i Ropczycach. Wiele dróg powiatowych i gminnych zostało zmodernizowanych dzięki dofinansowaniu ze środków europejskich czy krajowych, jednak w dalszym ciągu pozostają odcinki, które wymagają inwestycji drogowych.

Mapa 1 Dostępność komunikacyjna DROF

Źródło: opracowanie własne.

Główną oś połączeń kolejowych zarówno na terenie województwa podkarpackiego, jak i na terenie DROF stanowi magistralna linia kolejowa (E30) o znaczeniu międzynarodowym. Częścią magistrali kolejowej E30 jest linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny – Medyka oraz linia kolejowa nr 25, aktualnie stanowiąca element bazowej transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T łączący Europę Zachodnią z Ukrainą. Warto wspomnieć, że Podkarpacka Kolej Aglomeracyjna, łączy Dębicę, Gminę Dębicę i Ropczyce z Rzeszowem.

Dane dobowej wymiany pasażerskiej na stacjach kolejowych w Polsce w 2022 roku wskazują, że stacja Dębica należy do stacji o dobowej wymianie pasażerskiej powyżej 1 000 osób (ok 2 300), na których zatrzymywał się więcej niż jeden przewoźnik⁵⁰.

Województwo Podkarpackie planuje realizację inwestycji polegającej na budowie przystanku kolejowego w Zawadzie. Budowa dodatkowego przystanku kolejowego w zakresie linii Nr 91 w miejscowości Zawada koło Dębicy. Województwo Podkarpackie w roku 2021 wykonało Wstępne Studium Planistyczno – Progностyczne (WSPP), które zakłada budowę przystanku osobowego na LK-91 obejmującą budowę dwóch peronów o długości 200 m i wysokości 76 cm wraz z zabudową wiat peronowych oraz małej architektury. Po wykonaniu przez Wykonawcę Wstępnego Studium Planistyczno-Progностycznego dla zadania, dokumentacja w ramach II etapu naboru do projektu została przekazana do weryfikacji do PKP PLK S.A. celem akceptacji. Od roku 2022 oraz przez lata 2023 i 2024 inwestycja znajduje się na liście rezerwowej Programu Kolej Plus.

Kluczowym dokumentem dla zintegrowanego planowania i wdrażania zrównoważonej mobilności w DROF jest Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego (SUMP). Dzięki realizacji zadań zawartych w SUMP nastąpi poprawa dostępności i zwiększy się możliwość swobodnego przemieszczania się mieszkańców w obszarze DROF.

Wśród słabych stron zidentyfikowanych w Planie Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego wskazano m.in.:

- brak zintegrowanej przestrzeni i funkcjonalnie oferty transportu publicznego,
- przestarzały tabor autobusowy niedostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych i do wymogów związanych z ochroną środowiska,
- na terenie gmin DROF widoczne są deficyty w zakresie infrastruktury i parkingów Bike&Ride lub Park&Ride,
- brak spójnego systemu ścieżek rowerowych,

---

⁵⁰<https://dane.utk.gov.pl/sts/przewozy-pasazerskie/wymiana-pasazerska-na-s/20230,Przewozy-pasazerskie.html>

- dominacja transportu indywidualnego nad zbiorowym, co negatywnie wpływa na jakość powietrza,
- problemy dostępności parkingowej przy wysokim stopniu zmotoryzowania mieszkańców DROF,
- możliwość pogłębiania zjawiska wykluczenia transportowego i ograniczona zdolność w przemieszczaniu się i dojazdach do usług, ze względu na brak zintegrowanego systemu transportu publicznego w ramach DROF.

Rozwiązanie zidentyfikowanych problemów w obszarze transportu stanowi wyzwanie dla gmin DROF w najbliższej perspektywie. Jednym z problemów jest również fakt, że mieszkańcy obszaru korzystają głównie z własnych samochodów, ponieważ transport zbiorowy nie jest wystarczająco konkurencyjny wobec transportu indywidualnego.

Wśród propozycji rozwiązań wskazanych problemów można wymienić m.in. wprowadzenie uregulowanego systemu komunikacji zbiorowej, wymianę i zakup nowoczesnego taboru autobusowego, prowadzenie działań na rzecz zmian zachowań transportowych mieszkańców, rozwój sieci ścieżek, szlaków i dróg rowerowych, które umożliwią również wykorzystanie potencjału turystycznego czy skomunikowanie dworca autobusowego w Ropczycach ze stacją PKP w Ropczycach. Dodatkowo kluczowa jest modernizacja dróg gminnych i powiatowych, rozbudowa infrastruktury parkingowej, w szczególności wdrażanie rozwiązań P&R. Wśród szans DROF w zakresie zrównoważonej mobilności zgodnie z SUMP można wymienić m.in.:

- wdrażanie rozwiązań, które przyczynią się do wzrostu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, rozwoju usług transportu publicznego
- wzrost udziału rowerów w ruchu drogowym dzięki działaniom informacyjno-promocyjnym
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, a także wiedzy na temat mobilności miejskiej
- unowocześnienie infrastruktury i wykorzystanie potencjału transportu kolejowego wraz z rozwojem intermodalności,
- korzystne położenie miasta rdzenia w węźle drogowo-kolejowym na głównym kierunku komunikacyjnym wschód-zachód kraju,
- poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej DROF poprzez budowę węzłów autostradowych na wysokości m. Ropczyce.

Transport zbiorowy

Publiczny transport zbiorowy organizowany jest przez Gminę Miasto Dębica, a usługi przewozowe świadczy Miejska Komunikacja Samochodowa Sp. z o.o. w Dębicy (MKS), będąca w 100% spółką miejską. W ramach transportu zapewnione są gminne przewozy pasażerskie za pomocą 11 linii

autobusowych, a system komunikacji wykonywany jest w granicach administracyjnych gminy oraz w granicach administracyjnych gmin sąsiadujących, z którymi zawarto stosowne porozumienia. Gmina Żyraków oraz Gmina Miasta Dębica podpisały w 2018 roku porozumienie międzygminne dotyczące realizacji wspólnej polityki transportowej dotyczącej komunikacji miejskiej jako zadania własnego gmin w zakresie lokalnego transportu zbiorowego⁵¹, natomiast w roku 2024 roku zawarte zostało porozumienie międzygminne w sprawie przejęcia przez Gminę Miasta Dębica od Gminy Dębica zadania z zakresu lokalnego transportu zbiorowego. Liczba autobusów przystosowanych dla osób niepełnosprawnych to 26 na 27 posiadanych, a w 20 z nich są zastosowane zapowiedzi głosowe. Na dostępność obszaru ma wpływ również sieć przystanków autobusowych zlokalizowanych na terenie poszczególnych gmin oraz funkcjonujący transport zbiorowy. W Gminie Ropczyce znajdują się 64 przystanki, w Gminie Żyraków 60 przystanków, a w Gminie Dębica i Mieście Dębica, kolejno 135 i 103 (1 przystanek jest dostosowany, 2 przystanki będą modernizowane w najbliższym czasie w zakresie dostępności). Na terenie Gminy Ropczyce brakuje systemu komunikacji miejskiej. Od marca 2025 r. funkcjonują 4 linie komunikacyjne o charakterze użyteczności publicznej. Pozostały transport zbiorowy prowadzony jest przez prywatnych przewoźników korzystających z publicznej infrastruktury. Usługi transportowe na terenie DROF są realizowane przez MKS Sp. z o.o. w Dębicy, podmioty komercyjne i prywatnych przewoźników, a niedostateczna dostępność transportu publicznego może wpływać na wykluczenie transportowe, zwłaszcza wśród osób ze szczególnymi potrzebami. Istniejące przystanki autobusowe w gminach, jak również przejścia dla pieszych nie są dostosowane dla osób starszych i ze specjalnymi potrzebami, co również prowadzi do zjawiska wykluczenia transportowego części społeczności. Zapotrzebowanie na rozwój usług transportowych jest widoczne w DROF o czym świadczy m.in. skala przemieszczeń związanych z dojazdami do pracy wewnątrz DROF.

Niedostateczna dostępność komunikacji zbiorowej wpływa na wykluczenie komunikacyjne, a tym samym powoduje, że posiadanie samochodu nie jest wyborem, lecz koniecznością. Z uwagi na postępujące starzenie się społeczeństwa, ale również wysokie koszty utrzymania samochodów powinno się dążyć do rozwoju oferty transportu na terenie DROF, aby uczynić go bardziej atrakcyjnym i dostępnym dla mieszkańców całego obszaru, szczególnie tych o ograniczonej mobilności. Według danych GUS, w latach 2018-2022 liczba samochodów osobowych zarejestrowanych na terenie powiatu dębickiego i ropczycko-sędziszowskiego wzrosła o 13,7% do poziomu 44,0 tys. Biorąc pod uwagę wiek zarejestrowanych pojazdów, blisko połowę z nich (46,9%) stanowiły pojazdy starsze niż 15 lat. Najliczniejszą grupą z odsetkiem 27,9% wszystkich zarejestrowanych stanowiły natomiast pojazdy w wieku 16-20 lat. Należy zwrócić uwagę, że starsze pojazdy (zarówno samochody osobowe, jak i autobusy) często nie spełniają najnowszych norm emisji spalin, co negatywnie wpływa na jakość

---

⁵¹ SUMP

powietrza w na obszarze DROF. Należy mieć na uwadze, że na jakość powietrza ma wpływ nie tylko emisja ze środków transportu, ale również wykorzystanie nieefektywnych źródeł ciepła w budynkach mieszkaniowych. Z uwagi na to, gminy podejmują działania mające na celu poprawę stanu powietrza, w tym np. działania skierowane w stronę mieszkańców, mające na celu wymianę urządzeń grzewczych niespełniających norm, aby poprawić jakość powietrza na tym terenie.

W systemie komunikacyjnym gmin coraz ważniejszą rolę odgrywają ciągi pieszo-rowerowe wraz z drogami rowerowymi, gdyż są one nie tylko ekologicznym środkiem transportu, ale również elementem rekreacji i sportu. Na terenie DROF znajduje się 32,8 km infrastruktury rowerowej, co w przeliczeniu na 100 km² obszaru daje wartość 7,8. Liczba ta jest wyższa niż dla kraju (6,3) oraz województwa podkarpackiego (4,2). Poniżej zaprezentowano dane dotyczące poszczególnych gmin.

Miasto Dębica

Ścieżki rowerowe o długości 18 349 m, z czego większość z nich jest dwukierunkowa. Obecnie ścieżki zlokalizowane są głównie w centrum miasta. Wyzwaniem dla samorządu jest przede wszystkim rozbudowa sieci ścieżek rowerowych oraz ich wewnętrzne zintegrowanie i połączenie, aby zwiększyć dostępność komunikacyjną i umożliwić mieszkańcom łatwiejsze przemieszczanie się, w szczególności pomiędzy domem a miejscem pracy.

Gmina Dębica

W gminie znajdują się 4 odcinki dróg rowerowych, o łącznej długości 4 421 m, które zbudowane są z kostki betonowej.

Gmina Ropczyce

Drogi rowerowe o długości ponad 6,2 km (Istniejące drogi rowerowe są w dobrym stanie technicznym. Na chwilę obecną projektowany jest odcinek drogi rowerowej o długości 2,2 km (wzdłuż ulicy Skorodeckiego w Ropczycach)).

Gmina Żyraków

Ścieżka rowerowa w Zasowie (znajduje się na terenie zabytkowego parku w Zasowie. Ścieżka ma długość jedynie 3,2 km. Posiada 6 wyznaczonych przystanków. Jej stan techniczny odpowiada bardziej ścieżce rekreacyjnej/przyrodniczej. Nawierzchnia odpowiada bardziej nawierzchni drogi polnej/ utwardzonej).

Jak wynika z SUMP szansą dla DROF w odniesieniu do infrastruktury rowerowej jest rozwój sieci ścieżek, szlaków i dróg rowerowych, który umożliwi wykorzystanie potencjału turystycznego

związanego z licznymi zabytkami oraz walorami krajobrazowymi obszaru. Jednakże czynnikiem ograniczającym rozwój tego środka transportu może być ukształtowanie terenu w południowej części obszaru funkcjonalnego. Dla efektywnej realizacji założeń SUMP w zakresie infrastruktury rowerowej istotna jest współpraca wszystkich samorządów zrzeszonych w DROF i promocja tego rodzaju transportu wśród mieszkańców. Ponadto dokumentem takim jest Regionalna Polityka Rowerowa Województwa Podkarpackiego⁵², stanowiącym narzędzie, które wspierać będzie wdrażanie działań, które związane są z budową infrastruktury rowerowej oraz wpłynie ona na umożliwienie ich prowadzenia w sposób skoordynowany i ciągły.

Rysunek 2 Drogi rowerowe i lokalne trasy rowerowe w DROF

Źródło: opracowanie własne.

⁵² Regionalna Polityka Rowerowa Województwa Podkarpackiego stanowi podstawowy dokument Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz innych Jednostek Samorządu Terytorialnego zlokalizowanych na terenie województwa, który z jednej strony stymuluje rozwój transportu rowerowego, określa jego rolę i znaczenie w regionie, a z drugiej – określa kwestie związane z kształtowaniem się infrastruktury rowerowej pod względem przestrzennym, planistycznym, technicznym oraz organizacyjnym. Ponadto Polityka Rowerowa ujmuje kwestie związane z działaniami promocyjnymi i edukacyjnymi w zakresie ruchu rowerowego. Dokument został przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałą nr 487/10171/23 z dnia 16 maja 2023 r.

	<p>Funkcjonowanie spółki miejskiej MKS - Miejskiej Komunikacji Samochodowa Sp. z o.o. w Dębicy</p>	<p>Opracowywanie Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego</p>
	<p>Przebieg autostrady A4, DW986 i DW985 oraz DK94 oraz linii kolejowej nr 91 relacji Kraków Główny – Medyka</p>	<p>Potencjały</p>
		<p>Obecność Podkarpackiej Kolei Aglomeracyjnej, która łączy obszar DROF z Rzeszowem</p>

	<p>Brak zintegrowanej przestrzenie i funkcjonalnie oferty transportu publicznego</p>	<p>Przestarzały tabor autobusowy niedostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i do wymogów związanych z ochroną środowiska</p>
	<p>Deficyty w zakresie infrastruktury parkingów typu Bike&Ride lub Park&Ride</p>	<p>Problemy</p>
	<p>Dominacja transportu indywidualnego nad zbiorowym</p>	

	<p>Wdrażanie rozwiązań z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej</p>	<p>Rozbudowa infrastruktury parkingowej, w szczególności wdrażanie rozwiązań P&R i B&R</p>
	<p>Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej DROF</p>	<p>Wyzwania rozwojowe</p>
	<p>Wymiana i zakup nowoczesnego taboru autobusowego</p>	

3 Założenia planistyczne w DROF

3.1 Cele realizowane w ramach ZIT wraz z kierunkami działań

Strategia ZIT DROF zgodnie z wymogami prawnymi i obowiązkową strukturą powinna zawierać cele, które mają być realizowane w ramach ZIT. W przedmiotowym dokumencie wydzielono dwa cele rozwojowe ZIT, które zawierają się w sferze społeczno-gospodarczej i przestrzennej, w których to zidentyfikowano największe deficyty oraz wyzwania. Ponadto niniejszy dokument stanowi kontynuację poprzedniej Strategii Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego, co świadczy o zachowaniu komplementarności międzyokresowej oraz systematycznie prowadzonych działaniach w celu dalszego rozwoju obszaru.

W ramach Strategii ZIT DROF zostały określone dwa główne cele rozwojowe, a ich opracowanie opiera się na pogłębionej diagnozie obszaru oraz analizie popytu i potrzeb samorządów DROF. Cele te są spójne i uzupełniają się, co sprzyjać będzie kompleksowemu rozwojowi obszaru. Dzięki identyfikacji deficytów, potencjałów, problemów i wyzwań, strategia pozwala na kompleksowe podejście do rozwoju DROF. Kierunki działań zawarte w Strategii mają umożliwić osiągnięcie założonych celów, a ich efekty będą spójne i zintegrowane, przyczyniając się do kompleksowego rozwoju całego obszaru funkcjonalnego. Przedmiotowa Strategia ZIT odpowiada na potrzeby społeczności lokalnej oraz wykorzystuje potencjał Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w sposób zintegrowany i kompleksowy.

Sfera		społeczno-gospodarcza
Cel rozwojowy ZIT 1.		Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
Kierunek działania 1.1		Poszerzanie i wzbogacanie oferty instytucji kultury
Kierunek działania 1.2		Wykorzystanie unikatowych walorów obszaru do rozwoju gospodarczego, w tym turystyki

Sfera		przestrzenna
Cel rozwojowy ZIT 2.		Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
Kierunek działania 2.1		Zwiększenie możliwości wypoczynku i rekreacji mieszkańców
Kierunek działania 2.2.		Zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych
Kierunek działania 2.3		Poprawa skomunikowania wewnątrz obszaru i rozwój mobilności

Zidentyfikowane cele i kierunki działania odpowiadają na zdiagnozowane problemy i wyzwania, skupiając się także na maksymalnym wykorzystaniu dostępnych potencjałów w DROF. Cele rozwojowe ZIT są spójne oraz wzajemnie się uzupełniają i przenikają, są zintegrowane, a ich wdrożenie pozwoli na kompleksowy rozwój DROF, ponadto rezultaty zidentyfikowanych kierunków działań przyczynią się do osiągnięcia zakładanych celów rozwojowych. Przedmiotowa Strategia ZIT w zintegrowany i kompleksowy sposób odpowiada na zdiagnozowane potrzeby społeczności lokalnej i samorządów oraz wykorzystuje potencjał i zasoby DROF. Poniżej zamieszczono zwięzłą charakterystykę każdego z celów strategicznych oraz przewidywane skutki i efekty ich osiągnięcia.

**Cel rozwojowy
ZIT 1.**

Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny

Cel rozwojowy ZIT 1. skupiony jest na zapewnieniu odpowiednich warunków do wzrostu społeczno-gospodarczego, przy wykorzystaniu wewnętrznych potencjałów i zasobów oraz szans rozwojowych. Wskazany cel zakłada rozwój gospodarczy obszaru w oparciu o zwiększenie znaczenia turystyki i upowszechnienia usług turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki uzdrowiskowej. Potencjał ten wynika z obecności w DROF (na terenie Gminy Dębica) najmłodszego uzdrowiska w Polsce – Uzdrowiska Latoszyn. Dzięki stworzeniu atrakcyjnej oferty i rozbudowie infrastruktury uzdrowiskowej w gminie, zwiększy się rozpoznawalność całego DROF, który oprócz turystyki uzdrowiskowej i zdrowotnej (która zyskuje na znaczeniu z uwagi na ogólnopolskie zjawisko starzenia się społeczeństwa) jest również idealnym miejscem do turystyki pieszej, z uwagi na liczne szlaki turystyczne, jak i turystyki rowerowej. Potencjał w zakresie rozwijania turystyki i wykorzystania wspomnianej wcześniej infrastruktury szlaków ma utworzenie produktu turystycznego w Głobikowej, słynącej z wieży widokowej oraz parku dinozaurów, które są głównymi atrakcjami tego terenu. Z wieży widokowej na której umieszczone są tablice informacyjne, można podziwiać Beskid Sądecki, Beskid Niski, Pogórze Ciężkowickie i Pogórze Dynowskie. Istotnym elementem wskazanego celu jest również wzmocnienie oferty kulturalnej i jej poszerzenie, dzięki modernizacji i rozbudowie instytucji kultury, w celu dotarcia z ofertą do jak najszerszej grupy mieszkańców. Rozwijanie oferty kulturalnej i prowadzonych form działalności w odniesieniu do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, przyczyni się do zwiększenia stopnia integracji, budowy kapitału społecznego i podniesienia atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego. Dostosowanie obiektów umożliwi uczestnictwo w życiu kulturalnym osobom ze szczególnymi potrzebami, m.in. seniorom, co pozwoli na ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji tej grupy. Zintegrowanie oferty kulturalnej i wykorzystanie posiadanych potencjałów w postaci obiektów i przestrzeni zabytkowych, wpłynie pośrednio na zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru i wzrost rozpoznawalności DROF.

Cel rozwojowy ZIT 1 wykazuje zintegrowanie i powiązany jest z Celem rozwojowym ZIT 2, ponieważ ich realizacja wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców, a stworzenie atrakcyjnych przestrzeni i nowoczesnej infrastruktury przyczyni się do zwiększenia szans na integrację społeczności DROF, a tym samym rozwój społeczny.

Efekty i rezultaty realizacji celu rozwojowego ZIT 1:

- Zwiększona atrakcyjność turystyczna obszaru i ruch turystyczny w DROF
- Rozbudowana infrastruktura turystyczna
- Zwiększona rozpoznawalność Uzdrowiska Latoszyn, w regionie i kraju
- Zwiększenie dostępu do usług uzdrowiskowych, promocja zdrowia i profilaktyki
- Równomierny dostęp do oferty kulturalnej na obszarze DROF
- Zmodernizowane i dostosowane budynki instytucji kultury do potrzeb społeczności DROF
- Zwiększenie powierzchni na działalność kulturalną i rozwój instytucji kultury
- Atrakcyjna i zintegrowana oferta kulturalna
- Podniesienie potencjału instytucji kultury
- Wzrost udziału w kulturze mieszkańców regionu
- Zwiększenie poziomu integracji mieszkańców oraz poczucia tożsamości kulturowej i poczucia zakorzenienia
- Rozwinięta oferta czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców m.in. seniorów czy dzieci
- Poprawa jakości życia mieszkańców
- Wykorzystany potencjał obiektów zabytkowych i ich konsekwentne promowanie

**Cel rozwojowy
ZIT 2.**

**Zintegrowanie obszaru i zapewnienie
ogólnodostępnych przestrzeni publicznych**

Cel rozwojowy ZIT 2. dotyczy odnowy przestrzeni publicznych w celu stworzenia atrakcyjnych, ogólnodostępnych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, które umożliwią wypoczynek i rekreację wszystkim mieszkańcom DROF. Zadbanie o jakość i stan terenów zielonych, doposażenie przestrzeni w monitoring oraz obiekty małej architektury, przyczyni się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych oraz poprawy wizerunku obszaru. Dzięki rozbudowie sieci dróg i ścieżek rowerowych zwiększy się poziom zintegrowania przestrzennego DROF. Zasięg oddziaływania projektów realizowanych w ramach wskazanego celu, obejmować będzie całe terytorium obszaru funkcjonalnego, co wpłynie na zrównoważony rozwój poszczególnych gmin.

Cel rozwojowy ZIT 2 jest zintegrowany i związany z realizacją Celu rozwojowego ZIT 1 ponieważ ich zakres przenika się i uzupełnia. Stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, zwiększenie zintegrowania przestrzennego obszaru przyczyni się do ograniczenia zjawiska marginalizacji społecznej wśród mieszkańców. Cele skupione są na rozszerzeniu oferty spędzania czasu wolnego – w przypadku Celu 1 na rozbudowie oferty kulturalnej i uzdrowiskowej, natomiast Cel 2 dotyczy rozwijania i zagospodarowania przestrzeni publicznych i zwiększenia ich funkcjonalności, jak również poprawie bezpieczeństwa przestrzeni publicznych, aby umożliwić mieszkańcom rekreację i wypoczynek. Ponadto Cel 2 skupiony jest na kwestii związanej z rozwojem mobilności miejskiej, co pozwoli na zwiększenie zintegrowania wewnątrz obszaru. Realizacja celów wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców DROF.

Efekty i rezultaty realizacji celu rozwojowego ZIT 2:

- Atrakcyjne, funkcjonalne, doposażone i ogólnodostępne przestrzenie publiczne
- Wysoka dostępność terenów rekreacyjno-wypoczynkowych
- Zwiększony poziom bezpieczeństwa publicznego dzięki rozbudowanej sieci monitoringu wizyjnego
- Rozwinięta sieć dróg i ścieżek rowerowych
- Poprawa zintegrowania przestrzennego obszaru
- Zaadaptowane przestrzenie publiczne pełniące funkcje integracyjne, kulturalne, rekreacyjne
- Zwiększenie poziomu mobilności miejskiej

Podjęmowane w ramach Instrumentu ZIT inwestycje realizowane będą poprzez projekty zintegrowane, które wpisują się w cele rozwoju DROF i są ukierunkowane na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych, dzięki temu będą oddziaływać na obszar całego MOF. Projekty zintegrowane realizowane będą w formule projektów partnerskim, jak również projektów pojedynczych gmin, które oddziaływać będą na obszar całego MOF, poprzez wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury.

3.2 Uzasadnienie logiki ZIT i matryca Strategii ZIT

Istotą wdrażania ZIT jest realizacja projektów zintegrowanych, które przyczyniają się do rozwiązywania wspólnych problemów i skoordynowanego zaspakajania potrzeb obszaru DROF.

Projekt zintegrowany⁵³ to projekt, który wpisuje się w cele rozwoju obszaru funkcjonalnego objętego instrumentem i jest ukierunkowany na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych – oznacza to, że projekt ten ma wpływ na więcej niż 1 gminę w MOF oraz jego realizacja jest uzasadniona zarówno w części diagnostycznej, jak i w części kierunkowej strategii. Projekt zintegrowany powinien spełniać przynajmniej jeden z dwóch warunków:

1. jest projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej;
2. deklarowany jest wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury w przypadku projektów „twardych”, lub objęcie wsparciem w przypadku projektów „miękkich”, mieszkańców co najmniej 2 gmin OF, co powinno znaleźć swoje uzasadnienie zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej strategii.

Zgodnie z Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 projekty powinny realizować jeden lub kilka następujących celów:

- wspierać rozwój gospodarczy;
- dążyć do neutralności klimatycznej;
- wpływać na zwiększenie dostępności do usług publicznych;
- realnie przekładać się na poprawę jakości życia mieszkańców;
- opierać się na inteligentnym zarządzaniu.

Poniżej w tabeli zaprezentowano, które z celów realizowane są przez zidentyfikowane w przedmiotowej Strategii ZIT DROF projekty zintegrowane.

Projekt zintegrowany	Cele wynikające z zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, które są realizowane przez projekt zintegrowany
Wsparcie rozwoju instytucji kultury	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rozwoju gospodarczego • zwiększenie dostępności do usług publicznych • poprawa jakości życia mieszkańców
Rozwój instytucji kultury	
Latoszyn Zdrój – miejsce zdrowia i wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rozwoju gospodarczego
Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej	
Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców • dążenie do neutralności klimatycznej

⁵³ Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

Projekt zintegrowany	Cele wynikające z zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, które są realizowane przez projekt zintegrowany
Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców
Rozwój zrównoważonej mobilności na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	
Rozwój infrastruktury na potrzeby ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie Dębicko -Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> • dążenie do neutralności klimatycznej • opieranie się na inteligentnym zarządzaniu

Przedstawiona poniżej matryca interwencji obrazuje logikę projektową interwencji ze szczególnym uwzględnieniem dwóch obligatoryjnych elementów Strategii ZIT, mianowicie celów i listy projektów. Wskazane w dokumencie projekty zintegrowane wynikają z oraz realizują cele rozwojowe ZIT. Dodatkowo w ramach poszczególnych projektów odniesiono się do Priorytetów i Celów szczegółowych wynikających z Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 oraz wykazano ich zintegrowanie i oddziaływanie na cały DROF. Wymienione elementy wraz ze wskazaniem problemów i wyzwań, na które odpowiadają zidentyfikowane projekty, stanowią uzasadnienie logiki ZIT.

Cel rozwojowy ZIT	Kierunek działania	Priorytet FEP 2021-2027	Cel szczegółowy FEP 2021-2027/	Tytuł projektu zintegrowanego	Partnerzy projektu	Problemy/deficyty/potrzeby oraz potencjały, na które odpowiedź stanowi projekt	Wyzwania rozwojowe	Zintegrowanie i oddziaływanie projektu na obszar całego MOF
Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny	Kierunek działania 1.1 Poszerzanie i wzbogacanie oferty instytucji kultury	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	Wsparcie rozwoju instytucji kultury	Gmina Ropczyce Gmina Żyraków	<ul style="list-style-type: none"> Niedostosowanie obiektów świadczących ofertę kulturalną do osób ze szczególnymi potrzebami Deficyty dotyczące przestrzeni i powierzchni magazynowej i scenicznej, które powodują utrudnienia w prowadzeniu działalności kulturalnej Brak odpowiedniego wyposażenia placówek Wzrastające potrzeby dotyczące zwiększenia i pozyskania powierzchni na prowadzoną działalność kulturalną Niezadawalający stan techniczny obiektów kulturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej na terenie DROF Poprawa stanu technicznego, modernizacja, zwiększenie powierzchni pod działalność kulturalną i zwiększenie dostępności placówek kulturalnych Rozwój i wyposażenie placówek instytucji kultury Wzmocnienie poczucia tożsamości regionalnej wśród mieszkańców i promocja dziedzictwa kulturowego Rewaloryzacja i ochrona obiektów zabytkowych 	<p>Przedsięwzięcia zidentyfikowane w ramach projektów zintegrowanych są zintegrowane, ponieważ dotyczą wykorzystania potencjału instytucji kultury, odnoszą się do zidentyfikowanych deficytów, a ich realizacja umożliwi zapewnienie równomiernego dostępu do oferty w DROF.</p> <p>Podniesienie potencjału instytucji kultury i wykorzystanie obiektów i przestrzeni zabytkowych przyczyni się do poprawy standardu ich bazy infrastrukturalnej, a w konsekwencji umożliwi rozszerzenie oferty kulturalnej. Działania przełożą się również na wzrost atrakcyjności osiedleńczej, poprawę jakości życia, zwiększenie dostępności do oferty kulturalno-rozrywkowej i jej równomierny dostęp, wraz z zapewnieniem warunków do uczestnictwa osobom ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowo sprzyjać będzie wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz wzrostowi atrakcyjności turystycznej DROF.</p>
	Kierunek działania 1.2 Wykorzystanie unikatowych walorów obszaru do rozwoju gospodarczego, w tym turystyki			Latoszyn Zdrój – miejsce zdrowia i wypoczynku	Latoszyn Zdrój Sp. z o. o.	<ul style="list-style-type: none"> Niski stopień rozpoznawalności Latoszyna jako obszaru umożliwiającego leczenie chorób ortopedyczno-urazowych, reumatologicznych i neurologicznych Niewystarczająco rozwinięte zaplecze infrastrukturalne bazy noclegowo-gastronomicznej i turystycznej obszaru DROF oraz infrastruktury uzdrowskiej Na terenie DROF nie istnieje punkt informacji turystycznej Ogólnopolski proces związany ze starzeniem się i wzrost zapotrzebowania na usługi z zakresu ochrony zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie i wdrażanie zintegrowanego produktu turystycznego Wzmocnienie funkcjonowania i promocja Uzdrowiska Latoszyn Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rozpoznawalności DROF przy wykorzystaniu potencjału endogenicznego Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych Poprawa zdrowia i profilaktyka prozdrowotną mieszkańców i turystów 	<p>Koncepcja produktu turystycznego Uzdrowisko Latoszyn Zdrój w zakresie rozwoju produktu rzeczywistego charakteryzuje istniejący potencjał turystyczny obszaru DROF. Projekt ten jest zintegrowany z pozostałymi projektami, ponieważ ich realizacja wpłynie na poprawę atrakcyjności turystycznej całego obszaru oraz rozwój gospodarczy i podniesienie jakości życia mieszkańców całego obszaru DROF.</p> <p>Zwiększenie roli branży turystycznej przyczyni się do dywersyfikacji struktury gospodarczej obszaru DROF. Wykorzystanie potencjału uzdrowiska jako elementu budującego ofertę promującą obszar DROF, przyczyni się do zwiększenia rozpoznawalności tego miejsca, napływu turystów, w tym kuracjuszy, a w konsekwencji wzrostu gospodarczego. Zwiększony ruch turystyczny to szansa na sprzedaż produktów lokalnych bezpośrednio turystom, jak i podmiotom świadczącym usługi turystyczne. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru wpłynie również na podniesienie jakości życia mieszkańców (m.in. dzięki ułatwieniu dostępu do usług uzdrowskich, ważnych szczególnie z perspektywy starszych mieszkańców) oraz powstanie możliwości pozyskania nowych dochodów</p>
	Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej			Gmina Dębica	<ul style="list-style-type: none"> Niewykorzystany potencjał turystyczny całego DROF 	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rozpoznawalności DROF przy wykorzystaniu potencjału endogenicznego 	<p>Projekt stanowić będzie element wpływający na wydłużenie sezonu turystycznego, a jego oferta pozwoli na przyciągnięcie na teren DROF różnych grup turystów, w tym rodzin z dziećmi. Kluczowe jest wdrożenie kompleksowego produktu turystycznego, wykorzystującego potencjał</p>	

							<ul style="list-style-type: none"> Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych 	turystyczny i przyrodniczy w miejscowości Głobikowa. Efekty realizacji projektu wpłyną na cały obszar DROF i przyczynią się do wzrostu gospodarczego.
Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych	Kierunek działania 2.1 Zwiększenie możliwości wypoczynku i rekreacji mieszkańców			Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	Miasto Dębica Gmina Dębica Gmina Ropczyce Gmina Żyraków		<ul style="list-style-type: none"> Odnowa przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców lub zwiększających możliwość ich wypoczynku i aktywności Rozwój monitoringu przy obiektach użyteczności publicznej oraz w sąsiedztwie przestrzeni publicznych Doposażanie przestrzeni publicznych w obiekty małej architektury Adaptacja przestrzeni publicznych na pełnienie nowych funkcji (integracyjnych, kulturowych, rekreacyjnych) dla mieszkańców 	Przedsięwzięcia zidentyfikowane w ramach projektów zintegrowanych są zintegrowane, ponieważ wpłyną na wizerunek całego DROF dzięki odnowie przestrzeni publicznych i stworzeniu bezpiecznych miejsc sprzyjających integracji mieszkańców, a tym samym przełożą się na podniesienie jakości ich życia. Projekty są zintegrowane, ponieważ celem ich realizacji jest zapewnienie równomiernego dostępu na terenie każdej z gmin DROF do atrakcyjnych, odnowionych i bezpiecznych ogólnodostępnych przestrzeni rekreacji i wypoczynku.
	Kierunek działania 2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych			Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	Miasto Dębica Gmina Dębica Gmina Ropczyce Gmina Żyraków	<ul style="list-style-type: none"> Deficyt urządzonych terenów zielonych udostępnionych mieszkańcom m.in. parków czy skwerów Przestarzały wymagający modernizacji system monitoringu Zdegradowane i niefunkcjonalne przestrzenie publiczne 	Poprawa standardu przestrzeni publicznych, ich doposażenie oraz przywrócenie ich dawnych lub nadanie nowych funkcji poprzez ich odnowę i zagospodarowanie, wpłynie na poprawę wizerunku obszaru. Dodatkowo planowana interwencja przyczyni się do zwiększenia dostępności miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych oraz sprzyjających integracji atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych, które będą pozbawione barier architektonicznych i będą ogólnodostępne. Odnowa przestrzeni publicznych i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców DROF.	
	Kierunek działania 2.3 Poprawa skomunikowania wewnątrz obszaru i rozwój mobilności	PRIORYTET 3 MOBILNOŚĆ MIEJSKA	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Rozwój zrównoważonej mobilności na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	Miasto Dębica Gmina Dębica Gmina Ropczyce Gmina Żyraków	<ul style="list-style-type: none"> Brak zintegrowanej przestrzeni i funkcjonalnie oferty transportu publicznego Dominacja transportu indywidualnego nad zbiorowym Przestarzały tabor autobusowy niedostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i do wymogów związanych z ochroną środowiska Deficyty w zakresie infrastruktury parkingów typu Bike&Ride lub Park&Ride Brak spójnego systemu ścieżek rowerowych 	<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie rozwiązań z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej Wymiana i zakup nowoczesnego taboru autobusowego Rozwój sieci ścieżek, szlaków i dróg rowerowych Rozbudowa infrastruktury parkingowej, w szczególności wdrażanie rozwiązań P&R i B&R Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej DROF 	Przedsięwzięcia zidentyfikowane w ramach projektu zintegrowanego wykazują zintegrowanie, ponieważ ich realizacja przełoży się na cały MOF i zwiększenie poziomu zrównoważonej mobilności, poprawy jakości życia i zwiększenia spójności przestrzennej obszaru. Realizacja projektu wpłynie na zwiększenie poziomu skomunikowania wewnątrz DROF. Wdrażanie rozwiązań z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej pozwoli na stworzenie konkurencyjnej oferty stanowiącej alternatywę dla transportu indywidualnego. Realizacja pozwoli również na ograniczenie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego.

4 Poziom operacyjny

Zgodnie z Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, wybór projektów realizujących Strategię ZIT dokonywany jest w ramach prac nad strategią, a następnie w ramach procedury przyjmowania Strategii ZIT przez Związek ZIT oraz opiniowania Strategii ZIT przez właściwą instytucję zarządzającą programem regionalnym oraz przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Wybór projektów podstawowych jest wynikiem przeprowadzanych analiz oraz zidentyfikowanych rzeczywistych potrzeb zgłaszanych przez samorzady DROF. Aby zapewnić szeroką partycypację społeczną, w procesie wyboru projektów do dofinansowania uczestniczyła Rada Społeczno-Gospodarcza, pełniąca funkcję opiniodawczo-doradczą. Zgłoszone projekty mają na celu osiągnięcie efektu skali i wpływ na cały obszar MOF. Projekty zostały wskazane przez samorzady tworzące DROF na podstawie analizy posiadanych potencjałów, wyzwań, zmieniających się uwarunkowań oraz obserwowanych procesów i tendencji, jak również artykułowanych oczekiwań mieszkańców.

4.1 Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny

Podstawowym sposobem wyboru projektów współfinansowanych ze środków polityki spójności jest sposób konkurencyjny. Zgodnie z Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 w ramach instrumentu ZIT w sposób niekonkurencyjny wybierać być mogą projekty, które spełniają dwa warunki. Pierwszym z nich jest fakt, że wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, będą podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu, natomiast drugi dotyczy znaczenia strategicznego projektów i wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru DROF oraz konieczności wskazania ich w Strategii ZIT.

1.	Tytuł projektu	Wsparcie rozwoju instytucji kultury
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Gmina Ropczyce/Partner: Gmina Żyraków
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie,

		powiat ropczycko-sędziszowski, gm. Ropczyce, 39-100 Ropczyce, ul. Zielona. powiat dębicki, gm. Żyraków, Wola Żyrakowska			
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury</p> <p>Gmina Ropczyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> Budowa Biblioteki Publicznej w Ropczycach wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia <p>Gmina Żyraków:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa budynku Centrum Kultury i Promocji w Woli Żyrakowskiej wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia (w tym budowa parkingu) 			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) - 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 2 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.) - 2 Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym (szt.) - 2 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) (szt.) - 2</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 5 000 os./rok</p>			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Gmina Ropczyce	4 901 923,10	4 901 923,10	4 166 634,63	735 288,47
	Gmina Żyraków	2 308 760,70	2 308 760,70	1 962 446,59	346 314,11
	RAZEM	7 210 683,80	7 210 683,80	6 129 081,22	1 081 602,58
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Gmina Ropczyce	21 305 228,37	21 305 228,37	18 109 444,09	3 195 784,28
	Gmina Żyraków	10 034 566,63	10 034 566,63	8 529 381,62	1 505 185,01
RAZEM	31 339 795,00	31 339 795,00	26 638 825,71	4 700 969,29	
12.	Okres realizacji projektu	2025-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany z projektem Rozwój instytucji kultury, ponieważ oba dotyczą wzmocnienia i wykorzystania potencjału instytucji kultury oraz obiektów zabytkowych, a tym samym ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji. W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.			

	działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	
--	--	--

1.	Tytuł projektu	Rozwój instytucji kultury
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Miasta Dębica/ Partner Gmina Żyraków
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Powiat dębicki, na terenie gminy Miasto Dębica oraz gminy Żyraków; Dębicko Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury</p> <p>Gmina Miasta Dębica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie potencjału Muzeum Regionalnego w Dębicy <ol style="list-style-type: none"> 1) Roboty budowlane w zabytkowym budynku Muzeum Regionalnego w Dębicy przy ul. Ratuszowej 4, 2) Rozbudowa budynku Muzeum Regionalnego w Dębicy wraz z wyposażeniem 3) Zagospodarowanie terenu funkcjonalnie związanego z Muzeum Regionalnym w Dębicy, 4) Zakup i montaż niezbędnego sprzętu i wyposażenia Muzeum Regionalnego w Dębicy, 5) Zakup i montaż sprzętu ekspozycyjno- wystawienniczego do Muzeum Regionalnego w Dębicy, 6) Roboty budowlane w budynku zabytkowej Synagogi Nowomiejskiej w Dębicy przy ulicy Krakowskiej 3 z przeznaczeniem na działalność muzealną i kulturalną w ramach Muzeum Regionalnego w Dębicy wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia. • Rozwój Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy

		1) Zakup i montaż niezbędnego wyposażenia do Domu Kultury „Mors” Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy			
		Gmina Żyraków: <ul style="list-style-type: none"> Adaptacja poddasza zabytkowego dworu w Żyrakowie 1) Roboty budowlane w dworze na potrzeby rozwoju działalności kulturalnej Gminnej Biblioteki Publicznej w Żyrakowie wraz z wyposażeniem. 			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1</p> <p>Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1</p> <p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os.</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 4</p> <p>Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.) - 3</p> <p>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 3</p> <p>Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym (szt.) - 1</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) (szt.) - 3</p> <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <p>Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 5000 os./rok</p>			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Gmina Miasta Dębica	4 555 718,85	4 555 718,85	3 872 361,02	683 357,83
	Gmina Żyraków	107 071,67	107 071,67	91 010,91	16 060,76
	RAZEM	4 662 790,52	4 662 790,52	3 963 371,93	699 418,59
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Gmina Miasta Dębica	19 800 520,84	19 800 520,84	16 830 442,70	2 970 078,14
	Gmina Żyraków	465 365,60	465 365,60	395 560,72	69 804,88
RAZEM	20 265 886,44	20 265 886,44	17 226 003,42	3 039 883,02	
12.	Okres realizacji projektu	2026-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany z projektem Wsparcie rozwoju instytucji kultury, ponieważ oba dotyczą wzmocnienia i wykorzystania potencjału instytucji kultury oraz obiektów zabytkowych, a tym samym ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych	<p>Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.</p> <p>W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.</p>			

	za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	
--	---	--

1.	Tytuł projektu	Latoszyn Zdrój – miejsce zdrowia i wypoczynku
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego, kierunek działań 7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie wskazano w zakresie zakładanych działań m.in. rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej oraz wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Latoszyn Zdrój Sp. z o. o.
7.	Forma prawna wnioskodawcy	Spółka z 100% udziałem Gminy Dębica
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych Budowa sanatorium uzdrowiskowego w Latoszynie. Zakres projektu obejmuje m.in.: 1. roboty budowlane umożliwiające powstanie dwuczęściowego budynku z wydzieloną częścią sanatoryjną, częścią leczniczą, częścią zaplecza technicznego oraz częścią socjalną, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, 2. zagospodarowanie otoczenia, 3. dostawę i montaż niezbędnego wyposażenia, 4. utworzenie punktu informacji turystycznej w formie infokiosku umieszczonego wewnątrz budynku, 5. promocję produktu turystycznego.
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1

		<p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os.</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1</p> <p>Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1</p> <p>Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych (szt.) – 1</p> <p>Liczba zakładów lecznictwa uzdrowiskowego objęta projektem (szt.) - 1</p> <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <p>Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 1 500 os./rok</p>			
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Gmina Dębica	3 947 751,41	3 209 553,99	2 728 120,89	1 219 630,52
	RAZEM	3 947 751,41	3 209 553,99	2 728 120,89	1 219 630,52
11.		Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł
	Gmina Dębica	17 158 111,95	13 949 684,51	11 857 231,82	5 300 880,13
	RAZEM	17 158 111,95	13 949 684,51	11 857 231,82	5 300 880,13
12.	Okres realizacji projektu	2025-2028			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest w szczególności z projektem Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej, ponieważ oba dotyczą rozwijania turystyki i przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej całego DROF.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	<p>Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.</p> <p>W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.</p>			

1.	Tytuł projektu	Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE

3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego, kierunek działań 7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie wskazano w zakresie zakładanych działań m.in. rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej oraz wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Gmina Dębica
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych</p> <p>Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej.</p> <p>Zakres projektu m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogród doświadczeń z instalacjami interaktywnymi (optyka, magnetyzm, hydrostatyka, akustyka, place zabaw, siłownia i inne) - stworzenie urządzonego i zagospodarowanego terenu zielonego z nasadzeniami, małą architekturą oraz urządzeniami, instalacjami i niezbędną infrastrukturą, • Rozbudowa istniejącego Parku Dinosaurów o nowe modele dinozaurów, • Budowa obserwatorium astronomicznego wraz z salami interaktywnymi, wyposażeniem (w tym wyposażeniem typu planetarium i geodium) i niezbędną infrastrukturą, • Zaplecze gastronomiczne, • Ogród sensoryczno – tematyczny, • Tory do zjazdów pontonowo – igielitowych, • Wyciąg dla dzieci na sankach i ślizgach, • Mała architektura i wyposażenie, • Punkt informacji turystycznej, • Niezbędna infrastruktura techniczna, • Zagospodarowanie terenu, • Promocja produktu turystycznego (do wysokości obowiązującego w SZOP FEP 2021-2027 limitu).
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) – 1 Wskaźnik rezultatu:</p>

		Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 6 000 os./rok			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Gmina Dębica	1 474 358,96	1 474 358,96	1 253 205,11	221 153,85
	RAZEM	1 474 358,96	1 474 358,96	1 253 205,11	221 153,85
		Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Gmina Dębica	6 408 006,35	6 408 006,35	5 446 805,37	961 200,98
	RAZEM	6 408 006,35	6 408 006,35	5 446 805,37	961 200,98
12.	Okres realizacji projektu	2026-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest w szczególności z projektem Budowa sanatorium uzdrowskiego w Latoszynie, ponieważ oba dotyczą rozwijania turystyki i przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej całego DROF.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji. W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.			

1.	Tytuł projektu	Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych

5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych			
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Miasta Dębica/ Partner: Gmina Dębica/ Gmina Ropczyce/ Gmina Żyraków			
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST			
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat ropczycko-sędziszowski, Gmina Ropczyce, 39-100 Ropczyce, ul. Kościuszki powiat dębicki, gm. Żyraków, Zasów powiat dębicki, województwo podkarpackie, Miasto Dębica; Obszar Strategicznej Interwencji: TAK - miasto średnie tracące funkcje społeczno – gospodarcze powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny			
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych</p> <p>Gmina Miasta Dębica:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fizyczna odnowa przestrzeni publicznej w Dębicy - odnowa przestrzeni publicznej Rynku miejskiego w Dębicy – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia. <p>Gmina Dębica:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie terenów zielonych poprzez rozbudowę parku w Stobiernej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia. <p>Gmina Ropczyce</p> <ul style="list-style-type: none"> Fizyczna odnowa przestrzeni publicznej „Ogródka Jordanowskiego” w Ropczycach - roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia. <p>Gmina Żyraków</p> <ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie zabytkowego parku w Zasowie - roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia. 			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu (szt.) – 3 Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m²) – 20 137,80 m²* Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach wiejskich (m²) - 157 800,00 m²* Wskaźnik rezultatu: Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury (osoby) – 110 313 Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury na obszarach wiejskich (osoby) – 40 134</p>			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Gmina Żyraków	427 350,44	427 350,44	363 247,87	64 102,57
	Gmina Miasta Dębica	3 418 803,43	3 418 803,43	2 905 982,91	512 820,52

	Gmina Ropczyce	364 849,75	364 849,75	310 122,28	54 727,47
	Gmina Dębica	427 350,44	427 350,44	363 247,87	64 102,57
	RAZEM	4 638 354,06	4 638 354,06	3 942 600,93	695 753,13
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Gmina Żyraków	1 857 393,23	1 857 393,23	1 578 784,23	278 609,00
	Gmina Miasta Dębica	14 859 145,35	14 859 145,35	12 630 273,52	2 228 871,83
	Gmina Ropczyce	1 585 746,48	1 585 746,48	1 347 884,47	237 862,01
	Gmina Dębica	1 857 393,22	1 857 393,22	1 578 784,22	278 609,00
	RAZEM	20 159 678,28	20 159 678,28	17 135 726,44	3 023 951,84
12.	Okres realizacji projektu	2026-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany z projektem Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego, ponieważ oba dotyczą kwestii związanych z fizyczną odnową przestrzeni publicznych i zapewnieniem bezpieczeństwa tych przestrzeni, co przyczyni się do wzmocnienia integracji mieszkańców oraz zwiększenia możliwości wypoczynku i aktywności.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji. W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.			

1.	Tytuł projektu	Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych

5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych			
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Miasta Dębica/ Partner: Gmina Dębica / Gmina Ropczyce / Gmina Żyraków			
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST			
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat ropczycko-sędziszowski, Gmina Ropczyce, 39-100 Ropczyce powiat dębicki, Gm. Żyraków, teren Gminy Żyraków powiat dębicki, województwo podkarpackie, Miasto Dębica; Obszar Strategicznej Interwencji: miasto średnie tracące funkcje społeczno – gospodarcze powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny			
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych Gmina Miasta Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. Gmina Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Wykonanie nowego monitoringu przestrzeni publicznej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. Gmina Ropczyce: <ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa systemu monitoringu przestrzeni publicznej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. Gmina Żyraków: <ul style="list-style-type: none"> Monitoring przestrzeni publicznych – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. 			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Wskaźnik rezultatu: Powierzchnia ochroniona/ zabezpieczona w wyniku realizacji projektu (ha) -30			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Gmina Miasta Dębica	747 863,25	747 863,25	635 683,76	112 179,49
	Gmina Dębica	17 596,79	17 596,79	14 957,27	2 639,52
	Gmina Ropczyce	174 471,48	174 471,48	148 300,75	26 170,73
	Gmina Żyraków	19 230,77	19 230,77	16 346,14	2 884,63
	RAZEM	959 162,29	959 162,29	815 287,92	143 874,37
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Gmina Miasta Dębica	3 250 438,04	3 250 438,04	2 762 872,33	487 565,71
	Gmina Dębica	76 480,93	76 480,93	65 008,78	11 472,15
	Gmina Ropczyce	758 305,39	758 305,39	644 559,55	113 745,84
Gmina Żyraków	83 582,70	83 582,70	71 045,23	12 537,47	

	RAZEM	4 168 807,06	4 168 807,06	3 543 485,89	625 321,17
12.	Okres realizacji projektu	2025-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany z projektem Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego, ponieważ oba dotyczą kwestii związanych z fizyczną odnową przestrzeni publicznych i zapewnieniem bezpieczeństwa tych przestrzeni, co przyczyni się do wzmocnienia integracji mieszkańców oraz zwiększenia możliwości wypoczynku i aktywności.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	<p>Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.</p> <p>W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.</p>			

4.2 Lista projektów rezerwowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny

Lista projektów rezerwowych, umożliwiła złożenie ich w naborze i daje możliwość sfinansowania w Priorytecie 6, w przypadku gdy projekty z listy podstawowej z różnych względów nie „skonsumowałyby” całej alokacji. Poniżej zaprezentowano listę projektów rezerwowych w odniesieniu do typów projektów, które mogą być finansowane w ramach FEP 2021-2027.

1.	Tytuł projektu	Rozwój infrastruktury turystycznej przy wykorzystaniu potencjału obszaru			
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE			
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich			
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny			
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego, kierunek działań 7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie wskazano w zakresie zakładanych działań m.in. rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej oraz wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego			
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Gmina Dębica			
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST			
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny			
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Gmina Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Infrastruktura uzdrowiskowa w Latoszynie: budowa platformy obserwacyjno-widokowej, sauny infrared i urządzenia inhalacyjne w budynku basenu uzdrowiskowego, zakup podnośnika dla niepełnosprawnych do basenu uzdrowiskowego, wykonanie zadaszenia przy tężni oraz łącznika tężni z budynkiem pijalni, wykonanie bramy wejściowej na teren uzdrowiska 			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1 Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 1000 os./rok			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Gmina Dębica	427 350,43	427 350,43	363 247,86	64 102,57
	RAZEM	427 350,43	427 350,43	363 247,86	64 102,57

		Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Gmina Dębica	1 857 393,17	1 857 393,17	1 578 784,17	278 609,00
	RAZEM	1 857 393,17	1 857 393,17	1 578 784,17	278 609,00
12.	Okres realizacji projektu	2023-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest z pozostałymi projektami zidentyfikowanymi w ZIT, ponieważ ich realizacja przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności DROF, zarówno dla mieszkańców, jak i turystów, a tym samym umożliwi rozwój społeczno-gospodarczy obszaru.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	<p>Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.</p> <p>W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.</p>			

1.	Tytuł projektu	Wzmocnienie funkcjonowania instytucji kultury na terenie DROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Miasta Dębica/ Partner Gmina Dębica, Gmina Ropczyce
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Powiat dębicki, na terenie Gminy Miasta Dębica, Gminy Dębica oraz Gminy Ropczyce; Dębicko Ropczycki Obszar Funkcjonalny

9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury			
		Gmina Miasta Dębica:			
		<ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i adaptacja Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej • Przebudowa Galerii Sztuki w Dębicy 			
		Gmina Dębica:			
		<ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa Domów Kultury na terenie Gminy Dębica (Paszczyzna, Brzeźnica, Pustynia, Pustków, Podgrodzie, Nagawczyna, Kochanówka, Zawada) 			
		Gmina Ropczyce:			
		<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa i przebudowa budynku Wiejskiego Centrum Kultury w Gnojnicy Dolnej”. 			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1</p> <p>Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1</p> <p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) –110 313 os.</p> <p>Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) – 11.</p> <p>Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.) - 4</p> <p>Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym (szt.) - 9</p> <p>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) - 2</p> <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <p>Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 5000 os./rok</p>			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Gmina Dębica	2 136 752,14	2 136 752,14	1 816 239,31	320 512,83
	Gmina Miasta Dębica	1 709 401,71	1 709 401,71	1 452 991,45	256 410,26
	Gmina Ropczyce	747 863,25	747 863,25	635 683,76	112 179,49
	RAZEM	4 594 017,10	4 594 017,10	3 904 914,52	689 102,58
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Gmina Dębica	9 286 965,83	9 286 965,83	7 893 920,91	1 393 044,92
	Gmina Miasta Dębica	7 429 572,65	7 429 572,65	6 315 136,74	1 114 435,90
	Gmina Ropczyce	3 250 438,04	3 250 438,04	2 762 872,33	487 565,72
	RAZEM	19 966 976,52	19 966 976,52	16 971 929,98	2 995 046,54
	12.	Okres realizacji projektu	2025-2027		
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany w szczególności z projektem Wsparcie rozwoju instytucji kultury oraz Rozwój instytucji kultury, ponieważ dotyczą one wzmacniania i wykorzystania potencjału instytucji kultury oraz obiektów zabytkowych, a tym samym ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco			

właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji. W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.
--	--

1.	Tytuł projektu	Odnowa przestrzeni publicznych i ich racjonalne zagospodarowanie
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Ropczyce Partner: Gmina Miasta Dębica/ Gmina Żyraków
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat ropczycko-sędziszowski, Gmina Ropczyce, powiat dębicki, gm. Żyraków powiat dębicki, województwo podkarpackie, Miasto Dębica; Obszar Strategicznej Interwencji: TAK - miasto średnie tracące funkcje społeczno – gospodarcze
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych Gmina Miasta Dębica: <ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja Parku Skarbek – Borowskiego oraz rewitalizacja Ogródka Jordanowskiego w Dębicy Gmina Ropczyce: <ul style="list-style-type: none"> • Utworzenie parku wypoczynku i rozrywki w Ropczycach. • Rewitalizacja Rynku w Ropczycach. Gmina Żyraków: <ul style="list-style-type: none"> • Budowa boiska wielofunkcyjnego w bliskim sąsiedztwie placu zabaw w Korzeniowie. • Budowa obiektów małej architektury z elementami towarzyszącymi oraz boiska sportowego w miejscowości Zawierzbie.

		<ul style="list-style-type: none"> Budowa wieży widokowej w miejscowości Góra Motyczna wraz z infrastrukturą towarzyszącą 			
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1</p> <p>Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1</p> <p>Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os.</p> <p>Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu (szt.) – 6 szt.</p> <p>Otwarta przestrzeń utworzona lub zrekultywowana na obszarach miejskich (m²) – 8 500 m²</p> <p>Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach wiejskich (m²) – 800 m²</p> <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <p>Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury (osoby) - 110 313</p> <p>Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury na obszarach wiejskich (osoby) – 40 134</p>			
11.	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
	Miasto Dębica	1 068 376,07	1 068 376,07	908 119,65	160 256,42
	Gmina Ropczyce	4 125 451,23	4 125 451,23	3 506 633,54	618 817,69
	Gmina Żyraków	613 247,86	613 247,86	521 260,68	91 987,18
	RAZEM	5 807 075,16	5 807 075,16	4 936 013,87	871 061,29
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Miasto Dębica	4 643 482,91	4 643 482,91	3 946 960,43	696 522,48
	Gmina Ropczyce	17 930 448,68	17 930 448,68	15 240 881,35	2 689 567,33
	Gmina Żyraków	2 665 359,17	2 665 359,17	2 265 555,29	399 803,88
	RAZEM	25 239 290,76	25 239 290,76	21 453 397,07	3 785 893,69
12.	Okres realizacji projektu	2025-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	<p>Projekt jest powiązany w szczególności z projektem Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego. Dotyczą one kwestii związanych z fizyczną odnową przestrzeni publicznych oraz zapewnieniem bezpieczeństwa tych przestrzeni, co pozwoli na wzmocnienie integracji mieszkańców oraz zwiększenia możliwości wypoczynku i aktywności.</p>			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów	<p>Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.</p> <p>W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.</p>			

	działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	
--	--	--

1.	Tytuł projektu	Biwakowe marzenia w Głobikowej
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego, kierunek działań 7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie wskazano w zakresie zakładanych działań m.in. rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej oraz wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Gmina Dębica
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat Dębicki, Gmina Dębica, Głobikowa, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: I. ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych Gmina Dębica: Budowa pola biwakowego w Głobikowej wraz z niezbędnym wyposażeniem i infrastrukturą techniczną.
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1 Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 4 000 os./rok

	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (EUR)	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (EUR)	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (EUR)	Szacowana wartość wkładu własnego (EUR)
11.	Gmina Dębica	920 323,03	920 323,03	782 274,57	138 048,46
	RAZEM	920 323,03	920 323,03	782 274,57	138 048,46
	Budżet projektu – źródło finansowania	Wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463zł	Szacowana wartość wydatków kwalifikowalnych (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków FEP 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość wkładu własnego (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł
	Gmina Dębica	4 000 000,00	4 000 000,00	3 399 999,98	600 000,02
	RAZEM	4 000 000,00	4 000 000,00	3 399 999,98	600 000,02
12.	Okres realizacji projektu	2026-2027			
13.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest z pozostałymi projektami zidentyfikowanymi w ZIT, ponieważ ich realizacja przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności DROF, zarówno dla mieszkańców, jak i turystów, a tym samym umożliwi rozwój społeczno-gospodarczy obszaru.			
14.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	<p>Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.</p> <p>W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało również pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.</p>			

4.3 Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób konkurencyjny

1.	Tytuł projektu	Rozwój zrównoważonej mobilności na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 3 MOBILNOŚĆ MIEJSKA
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4.	Wnioskodawca/Partnerzy projektu	wnioskodawca: Gmina Miasta Dębica partnerzy: Gmina Żyraków, Gmina Ropczyce, Gmina Dębica

5.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Planuje się realizację projektów w ramach następujących typów projektów w ramach działania FEPK.03.01 Zrównoważona mobilność miejska – ZIT:</p> <p>Typ 1. Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego (infrastruktura ograniczająca zmotoryzowany ruch indywidualny lub integrująca różne formy transportu oraz działania towarzyszące rozwojowi transportu publicznego)</p> <p>Typ 2. Bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą (w tym m.in. bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor autobusowy, infrastruktura paliw alternatywnych, systemy roweru miejskiego, bike-sharing, hulajnogi, urządzenia transportu osobistego, inne środki transportu publicznego, rozwój nowych rodzajów transportu zbiorowego)</p> <p>wraz z następującymi elementami projektu:</p> <p>Typ 4. Rozwiązania cyfrowe (ITS, systemy organizacji przewozów, systemy informacji pasażerskiej, aplikacje planowania podróży, zakupu biletów, rozwiązania cyfrowe wykorzystywane dla aktywnych form mobilności i mikromobilności, itp.)</p> <p>Typ 5. Działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego</p> <p>Typ 6. Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP)</p> <p>Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego</p>
6.	Budżet projektu	Szacowana wartość wydatków kwalifikowanych: 60 000 000,00 zł
7.	Okres realizacji projektu	2025-2027

1.	Tytuł projektu	Rozwój infrastruktury na potrzeby ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie Dębicko -Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 3 MOBILNOŚĆ MIEJSKA
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4.	Wnioskodawca/Partnerzy projektu	Wnioskodawca: Gmina Żyraków - LIDER Partnerzy: Gmina Miasta Dębica, Gmina Dębica, Gmina Ropczyce
5.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Planuje się realizację projektów w ramach następujących typów projektów w ramach działania FEPK.03.01 Zrównoważona mobilność miejska – ZIT :</p> <p>Typ 3. Infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności (drogi / pasy / ścieżki / trasy rowerowe z infrastrukturą towarzyszącą, systemy i urządzenia do zliczania rowerzystów, strefowe uspokojenie ruchu, likwidacja utrudnień i zagrożeń w ruchu pieszym i rowerowym, tworzenie ciągłych i bezpośrednich tras pieszych lub pieszo-rowerowych, inwestycje</p>

		<p>drogowe służące poprawie bezpieczeństwa niezmotoryzowanych uczestników ruchu poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych)</p> <p>wraz z następującymi elementami projektu:</p> <p>Typ 4. Rozwiązania cyfrowe (ITS, systemy organizacji przewozów, systemy informacji pasażerskiej, aplikacje planowania podróży, zakupu biletów, rozwiązania cyfrowe wykorzystywane dla aktywnych form mobilności i mikromobilności)</p> <p>Typ 6. Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP).</p> <p>Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego</p>
6.	Budżet projektu	Szacowana wartość wydatków kwalifikowanych: 30 000 000,00 zł
7.	Okres realizacji projektu	2025-2027

4.4 Lista projektów komplementarnych

W Strategii ZIT dopuszczalne i rekomendowane jest również stworzenie listy projektów komplementarny/pozostałych, które również pośrednio wpisują się w realizację Strategii ZIT. Z uwagi na dynamicznie zmieniającą się sytuację np. w programach krajowych i pojawiające się preferencje w uzyskaniu dofinansowania w przypadku pojawienia się projektu w Strategii ZIT, rekomendowane jest zasygnalizowanie projektów, wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb w przedmiotowej strategii. Należy mieć jednak na uwadze, że nie mogą być to te same projekty, które zgłoszone są do dofinansowania z programu regionalnego FEP 2021-2027.

Poniżej zaprezentowano listę projektów komplementarnych.

Gmina	Nazwa projektu	Wartość w PLN	Źródło finansowania- Program, Priorytet
Gmina Dębica	Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury obiegu wody i zieleni w Uzdrawisku Latoszyn, miejscowości uzdrowskiej Latoszyn i Podgrodzie	13 085 301,07	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej Priorytet FEPW II. Energia i klimat
	Poprawa gospodarki ściekowej na obszarach chronionych Gminy Dębica	10 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia Priorytet FEPK.02 Energia i środowisko
	Budowa oczyszczalni ścieków dla obszaru ochrony uzdrowskiej Latoszyn	20 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia Priorytet FEPK.02 Energia i środowisko
	Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie Gminy Dębica	17 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia Priorytet FEPK.05 Przyjazna przestrzeń społeczna
	Modernizacja infrastruktury Muzeum przy Górze Śmierci w Paszczynie	2 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia Priorytet FEPK.05 Przyjazna przestrzeń społeczna
Gmina Dębica Miasto Dębica	Budowa zdalnego systemu odczytu wodomierzy na terenie Gminy Dębica i Miasta Dębica	988 284,65	Pożyczka wspierająca Zieloną Transformację Miast BGK
Wnioskodawca: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o. o.	Wymiana głównych pompowni ścieków z betonowych na PE z powodu erozji betonu (zapobieganie przedostawania się ścieków do wód gruntowych)	1 049 999,99	
	Budowa instalacji fotowoltaicznej na oczyszczalni ścieków w Zawadzie i Stacji Uzdatniania Wody w Brzeźnicy	442 800	

W przypadku DROF, projekty komplementarne zgłosiła Gmina Dębica. Jako planowane źródło finansowania wskazano Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej oraz Fundusze Europejskie dla Podkarpacia. Dodatkowo w ramach Instrumentu Zielonej transformacji miast (IZTM), gminy wiejskie mogą uzyskać wsparcie, a projekty mogą być sfinansowane pożyczką IZTM, jeśli w dokumencie strategicznym dotyczącym obszaru MOF potwierdzone zostało, że służą one rozwojowi całego MOF, a nie tylko danej gminie wiejskiej. W przypadku Gminy Dębica, wskazano 3 projekty, które mogą być sfinansowane dzięki IZTM. Projekty te służą rozwojowi DROF. Na obszarze funkcjonalnym współpraca

---

Gminy Dębica i Miasta Dębica zapewnienia mieszkańcom DROF dostępność do jak najlepszej jakości usług wodno – kanalizacyjnych, w szczególności na obszarach granicznych miasta i gminy.

Budowa zdalnego odczytu wodomierzy pozwoli w znacznej mierze na obniżenie kosztów, jak również zapewni prywatność mieszkańców. GZK sp. z o.o. w Brzeźnicy zasilą w wodę oprócz Gminy Dębica także Miasto Dębica (ul. Sandomierska, Sandomierska Boczna, Mościckiego, Gajowa), natomiast ścieki z tych ulic odbierają Wodociągi Dębickie sp. z o.o. Stworzenie zdalnego systemu odczytów wodomierzy pozwoli na szybki przekaz informacji pomiędzy firmami w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Wymiana głównych pompowni ścieków z betonowych na PE – ma na celu zapobieganie przedostawania się ścieków do wód gruntowych. Obecna instalacja wymaga modernizacji, ponieważ istnieje zagrożenie i ryzyko, że przepompownia ulegnie awarii i dojdzie do jej rozszczelnienia, co będzie skutkowało przedostaniem się ścieków do wód gruntowych – na terenie gminy i miasta, ponieważ połowa ścieków pochodzących od mieszkańców Gminy Dębica jest odbierana przez Wodociągi Dębickie sp. z o.o. będące jednostką Miasta Dębica.

Budowa instalacji fotowoltaicznej na oczyszczalni ścieków w Zawadzie i Stacji Uzdatniania Wody w Brzeźnicy – pozwoli na znaczne obniżenie kosztów zakupu energii elektrycznej, co w przyszłości może się przełożyć na obniżenie cen wody i ścieków dla odbiorców z terenu Gminy Dębica i Miasta Dębica, gdyż ze Stacji Uzdatniania Wody w Brzeźnicy zasilane są północne ulice Miasta Dębica (Sandomierska, Sandomierska Boczna, Mościckiego). Wskazane przesłanki stanowią potwierdzenie tego, że złożone projekty będą pozytywnie wpływać na rozwój DROF.

5 Założenia wdrożeniowe

5.1 System realizacji Strategii

5.1.1 Warunki realizacji ZIT

Wygląd i kształt oraz obowiązkowe elementy, które powinny znaleźć się w Strategii ZT, regulują dokumenty wskazane w rozdziale 1. Podstawa prawna Strategii ZIT, jednym z nich są warunki realizacji ZIT, którymi zgodnie z art. 34 ust. 6. ustawy wdrożeniowej jest:

- 1) powołanie związku ZIT, o którym mowa w ust. 5⁵⁴;
- 2) opracowanie i uchwalenie przez podmioty, o których mowa w ust. 5, strategii terytorialnej, o której mowa w art. 29 Rozporządzenia Ogólnego, zwanej dalej „Strategią ZIT”, z zastrzeżeniem ust. 9 oraz jej pozytywne zaopiniowanie przez właściwą instytucję zarządzającą programem w terminie 60 dni od dnia otrzymania – w zakresie możliwości finansowania Strategii ZIT w ramach tego programu;

Jak wskazano wyżej, realizacja ZIT możliwa będzie dzięki powołaniu związku ZIT. W przypadku DROF realizacja tego wymogu została spełniona dzięki podpisaniu w dniu 7 lipca 2023 r. porozumienia międzygminnego w sprawie powołania Związku ZIT i określenia zasad współpracy jednostek samorządu terytorialnego Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w celu realizacji zadań w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Związek ZIT został powołany z dniem zawarcia przywołanego porozumienia a jego struktura organizacyjna składa się z Lidera, Komitetu Sterującego DROF (pełniącego funkcję opiniodawczo-programową) oraz Rady Społeczno-Gospodarczej DROF (pełniącej funkcję opiniodawczo-doradczą). Ponadto, do opracowania Strategii ZIT powołano Zespół ds. opracowania Strategii ZIT⁵⁵. Poniżej scharakteryzowano strukturę organizacyjną Związku ZIT DROF.

Lider porozumienia jest reprezentowany przez Burmistrza Dębicy, a wśród zadań i kompetencji lidera można wymienić m.in.:

- koordynację funkcjonowania Związku ZIT DROF,
- reprezentowanie Związku ZIT DROF i koordynacja prac w procesie programowania, negocjowania, przygotowania dokumentów strategicznych oraz wszelkich innych dokumentów niezbędnych do realizacji ZIT w perspektywie finansowej UE 2021-2027 oraz ich uzgadnianie/opiniowanie z właściwymi instytucjami w tym z Zarządem Województwa Podkarpackiego,

⁵⁴ Art. 34. ust. 5 Ustawy Wdrożeniowej: ZIT są zarządzane przez związek ZIT utworzony w jednej z form współpracy jednostek samorządu terytorialnego, o których mowa w art. 64, art. 74 i art. 84 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583 i 1005) albo w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 439 i 583), a w przypadku udziału w związku ZIT powiatu stosuje się również przepisy art. 5 ust. 2, art. 72a, art. 73 i art. 75 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 528 i 583).

⁵⁵ Zarządzenie Burmistrza Dębicy nr 207/2023 z dnia 10.08.2023 ze zm.

- ogłoszenie otwartego naboru przedstawicieli partnerów społeczno – gospodarczych do Rady Społeczno – Gospodarczej ZIT DROF, w oparciu o zaopiniowany przez Komitet Sterujący Regulamin powoływania członków oraz zasad funkcjonowania Rady Społeczno – Gospodarczej,
- powołanie Rady Społeczno – Gospodarczej ZIT DROF,
- powołanie Zespołu ds. opracowania Strategii ZIT,
- monitorowanie gotowości realizacyjnej projektów w ramach ZIT,
- monitoring stanu realizacji projektów określonych w Strategii ZIT,
- aktualizację Strategii ZIT - w przypadku zaistnienia takiej konieczności, w tym wybór wykonawcy aktualizacji.

W skład Komitetu Sterującego wchodzi: Burmistrz Dębicy, Burmistrz Ropczyc, Wójt Gminy Dębica i Wójt Gminy Żyraków, bądź osoby przez nich upoważnione, a wśród zadań komitetu wskazuje się m.in.:

- opiniowanie projektu Strategii ZIT i jej zmian oraz rekomendowanie radom gmin DROF przyjęcie strategii,
- opiniowanie lub zatwierdzanie innych dokumentów wymaganych w procesie przygotowania Strategii ZIT,
- opiniowanie kierunków działań istotnych dla realizacji ZIT i rozwoju obszaru funkcjonalnego,
- powołanie Rady Społeczno – Gospodarczej.

Rada Społeczno-Gospodarcza składa się z przedstawicieli partnerów społeczno – gospodarczych, wyłonionych w otwartym naborze, a wśród zadań Rady można wymienić m.in.:

- udział w przygotowaniu Strategii ZIT na wszystkich etapach prac nad strategią,
- udział w spotkaniach, warsztatach związanych z przygotowaniem Strategii ZIT,
- opiniowanie projektów strategii na poszczególnych etapach jej opracowania,
- opiniowania decyzji związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT,
- współpracę z organami ZIT DROF.

Zespół ds. opracowania Strategii ZIT składa się z koordynatora, zastępcy koordynator i minimum 2 osób z każdej z gmin wchodzących w skład DROF, a do jego zadań należy m.in.:

- opracowanie projektu Strategii ZIT we współpracy z podmiotem zewnętrznym, który będzie przygotowywał strategię (wykonawca strategii),
- dostarczanie danych i wkładu merytorycznego na potrzeby opracowania strategii, wprowadzanie korekt i wstępna akceptacja projektów strategii na poszczególnych etapach jej przygotowania,
- udział w spotkaniach, warsztatach itp.,
- uczestnictwo w działaniach Lidera mających na celu proces uspołecznienia strategii, konsultacji społecznych i innych wymaganych elementów procesu opracowania Strategii ZIT,
- identyfikacja projektów i przedsięwzięć w tym projektów zintegrowanych zgodnie z wymogami określonymi przez właściwe instytucje, dokumentowanie prac nad Strategią ZIT,
- przygotowanie projektu Regulaminu powoływania członków oraz zasad funkcjonowania Rady Społeczno – Gospodarczej.

5.1.2 Monitoring

Monitoring pozwala skutecznie realizować zaplanowaną w dokumencie interwencję poprzez gromadzenie danych dotyczących stopnia i postępów w realizacji projektów zintegrowanych, które przekładają się na wdrażanie celów rozwojowych ZIT. Zadaniem Związku ZIT jest koordynowanie postępu projektów wynikających ze Strategii ZIT.

Monitoring na poziomie operacyjnym koncentruje się na wskaźnikach produktów i rezultatów zdefiniowanych w ramach FEP 2021-2027, przypisanych do poszczególnych celów określonych w przedmiotowej strategii. Wynikiem prowadzonego monitoringu i elementem systemu monitorowania i ewaluacji realizacji strategii będzie raport monitoringowy zawierający zestawienie wskaźników oraz poniesionych kwot na realizację (monitoring finansowy), opracowywany co roku przez poszczególne gminy. W raporcie zostaną przedstawione kluczowe informacje o zrealizowanych zadaniach wraz z wartościami wskaźników w postaci kart monitoringowych.

Tabela 13 Przykładowa karta monitoringowa

Monitoring realizacji projektów przyczyniających się do osiągnięcia celu rozwojowego ZIT			
Raport za rok			
Cel rozwojowy ZIT			
Zrealizowane zadania/przedsięwzięcia przyczyniające się do realizacji celu rozwojowego ZIT			
Stan realizacji wskaźników			
Nazwa wskaźnika	Oczekiwana tendencja określona w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku	Ocena osiągnięcia rezultatu (zmiana wartości zgodna/niezgodna z oczekiwaną tendencją)
Monitoring finansowy			
Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu	Wydatki poniesione na realizację celu w ..... roku wraz z informacją o źródłach finansowania	
Uwagi			

Ponadto w raporcie zawarte będą informacje związane z monitorowaniem postępów w osiągnięciu przez wnioskodawców gotowości do złożenia wniosków o dofinansowanie dla poszczególnych projektów (monitoring gotowości), zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 14 Przykładowy monitoring gotowości

Wnioski o dofinansowanie		
Rok	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)
2023		
2024		
2025		
....		
Uwagi		

Wskaźniki produktów to miary związane bezpośrednio z wydatkami w projekcie, natomiast wskaźniki rezultatów określają bezpośrednie efekty projektu. Za monitoring stanu realizacji projektów określonych w Strategii ZIT Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego odpowiedzialny będzie lider porozumienia. Natomiast za osiągnięcie wskaźników odpowiadają samorzady zawierające porozumienie w sprawie wspólnej realizacji projektu.

Tabela 15 Wskaźniki produktu

Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Wartość	Rok osiągnięcia wskaźnika
Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	szt.	1	2027
Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego	szt.	1	2027
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	110 313	2027
Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	szt.	8	2028
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	5	2027
Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym	szt.	3	2027
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	szt.	3	2027
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)	szt.	7	2028
Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych	szt.	1	2028
Liczba zakładów lecznictwa uzdrowiskowego objęta projektem	szt.	1	2028
Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	szt.	3	2027
Otwarta przestrzeń utworzona lub zrehabilitowana na obszarach miejskich	m ²	20 137,80	2027
Otwarta przestrzeń utworzona lub zrehabilitowana na obszarach wiejskich	m ²	157 800,00	2027

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 16 Wskaźniki rezultatu

Wskaźnik rezultatu	Jednostka miary	Wartość	Rok osiągnięcia wskaźnika
Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	os. odwiedzające/rok	17 500	2029
Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	osoby	110 313	2028
Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury na obszarach wiejskich	osoby	40 134	2028
Powierzchnia ochroniona/ zabezpieczona w wyniku realizacji projektu	ha	30	2028

Źródło: opracowanie własne.

5.1.3 Ewaluacja

Skuteczne wdrożenie planowanych działań jest możliwe dzięki posiadaniu wiedzy na temat postępów związanych z realizacją projektów zintegrowanych, co osiągalne jest poprzez konsekwentne prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji. Ewaluacja ma na celu ocenę jakości i efektów prowadzonych działań, uwzględniając kryteria takie jak skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość oraz trafność. Głównym celem jest nie tylko zwiększenie poziomu wiedzy, ale przede wszystkim poprawa jakości wdrażanej interwencji. Zaleca się przeprowadzenie ewaluacji przedmiotowego dokumentu w połowie okresu realizacji strategii (na koniec 2025 roku) oraz na zakończenie jej obowiązywania (w 2027 roku). Ewaluacja pozwoli na sformułowanie wniosków i rekomendacji, które będą służyć udoskonaleniu aktualnej lub przyszłej interwencji oraz może wskazać na konieczność aktualizacji dokumentu i zawartych w nim założeń. W przypadku konieczności aktualizacji Strategii ZIT Lider, w uzgodnieniu z Komitetem Sterującym ZIT DROF, podejmuje decyzję o sposobie opracowania aktualizacji. Zmiana Strategii ZIT będzie procedowana zgodnie z ustaleniami Porozumienia.

5.2 Komplementarność opracowania

Dokonano szczegółowej analizy Strategii ZIT Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego pod względem spójności celów strategicznych z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi na różnych szczeblach - ogólnoeuropejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Wykazano, że cele strategiczne przedstawione w tym dokumencie są zgodne z zapisami zawartymi w poniższych dokumentach.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład prezentuje strategię i działania, które mają na celu sprzyjanie efektywnemu wykorzystaniu zasobów poprzez przejście na czystą gospodarkę opartą na obiegu zamkniętym oraz zwalczanie utraty bioróżnorodności i redukcję zanieczyszczeń. Cel rozwojowy ZIT 2, który obejmuje rozwój infrastruktury oraz kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych, jest zgodny z założeniami zawartymi w Europejskim Zielonym Ładzie.

	Europejski Zielony Ład	Strategia ZIT DROF
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska • wspieranie innowacji przemysłowych • wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego • obniżenie emisyjności sektora energii • zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków 	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

KSRR 2030 stanowi kluczowy dokument strategiczny dotyczący polityki regionalnej państwa do 2030 r. Dokument ten określa cele, działania oraz zadania, które powinny być realizowane przez rząd, samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz inne podmioty, zaangażowane w realizację tej polityki. Głównym celem KSRR 2030 jest: „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Poniżej wykazano komplementarność celów Strategii ZIT DROF z celami wskazanymi w KSRR 2030.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia ZIT DROF
Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia jest istotnym dokumentem na poziomie krajowym dotyczącym długoterminowej polityki gospodarczej. Jej głównym celem jest stworzenie korzystnych warunków sprzyjających zwiększeniu dochodów mieszkańców Polski, jednocześnie wzmacniając spójność społeczną, ekonomiczną, środowiskową i terytorialną. W strategii zidentyfikowano trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- Cel szczegółowy III – Skuteczna państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Zakres działań przewidzianych do realizacji w ramach wskazanych celów szczegółowych jest spójny w szczególności z Celem strategicznym ZIT 1. Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru MOF wraz z podniesieniem jakości życia mieszkańców MOF wskazanym w przedmiotowej strategii, gdyż skupia się na rozwijaniu gospodarki ze szczególnym naciskiem na sektor turystyki.

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

Głównym celem przedstawionym w strategii rozwoju województwa jest „Odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów endogenicznych i egzogenicznych regionu, zapewniające trwałe, zrównoważony i terytorialnie równomierny rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa”. Poniżej wykazano zgodność celów niniejszej strategii z głównymi celami określonymi w strategii rozwoju województwa, uwzględniając zidentyfikowane obszary tematyczne.

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030	Strategia ZIT DROF
<p>Obszar tematyczny 1. Gospodarka i nauka Cel główny: Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa</p>	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
<p>Obszar tematyczny 2. Kapitał ludzki i społeczny Cel główny: Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców</p>	
<p>Obszar tematyczny 3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska Cel główny: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego</p>	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
<p>Obszar tematyczny 4. Dostępność usług Cel główny: Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych</p>	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 (PZWP)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego pełni rolę podstawowego, fundamentalnego dokumentu, określającego cele oraz wytyczającego kierunki rozwoju województwa podkarpackiego w kontekście przestrzennym. Obejmuje analizę zarówno czynników zewnętrznych, jak i wewnętrznych wpływających na rozwój województwa, a także ustala cele oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego, włączając w to projekty inwestycji o charakterze publicznym na poziomie ponadlokalnym. Określone kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawę dla formułowania polityki przestrzennej przez organy samorządowe województwa.

Wśród nich można wskazać następujące dziedziny:

1. Osadnictwo

- Poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego województwa;

2. Środowisko

- Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów,

- Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków,
  - Ochrona dziedzictwa kulturowego;
3. Infrastruktura społeczno-gospodarcza
- Podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa,
  - Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego;
4. Komunikacja
- Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa;
5. Infrastruktura techniczna
- Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa,
  - Racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej,
  - Rozwój systemu gospodarki odpadami,
  - Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;
6. Obronność i bezpieczeństwo państwa
- Zwiększenie zdolności obronnej i bezpieczeństwa państwa.

Wszystkie cele strategiczne, które zostały wyróżnione w tej strategii, będą służyć do realizacji wymienionych kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz są spójne z założeniami Planu.

Program strategiczny rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030

Wskazany dokument stanowi kompleksowe opracowanie dotyczące wszystkich gałęzi transportu i odpowiada na nowe cele polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Bazując na celach i kierunkach działań określonych w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego do 2030 roku, które dotyczyły kwestii transportowych, opracowano ww. dokument. Jako główny cel programu wskazano - efektywne i skuteczne wdrożenie działań, które przyczynią się do realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego do 2030 roku w obszarze transportu. Dodatkowo, określono cele podstawowe i horyzontalne rozwoju regionalnego systemu transportowego.

W Programie strategicznym rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030 wskazano następujące cele:

Cele podstawowe:

- Cel podstawowy 1 Zwiększenie dostępności zewnętrznej regionu (krajowej i zagranicznej) wynikającej z peryferyjnego położenia województwa
- Cel podstawowy 2. Transportowa spójność wewnętrzna Zwiększenie powiązań transportowych w regionie, w tym likwidowanie obszarów wykluczenia transportowego spowodowanego niskim zaludnieniem / obszarami górzystymi / obszarami o niskiej skali zatrudniania
- Cel podstawowy 3. Integracja wewnętrzna Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego i miejskich obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu, uwzględniająca policentryczny układ województwa i umożliwiającą integrację głównych rynków pracy

Cele horyzontalne:

- Cel horyzontalny 1. Ograniczenie negatywnego oddziaływania sektora transportu na klimat oraz na regionalne środowisko naturalne
- Cel horyzontalny 2. Wzmocnienie rozwiązań multimodalnych
- Cel horyzontalny 3. Rozwój transportu publicznego
- Cel horyzontalny 4. Poprawa bezpieczeństwa w transporcie

Cel rozwojowy ZIT 2. wpisuje się w cele Programu strategicznego rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030.

„Program strategiczny rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030 zawiera listę inwestycji drogowych, wśród których znajdują się inwestycje Samorządu Województwa Podkarpackiego, mieszczące się w granicach DROF. Aktualnie realizowanymi inwestycjami drogowymi na jego terenie są:

1. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 986 na odcinku Ostrów - Ropczyce wraz z budową mostu na rzece Wielopolka (FEP 2021-2027, lata 2023 – 2025),
2. Rozbudowa DW 986 wraz z budową wiaduktu w m. Ropczyce nad linią kolejową 91 (RFPŁ, lata 2022 – 2025).

Dodatkowo Województwo Podkarpackie w zakresie przygotowania dokumentacyjnego dla sieci dróg wojewódzkich obszaru DROF planuje następujące działania:

1. Opracowanie dokumentacji projektowej na rozbudowę drogi wojewódzkiej nr 986 na odcinku od km 15+694,00 w m. Ropczyce do skrzyżowania z DK 94 w m. Ropczyce (lata 2025 – 2027).
2. Opracowanie studium techniczno-ekonomicznego „Budowa łącznika autostrady A4 od Węzła Dębica Wschód z drogą wojewódzką nr 985 Dębica – Tarnobrzeg w kierunku Brzeźnicy”.

Strategia rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030

Opracowanie Strategii zostało zainicjowane przez jednostki samorządu terytorialnego, które tworzą związek międzygminny "Dorzecze Wisłoki" oraz gminy z powiatu jasielskiego, dębickiego i mieleckiego. Obszar wskazany w strategii rozwoju ponadlokalnego obejmuje zatem Gminę Dębica, Miasto Dębica oraz Gminę Żyraków. Opracowany dokument odpowiada na potrzebę wspólnego planowania rozwoju jednostek, które są powiązane ze sobą. Wizja obszaru przedstawia się następująco: „Dorzecze Wisłoki” Zrównoważona transformacja w kierunku zielonego ładu. Ze względu na przynależność gmin DROF (wyjątek stanowi Gmina Ropczyce) do "Dorzecza Wisłoki", poniżej przedstawiono zbieżność celów w strategii w odniesieniu do celów strategicznych zidentyfikowanych w przedmiotowej Strategii ZIT.

Strategia rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030	Strategia ZIT DROF
Cel 1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
Cel 2. Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki	
Cel 3. Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
Cel 4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju	

Ponadto Strategia ZIT DROF, jest spójna z dokumentami na szczeblu lokalnym, które zostały wskazane poniżej.

Strategie rozwoju gmin tworzących DROF

Strategia Rozwoju Gminy Dębica na lata 2015 - 2026

Strategia Rozwoju Miasta Dębica na lata 2023-2030

Strategia Rozwoju Gminy Ropczyce na lata 2022-2030

Strategia Rozwoju Gminy Żyraków na lata 2023-2030

5.3 Opis udziału partnerów w przygotowaniu Strategii i jej realizacji

Z punktu widzenia opracowania Strategii ZIT istotne jest zaangażowanie w proces opracowania, jak i wdrażania zapisów dokumentu, partnerów społeczno-gospodarczych oraz dodatkowych podmiotów. W związku z tym dokument powinien zawierać opis procesu zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT.

W celu zapewnienia udziału partnerów społeczno-gospodarczych i podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w procesach związanych z opracowaniem, realizacją, monitorowaniem i ewaluacją Strategii ZIT DROF, w dniach 5.10.2023 r. – 27.10.2023 r. przeprowadzono nabór kandydatów na członków Rady Społeczno-Gospodarczej. W trakcie naboru określono wymogi formalne, które musieli spełnić kandydaci, wśród których znalazła się m.in. konieczność prowadzenia działalności na obszarze Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego.

W naborze swoją kandydaturę zgłosiło 12 przedstawicieli organizacji pozarządowych. Wszystkie zgłoszenia zostały przyjęte, a kandydaci spełniali kryteria naboru. W związku z tym powołano Radę Społeczno-Gospodarczą ZIT DROF⁵⁶ składającą się z 12 członków prowadzących działalność w następujących obszarach:

Podmiot	Główny obszar działalności
Dębickie Towarzystwo Muzyczno – Śpiewacze	kultura i sztuka
Stowarzyszenie Pomocy Społecznej „Ad Astram”	usługi socjalne i pomoc społeczna
Koło Gospodyń Wiejskich im. Księżnej Heleny Jabłonowskiej w Straszęcinie	sport, turystyka, rekreacja i hobby, kultura i sztuka, ochrona zdrowia
Stowarzyszenie dla Osób Autystycznych i ze Spektrum Autyzmu „Ukryty Dar”	edukacja i wychowanie
Lokalna Grupa Działania Partnerstwo 5 Gmin	poprawa jakości życia na obszarach wiejskich, wzrost atrakcyjności rekreacyjno-sportowej i turystycznej regionu
Polski Związek Niewidomych, Okręg Podkarpacki, Koło Powiatowe w Dębicy	wsparcie osób niepełnosprawnych
Fundacja „AD”	usługi socjalne i pomoc społeczna

⁵⁶ Uchwała nr 2/2023 Komitetu Sterującego Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego z dnia 20 listopada 2023 r. w sprawie powołania Rady Społeczno – Gospodarczej ZIT DROF.

Podmiot	Główny obszar działalności
Stowarzyszenie Partnerstwo Dla Zrównoważonego Rozwoju Zielone Miasto Dębica	ochrona środowiska
Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Dębicy	sport, turystyka, rekreacja i hobby, organizacja czasu wolnego seniorów
Biuro Księgowo – Rachunkowe mgr Tadeusz Śliwa	gospodarka i przedsiębiorczość
Cech Rzemiosł i Przedsiębiorczości	edukacja i wychowanie
Ochotnicza Straż Pożarna w Nagoszynie	ochrona przeciwpożarowa

Rada została powołana na okres programowania, negocjowania oraz przygotowania dokumentów strategicznych oraz wszelkich innych dokumentów, które niezbędne są do realizacji ZIT, zgodnie z dokumentami programowymi na lata 2022-2027 właściwego ministerstwa ds. rozwoju regionalnego, jak również na czas realizacji projektów wynikających ze Strategii ZIT DROF w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2021-2027. Zasady jej funkcjonowania, zadania oraz tryb pracy określa Regulamin powoływania członków oraz zasad funkcjonowania Rady Społeczno - Gospodarczej ZIT DROF, stanowiący Załącznik nr 1 do uchwały Komitetu Sterującego DROF nr 1/2023 z dnia 3 października 2023 r.

Rada Społeczno-Gospodarcza brała udział w opracowaniu dokumentu na każdym etapie. Po przygotowaniu części diagnostycznej, została ona przekazana do weryfikacji i zaopiniowania. Z dniem 25.01.2024 r. Rada Społeczno-Gospodarcza ZIT DROF wydała pozytywną opinię i przekazała swoje uwagi i rekomendacje do projektu Diagnozy obszaru realizacji Zintegrowanych Inwestycji terytorialnych będącej elementem Strategii ZIT DROF. Przekazana opinia została uwzględniona i wymagała poszerzenia diagnozy o dane udostępnione przez samorządy.

W dniu 15.02.2024 r. odbyło się robocze spotkanie Zespołu ds. opracowania Strategii ZIT DROF. W trakcie spotkania omówiono szczegółowo zakresy projektów zintegrowanych oraz stopień przygotowania poszczególnych zadań i planowany harmonogram ich wdrażania, w odniesieniu do obecnej sytuacji i wyzwań, z którymi będą musiały się zmierzyć samorządy DROF.

W dniu 4.03.2024 r. odbyło się spotkanie z Radą Społeczno - Gospodarczą ZIT DROF, na którym przedstawiono propozycje projektów zintegrowanych, rozważono kwestię projektów rezerwowych oraz omówiono oddziaływanie projektów zintegrowanych oraz ich wpływ na obszar DROF.

Zgodnie z warunkami realizacji ZIT, strategia podlega zaopiniowaniu „przez właściwą Instytucję Zarządzającą w zakresie możliwości finansowania Strategii ZIT w ramach danego programu w terminie do 60 dni od dnia jej otrzymania”. Dodatkowo do zaopiniowania dokumentu uprawione jest ciało

doradcze (Rada Społeczno-Gospodarcza ZIT DROF), którego zadaniem zgodnie z Załącznikiem nr 1 do uchwały Komitetu Sterującego DROF nr 1/2023 z dnia 3 października 2023 r.⁵⁷ jest opiniowanie projektów strategii na poszczególnych etapach jej opracowania, opiniowanie decyzji związanych z przygotowaniem i wdrażaniem Strategii ZIT⁵⁸. W dniu 9.04.2025 ciało doradcze wydało pozytywną opinię dotyczącą Strategii ZIT DROF.

W dniach 11.03.2025 – 02.04.2025 r. przeprowadzono konsultacje społeczne dokumentu. Proces konsultacji dokumentu przeprowadzono zgodnie z zasadą partnerstwa opisaną w art. 8 rozporządzenia UE 2021/1060. Sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych dokumentu Strategii ZIT DROF oraz sprawozdanie z konsultacji projektów stanowią odrębne dokumenty, które będą załącznikiem do niniejszej strategii.

---

⁵⁷ Załącznik nr 1 stanowi Regulamin powoływania członków oraz zasad funkcjonowania Rady Społeczno - Gospodarczej ZIT DROF

⁵⁸ Zgodnie z Regulaminem: Opinie Rady nie mają charakteru wiążącego.

6. Źródła finansowania

Tabela 17 Projekty podstawowe przewidziane do realizacji przez Partnerów DROF w sposób niekonkurencyjny finansowanych w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027

Priorytet FEP	Cel strategiczny ZIT	Kierunek działania	Szacunkowa wartość całkowita projektu (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków europejskich 2021-2027 (PLN) wg kursu 1€ = 4,3463 zł	Szacowana wartość dofinansowania ze środków europejskich 2021-2027 (EURO)
Priorytet FEP PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny	1.1 Poszerzanie i wzbogacanie oferty instytucji kultury	51 605 681,44	43 864 829,13	10 092 453,15
		1.2 Wykorzystanie unikatowych walorów obszaru do rozwoju gospodarczego, w tym turystyki	23 566 118,30	17 304 037,19	3 981 326,00
	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych	2.1 Zwiększenie możliwości wypoczynku i rekreacji mieszkańców	20 159 678,28	17 135 726,44	3 942 600,93
		2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych	4 168 807,06	3 543 485,89	815 287,92
PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE		Suma	99 500 285,08	81 848 078,65	18 831 668,00

Tabela 18 Projekty rezerwowe przewidziane do realizacji przez Partnerów DROF w sposób niekonkurencyjny finansowanych w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027

Priorytet FEP	Cel strategiczny ZIT	Kierunek działania	Szacunkowa wartość całkowita projektu (PLN) <i>wg kursu 1€ = 4,3463 zł</i>	Szacowana wartość dofinansowania ze środków europejskich 2021-2027 (PLN) <i>wg kursu 1€ = 4,3463 zł</i>	Szacowana wartość dofinansowania ze środków europejskich 2021-2027 (EURO)
Priorytet FEP PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny	1.1 Poszerzanie i wzbogacanie oferty instytucji kultury	19 966 976,52	16 971 929,98	3 904 914,52
		1.2 Wykorzystanie unikatowych walorów obszaru do rozwoju gospodarczego, w tym turystyki	5 857 393,17	4 978 784,15	1 145 522,43
	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych	2.1 Zwiększenie możliwości wypoczynku i rekreacji mieszkańców	25 239 290,76	21 453 397,07	4 936 013,87
PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE		Suma	51 063 660,45	43 404 111,20	9 986 450,82

Tabela 19 Projekty podstawowe przewidziane do realizacji przez Partnerów DROF w sposób konkurencyjny finansowanych w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027

Priorytet FEP	Cel strategiczny ZIT	Kierunek działania	Szacunkowa wartość całkowita projektu (PLN) <i>wg kursu 1€ = 4,3463 zł</i>	Szacowana wartość dofinansowania ze środków europejskich 2021-2027 (PLN) <i>wg kursu 1€ = 4,3463 zł</i>	Szacowana wartość dofinansowania ze środków europejskich 2021-2027 (EURO)
Priorytet FEP PRIORYTET 3 - MOBILNOŚĆ MIEJSKA	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych	2.3 Poprawa skomunikowania wewnątrz obszaru i rozwój mobilności	90 000 000,00	76 500 000,00	17 601 178,01
PRIORYTET 3 – MOBILNOŚĆ MIEJSKA		Suma	90 000 000,00	76 500 000,00	17 601 178,01

7. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, 1113, 1501, 1506, 1688, 1719, 1890, 1906, 2029.).

W dniu 12.12.2024 r. wystąpiono z pismem do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Rzeszowie, dotyczącym uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Wskazane podmioty, zgodnie z wymogami prawnymi miały na odpowiedź 30 dni. Decyzją z dnia 8.01.2025 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie stwierdził, że nie jest wymagane przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Natomiast Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny opinią z dnia 30.12.2024 r. wskazał, że odmawia uzgodnienia w zakresie sanitarno-higienicznym odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu, wskazując zakres prognozy oddziaływania na środowisko. W związku z tym konieczne było ponowne przesłanie pisma do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie dotyczące uzgodnienia zakresu i szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Decyzją z dnia 22.01.2025 r. wskazany podmiot określił zakres informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, w związku z tym konieczne było opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej strategii i przeprowadzenie konsultacji społecznych.

Konsultacje zostały przeprowadzone w dniach od 11.03.2025 do 02.04.2025 r. W ramach konsultacji nie złożono żadnych uwag do dokumentu prognozy.

Pismem o sygnaturze WOOŚ.410.5.5.2025.AP.6 z dnia 3 kwietnia 2025 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Rzeszowie zaopiniował dokumenty bez wnoszenia uwag. Podkarpacki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem o sygnaturze SNZ.9020.3.10.2025.JB z dnia 3 kwietnia 2025 r. zaopiniował pozytywnie w zakresie sanitarno-higienicznym projekt dokumentu pn.: „Strategia ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Podsumowanie procedury środowiskowej stanowi załącznik do przedmiotowej strategii.

Spis grafik, tabel i wykresów

Grafika 1 Położenie DROF na tle województwa podkarpackiego	11
Grafika 2 Formy ochrony przyrody w DROF i korytarze ekologiczne	15
Grafika 3 Uzdrowisko Latoszyn na tle regionu	30
Grafika 4 Ludność na jedną placówkę biblioteczną	43
Grafika 5 Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej.....	44
Grafika 6 Liczba imprez zorganizowanych przez ośrodki kultury na 1 000 mieszkańców.....	49
Grafika 7 Liczba uczestników imprez zorganizowanych przez ośrodki kultury na 1 000 mieszkańców	49
Tabela 1 Liczba ludności i powierzchnia obszaru DROF w 2022 r.	10
Tabela 2 Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według gminy poprzedniego i obecnego miejsca zamieszkania	12
Tabela 3 Przepływy ludnościowe związane z zatrudnieniem pomiędzy gminami DROF.....	13
Tabela 4 Związek międzygminny funkcjonujący w DROF	14
Tabela 5 Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sekcjach N oraz I.....	23
Tabela 6. Liczba turystów odwiedzających atrakcje turystyczne w gminie Dębica	23
Tabela 7 Aktualne potrzeby związane z funkcjonowaniem domów/centrów/ośrodków kultury	42
Tabela 8 Muzeum Regionalne – liczba zwiedzających.....	45
Tabela 9 Powierzchnia terenów zielonych [ha]	56
Tabela 10 Liczba nasadzeń (drzew i krzewów) w latach 2018-2022	56
Tabela 11 Przestępstwa stwierdzone przez policję ogółem na 1 000 mieszkańców.....	57
Tabela 12 Miejscowe zagrożenia wymagające udziału jednostek ochrony przeciwpożarowej w latach 2018-2022	57
Tabela 13 Przykładowa karta monitoringowa.....	102
Tabela 14 Przykładowy monitoring gotowości.....	103
Tabela 15 Wskaźniki produktu	103
Tabela 16 Wskaźniki rezultatu	103
Tabela 17 Projekty podstawowe przewidziane do realizacji przez Partnerów DROF w sposób niekonkurencyjny finansowanych w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027.....	113
Tabela 18 Projekty rezerwowe przewidziane do realizacji przez Partnerów DROF w sposób niekonkurencyjny finansowanych w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027.....	113
Tabela 19 Projekty podstawowe przewidziane do realizacji przez Partnerów DROF w sposób konkurencyjny finansowanych w ramach Instrumentu ZIT w FEP 2021-2027.....	114
Wykres 1 Powierzchnia terenów zieleni ogółem na 1 mieszkańca w gminach DROF [m ²].....	55
Wykres 2 Wydatki w Dziale 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa w DROF w latach 2018-2022	57
Wykres 3 Wybrane wydatki w dziale 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.....	59

Załącznik nr 1 Sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych dokumentu Strategii ZIT DROF

Załącznik nr 2 Sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji społecznych projektów Strategii ZIT DROF

Załącznik nr 3 Podsumowanie procedury środowiskowej

Przewodniczący Rady

Marek Misiura

DĘBICKO-
ROPCZYCKI
OBSZAR
FUNKCJONALNY

STRATEGIA ZIT DĘBICKO-ROPCZYCKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Dokument został opracowany przez zespół specjalistów Zakładu Analiz Środowiskowych Eko-precyzja:

mgr inż. Karolinę Ioannidis – kierujący zespołem

mgr inż. Patrycję Strządałę

Dębica, 07.03.2025 r.

Spis treści

1.	Przedmiot i zakres opracowania	4
2.	Cel i zakres merytoryczny opracowania	5
3.	Zakres prognozy.....	5
4.	Metody pracy i materiały źródłowe	7
5.	Zakres Strategii	7
6.	Komplementarność opracowania	9
7.	Założenia planistyczne w DROF	14
	3.1 Cele realizowane w ramach ZIT wraz z kierunkami działań	14
	3.2 Uzasadnienie logiki ZIT i matryca Strategii ZIT	18
8.	Lista projektów realizujących cele ZIT	22
	8.1. Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny	22
	8.2. Lista projektów rezerwowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny.....	32
	8.3. Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób konkurencyjny	38
	8.4. Lista projektów komplementarnych.....	40
9.	Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	41
	9.1. Charakterystyka DROF	41
	9.2. Istniejący stan środowiska	43
	9.2.1. Jakość powietrza	43
	9.2.2. Wody.....	50
	9.2.3. Hałas	72
	9.2.4. Zasoby przyrodnicze	77
10.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym ...	86
11.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu.....	94
	11.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko	112
	11.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody.....	113
	11.3. Korytarze ekologiczne.....	119
	11.4. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	119
	11.5. Ludzie.....	122
	11.6. Powietrze atmosferyczne	122
	11.7. Klimat.....	123
	11.8. Zabytki oraz dobra materialne.....	126
	11.9. Zasoby naturalne	127
	11.10. Wody	127
	11.11. Krajobraz i powierzchnia ziemi	133
	11.12. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	134
	11.13. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów	136
	11.14. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii	136
12.	Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu ...	137
13.	Propozycja działań alternatywnych.....	142
14.	Potencjalne oddziaływanie transgraniczne	143
15.	Monitoring i ewaluacja	144
16.	Podsumowanie i wnioski	147
17.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	148
18.	Zestawienie tabel i rysunków	152

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

2. Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

3. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz

pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie oraz z Podkarpackim Państwowym Wojewódzkim Inspektoratem Sanitarnym w Rzeszowie.

4. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

5. Zakres Strategii

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego to dokument operacyjny, który skupia się na skoordynowaniu i prowadzeniu zintegrowanych działań przez jednostki DROF. W ramach przedmiotowej Strategii ZIT oraz identyfikowanych projektów zintegrowanych, członkowie DROF będą realizować działania, mające wpływ na cały obszar funkcjonalny, wykorzystując potencjały rozwojowe obszaru, jak również szanse i wyzwania oraz przeciwdziałając pojawiającym się zagrożeniom i słabym stronom.

W nowej perspektywie finansowej UE 2021-2027 dla miejskich obszarów funkcjonalnych, a tym samym Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego przewidywane jest wsparcie w formie Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Istotą ZIT w perspektywie 2021-2027 jest realizacja projektów zintegrowanych, które umożliwiają i przyczyniają się do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów, jak również zaspokajania potrzeb społeczności i wykorzystania potencjałów i mocnych stron. Mechanizm ten realizowany jest w oparciu o strategię terytorialne, będących jednym z instrumentów wsparcia rozwoju terytorialnego, zgodnie z art. 28 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. Wdrażanie instrumentu ZIT i pozyskanie dofinansowania w Dębicko-Ropczyckim Obszarze Funkcjonalnych umożliwi Program Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027.

Wśród głównych priorytetów, które mogą być finansowane z programu i dotyczą ZIT, można wymienić przede wszystkim działania dotyczące mobilności miejskiej, działania związane z ochroną, rozwojem

i promowaniem walorów i usług turystycznych, dziedzictwem kulturowym i naturalnym oraz fizyczną odnową i bezpieczeństwem przestrzeni publicznych.

Przedmiotowa strategia stanowi wyraz zachowania komplementarności międzyokresowej i kontynuację zapisów poprzedniej strategii opracowanej dla Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego. We wspomnianym dokumencie wśród celów strategicznych znalazły się:

- Cel I - Konkurencyjna gospodarka oparta na tradycjach przemysłowych regionu, nowoczesnym rolnictwie i specjalizacjach regionalnych
- Cel II - Efektywność energetyczna i środowiskowa w transporcie publicznym i energetyce
- Cel III - Potencjał DROF kreowany w oparciu o efektywne wykorzystanie posiadanych walorów przyrodniczych i kulturowych
- Cel IV - Wyedukowane społeczeństwo zaangażowane lokalnie i aktywne na rynku pracy

Przedmiotowa Strategia ZIT wykazuje spójność w szczególności z Celem II i III poprzedniej strategii.

6. Komplementarność opracowania

Dokonano szczegółowej analizy Strategii ZIT Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego pod względem spójności celów strategicznych z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi na różnych szczeblach - ogólnoeuropejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym. Wykazano, że cele strategiczne przedstawione w tym dokumencie są zgodne z zapisami zawartymi w poniższych dokumentach.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład prezentuje strategię i działania, które mają na celu sprzyjanie efektywnemu wykorzystaniu zasobów poprzez przejście na czystą gospodarkę opartą na obiegu zamkniętym oraz zwalczanie utraty bioróżnorodności i redukcję zanieczyszczeń. Cel rozwojowy ZIT 2, który obejmuje rozwój infrastruktury oraz kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych, jest zgodny z założeniami zawartymi w Europejskim Zielonym Ładzie.

	Europejski Zielony Ład	Strategia ZIT DROF
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska • wspieranie innowacji przemysłowych • wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego • obniżenie emisyjności sektora energii • zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków 	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

KSRR 2030 stanowi kluczowy dokument strategiczny dotyczący polityki regionalnej państwa do 2030 r. Dokument ten określa cele, działania oraz zadania, które powinny być realizowane przez rząd, samorządy wojewódzkie, powiatowe i gminne oraz inne podmioty, zaangażowane w realizację tej polityki. Głównym celem KSRR 2030 jest: „efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym”. Poniżej wykazano komplementarność celów Strategii ZIT DROF z celami wskazanymi w KSRR 2030.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia ZIT DROF
Cel 1 Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
Cel 2 Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
Cel 3 Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia jest istotnym dokumentem na poziomie krajowym dotyczącym długoterminowej polityki gospodarczej. Jej głównym celem jest stworzenie korzystnych warunków sprzyjających zwiększeniu dochodów mieszkańców Polski, jednocześnie wzmacniając spójność społeczną, ekonomiczną, środowiskową i terytorialną. W strategii zidentyfikowano trzy cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
- Cel szczegółowy III – Skuteczna państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu

Zakres działań przewidzianych do realizacji w ramach wskazanych celów szczegółowych jest spójny w szczególności z Celem strategicznym ZIT 1. Rozwój społeczno-gospodarczy obszaru MOF wraz z podniesieniem jakości życia mieszkańców MOF wskazanym w przedmiotowej strategii, gdyż skupia się na rozwijaniu gospodarki ze szczególnym naciskiem na sektor turystyki.

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

Głównym celem przedstawionym w strategii rozwoju województwa jest „Odpowiedzialne i efektywne wykorzystanie zasobów endogenicznych i egzogenicznych regionu, zapewniające trwałe, zrównoważony i terytorialnie równomierny rozwój gospodarczy oraz wysoką jakość życia mieszkańców województwa”. Poniżej wykazano zgodność celów niniejszej strategii z głównymi celami określonymi w strategii rozwoju województwa, uwzględniając zidentyfikowane obszary tematyczne.

Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030	Strategia ZIT DROF
<p>Obszar tematyczny 1. Gospodarka i nauka Cel główny: Wzmacnianie potencjału regionalnej gospodarki oraz zwiększanie udziału nauki i badań dla innowacyjnego i zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa</p>	<p>Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny</p>
<p>Obszar tematyczny 2. Kapitał ludzki i społeczny Cel główny: Wzmacnianie kapitału ludzkiego i społecznego jako podstawy umożliwiającej rozwój regionu oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców</p>	
<p>Obszar tematyczny 3. Infrastruktura dla zrównoważonego rozwoju i środowiska Cel główny: Rozbudowa infrastruktury służącej rozwojowi oraz optymalizacja wykorzystania zasobów naturalnych i energii przy zachowaniu dbałości o stan środowiska przyrodniczego</p>	<p>Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych</p>
<p>Obszar tematyczny 4. Dostępność usług Cel główny: Zwiększenie dostępu obywateli do usług publicznych i podniesienie standardu ich świadczenia dla poprawy jakości życia i wzmacniania procesów rozwojowych</p>	<p>Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny</p>

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030 (PZWP)

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego pełni rolę podstawowego, fundamentalnego dokumentu, określającego cele oraz wytyczającego kierunki rozwoju województwa podkarpackiego w kontekście przestrzennym. Obejmuje analizę zarówno czynników zewnętrznych, jak i wewnętrznych wpływających na rozwój województwa, a także ustala cele oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego, włączając w to projekty inwestycji o charakterze publicznym na poziomie ponadlokalnym. Określone kierunki zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawę dla formułowania polityki przestrzennej przez organy samorządowe województwa.

Wśród nich można wskazać następujące dziedziny:

1. Osadnictwo

- Poprawa spójności funkcjonalno-przestrzennej systemu osadniczego województwa;

2. Środowisko

- Ochrona środowiska oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów,
- Zapobieganie zagrożeniom i zanieczyszczeniom środowiska oraz minimalizowanie ich negatywnych skutków,
- Ochrona dziedzictwa kulturowego;

3. Infrastruktura społeczno-gospodarcza

- Podniesienie poziomu życia mieszkańców województwa,
- Kształtowanie warunków rozwoju gospodarczego;

4. Komunikacja

- Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa;

5. Infrastruktura techniczna

- Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego województwa,
- Racjonalny rozwój gospodarki wodnej i ściekowej,
- Rozwój systemu gospodarki odpadami,
- Rozwój infrastruktury telekomunikacyjnej;

6. Obronność i bezpieczeństwo państwa

- Zwiększenie zdolności obronnej i bezpieczeństwa państwa.

Wszystkie cele strategiczne, które zostały wyróżnione w tej strategii, będą służyć do realizacji wymienionych kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz są spójne z założeniami Planu.

Program strategiczny rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030

Wskazany dokument stanowi kompleksowe opracowanie dotyczące wszystkich gałęzi transportu i odpowiada na nowe cele polityki spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027. Bazując na celach i kierunkach działań określonych w Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego do 2030 roku, które dotyczyły kwestii transportowych, opracowano ww. dokument. Jako główny cel programu wskazano - efektywne i skuteczne wdrożenie działań, które przyczynią się do realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego do 2030 roku w obszarze transportu. Dodatkowo, określono cele podstawowe i horyzontalne rozwoju regionalnego systemu transportowego.

W Programie strategicznym rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030 wskazano następujące cele:

Cele podstawowe:

- Cel podstawowy 1 Zwiększenie dostępności zewnętrznej regionu (krajowej i zagranicznej) wynikającej z peryferyjnego położenia województwa
- Cel podstawowy 2. Transportowa spójność wewnętrzna Zwiększenie powiązań transportowych w regionie, w tym likwidowanie obszarów wykluczenia transportowego spowodowanego niskim zaludnieniem / obszarami górzystymi / obszarami o niskiej skali zatrudniania
- Cel podstawowy 3. Integracja wewnętrzna Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego i miejskich obszarów funkcjonalnych biegunów wzrostu, uwzględniająca policentryczny układ województwa i umożliwiającą integrację głównych rynków pracy

Cele horyzontalne:

- Cel horyzontalny 1. Ograniczenie negatywnego oddziaływania sektora transportu na klimat oraz na regionalne środowisko naturalne
- Cel horyzontalny 2. Wzmocnienie rozwiązań multimodalnych

- Cel horyzontalny 3. Rozwój transportu publicznego
- Cel horyzontalny 4. Poprawa bezpieczeństwa w transporcie

Cel rozwojowy ZIT 2. wpisuje się w cele Programu strategicznego rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030.

Program strategiczny rozwoju transportu województwa podkarpackiego do roku 2030 zawiera listę inwestycji drogowych, wśród których znajduje się inwestycja Samorządu Województwa Podkarpackiego, mieszcząca się w granicach DROF, terytorialnie obejmująca Gminę Ropczyce tj.: „Przebudowa/rozbudowa DW 986 na odcinku Tuszyma – Ropczyce: Etap V Ropczyce-DK94.

Strategia rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030

Opracowanie Strategii zostało zainicjowane przez jednostki samorządu terytorialnego, które tworzą związek międzygminny "Dorzecze Wisłoki" oraz gminy z powiatu jasielskiego, dębickiego i mieleckiego. Obszar wskazany w strategii rozwoju ponadlokalnego obejmuje zatem gminę Dębica, Miasto Dębica oraz gminę Żyraków. Opracowany dokument odpowiada na potrzebę wspólnego planowania rozwoju jednostek, które są powiązane ze sobą. Wizja obszaru przedstawia się następująco: „Dorzecze Wisłoki” Zrównoważona transformacja w kierunku zielonego ładu. Ze względu na przynależność gmin DROF (wyjątek stanowi gmina Ropczyce) do "Dorzecza Wisłoki", poniżej przedstawiono zbieżność celów w strategii w odniesieniu do celów strategicznych zidentyfikowanych w przedmiotowej Strategii ZIT.

Strategia rozwoju ponadlokalnego „Dorzecze Wisłoki” na lata 2022-2030	Strategia ZIT DROF
Cel 1. Infrastruktura i usługi społeczne odpowiadające oczekiwaniom mieszkańców i wyzwaniom przyszłości	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
Cel 2 Bardziej konkurencyjna gospodarka wykorzystująca endogeniczny potencjał obszaru, w szczególności walory turystyczne Dorzecza Wisłoki	
Cel 3. Ochrona i popraw stan środowiska naturalnego oraz poprawa bezpieczeństwa energetycznego	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
Cel 4. Bezpieczna i nowoczesna infrastruktura zapewniająca warunki dla zrównoważonego rozwoju	

Ponadto Strategia ZIT DROF, jest spójna z dokumentami na szczeblu lokalnym, które zostały wskazane poniżej.

Strategie rozwoju gmin tworzących DROF
Strategia Rozwoju Gminy Dębica na lata 2015 - 2024
Strategia Rozwoju Miasta Dębica na lata 2023-2030
Strategia Rozwoju Gminy Ropczyce na lata 2022-2030
Strategia Rozwoju Gminy Żyraków na lata 2023-2030

7. Założenia planistyczne w DROF

3.1 Cele realizowane w ramach ZIT wraz z kierunkami działań

Strategia ZIT DROF zgodnie z wymogami prawnymi i obowiązkową strukturą powinna zawierać cele, które mają być realizowane w ramach ZIT. W przedmiotowym dokumencie wydzielono dwa cele rozwojowe ZIT, które zawierają się w sferze społeczno-gospodarczej i przestrzennej, w których to zidentyfikowano największe deficyty oraz wyzwania. Ponadto niniejszy dokument stanowi kontynuację poprzedniej Strategii Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego, co świadczy o zachowaniu komplementarności międzyokresowej oraz systematycznie prowadzonych działaniach w celu dalszego rozwoju obszaru.

W ramach Strategii ZIT DROF zostały określone dwa główne cele rozwojowe, a ich opracowanie opiera się na pogłębionej diagnozie obszaru oraz analizie popytu i potrzeb samorządów DROF. Cele te są spójne i uzupełniają się, co sprzyjać będzie kompleksowemu rozwojowi obszaru. Dzięki identyfikacji deficytów, potencjałów, problemów i wyzwań, strategia pozwala na kompleksowe podejście do rozwoju DROF. Kierunki działań zawarte w Strategii mają umożliwić osiągnięcie założonych celów, a ich efekty będą spójne i zintegrowane, przyczyniając się do kompleksowego rozwoju całego obszaru funkcjonalnego. Przedmiotowa Strategia ZIT odpowiada na potrzeby społeczności lokalnej oraz wykorzystuje potencjał Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego w sposób zintegrowany i kompleksowy.

Sfera		społeczno-gospodarcza
Cel rozwojowy ZIT 1.		Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
Kierunek działania 1.1		Poszerzanie i wzbogacanie oferty instytucji kultury
Kierunek działania 1.2		Wykorzystanie unikatowych walorów obszaru do rozwoju gospodarczego, w tym turystyki

Sfera		przestrzenna
Cel rozwojowy ZIT 2.		Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
Kierunek działania 2.1		Zwiększenie możliwości wypoczynku i rekreacji mieszkańców
Kierunek działania 2.2.		Zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych
Kierunek działania 2.3		Poprawa skomunikowania wewnątrz obszaru i rozwój mobilności

Zidentyfikowane cele i kierunki działania odpowiadają na zdiagnozowane problemy i wyzwania, skupiając się także na maksymalnym wykorzystaniu dostępnych potencjałów w DROF. Cele rozwojowe ZIT są spójne oraz wzajemnie się uzupełniają i przenikają, są zintegrowane, a ich wdrożenie pozwoli na kompleksowy rozwój DROF, ponadto rezultaty zidentyfikowanych kierunków działań przyczynią się do osiągnięcia zakładanych celów rozwojowych. Przedmiotowa Strategia ZIT w zintegrowany i kompleksowy sposób odpowiada na zdiagnozowane potrzeby społeczności lokalnej i samorządów oraz wykorzystuje potencjał i zasoby DROF. Poniżej zamieszczono zwięzłą charakterystykę każdego z celów strategicznych oraz przewidywane skutki i efekty ich osiągnięcia.

**Cel rozwojowy
ZIT 1.**

Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny

Cel rozwojowy ZIT 1. skupiony jest na zapewnieniu odpowiednich warunków do wzrostu społeczno-gospodarczego, przy wykorzystaniu wewnętrznych potencjałów i zasobów oraz szans rozwojowych. Wskazany cel zakłada rozwój gospodarczy obszaru w oparciu o zwiększenie znaczenia turystyki i upowszechnienia usług turystycznych, ze szczególnym uwzględnieniem turystyki uzdrowiskowej. Potencjał ten wynika z obecności w DROF (na terenie Gminy Dębica) najmłodszego uzdrowiska w Polsce – Uzdrowiska Latoszyn. Dzięki stworzeniu atrakcyjnej oferty i rozbudowie infrastruktury uzdrowiskowej w gminie, zwiększy się rozpoznawalność całego DROF, który oprócz turystyki uzdrowiskowej i zdrowotnej (która zyskuje na znaczeniu z uwagi na ogólnopolskie zjawisko starzenia się społeczeństwa) jest również idealnym miejscem do turystyki pieszej, z uwagi na liczne szlaki turystyczne, jak i turystyki rowerowej. Potencjał w zakresie rozwijania turystyki i wykorzystania wspomnianej wcześniej infrastruktury szlaków ma utworzenie produktu turystycznego w Głobikowej, słynącej z wieży widokowej oraz parku dinozaurów, które są głównymi atrakcjami tego terenu. Z wieży widokowej na której umieszczone są tablice informacyjne, można podziwiać Beskid Sądecki, Beskid Niski, Pogórze Ciężkowickie i Pogórze Dynowskie. Istotnym elementem wskazanego celu jest również wzmocnienie oferty kulturalnej i jej poszerzenie, dzięki modernizacji i rozbudowie instytucji kultury, w celu dotarcia z ofertą do jak najszerszej grupy mieszkańców. Rozwijanie oferty kulturalnej i prowadzonych form działalności w odniesieniu do potrzeb i oczekiwań mieszkańców, przyczyni się do zwiększenia stopnia integracji, budowy kapitału społecznego i podniesienia atrakcyjności oferty spędzania czasu wolnego. Dostosowanie obiektów umożliwi uczestnictwo w życiu kulturalnym osobom ze szczególnymi potrzebami, m.in. seniorom, co pozwoli na ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji tej grupy. Zintegrowanie oferty kulturalnej i wykorzystanie posiadanych potencjałów w postaci obiektów i przestrzeni zabytkowych, wpłynie pośrednio na zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru i wzrost rozpoznawalności DROF.

Cel rozwojowy ZIT 1 wykazuje zintegrowanie i powiązany jest z Celem rozwojowym ZIT 2 ponieważ ich realizacja wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców, a stworzenie atrakcyjnych przestrzeni i nowoczesnej infrastruktury przyczyni się do zwiększenia szans na integrację społeczności DROF, a tym samym rozwój społeczny.

Efekty i rezultaty realizacji celu rozwojowego ZIT 1:

- Zwiększona atrakcyjność turystyczna obszaru i ruch turystyczny w DROF
- Rozbudowana infrastruktura turystyczna
- Zwiększona rozpoznawalność Uzdrowiska Latoszyn, w regionie i kraju
- Zwiększenie dostępu do usług uzdrowiskowych, promocja zdrowia i profilaktyki
- Równomierny dostęp do oferty kulturalnej na obszarze DROF
- Zmodernizowane i dostosowane budynki instytucji kultury do potrzeb społeczności DROF
- Zwiększenie powierzchni na działalność kulturalną i rozwój instytucji kultury
- Atrakcyjna i zintegrowana oferta kulturalna
- Podniesienie potencjału instytucji kultury
- Wzrost udziału w kulturze mieszkańców regionu
- Zwiększenie poziomu integracji mieszkańców oraz poczucia tożsamości kulturowej i poczucia zakorzenienia
- Rozwinięta oferta czasu wolnego dla różnych grup mieszkańców m.in. seniorów czy dzieci
- Poprawa jakości życia mieszkańców
- Wykorzystany potencjał obiektów zabytkowych i ich konsekwentne promowanie

Cel rozwojowy ZIT 2.

Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych

Cel rozwojowy ZIT 2. dotyczy odnowy przestrzeni publicznych w celu stworzenia atrakcyjnych, ogólnodostępnych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, które umożliwią wypoczynek i rekreację wszystkim mieszkańcom DROF. Zadbanie o jakość i stan terenów zielonych, doposażenie przestrzeni w monitoring oraz obiekty małej architektury, przyczyni się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych oraz poprawy wizerunku obszaru. Dzięki rozbudowie sieci dróg i ścieżek rowerowych zwiększy się poziom zintegrowania przestrzennego DROF. Zasięg oddziaływania projektów realizowanych w ramach wskazanego celu, obejmować będzie całe terytorium obszaru funkcjonalnego, co wpłynie na zrównoważony rozwój poszczególnych gmin.

Cel rozwojowy ZIT 2 jest zintegrowany i związany z realizacją Celu rozwojowego ZIT 1 ponieważ ich zakres przenika się i uzupełnia. Stworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych, zwiększenie zintegrowania przestrzennego obszaru przyczyni się do ograniczenia zjawiska marginalizacji społecznej wśród mieszkańców. Cele skupione są na rozszerzeniu oferty spędzania czasu wolnego – w przypadku Celu 1 na rozbudowie oferty kulturalnej i uzdrowiskowej, natomiast Cel 2 dotyczy rozwijania

i zagospodarowania przestrzeni publicznych i zwiększenia ich funkcjonalności, jak również poprawie bezpieczeństwa przestrzeni publicznych, aby umożliwić mieszkańcom rekreację i wypoczynek. Ponadto Cel 2 skupiony jest na kwestii związanej z rozwojem mobilności miejskiej, co pozwoli na zwiększenie zintegrowania wewnątrz obszaru. Realizacja celów wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców DROF.

Efekty i rezultaty realizacji celu rozwojowego ZIT 2:

- Atrakcyjne, funkcjonalne, doposażone i ogólnodostępne przestrzenie publiczne
- Wysoka dostępność terenów rekreacyjno-wypoczynkowych
- Zwiększony poziom bezpieczeństwa publicznego dzięki rozbudowanej sieci monitoringu wizyjnego
- Rozwinięta sieć dróg i ścieżek rowerowych
- Poprawa zintegrowania przestrzennego obszaru
- Zaadaptowane przestrzenie publiczne pełniące funkcje integracyjne, kulturalne, rekreacyjne
- Zwiększenie poziomu mobilności miejskiej

Podjęwane w ramach Instrumentu ZIT inwestycje realizowane będą poprzez projekty zintegrowane, które wpisują się w cele rozwoju DROF i są ukierunkowane na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych, dzięki temu będą oddziaływać na obszar całego MOF. Projekty zintegrowane realizowane będą w formule projektów partnerskim, jak również projektów pojedynczych gmin, które oddziaływać będą na obszar całego MOF, poprzez wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury.

3.2 Uzasadnienie logiki ZIT i matryca Strategii ZIT

Istotą wdrażania ZIT jest realizacja projektów zintegrowanych, które przyczyniają się do rozwiązywania wspólnych problemów i skoordynowanego zaspakajania potrzeb obszaru DROF.

Projekt zintegrowany¹ to projekt, który wpisuje się w cele rozwoju obszaru funkcjonalnego objętego instrumentem i jest ukierunkowany na rozwiązywanie wspólnych problemów rozwojowych – oznacza to, że projekt ten ma wpływ na więcej niż 1 gminę w MOF oraz jego realizacja jest uzasadniona zarówno w części diagnostycznej, jak i w części kierunkowej strategii. Projekt zintegrowany powinien spełniać przynajmniej jeden z dwóch warunków:

1. jest projektem partnerskim w rozumieniu art. 39 ustawy wdrożeniowej;
2. deklarowany jest wspólny efekt, rezultat lub produkt końcowy projektu, tj. wspólne wykorzystanie stworzonej w jego ramach infrastruktury w przypadku projektów „twardych”, lub objęcie wsparciem w przypadku projektów „miękkich”, mieszkańców co najmniej 2 gmin

¹ Zasady realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027

OF, co powinno znaleźć swoje uzasadnienie zarówno w części diagnostycznej, jak i kierunkowej strategii.

Zgodnie z Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 projekty powinny realizować jeden lub kilka następujących celów:

- wspierać rozwój gospodarczy;
- dążyć do neutralności klimatycznej;
- wpływać na zwiększenie dostępności do usług publicznych;
- realnie przekładać się na poprawę jakości życia mieszkańców;
- opierać się na inteligentnym zarządzaniu.

Poniżej w tabeli zaprezentowano, które z celów realizowane są przez zidentyfikowane w przedmiotowej Strategii ZIT DROF projekty zintegrowane.

Projekt zintegrowany	Cele wynikające z zasad realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, które są realizowane przez projekt zintegrowany
Wsparcie rozwoju instytucji kultury	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rozwoju gospodarczego • zwiększenie dostępności do usług publicznych • poprawa jakości życia mieszkańców
Rozwój instytucji kultury	
Latoszyn Zdrój – miejsca zdrowia i wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie rozwoju gospodarczego
Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej	
Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców • dążenie do neutralności klimatycznej
Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców
Rozwój zrównoważonej mobilności na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	<ul style="list-style-type: none"> • dążenie do neutralności klimatycznej • opieranie się na inteligentnym zarządzaniu
Rozwój infrastruktury na potrzeby ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie Dębicko -Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	

Przedstawiona poniżej matryca interwencji obrazuje logikę projektową interwencji ze szczególnym uwzględnieniem dwóch obligatoryjnych elementów Strategii ZIT, mianowicie celów i listy projektów. Wskazane w dokumencie projekty zintegrowane wynikają z oraz realizują cele rozwojowe ZIT. Dodatkowo w ramach poszczególnych projektów odniesiono się do Priorytetów i Celów szczegółowych wynikających z Programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027 oraz wykazano ich zintegrowanie i oddziaływanie na cały DROF. Wymienione elementy wraz ze wskazaniem problemów i wyzwań, na które odpowiadają zidentyfikowane projekty, stanowią uzasadnienie logiki ZIT.

Cel rozwojowy ZIT	Kierunek działania	Priorytet FEP 2021-2027	Cel szczegółowy FEP 2021-2027/	Tytuł projektu zintegrowanego	Partnerzy projektu	Problemy/deficyty/potrzeby oraz potencjały, na które odpowiedź stanowi projekt	Wyzwania rozwojowe	Zintegrowanie i oddziaływanie projektu na obszar całego MOF
Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny	Kierunek działania 1.1 Poszerzanie i wzbogacanie oferty instytucji kultury	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	Wsparcie rozwoju instytucji kultury	Gmina Ropczyce Gmina Żyraków	<ul style="list-style-type: none"> Niedostosowanie obiektów świadczących ofertę kulturalną do osób ze szczególnymi potrzebami Deficyty dotyczące przestrzeni i powierzchni magazynowej i scenicznej, które powodują utrudnienia w prowadzeniu działalności kulturalnej 	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępności do oferty kulturalnej na terenie DROF Poprawa stanu technicznego, modernizacja, zwiększenie powierzchni pod działalność kulturalną i zwiększenie dostępności placówek kulturalnych 	Przedsięwzięcia zidentyfikowane w ramach projektów zintegrowanych są zintegrowane, ponieważ dotyczą wykorzystania potencjału instytucji kultury, odnoszą się do zidentyfikowanych deficytów, a ich realizacja umożliwi zapewnienie równomiernego dostępu do oferty w DROF. Podniesienie potencjału instytucji kultury i wykorzystanie obiektów i przestrzeni zabytkowych przyczyni się do poprawy standardu ich bazy infrastrukturalnej, a w konsekwencji umożliwi rozszerzenie oferty kulturalnej. Działania przełożą się również na wzrost atrakcyjności osiedleńczej, poprawę jakości życia, zwiększenie dostępności do oferty kulturalno-rozrywkowej i jej równomierny dostęp, wraz z zapewnieniem warunków do uczestnictwa osobom ze szczególnymi potrzebami. Dodatkowo sprzyjać będzie wzmocnieniu poczucia tożsamości lokalnej mieszkańców oraz wzrostowi atrakcyjności turystycznej DROF.
	Rozwój instytucji kultury			Miasto Dębica Gmina Żyraków	<ul style="list-style-type: none"> Brak odpowiedniego wyposażenia placówek Wzrastające potrzeby dotyczące zwiększenia i pozyskania powierzchni na prowadzoną działalność kulturalną Niezadawalający stan techniczny obiektów kulturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój i wyposażenie placówek instytucji kultury Wzmocnienie poczucia tożsamości regionalnej wśród mieszkańców i promocja dziedzictwa kulturowego Rewaloryzacja i ochrona obiektów zabytkowych 		
	Latoszyn Zdrój – miejsca zdrowia i wypoczynku			Gmina Dębica	<ul style="list-style-type: none"> Niski stopień rozpoznawalności Latoszyna jako obszaru umożliwiającego leczenie chorób ortopedyczno-urazowych, reumatologicznych i neurologicznych Niewystarczająco rozwinięte zaplecze infrastrukturalne bazy noclegowo-gastronomicznej i turystycznej obszaru DROF oraz infrastruktury uzdrowskiej Na terenie DROF nie istnieje punkt informacji turystycznej Ogólnopolski proces związany ze starzeniem się i wzrost zapotrzebowania na usługi z zakresu ochrony zdrowia 	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie i wdrażanie zintegrowanego produktu turystycznego Wzmocnienie funkcjonowania i promocja Uzdrowiska Latoszyn Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rozpoznawalności DROF przy wykorzystaniu potencjału endogenicznego Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych Poprawa zdrowia i profilaktyka prozdrowotną mieszkańców i turystów 	Koncepcja produktu turystycznego Uzdrowisko Latoszyn Zdrój w zakresie rozwoju produktu rzeczywistego charakteryzuje istniejący potencjał turystyczny obszaru DROF. Projekt ten jest zintegrowany z pozostałymi projektami, ponieważ ich realizacja wpłynie na poprawę atrakcyjności turystycznej całego obszaru oraz rozwój gospodarczy i podniesienie jakości życia mieszkańców całego obszaru DROF. Zwiększenie roli branży turystycznej przyczyni się do dywersyfikacji struktury gospodarczej obszaru DROF. Wykorzystanie potencjału uzdrowiska jako elementu budującego ofertę promującą obszar DROF, przyczyni się do zwiększenia rozpoznawalności tego miejsca, napływu turystów, w tym kuracjuszy, a w konsekwencji wzrostu gospodarczego. Zwiększony ruch turystyczny to szansa na sprzedaż produktów lokalnych bezpośrednio turystom, jak i podmiotom świadczącym usługi turystyczne. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej obszaru wpłynie również na podniesienie jakości życia mieszkańców (m.in. dzięki ułatwieniu dostępu do usług uzdrowskich, ważnych szczególnie z perspektywy starszych mieszkańców) oraz powstanie możliwości pozyskania nowych dochodów	
	Kierunek działania 1.2 Wykorzystanie unikatowych walorów obszaru do rozwoju gospodarczego, w tym turystyki			Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej	Gmina Dębica	<ul style="list-style-type: none"> Niewykorzystany potencjał turystyczny całego DROF 	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie atrakcyjności turystycznej i rozpoznawalności DROF przy wykorzystaniu potencjału endogenicznego Ochrona, rozwój i promowanie publicznych 	Projekt stanowić będzie element wpływający na wydłużenie sezonu turystycznego, a jego oferta pozwoli na przyciągnięcie na teren DROF różnych grup turystów, w tym rodzin z dziećmi. Kluczowe jest wdrożenie kompleksowego produktu turystycznego, wykorzystującego potencjał turystyczny i przyrodniczy w miejscowości Głobikowa. Efekty

Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych	Kierunek działania 2.1 Zwiększenie możliwości wypoczynku i rekreacji mieszkańców	PRIORYTET 3 MOBILNOŚĆ MIEJSKA	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	Miasto Dębica Gmina Dębica Gmina Ropczyce Gmina Żyraków	<ul style="list-style-type: none"> Deficyt urządzonych terenów zielonych udostępnionych mieszkańcom m.in. parków czy skwerów Przestarzały wymagający modernizacji system monitoringu Zdegradowane i niefunkcjonalne przestrzenie publiczne 	<ul style="list-style-type: none"> Odnowa przestrzeni publicznych sprzyjających integracji mieszkańców lub zwiększających możliwość ich wypoczynku i aktywności Rozwój monitoringu przy obiektach użyteczności publicznej oraz w sąsiedztwie przestrzeni publicznych Doposażanie przestrzeni publicznych w obiekty małej architektury Adaptacja przestrzeni publicznych na pełnienie nowych funkcji (integracyjnych, kulturowych, rekreacyjnych) dla mieszkańców 	<p>realizacji projektu wpłyną na cały obszar DROF i przyczynią się do wzrostu gospodarczego.</p> <p>Przedsięwzięcia zidentyfikowane w ramach projektów zintegrowanych są zintegrowane, ponieważ wpłyną na wizerunek całego DROF dzięki odnowie przestrzeni publicznych i stworzeniu bezpiecznych miejsc sprzyjających integracji mieszkańców, a tym samym przełożą się na podniesienie jakości ich życia. Projekty są zintegrowane, ponieważ celem ich realizacji jest zapewnienie równomiernego dostępu na terenie każdej z gmin DROF do atrakcyjnych, odnowionych i bezpiecznych ogólnodostępnych przestrzeni rekreacji i wypoczynku.</p> <p>Poprawa standardu przestrzeni publicznych, ich doposażenie oraz przywrócenie ich dawnych lub nadanie nowych funkcji poprzez ich odnowę i zagospodarowanie, wpłynie na poprawę wizerunku obszaru. Dodatkowo planowana interwencja przyczyni się do zwiększenia dostępności miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych oraz sprzyjających integracji atrakcyjnych i bezpiecznych przestrzeni publicznych, które będą pozbawione barier architektonicznych i będą ogólnodostępne. Odnowa przestrzeni publicznych i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przełoży się na poprawę jakości życia mieszkańców DROF.</p>
	Kierunek działania 2.2. Zapewnienie bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych			Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	Miasto Dębica Gmina Dębica Gmina Ropczyce Gmina Żyraków			
	Kierunek działania 2.3 Poprawa skomunikowania wewnątrz obszaru i rozwój mobilności			Rozwój zrównoważonej mobilności na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	Miasto Dębica Gmina Dębica Gmina Ropczyce Gmina Żyraków			
Rozwój infrastruktury na potrzeby ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	Miasto Dębica Gmina Żyraków, Gmina Dębica, Gmina Ropczyce	<ul style="list-style-type: none"> Wdrażanie rozwiązań z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej Wymiana i zakup nowoczesnego taboru autobusowego Rozwój sieci ścieżek, szlaków i dróg rowerowych Rozbudowa infrastruktury parkingowej, w szczególności wdrażanie rozwiązań P&R i B&R Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej DROF <p>Przedsięwzięcia zidentyfikowane w ramach projektu zintegrowanego wykazują zintegrowanie, ponieważ ich realizacja przełoży się na cały MOF i zwiększenie poziomu zrównoważonej mobilności, poprawy jakości życia i zwiększenia spójności przestrzennej obszaru.</p> <p>Realizacja projektu wpłynie na zwiększenie poziomu skomunikowania wewnątrz DROF. Wdrażanie rozwiązań z zakresu zrównoważonej mobilności miejskiej pozwoli na stworzenie konkurencyjnej oferty stanowiącej alternatywę dla transportu indywidualnego. Realizacja pozwoli również na ograniczenie zjawiska wykluczenia komunikacyjnego.</p>						

8. Lista projektów realizujących cele ZIT

Zgodnie z Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027, wybór projektów realizujących Strategię ZIT dokonywany jest w ramach prac nad strategią, a następnie w ramach procedury przyjmowania Strategii ZIT przez Związek ZIT oraz opiniowania Strategii ZIT przez właściwą instytucję zarządzającą programem regionalnym oraz przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Wybór projektów podstawowych jest wynikiem przeprowadzanych analiz oraz zidentyfikowanych rzeczywistych potrzeb zgłaszanych przez samorządy DROF. Aby zapewnić szeroką partycypację społeczną, w procesie wyboru projektów do dofinansowania uczestniczyła Rada Społeczno-Gospodarcza, pełniąca funkcję opiniodawczo-doradczą. Zgłoszone projekty mają na celu osiągnięcie efektu skali i wpływ na cały obszar MOF. Projekty zostały wskazane przez samorządy tworzące DROF na podstawie analizy posiadanych potencjałów, wyzwań, zmieniających się uwarunkowań oraz obserwowanych procesów i tendencji, jak również artykułowanych oczekiwań mieszkańców.

8.1. Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny

Podstawowym sposobem wyboru projektów współfinansowanych ze środków polityki spójności jest sposób konkurencyjny. Zgodnie z Zasadami realizacji instrumentów terytorialnych w Polsce w perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027 w ramach instrumentu ZIT w sposób niekonkurencyjny wybierać być mogą projekty, które spełniają dwa warunki. Pierwszym z nich jest fakt, że wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, będą podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu, natomiast drugi dotyczy znaczenia strategicznego projektów i wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy obszaru DROF oraz konieczności wskazania ich w Strategii ZIT.

1.	Tytuł projektu	Wsparcie rozwoju instytucji kultury
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Gmina Ropczyce/Partner: Gmina Żyraków
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST

8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat ropczycko-sędziszowski, gm. Ropczyce, 39-100 Ropczyce, ul. Zielona. powiat dębicki, gm. Żyraków, Wola Żyrakowska
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury Gmina Ropczyce: <ul style="list-style-type: none"> Budowa Biblioteki Publicznej w Ropczycach wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia Gmina Żyraków: <ul style="list-style-type: none"> Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa budynku Centrum Kultury i Promocji w Woli Żyrakowskiej wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia (w tym budowa parkingu)
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 2 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.) - 2 Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym (szt.) - 2 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) (szt.) - 2 Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 5 000 os./rok
11.	Okres realizacji projektu	2025-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany z projektem Rozwój instytucji kultury, ponieważ oba dotyczą wzmocnienia i wykorzystania potencjału instytucji kultury oraz obiektów zabytkowych, a tym samym ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

1.	Tytuł projektu	Rozwój instytucji kultury
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Miasta Dębica/ Partner Gmina Żyraków
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Powiat dębicki, na terenie gminy Miasto Dębica oraz gminy Żyraków; Dębicko Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury</p> <p>Gmina Miasto Dębica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie potencjału Muzeum Regionalnego w Dębicy <ol style="list-style-type: none"> 1) Roboty budowlane w zabytkowym budynku Muzeum Regionalnego w Dębicy przy ul. Ratuszowej 4, 2) Rozbudowa budynku Muzeum Regionalnego w Dębicy wraz z wyposażeniem 3) Zagospodarowanie terenu funkcjonalnie związanego z Muzeum Regionalnym w Dębicy, 4) Zakup i montaż niezbędnego sprzętu i wyposażenia Muzeum Regionalnego w Dębicy, 5) Zakup i montaż sprzętu ekspozycyjno- wystawienniczego do Muzeum Regionalnego w Dębicy, 6) Roboty budowlane w budynku zabytkowej Synagogi Nowomiejskiej w Dębicy przy ulicy Krakowskiej 3 z przeznaczeniem na działalność muzealną i kulturalną w ramach Muzeum Regionalnego w Dębicy wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia. • Rozwój Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy <ol style="list-style-type: none"> 1) Zakup i montaż niezbędnego wyposażenia do Domu Kultury „Mors” Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy <p>Gmina Żyraków:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptacja poddasza zabytkowego dworu w Żyrakowie <ol style="list-style-type: none"> 1) Roboty budowlane w dworze na potrzeby rozwoju działalności kulturalnej Gminnej Biblioteki Publicznej w Żyrakowie wraz z wyposażeniem.
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 4 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.) - 3 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 3 Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym (szt.) - 1 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS) (szt.) - 3</p>

1.	Tytuł projektu	Rozwój instytucji kultury
		Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 5000 os./rok
11.	Okres realizacji projektu	2026-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany z projektem Wsparcie rozwoju instytucji kultury, ponieważ oba dotyczą wzmocnienia i wykorzystania potencjału instytucji kultury oraz obiektów zabytkowych, a tym samym ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

1.	Tytuł projektu	Latoszyn Zdrój – miejsce zdrowia i wypoczynku
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego, kierunek działań 7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie wskazano w zakresie zakładanych działań m.in. rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej oraz wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Latoszyn Zdrój Sp. z o. o.
7.	Forma prawna wnioskodawcy	Spółka z 100% udziałem Gminy Dębica
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie,

1.	Tytuł projektu	Latoszyn Zdrój – miejsce zdrowia i wypoczynku
		powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych</p> <hr/> <p>Budowa sanatorium uzdrowskiego w Latoszynie.</p> <p>Zakres projektu obejmuje m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. roboty budowlane umożliwiające powstanie dwuczęściowego budynku z wydzieloną częścią sanatoryjną, częścią leczniczą, częścią zaplecza technicznego oraz częścią socjalną, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, 2. zagospodarowanie otoczenia, 3. dostawę i montaż niezbędnego wyposażenia, 4. utworzenie punktu informacji turystycznej w formie infokiosku umieszczonego wewnątrz budynku, 5. promocję produktu turystycznego.
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu:</p> <p>Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) - 1 Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych (szt.) – 1 Liczba zakładów lecznictwa uzdrowskiego objęta projektem (szt.) - 1</p> <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <p>Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 1 500 os./rok</p>
11.	Okres realizacji projektu	2025-2028
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest w szczególności z projektem Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej, ponieważ oba dotyczą rozwijania turystyki i przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej całego DROF.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

1.	Tytuł projektu	Latoszyn Zdrój – miejsce zdrowia i wypoczynku
	pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	

1.	Tytuł projektu	Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego, kierunek działań 7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie wskazano w zakresie zakładanych działań m.in. rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej oraz wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Gmina Dębica
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej. Zakres projektu m.in.: <ul style="list-style-type: none"> • Ogród doświadczeń z instalacjami interaktywnymi (optyka, magnetyzm, hydrostatyka, akustyka, place zabaw, siłownia i inne) - stworzenie urządzonego i zagospodarowanego terenu zielonego z nasadzeniami, małą architekturą oraz urządzeniami, instalacjami i niezbędną infrastrukturą, • Rozbudowa istniejącego Parku Dinozaurów o nowe modele dinozaurów, • Budowa obserwatorium astronomicznego wraz z salami interaktywnymi, wyposażeniem (w tym wyposażeniem typu planetarium i geodium) i niezbędną infrastrukturą, • Zaplecze gastronomiczne, • Ogród sensoryczno – tematyczny, • Tory do zjazdów pontonowo – igielitowych, • Wyciąg dla dzieci na sankach i ślizgach, • Mała architektura i wyposażenie, • Punkt informacji turystycznej, • Niezbędna infrastruktura techniczna, • Zagospodarowanie terenu, • Promocja produktu turystycznego.

1.	Tytuł projektu	Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1 Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (szt.) – 1 Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 6 000 os./rok</p>
11.	Okres realizacji projektu	2026-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest w szczególności z projektem Budowa sanatorium uzdrowiskowego w Latoszynie, ponieważ oba dotyczą rozwijania turystyki i przyczynią się do zwiększenia atrakcyjności turystycznej całego DROF.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	<p>Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.</p>

1.	Tytuł projektu	Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Miasta Dębica/ Partner: Gmina Dębica/ Gmina Ropczyce/ Gmina Żyraków
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat ropczycko-sędziszowski, Gmina Ropczyce, 39-100 Ropczyce, ul. Kościuszki powiat dębicki, gm. Żyraków, Zasów powiat dębicki, województwo podkarpackie, Miasto Dębica; Obszar Strategicznej Interwencji: TAK - miasto średnie tracące funkcje społeczno – gospodarcze powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych Gmina Miasto Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Fizyczna odnowa przestrzeni publicznej w Dębicy - odnowa przestrzeni publicznej Rynku miejskiego w Dębicy – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia. Gmina Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie terenów zielonych poprzez rozbudowę parku w Stobiernej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia. Gmina Ropczyce <ul style="list-style-type: none"> Fizyczna odnowa przestrzeni publicznej „Ogródka Jordanowskiego” w Ropczycach - roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia. Gmina Żyraków <ul style="list-style-type: none"> Zagospodarowanie zabytkowego parku w Zasowie - roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia.
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 *os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1 Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym (szt.) – 4 Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu (szt.) – 3 Otwarta przestrzeń utworzona lub zrekultywowana na obszarach miejskich (m ²) – 20 137,80 m ² *

1.	Tytuł projektu	Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
		Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach wiejskich (m ²) - 1128 40057 800,00 m ² * Wskaźnik rezultatu: Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury (osoby) – 110 313* Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury na obszarach wiejskich (osoby) – 40 134
11.	Okres realizacji projektu	2026-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany z projektem Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego, ponieważ oba dotyczą kwestii związanych z fizyczną odnową przestrzeni publicznych i zapewnieniem bezpieczeństwa tych przestrzeni, co przyczyni się do wzmocnienia integracji mieszkańców oraz zwiększenia możliwości wypoczynku i aktywności.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkania konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

1.	Tytuł projektu	Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Miasta Dębica/ Partner: Gmina Dębica / Gmina Ropczyce / Gmina Żyraków
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie,

1.	Tytuł projektu	Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
		powiat ropczycko-sędziszowski, Gmina Ropczyce, 39-100 Ropczyce powiat dębicki, gm. Żyraków, teren Gminy Żyraków powiat dębicki, województwo podkarpackie, Miasto Dębica; Obszar Strategicznej Interwencji: miasto średnie tracące funkcje społeczno – gospodarcze powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych Gmina Miasto Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. Gmina Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Wykonanie nowego monitoringu przestrzeni publicznej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. Gmina Ropczyce: <ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa systemu monitoringu przestrzeni publicznej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. Gmina Żyraków: <ul style="list-style-type: none"> Monitoring przestrzeni publicznych – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia.
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Wskaźnik rezultatu:* Powierzchnia ochroniona/ zabezpieczona w wyniku realizacji projektu (ha) -30
11.	Okres realizacji projektu	2025-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany z projektem Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego, ponieważ oba dotyczą kwestii związanych z fizyczną odnową przestrzeni publicznych i zapewnieniem bezpieczeństwa tych przestrzeni, co przyczyni się do wzmocnienia integracji mieszkańców oraz zwiększenia możliwości wypoczynku i aktywności.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

1.	Tytuł projektu	Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
	przygotowaniem i wdrażaniem projektów	

8.2. Lista projektów rezerwowych wybieranych w sposób niekonkurencyjny

Lista projektów rezerwowych, umożliwiła złożenie ich w naborze i daje możliwość sfinansowania w Priorytecie 6, w przypadku gdy projekty z listy podstawowej z różnych względów nie „skonsumowałyby” całej alokacji. Poniżej zaprezentowano listę projektów rezerwowych w odniesieniu do typów projektów, które mogą być finansowane w ramach FEP 2021-2027. Lista projektów planowanych do dofinansowania w sposób niekonkurencyjny w ramach FEPW 2021-2027.

1.	Tytuł projektu	Rozwój infrastruktury turystycznej przy wykorzystaniu potencjału obszaru
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego, kierunek działań 7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie wskazano w zakresie zakładanych działań m.in. rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej oraz wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Gmina Dębica
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat Dębicki, Gmina Dębica, Latoszyn, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Gmina Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Infrastruktura uzdrowiskowa w Latoszynie: budowa platformy obserwacyjno-widokowej, sauny infrared i urządzenia inhalacyjne w budynku basenu uzdrowiskowego, zakup podnośnika dla niepełnosprawnych do basenu uzdrowiskowego, wykonanie zadaszenia przy tężni oraz łącznika tężni z budynkiem pijalni, wykonanie bramy wejściowej na teren uzdrowiska
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1

1.	Tytuł projektu	Rozwój infrastruktury turystycznej przy wykorzystaniu potencjału obszaru
		Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1 Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 1000 os./rok
11.	Okres realizacji projektu	2023-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest z pozostałymi projektami zidentyfikowanymi w ZIT, ponieważ ich realizacja przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności DROF, zarówno dla mieszkańców, jak i turystów, a tym samym umożliwi rozwój społeczno-gospodarczy obszaru.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkania konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

1.	Tytuł projektu	Wzmocnienie funkcjonowania instytucji kultury na terenie DROF
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1 Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	2.3. Kultura i dziedzictwo kulturowe
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Miasto Dębica/ Partner Gmina Dębica, Gmina Ropczyce
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Powiat dębicki, na terenie Gminy Miasto Dębica, Gminy Dębica oraz Gminy Ropczyce; Dębicko Ropczycki Obszar Funkcjonalny

1.	Tytuł projektu	Wzmocnienie funkcjonowania instytucji kultury na terenie DROF
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Ochrona, rozwój i promowanie dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury</p> <hr/> <p>Gmina Miasto Dębica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja i adaptacja Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej • Przebudowa Galerii Sztuki w Dębicy <hr/> <p>Gmina Dębica:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przebudowa Domów Kultury na terenie Gminy Dębica (Paszczyna, Brzeźnica, Pustynia, Pustków, Podgrodzie, Nagawczyzna, Kochanówka, Zawada) <hr/> <p>Gmina Ropczyce:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa i przebudowa budynku Wiejskiego Centrum Kultury w Gnojnicy Dolnej”.
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	<p>Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) –110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 411 Liczba instytucji kultury objętych wsparciem (szt.) - 4 Liczba wspartych obiektów o charakterze nie zabytkowym (szt.) - 9 Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) - 2</p> <p>Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 5 000 os./rok* <i>* wartości wskaźników zostaną uzupełnione, obecnie trwa szacowanie wartości</i></p>
11.	Okres realizacji projektu	2025-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany w szczególności z projektem Wsparcie rozwoju instytucji kultury oraz Rozwój instytucji kultury, ponieważ dotyczą one wzmocnienia i wykorzystania potencjału instytucji kultury oraz obiektów zabytkowych, a tym samym ochrony, rozwoju i promowania dziedzictwa kulturowego i usług w dziedzinie kultury.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

1.	Tytuł projektu	Wzmocnienie funkcjonowania instytucji kultury na terenie DROF
	przygotowaniem i wdrażaniem projektów	

1.	Tytuł projektu	Odnowa przestrzeni publicznych i ich racjonalne zagospodarowanie
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 2. Zintegrowanie obszaru i zapewnienie ogólnodostępnych przestrzeni publicznych
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	4.2. Planowanie przestrzenne wspierające aktywizację społeczności i aktywizacja obszarów zdegradowanych
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider projektu: Gmina Ropczyce Partner: Gmina Miasta Dębica/ Gmina Żyraków
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat ropczycko-sędziszowski, Gmina Ropczyce, powiat dębicki, gm. Żyraków powiat dębicki, województwo podkarpackie, Miasto Dębica; Obszar Strategicznej Interwencji: TAK - miasto średnie tracące funkcje społeczno – gospodarcze
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: Fizyczna odnowa i bezpieczeństwo przestrzeni publicznych Gmina Miasto Dębica: <ul style="list-style-type: none"> Rewitalizacja Parku Skarbek – Borowskiego oraz rewitalizacja Ogródka Jordanowskiego w Dębicy Gmina Ropczyce: <ul style="list-style-type: none"> Utworzenie parku wypoczynku i rozrywki w Ropczycach. Rewitalizacja Rynku w Ropczycach Gmina Żyraków: <ul style="list-style-type: none"> Budowa boiska wielofunkcyjnego w bliskim sąsiedztwie placu zabaw w Korzeniowie. Budowa obiektów małej architektury z elementami towarzyszącymi oraz boiska sportowego w miejscowości Zawierzbie. Budowa wieży widokowej w miejscowości Góra Motyczna wraz z infrastrukturą towarzyszącą
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu (szt.) – 6 szt. Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m ²) – 8 500 m ² * Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach wiejskich (m ²) – 800 m ² * Wskaźnik rezultatu:

1.	Tytuł projektu	Odnowa przestrzeni publicznych i ich racjonalne zagospodarowanie
		Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury (osoby) - 110 313* Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury na obszarach wiejskich (osoby) – 40 134
11.	Okres realizacji projektu	2025-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt jest powiązany w szczególności z projektem Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego. Dotyczą one kwestii związanych z fizyczną odnową przestrzeni publicznych oraz zapewnieniem bezpieczeństwa tych przestrzeni, co pozwoli na wzmocnienie integracji mieszkańców oraz zwiększenia możliwości wypoczynku i aktywności.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

1.	Tytuł projektu	Biwakowe marzenia w Głobikowej
2.	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 6 – ROZWÓJ ZRÓWNOWAŻONY TERYTORIALNIE
3.	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	Cel szczegółowy 5(i) wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich
4.	Cel Strategii ZIT	Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny
5.	Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackie 2030	7.1. Wykorzystanie policentrycznego miejskiego układu osadniczego, kierunek działań 7.1.2. Rozwój potencjału gospodarczego miast, ze szczególnym uwzględnieniem biegunów wzrostu wraz z rozprzestrzenianiem trendów rozwojowych na otaczające je obszary funkcjonalne oraz wiejskie wskazano w zakresie zakładanych działań m.in. rozwój obszarów dla potencjalnych inwestorów pod kątem możliwości rozwoju stref działalności gospodarczej oraz wsparcie rozwoju biegunów wzrostu z wykorzystaniem ich potencjału turystycznego i rekreacyjnego
6.	Lider projektu/partnerzy projektu	Lider: Gmina Dębica

1.	Tytuł projektu	Biwakowe marzenia w Głobikowej
7.	Forma prawna wnioskodawcy	JST
8.	Lokalizacja projektu	Woj. Podkarpackie, powiat Dębicki, Gmina Dębica, Głobikowa, Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny
9.	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	Typ projektu zgodny z FEP 2021-2027: I. ochrona, rozwój i promowanie publicznych walorów turystycznych i usług turystycznych Gmina Dębica: Budowa pola biwakowego w Głobikowej wraz z niezbędnym wyposażeniem i infrastrukturą techniczną.
10.	Wskaźniki produktu i rezultatu	Wskaźnik produktu: Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego zintegrowanego rozwoju terytorialnego (szt.) - 1 Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego (osoby) – 110 313 os. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem (szt.) - 1 Wskaźnik rezultatu: Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem (osoby odwiedzające/ rok) – 4 000 os./rok
11.	Okres realizacji projektu	2026-2027
12.	Powiązanie z innymi projektami ze Strategii ZIT	Projekt powiązany jest z pozostałymi projektami zidentyfikowanymi w ZIT, ponieważ ich realizacja przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności DROF, zarówno dla mieszkańców, jak i turystów, a tym samym umożliwi rozwój społeczno-gospodarczy obszaru.
13.	Opis procesu wskazania projektu i zaangażowania partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji w pracach nad przygotowaniem i wdrażaniem projektów	Dokument Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz propozycje projektowe, zostały skonsultowane z Radą Społeczno-Gospodarczą podczas spotkań konsultacyjnych w dniu 4.03.2024 r. Strategia ZIT DROF będzie na bieżąco konsultowana z partnerami społeczno-gospodarczymi na poszczególnych etapach zatwierdzania dokumentu oraz jego realizacji.

8.3. Lista projektów podstawowych wybieranych w sposób konkurencyjny

Lp	Tytuł projektu	Rozwój zrównoważonej mobilności na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
2	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 3 MOBILNOŚĆ MIEJSKA
3	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4	Wnioskodawca/Partnerzy projektu	wnioskodawca: Gmina Miasta Dębica partnerzy: Gmina Żyraków, Gmina Ropczyce, Gmina Dębica
5	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Planuje się realizację projektów w ramach następujących typów projektów w ramach działania FEPK.03.01 Zrównoważona mobilność miejska – ZIT :</p> <p>Typ 1. Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego (infrastruktura ograniczająca zmotoryzowany ruch indywidualny lub integrująca różne formy transportu oraz działania towarzyszące rozwojowi transportu publicznego)</p> <p>Typ 2. Bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą (w tym m.in. bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor autobusowy, infrastruktura paliw alternatywnych, systemy roweru miejskiego, bike-sharing, hulajnogi, urządzenia transportu osobistego, inne środki transportu publicznego, rozwój nowych rodzajów transportu zbiorowego)</p> <p>wraz z następującymi elementami projektu:</p> <p>Typ 4. Rozwiązania cyfrowe (ITS, systemy organizacji przewozów, systemy informacji pasażerskiej, aplikacje planowania podróży, zakupu biletów, rozwiązania cyfrowe wykorzystywane dla aktywnych form mobilności i mikromobilności, itp.)</p> <p>Typ 5. Działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego</p> <p>Typ 6. Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP)</p> <p>Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego</p>
6	Okres realizacji projektu	2025-2027

1	Tytuł projektu	Rozwój infrastruktury na potrzeby ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie Dębicko -Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego
2	Priorytet FEP 2021-2027	PRIORYTET 3 MOBILNOŚĆ MIEJSKA
3	Cel szczegółowy FEP 2021-2027	2(viii) Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej
4	Wnioskodawca/Partnerzy projektu	Wnioskodawca: Gmina Żyraków - LIDER Partnerzy: Gmina Miasto Dębica, Gmina Dębica, Gmina Ropczyce
5	Zakres rzeczowy – typ projektu zgodny z FEP 2021-2027	<p>Planuje się realizację projektów w ramach następujących typów projektów w ramach działania FEPK.03.01 Zrównoważona mobilność miejska – ZIT :</p> <p>Typ 3. Infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności (drogi / pasy / ścieżki / trasy rowerowe z infrastrukturą towarzyszącą, systemy i urządzenia do zliczania rowerzystów, strefowe uspokojenie ruchu, likwidacja utrudnień i zagrożeń w ruchu pieszym i rowerowym, tworzenie ciągłych i bezpośrednich tras pieszych lub pieszo-rowerowych, inwestycje drogowe służące poprawie bezpieczeństwa niezmotoryzowanych uczestników ruchu poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych)</p> <p>wraz z następującymi elementami projektu:</p> <p>Typ 4. Rozwiązania cyfrowe (ITS, systemy organizacji przewozów, systemy informacji pasażerskiej, aplikacje planowania podróży, zakupu biletów, rozwiązania cyfrowe wykorzystywane dla aktywnych form mobilności i mikromobilności)</p> <p>Typ 6. Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP)</p> <p>Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego</p>
6	Okres realizacji projektu	2025-2027

8.4. Lista projektów komplementarnych

W Strategii ZIT dopuszczalne i rekomendowane jest również stworzenie listy projektów komplementarny/pozostałych, które również pośrednio wpisują się w realizację Strategii ZIT. Z uwagi na dynamicznie zmieniającą się sytuację np. w programach krajowych i pojawiające się preferencje w uzyskaniu dofinansowania w przypadku pojawienia się projektu w Strategii ZIT, rekomendowane jest zasygnalizowanie projektów, wynikających ze zdiagnozowanych potrzeb w przedmiotowej strategii. Należy mieć jednak na uwadze, że nie mogą być to te same projekty, które zgłoszone są do dofinansowania z programu regionalnego FEP 2021-2027.

Poniżej zaprezentowano listę projektów komplementarnych.

Gmina	Nazwa projektu	Wartość w PLN	Źródło finansowania- Program, Priorytet
Gmina Dębica	Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury obiegu wody i zieleni w Uzdrowisku Latoszyn, miejscowości uzdrowskiej Latoszyn i Podgrodzie	13 085 301,07	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej Priorytet FEPW II. Energia i klimat
	Poprawa gospodarki ściekowej na obszarach chronionych Gminy Dębica	10 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia Priorytet FEPK.02 Energia i środowisko
	Budowa oczyszczalni ścieków dla obszaru ochrony uzdrowskiej Latoszyn	20 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia Priorytet FEPK.02 Energia i środowisko
	Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie Gminy Dębica	17 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia Priorytet FEPK.05 Przyjazna przestrzeń społeczna
	Modernizacja infrastruktury Muzeum przy Górze Śmierci w Paszczynie	2 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Podkarpacia Priorytet FEPK.05 Przyjazna przestrzeń społeczna
Gmina Dębica Miasto Dębica Wnioskodawca: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o. o.	Budowa zdalnego systemu odczytu wodomierzy na terenie Gminy Dębica i Miasta Dębica	988 284,65	Pożyczka wspierająca Zieloną Transformację Miast BGK
	Wymiana głównych pompowni ścieków z betonowych na PE z powodu erozji betonu (zapobieganie przedostawania się ścieków do wód gruntowych)	1 049 999,99	
	Budowa instalacji fotowoltaicznej na oczyszczalni ścieków w Zawadzie i Stacji Uzdantniania Wody w Brzeźnicy	442 800	

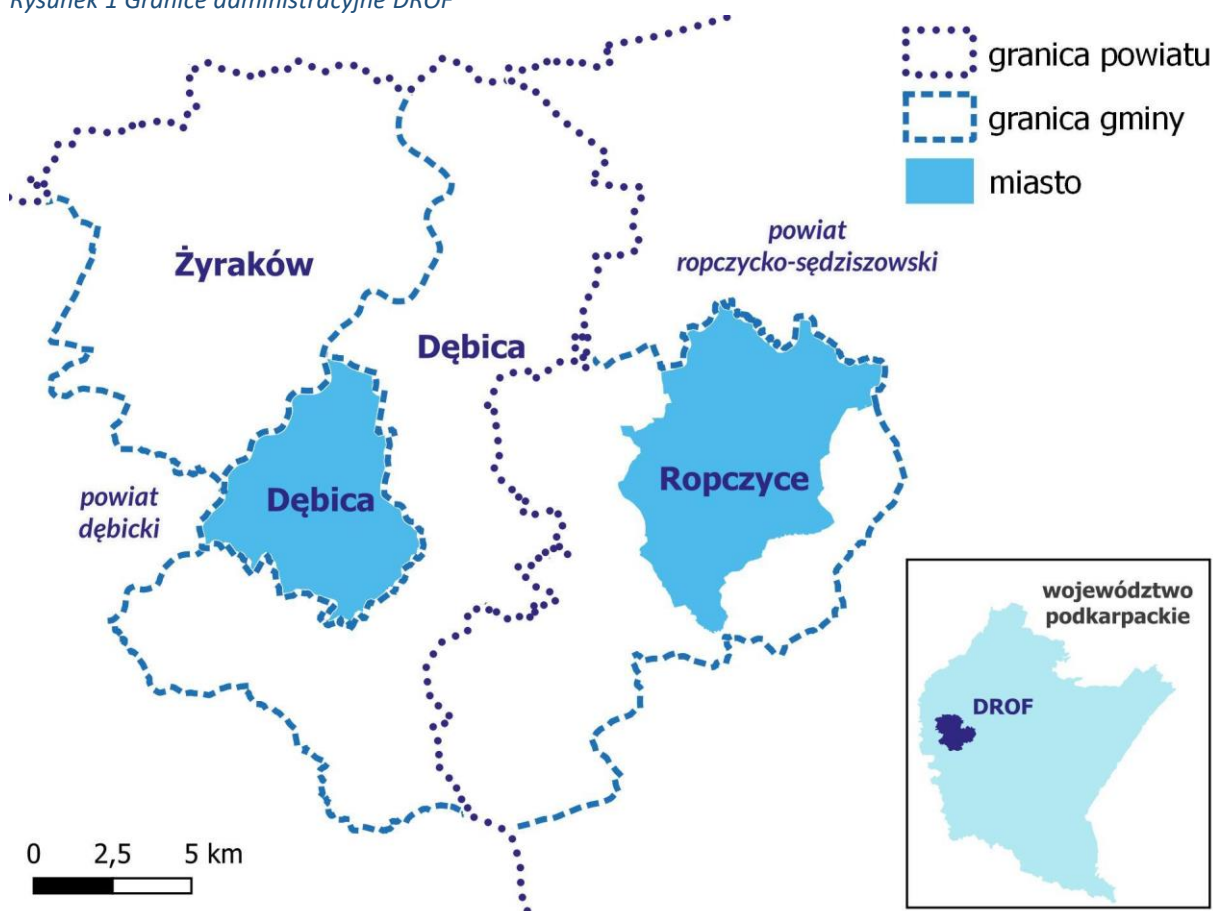

9. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

9.1. Charakterystyka DROF

Dębicko-Ropczycki Obszar Funkcjonalny (DROF) położony jest w zachodniej części województwa podkarpackiego. Obejmuje swoim zasięgiem gminy, które wchodzą w skład powiatu dębickiego (Gmina Miasta Dębica, Gmina Dębica, Gmina Żyraków,) i ropczycko-sędziszowskiego (Gmina Ropczyce). Powierzchnia obszaru wynosi około 421 km², z czego największa jest Gmina Ropczyce, mająca 139 km², co stanowi 33% całego obszaru DROF. Na obszarze zamieszkiwało 110 313 osób w 2023 r., co jest równe 5,32% mieszkańców województwa podkarpackiego. Jednostką, w której w 2023 r. zamieszkiwało najwięcej osób (42 986) jest Miasto Dębica, które jednocześnie jest najmniejszą jednostką, pod względem powierzchni (34 km²). Na poniższej grafice schematycznie przedstawiono granice DROF.

Rysunek 1 Granice administracyjne DROF

Źródło: opracowanie własne.

Dębica zgodnie z zapisami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego (PZPWP) – Perspektywa 2030 stanowi ośrodek lokalny, pełniący istotne funkcje gospodarcze i społeczne. Wraz z Ropczycami tworzy duopol, wpływając na dostępność komunikacyjną w regionie. Dodatkowo w strategii województwa duopol Dębicy i Ropczyc określony został jako jeden z regionalnych biegunów wzrostu, który może stać się ośrodkiem multipolarnym (Dębica-Ropczyce-Mielec), jednocześnie przyczyniając się do rozwoju całego województwa².

Zgodnie z Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Dębica wpisuje się w Obszar Strategicznej Interwencji (OSI) na poziomie krajowym, jako średnie miasto tracące funkcje społeczno- gospodarcze – miasto obniżającego się potencjału, w którym zauważalne jest silne powiększanie niekorzystnego dystansu oraz umiarkowanie zła sytuacja³. W związku z tym, istotne jest wzmacnianie roli ośrodka poprzez m.in. realizowanie działań integrowanych w ramach DROF. Z uwagi na położenie obszaru w województwie podkarpackim, na poziomie krajowym został on zaliczony do OSI Polska Wschodnia. DROF ma on tym samym możliwość wsparcia w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027, w celu utrwalenia warunków sprzyjających konkurencyjności oraz wyższej jakości życia w obszarze⁴.

Część obszaru DROF wpisuje się w zidentyfikowany w planie zagospodarowania województwa: Obszar Funkcjonalny Innowacyjnego Przemysłu (OFIP). Obejmuje on swoim zasięgiem Gminę Ropczyce i Gminę Dębica. OFIP charakteryzuje się wysokim stopniem możliwości rozwoju funkcji przemysłowych, wywodzących się z działalności od lat 30. XX w. Centralnego Okręgu Przemysłowego. Na opisywanych terenach na tle województwa podkarpackiego występuje największe skupienie najnowocześniejszych zakładów przemysłowych z sektorów lotnictwa, elektromaszynowego, chemicznego i budowlanego⁵. Wyróżnikiem i potencjałem DROF jest również ustanowiony w 2022 r. Status Uzdrowiska Latoszyn w Gminie Dębica⁶.

Poniżej przedstawiono powierzchnię poszczególnych gmin wchodzących w skład DROF wraz z liczbą ludności oraz charakterystykę powierzchni gmin. Najbardziej zaludnionym miastem jest Dębica, która jednocześnie ma najmniejszą powierzchnię.

---

² Strategia rozwoju województwa - Podkarpackie 2030

³ Załącznik nr 1 do FEP 2021-2027 Obszary Strategicznej Interwencji

⁴ <https://www.fepw.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/o-programie/>

⁵ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego – Perspektywa 2030

⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 października 2022 r. w sprawie nadania statusu uzdrowiska sołectwom Latoszyn i Podgrodzie, położonym na obszarze gminy Dębica

Tabela 1 Liczba ludności i powierzchnia obszaru DROF w 2023 r.

Jednostka	Liczba ludności	% ludności	Powierzchnia [km ²]	% powierzchni	Gęstość zaludnienia [os/km ²]
Gmina Dębica	25 685	23,28%	138	32,78%	186
Gmina Żyraków	14 449	13,10%	110	26,13%	131
Gmina Ropczyce	27 193	24,65%	139	33,02%	196
Miasto Dębica	42 986	38,97%	34	8,08%	1264
DROF	110 313	100%	421	100%	262

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

9.2. Istniejący stan środowiska

9.2.1. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2024.54 t.j.) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa podkarpackiego wyznaczono strefy:

- miasto Rzeszów – kod strefy PL1801,;
- strefa podkarpacka – kod strefy PL1802, do której należą jednostki DROF.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2020 r. poz. 2279, z późn. zm.). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,

- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- ozon O₃,
- pył PM10,
- pył PM2.5,
- ołów Pb w PM10,
- arsen As w PM10,
- kadm Cd w PM10,
- nikiel Ni w PM10,
- benzo(a)piren B(a)P w PM10.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- Klasa A – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego / docelowego;
- Klasa C – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy;
- Klasa D1 – poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu);
- Klasa D2 – poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 2 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ ,	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego	pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂	C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu,

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
	tlenki azotu NO _x -		- kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego
powyżej poziomu docelowego	ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego	ozon O ₃	D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Tabela 3 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: SO₂, NO₂, CO, C₆H₆, PM10, PM2,5, Pb, As, Cd, Ni, B(a)P i O₃

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa A	Klasa C
dwutlenek siarki	dopuszczalny	1-godz.	nie więcej niż 24 stężenia 1-godz. S1 > 350 µg/m ³	więcej niż 24 stężenia 1-godz. S1 > 350 µg/m ³
dwutlenek siarki	dopuszczalny	24-godz.	nie więcej niż 3 stężenia 24-godz. S24 > 125 µg/m ³	więcej niż 3 stężenia 24-godz. S24 > 125 µg/m ³
dwutlenek azotu	dopuszczalny	1-godz.	nie więcej niż 18 stężeń 1-godz. S1 > 200 µg/m ³	więcej niż 18 stężeń 1-godz. S1 > 200 µg/m ³
dwutlenek azotu	dopuszczalny	rok	Sa <= 40 µg/m ³	Sa > 40 µg/m ³
tlenek węgla	dopuszczalny	8-godz.	S8max <= 10 mg/m ³	S8max > 10 mg/m ³
benzen	dopuszczalny	rok	Sa <= 5 µg/m ³	Sa > 5 µg/m ³
pył zawieszony PM10	dopuszczalny	24-godz.	nie więcej niż 35 stężeń 24-godz. S24 > 50 µg/m ³	więcej niż 35 stężeń 24-godz. S24 > 50 µg/m ³
pył zawieszony PM10	dopuszczalny	rok	Sa <= 40 µg/m ³	Sa > 40 µg/m ³
pył zawieszony PM2,5	dopuszczalny - faza II*	rok	Sa <= 20 µg/m ³ (klasa A1)	Sa > 20 µg/m ³ (klasa C1)
pył zawieszony PM2,5	dopuszczalny - faza I*	rok	Sa <= 25 µg/m ³	Sa > 25 µg/m ³
ołów	dopuszczalny	rok	Sa <= 0,5 µg/m ³	Sa > 0,5 µg/m ³

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa A	Klasa C
arsen	docelowy	rok	Sa ≤ 6 ng/m ³	Sa > 6 ng/m ³
kadm	docelowy	rok	Sa ≤ 5 ng/m ³	Sa > 5 ng/m ³
nikiel	docelowy	rok	Sa ≤ 20 ng/m ³	Sa > 20 ng/m ³
benzo(a)piren	docelowy	rok	Sa ≤ 1 ng/m ³	Sa > 1 ng/m ³
ozon	docelowy	8-godz.	nie więcej niż 25 dni ze stężeniem S8max_d > 120 µg/m ³ (średnio dla ostatnich 3 lat)	więcej niż 25 dni ze stężeniem S8max_d > 120 µg/m ³ (średnio dla ostatnich 3 lat)

Objaśnienia do tabeli:

Sa – stężenie średnie roczne, S1 – stężenie 1-godzinne,

S24 – stężenie średnie dobowe,

S8max – maksimum ze stężeń średnich ośmiogodzinnych kroczących (obliczanych ze stężeń 1-godzinnych) w ciągu roku kalendarzowego,

S8max_d – maksimum dobowe ze stężeń średnich ośmiogodzinnych kroczących obliczanych ze stężeń średnich jednogodzinnych; każdą wartość średnią ośmiogodzinną przypisuje się dobie, w której kończy się ośmiogodzinny okres uśredniania,

ołów, arsen, kadm, nikiel, benzo(a)piren – oznaczane w pyłe zawieszonym PM10,

* kryteria klasyfikacji stref dla PM2,5:

faza I – obowiązująca w Polsce do dnia 31 grudnia 2019 r. (dodatkowa klasyfikacja),

faza II – obowiązująca w Polsce od dnia 1 stycznia 2020 r.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Tabela 4 Kryteria dodatkowej klasyfikacji stref dla ozonu (O₃) ze względu na ochronę zdrowia ludzi (w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego - do osiągnięcia w 2020 roku)

Zanieczyszczenie	Normowany poziom	Czas uśredniania	Klasa D1	Klasa D2
Ozon	cel długoterminowy	8-godz.	S8max ≤ 120 µg/m ³ w ocenianym roku	S8max > 120 µg/m ³ w ocenianym roku

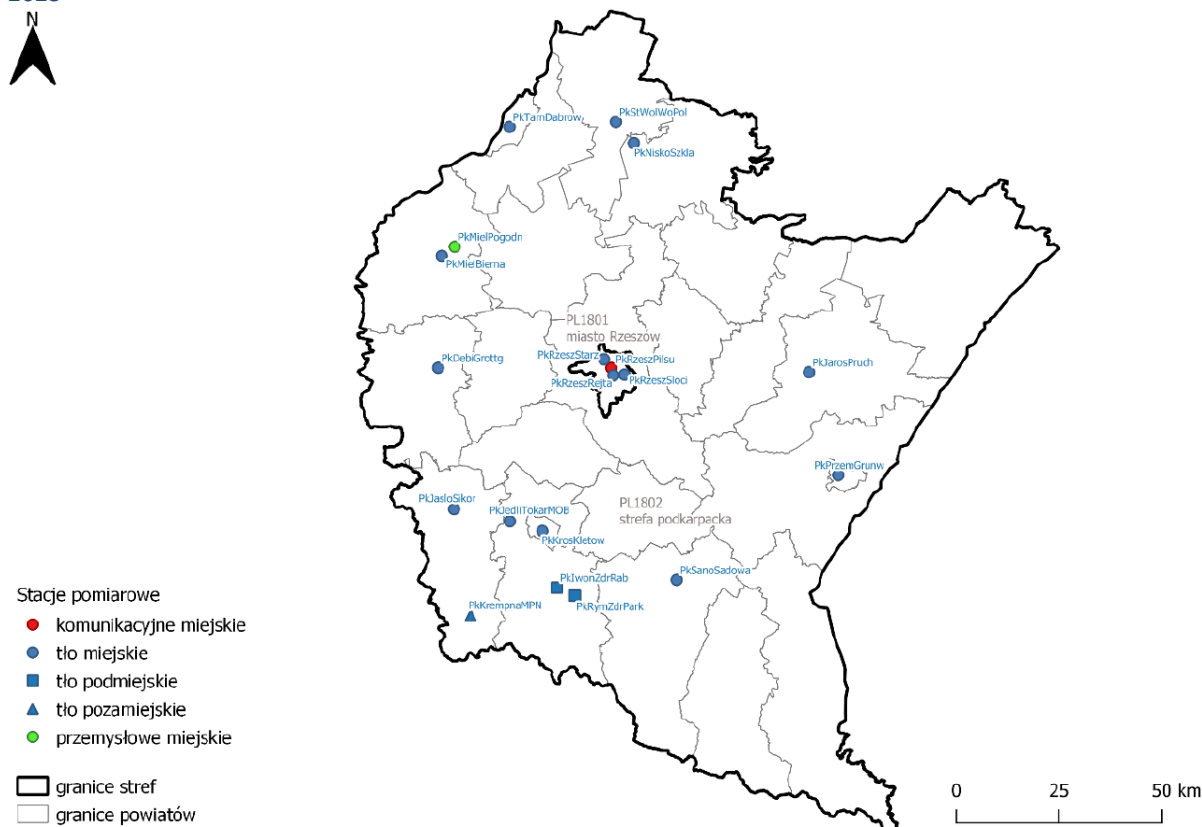
Objaśnienia do tabeli:

S8max – maksimum ze stężeń średnich ośmiogodzinnych kroczących (obliczanych ze stężeń 1-godzinnych) w ciągu roku kalendarzowego.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackiego raport wojewódzki za rok 2023

Program pomiarów jakości powietrza realizowany jest zgodnie „Wieloletnim Strategicznym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska oraz Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na dany rok.

Rysunek 2 Lokalizacja punktów pomiarowych w województwie podkarpackim wykorzystanych w ocenie za rok 2023

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Na terenie DROF w 2023 r. zlokalizowana była stacja pomiarowa w Dębicy przy ul. Grottgera 3, kod stacji: PkDebiGrottg.

Zestawienie wynikowych klas dla strefy podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 5 Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
strefa podkarpacka	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1 ²

¹Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D1

²Dla pyłu zawieszonego PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefy uzyskały klasę A

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

W poniższej tabeli zestawiono informacje dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi.

Tabela 6 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi

Nazwa strefy	Typ normy	Czas uśredniania (parametr)	Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	Udział w powierzchni strefy [%]	Liczba mieszkańców obszaru przekroczenia	Udział w liczbie mieszkańców strefy [%]
Benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10 – ochrona zdrowia						
strefa podkarpacka	poziom docelowy	śr. roczna	39,8	0,2	52 007	2,8
Ozon – ochrona zdrowia						
strefa podkarpacka	poziom celu długo-terminowego	śr. 8-godz.	13 279,4	75	1 383 569	73,5

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Objęte oceną pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi zanieczyszczenia gazowe w roku 2023, tj. dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, benzen osiągały na terenie województwa stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to na zakwalifikowanie strefy podkarpackiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A.

W województwie podkarpackim dotrzymany został w 2023 roku średnioroczny poziom dopuszczalny oraz dobowy poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM10. Strefa podkarpacka zaliczona została do klasy A.

Wyniki badań powietrza atmosferycznego przeprowadzonych w 2023 roku w regionie wykazały dotrzymanie dopuszczalnego stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM2,5 fazy II pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi na terenie strefy podkarpackiej.

W dodatkowej klasyfikacji w zakresie poziomu dopuszczalnego określonego dla tzw. fazy I, równego 25 µg/m³, z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2019 roku strefa podkarpacka otrzymała klasę A.

Dla metali w pyłe zawieszonym PM10 (arsen, kadm, nikiel, ołów) poziomy dopuszczalne/docelowe zostały dotrzymane na obszarze całego województwa. Strefa podkarpacka zaliczona została do klasy A.

Na terenie strefy podkarpackiej wyniki pomiarów wykazały przekroczenie wartości docelowej B(a)P w 2 punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenach miejskich, w tym jeden punkt pomiarowy znajdował się w Dębicy przy ul. Grottgiera – 2,2 ng/m³ (220 % poziomu docelowego). Strefa podkarpacka zaliczona została do klasy C.

Dla ozonu dotrzymany został poziom docelowy w zakresie stężenia 8-godzinnego w obu strefach zaliczonych do klasy A. Nie został natomiast dotrzymany poziom celu długoterminowego ozonu pod kątem kryterium ochrony zdrowia ludzi w obu strefach, którym przypisano klasę D2.

Na terenie strefy podkarpackiej wyznaczono 31 obszarów przekroczenia w zakresie celu długoterminowego ozonu. Obszary przekroczenia w strefie podkarpackiej objęły swoim zasięgiem 13 279,4 km² (75% strefy) zamieszkałych przez 1 383 569 mieszkańców.

Zestawienie wynikowych klas dla strefy podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7 Klasy strefy podkarpackiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w roku 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w strefie podkarpackiej

Symbol klasy wynikowej		
SO ₂	NO _x	O ₃ ¹
A	A	A

¹Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

W poniższej tabeli zestawiono informacje dotyczących obszarów przekroczeń dla ozonu w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony roślin.

Tabela 8 Zestawienie sytuacji przekroczeń w strefie podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin w roku 2023 - zanieczyszczenie O₃ poziom celu długoterminowego

Rok	2023
Czas uśredniania (parametr)	AOT40
Kod sytuacji przekroczenia	SYT_2023_PK_W1_PL1802_O3_OR_PCDT_AOT40-R_1
Opis obszaru przekroczenia	159 gmin na terenie wszystkich powiatów
Powierzchnia obszaru przekroczenia [km ²]	17 456,6
Udział w powierzchni strefy [%]	98,5
Powierzchnia obszarów ekosystemów objętych przekroczeniem [km ²]*	16 341,5
Główna przyczyna przekroczenia	Warunki meteorologiczne sprzyjające formowaniu się ozonu
Pozostałe przyczyny przekroczenia	Napływ zanieczyszczeń spoza granic strefy

* Jako obszary ekosystemów uwzględniono tereny naturalne (obejmujące lasy i ekosystemy naturalne, obszary podmokłe oraz obszary wodne) oraz tereny rolne. Nie włączono terenów antropogenicznych (np. zabudowa miejska, tereny przemysłowe, komunikacyjne, budowy itp.). Wartość oszacowana na podstawie zasobów bazy Corine Land Cover 2018.

źródło: GIOŚ, Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim raport wojewódzki za rok 2023

Podlegające ocenie za rok 2023 zanieczyszczenia gazowe, tj. dwutlenek siarki, tlenki azotu i ozon osiągnęły na terenie strefy podkarpackiej stężenia nieprzekraczające obowiązujących dla tych substancji wartości kryterialnych. Pozwoliło to, na zakwalifikowanie strefy podkarpackiej pod względem zanieczyszczenia powietrza tymi substancjami do klasy A.

W odniesieniu do poziomu celu długoterminowego ozonu pod kątem kryterium ochrony roślin w 2023 roku strefa podkarpacka zaliczona została do klasy D2. Wyznaczony obszar przekroczenia w strefie podkarpackiej objął 17 456,6 km² (98,5% powierzchni strefy).

9.2.2. Wody

Pod względem hydrograficznym teren Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego leży na obszarze Dorzecza Wisły w regionie wodnym Górnej Wisły. Największą rzeką w regionie jest Wisłoka, będąca prawym dopływem górnej Wisły.

Ww. obszar jest zgodny z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300).

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300) wprowadzono nowy podział JCWP jako wynik weryfikacji i aktualizacji granic zlewni JCWP oraz weryfikacji i aktualizacji typologii wód wraz z określeniem warunków referencyjnych dla nowych typów wód.

Teren DROF leży na obszarze 14 jednolitych części wód powierzchniowych.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMS) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Zgodnie z ustawą Prawo wodne, wyróżnia się jednolite części wód powierzchniowych naturalne, dla których określa się stan ekologiczny i jednolite części wód powierzchniowych silnie zmienione i sztuczne, dla których określa się potencjał ekologiczny. Ocena stanu jcwp jest prowadzona na podstawie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego oraz na podstawie wyników klasyfikacji stanu chemicznego. W celu wykonania klasyfikacji stanu ekologicznego lub potencjału ekologicznego dokonuje się interpretacji wyników badań elementów biologicznych, fizykochemicznych, w tym specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz elementów hydromorfologicznych, w odniesieniu do wartości granicznych klas jakości, określonych w odpowiednich przepisach dla poszczególnych wskaźników jakości wód. Zgodnie

z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Klasyfikacja stanu chemicznego polega na określeniu stężeń substancji priorytetowych i innych substancji zanieczyszczających oznaczanych w wodzie i biocie (rybach i mięczakach) i porównaniu tych stężeń ze środowiskowymi normami jakości ustalonymi w odpowiednich przepisach.

W poniższej tabeli zestawiono informacje na temat JCWP oraz ich stanu wraz z ich wskaźnikami determinującymi. Klasyfikację stanu wód dokonano na podstawie rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475).

Poniższa tabela przedstawia wykaz JCWP leżących w obrębie DROF z wyszczególnieniem gmin.

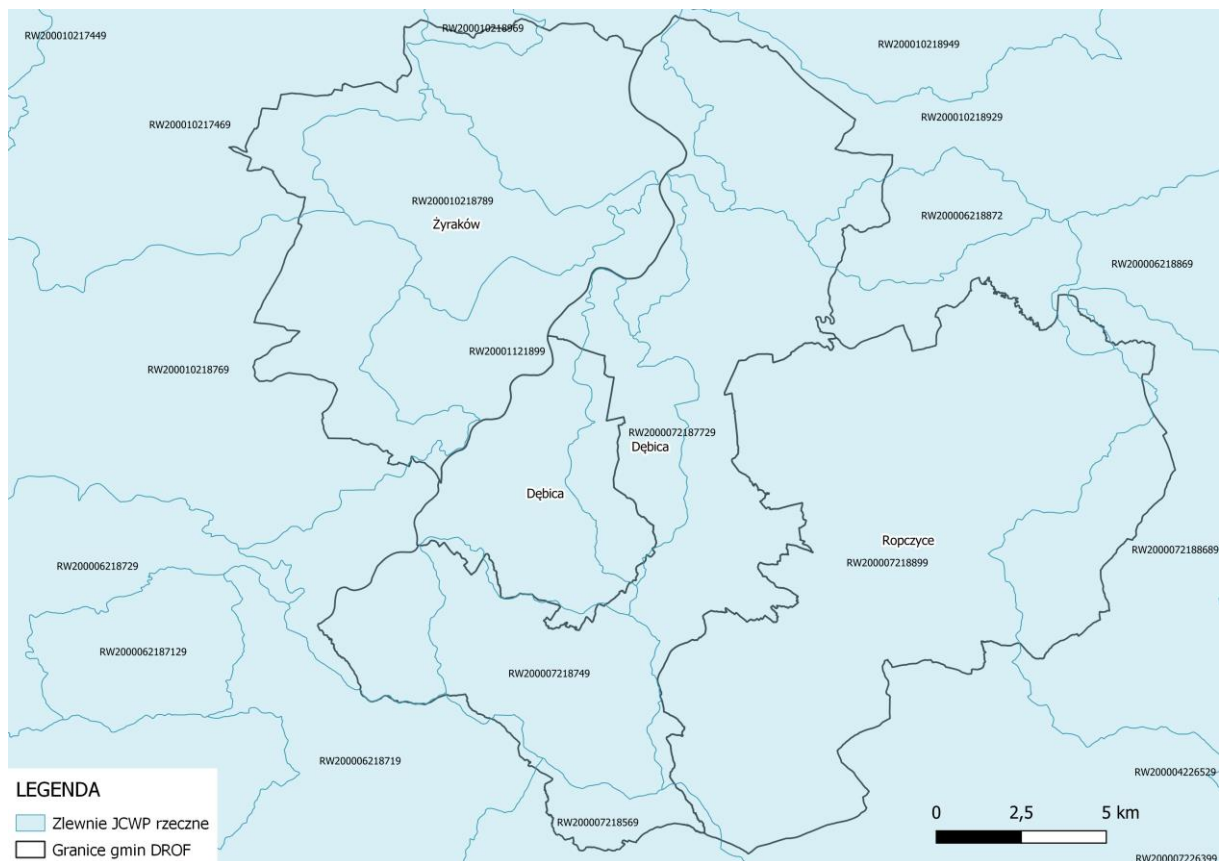
Tabela 9 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży DROF

Lp.	KOD JCWP	Nazwa JCWP	Gminy na terenie DROF
1.	RW200010218769	Grabinka	Żyraków
2.	RW200010218789	Skodzierska	Żyraków
3.	RW200007218749	Ostra	m. Dębica, gmina Dębica
4.	RW2000072187729	Rzeka	m. Dębica, gmina Dębica
5.	RW200006218719	Wiśłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	gmina Dębica
6.	RW200010218929	Tuszymka	gmina Dębica
7.	RW20001121899	Wiśłoka od Chotowskiego Potoku do ujścia	m. Dębica, gmina Dębica, Żyraków
8.	RW200010218969	Potok Kielkowski	Żyraków
9.	RW200010217469	Zgórska Rzeka	Żyraków
10.	RW200006218872	Dopływ z Wiktorca	Dębica gmina
11.	RW200007218569	Kamienica	Dębica gmina, Ropczyce
12.	RW200007218899	Brzeźnica	m. Dębica, Dębica gmina, Ropczyce
13.	RW2000072188689	Budzisz	Ropczyce
14.	RW200006218869	Bystrzyca	Ropczyce

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 14.01.2025 r.]

Poniższa tabela przedstawia stan JCWP, w obrębie których znajduje się DROF.

Rysunek 3 Granice administracyjne DROF

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PGW WP

Tabela 10 Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Lp.	Nazwa JCWP	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)		
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
1.	Grabinka	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
2.	Skodzierska	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	dobry	brak danych
3.	Ostra	zły stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
4.	Rzeka	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
5.	Wisłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
6.	Tuszymka	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
7.	Wisłoka od Chotowskiego Potoku do ujścia	umiarkowany potencjał ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
8.	Potok Kiełkowski	nie można dokonać oceny stanu/potencjału (brak badań biologicznych w JCWP)	dobry	brak danych
9.	Zgórska Rzeka	umiarkowany potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód
10.	Dopływ z Wiktorca	słaby stan ekologiczny	poniżej dobrego	brak danych

Lp.	Nazwa JCWP	Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)		
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)
11.	Kamienica	umiarkowany stan ekologiczny	poniżej dobrego	zły stan wód
12.	Brzeźnica	słaby stan ekologiczny	dobry	zły stan wód
13.	Budzisz	słaby stan ekologiczny	dobry	zły stan wód
14.	Bystrzyca	słaby potencjał ekologiczny	brak danych	zły stan wód

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 14.01.2025 r.]

Poniższa tabela przedstawia cele środowiskowe i ryzyka nieosiągnięcia tych celów.

Tabela 11 Cele środowiskowe Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży DROF

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
1.	Grabinka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
2.	Skodzierska	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
3.	Ostra	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
4.	Rzeka	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO, MIR, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), kadm(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

⁷ - obszary wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych rozumianą jako wzbogacanie wód biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
		dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D							
5.	Wisłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	TAK
6.	Tuszymka	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
7.	Wisłoka od Chotowskiego o Potoku do ujścia	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Wisłoka w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), związki tributyllocyny(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	zagrożona	TAK	TAK	NIE	TAK	TAK

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
		Wisłoka w obrębie JCWP (dla troci wędrowniej)							
8.	Potok Kiełkowski	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	niezagrożona	NIE	NIE	NIE	TAK	NIE
9.	Zgórska Rzeka	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
10.	Dopływ z Wiktorca	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, fosforany, OWO, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
11.	Kamienica	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
12.	Brzeźnica	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D;	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)	Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi	Jcw przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Obszary wyznaczone jako tereny wrażliwe na mocy dyrektywy 91/271/EWG ⁷	Obszary przeznaczone do ochrony gatunków zwierząt wodnych o znaczeniu gospodarczym
		Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny						
		zapewnienie drożności cieków według wymagań gatunków chronionych							
13.	Budzisz	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosfor ogólny, BZT5, przewodność elektrolytyczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE
14.	Bystrzyca	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolytyczna właściwa w 20°C, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	dobry stan chemiczny	zagrożona	TAK	NIE	NIE	TAK	NIE

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 14.01.2025 r.]

Tabela 12 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie DROF?
1.	Grabinka	Jastrzębsko-Żdźarski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie śródleśnych cieków, mokradła, torfowisk. Utrzymanie w lasach odpowiedniego poziomu wód gruntowych dla zachowania siedlisk wilgotnych i bagiennych. Utrzymanie na terenach rolniczych poziomu wód gruntowych odpowiedniego dla zachowania bioróżnorodności. Zachowanie śródpolnych torfowisk, obszarów wodno-błotnych, oczek wodnych wraz z pasem roślinności stanowiącej ich obudowę biologiczną oraz obszarów źródliskowych cieków. Zachowanie zbiorników wód powierzchniowych wraz z ich naturalną obudową biologiczną. Utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych, w tym starorzeczy i oczek wodnych, w postaci pasów szuwarów, zakrzewień i zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej,	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie DROF?
			celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia spływu substancji biogenych. Ograniczenie prac regulacyjnych cieków wodnych tylko do zakresu niezbędnego dla ochrony przeciwpowodziowej i ich prowadzenie tylko w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek i potoków górskich. Zwiększanie retencji wodnej, odtwarzania funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych. Zaczochowanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków [wymaga odtworzenia ciągłości ekolog. cieków].	
		Obszar Chronionego Krajobrazu Jastrzębsko-Żdżarski (woj. podkarpackie)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. -	TAK
		obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
2.	Skodzierska		brak	
3.	Ostra	Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		Obszar Chronionego Krajobrazu Jastrzębsko-Żdżarski (woj. podkarpackie)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. -	TAK
		obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
		obszar Natura 2000 Las nad Braciejową	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Carabus variolosus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
4.	Rzeka	Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		obszar Natura 2000 Las nad Braciejową	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Carabus variolosus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
5.		Park Krajobrazowy Pasma Brzanki	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łągi jesionowe i wierzbowo-topolowe, olszyna górską, torfowiska niskie i	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie DROF?
	Wisłoka od Ropy do Pot. Chotowskiego		wysokie, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie obszarów źródłowych oraz malowniczych odcinków rzek i potoków o przełomowym charakterze, w szczególności Białej i Rostówki. Zachowanie korytarzy ekologicznych.	
		Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łągi olszowo-jesionowe, torfowiska zasadowe, młaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie ekosystemów leśn. i nieleśn. ze szczególnym uwzgl. bogactwa szaty roślinnej. Zachowanie i ochrona gat. dziko żyjących zwierząt. Zachowanie ekosystemów wodnych i ochrona wód powierzchniowych. Zapobieg. dewastacji i degradacji krajobraz., zachowania wartości estetycznych i kulturowych oraz związanych z nimi elementów przyrodniczych ukształtowanych przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka [wymaga: zachowania naturaln. charakteru rzek i potoków]. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów.	NIE
		Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Ciężkowickiego (woj. podkarpackie)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	NIE
		Obszar Chronionego Krajobrazu Jastrzębsko-Żdźarski (woj. podkarpackie)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. -	TAK
		obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: Aspius aspius, Barbus peloponnesius, Cobitis taenia, Cottus gobio, Lampetra planeri, Misgurnus fossilis [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
		obszar Natura 2000 Goleśz	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony: - siedl. przyr.: 91E0 [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk Natura 2000].	NIE
		obszar Natura 2000 Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Salmo salar, Lycaena dispar, Phengaris nausithous, Phengaris teleius [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		obszar Natura 2000 Liwocz	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: Bombina variegata [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie DROF?
6.	Tuszymka	rezerwat przyrody Zabłocie	Zachowanie stanowisk lęgowych rzadkich gatunków ornitofauny, naturalnych zbiorowisk roślinnych dawnej Puszczy Sandomierskiej, z licznymi tu występującymi gatunkami roślin chronionych i rzadkich [wymaga zachowania naturalnych, miejscami bagiennych warunków wodnych oraz zachowania kompleksów stawów stanowiących eksklawy w rezerwatu].	NIE
		Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: Alcedo atthis r, Anser anser r, Aythya nyroca r, Botaurus stellaris r, Ciconia ciconia r, Ciconia nigra r, Circus aeruginosus r, Crex crex r, Grus grus c, Grus grus r, Haliaeetus albicilla r, Ixobrychus minutus r, Larus melanocephalus r, Pandion haliaetus r, Porzana parva r, Porzana porzana r, Sterna hirundo r, Tetrao tetrix tetrix p [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie szuwarów wzdłuż brzegów zbiorników. Zachowanie otwartych wysp i naturalnego reżimu rzek wraz z zadrzewieniami nadrzecznymi i skarpami. Utrzymanie stałego poziomu wody w stawach w okresie lęgowym. Zapobieganie: opróżnianiu stawów w okresie lęgowym; intensyfikacji hodowli ryb; niewłaściwemu prowadzeniu prac związanych z przebudową stawów, w tym prac w okresie lęgowym; osuszaniu terenu (melioracje, zasypywanie); obniżaniu się poziomu wód gruntowych i zanikaniu naturalnych zalewów; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo.	NIE
		obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: Aspius aspius, Barbus peloponnesius, Cobitis taenia, Cottus gobio, Lampetra planeri, Misgurnus fossilis [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
		użytek ekologiczny Bez Nazwy	Zachowanie przedmiotów ochrony: jeziorko, mały ciek, mułowiska, namuliska i podmokliska	NIE
		użytek ekologiczny Bez Nazwy	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; jeziorko	NIE
7.	Wisłoka od Chotowskiego Potoku do ujścia	Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Przeclawski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		obszar chronionego krajobrazu Pogórze Strzyżowskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie DROF?
		Jastrzębsko-Żdźarski (woj. podkarpackie) obszar chronionego krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
		obszar Natura 2000 Tarnobrzaska Dolina Wisły	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3150, 3270, 6440, 91E0; gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Castor fiber</i> , <i>Lutra lutra</i> , <i>Lycaena dispar</i> , <i>Phengaris nausithous</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
		obszar Natura 2000 Las nad Braciejową	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Carabus variolosus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
		użytek ekologiczny Bez Nazwy	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno;	NIE
		użytek ekologiczny Bez Nazwy	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; jeziorko	NIE
		użytek ekologiczny Bez Nazwy	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno; jeziorko	NIE
8.	Potok Kiełkowski	Przeclawski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
		użytek ekologiczny Bez Nazwy	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno;	NIE
		użytek ekologiczny Bez Nazwy	Zachowanie przedmiotów ochrony: bagno;	NIE
9.	Zgórska Rzeka	Przeclawski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		Jastrzębsko-Żdźarski obszar chronionego krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie śródleśnych cieków, mokradł, torfowisk. Utrzymanie w lasach odpowiedniego poziomu wód gruntowych dla zachowania siedlisk wilgotnych i bagiennych. Utrzymanie na terenach rolniczych poziomu wód gruntowych odpowiedniego dla zachowania bioróżnorodności. Zachowanie śródpolnych torfowisk, obszarów wodno-błotnych, oczek wodnych wraz z pasem roślinności stanowiącej ich obudowę biologiczną oraz obszarów źródłiskowych cieków. Zachowanie zbiorników wód powierzchniowych wraz z ich naturalną obudową	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie DROF?
			biologiczną. Utrzymanie i tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych oraz wokół zbiorników wodnych, w tym starorzeczy i oczek wodnych, w postaci pasów szuwarów, zakrzewień i zadrzewień, jako naturalnej obudowy biologicznej, celem zwiększenia bioróżnorodności oraz ograniczenia spływu substancji biogennych. Ograniczenie prac regulacyjnych cieków wodnych tylko do zakresu niezbędnego dla ochrony przeciwpowodziowej i ich prowadzenie tylko w oparciu o zasady dobrej praktyki utrzymania rzek i potoków górskich. Zwiększanie retencji wodnej, odtwarzania funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych. Zaczochowanie i odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne, celem zachowania dróg migracji gatunków [wymaga odtworzenia ciągłości ekolog. cieków].	
		Jastrzębsko-Żdżarski (woj. podkarpackie) obszar chronionego krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
10.	Dopływ z Wiktorca	Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
11.	Kamienica	Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łągi olszowo-jesionowe, torfowiska zasadowe, młaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych Zachowanie ekosystemów leśn. i nieleśn. ze szczególnym uwzgl. bogactwa szaty roślinnej. Zachowanie i ochrona gat. dziko żyjących zwierząt. Zachowanie ekosystemów wodnych i ochrona wód powierzchniowych. Zapobieg. dewastacji i degradacji krajobraz., zachowania wartości estetycznych i kulturowych oraz związanych z nimi elementów przyrodniczych ukształtowanych przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka [wymaga: zachowania naturaln. charakteru rzek i potoków]. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów.	NIE
		obszar chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		obszar chronionego krajobrazu Pogórza Ciężkowickiego (woj. podkarpackie)	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	NIE
		obszar Natura 2000 Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 3130, 3150, 3220, 3230, 3240, 3270, 6410, 6430, 91E0, 91F0; gatunki: Barbus peloponnesius, Cottus gobio, Lampetra planeri, Salmo salar, Lycaena dispar, Phengaris nausithous, Phengaris teleius [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie DROF?
12.	Brzeźnica	Czarnorzecko-Strzyżowski Park Krajobrazowy	Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu. W szczególności: rzeki, potoki, łągi olszowo-jesionowe, torfowiska zasadowe, młaki, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie ekosystemów leśn. i nieleśn. ze szczególnym uwzgl. bogactwa szaty roślinnej. Zachowanie i ochrona gat. dziko żyjących zwierząt. Zachowanie ekosystemów wodnych i ochrona wód powierzchniowych. Zapobieg. dewastacji i degradacji krajobraz., zachowania wartości estetycznych i kulturowych oraz związanych z nimi elementów przyrodniczych ukształtowanych przez siły przyrody lub w wyniku działalności człowieka [wymaga: zachowania naturaln. charakteru rzek i potoków]. Poprawa stanu czystości wód powierzchniowych oraz ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, utrzymanie procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów.	NIE
		Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		obszar chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych.	TAK
		obszar Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopływami	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Aspius aspius</i> , <i>Barbus peloponnesius</i> , <i>Cobitis taenia</i> , <i>Cottus gobio</i> , <i>Lampetra planeri</i> , <i>Misgurnus fossilis</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000].	TAK
		obszar Natura 2000 Las nad Braciejową	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> , <i>Triturus montandoni</i> , <i>Carabus variolosus</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	TAK
		Obszar Natura 2000 Klonówka	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - siedl. przyr.: 91E0; gatunki: <i>Bombina variegata</i> [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000].	NIE
13.	Budzisz	Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
14.	Bystrzyca	Strzyżowsko-Sędziszowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		Mielecko-Kolbuszowsko-Głogowski Obszar Chronionego Krajobrazu	Zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk przyrodniczych.	NIE
		obszar Natura 2000 Puszcza Sandomierska	Utrzymanie lub przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony - gatunki: <i>Alcedo atthis r</i> , <i>Anser anser r</i> , <i>Aythya nyroca r</i> , <i>Botaurus stellaris r</i> , <i>Ciconia ciconia r</i> , <i>Ciconia nigra r</i> , <i>Circus aeruginosus r</i> , <i>Crex crex r</i> , <i>Grus grus c</i> , <i>Grus grus r</i> , <i>Haliaeetus albicilla r</i> , <i>Ixobrychus minutus r</i> , <i>Larus melanocephalus r</i> , <i>Pandion haliaetus r</i> , <i>Porzana parva r</i> , <i>Porzana</i>	NIE

Lp.	Nazwa JCWP	Obszar chroniony	Cel środowiskowy dla obszaru	Czy dany obszar chroniony leży na terenie DROF?
			<p>porzana r, Sterna hirundo r, Tetrao tetrix tetrix p [dokładne dane zawiera tabela wymagań wodnych właściwego stanu ochrony gatunków Natura 2000]. Na lata 2014–2024: Zachowanie szuwarów wzdłuż brzegów zbiorników. Zachowanie otwartych wysp i naturalnego reżimu rzek wraz z zadrzewniami nadrzecznymi i skarpami. Utrzymanie stałego poziomu wody w stawach w okresie lęgowym. Zapobieganie: opróżnianiu stawów w okresie lęgowym; intensyfikacji hodowli ryb; niewłaściwemu prowadzeniu prac związanych z przebudową stawów, w tym prac w okresie lęgowym; osuszaniu terenu (meliorcje, zasypywanie); obniżaniu się poziomu wód gruntowych i zanikaniu naturalnych zalewów; płoszeniu ptaków przez sporty wodne, rekreację, wędkarstwo.</p>	

źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe [data dostępu: 14.01.2025 r.]

Stan ogólny jednolitych części wód powierzchniowych, dla których go określono na terenie DROF oceniono jako stan zły.

Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023 r. poz. 300) zastosowano nowy podział na 174 JCWPd w skali kraju.

Teren DROF leży na obszarze 3 jednolitych części wód podziemnych.

Rysunek 4. Jednolite Części Wód Podziemnych na terenie DROF.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez PGW WP

Zgodnie art. 4.1 Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) oraz ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2022 r., poz. 2625 z późn. zm.), celem środowiskowym dla JCWPd jest zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do niej zanieczyszczeń; zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa stanu oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem wód, tak aby osiągnąć i utrzymać ich dobry stan.

Badania w zakresie stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonawcą badań, na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy.

Badania i ocenę stanu wód podziemnych wykonuje się dla tzw. Jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), dla których określany jest stan ilościowy (informacje o dostępnych zasobach, poborze, poziomie zwierciadła) i stan chemiczny. Badania na potrzeby oceny stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu diagnostycznego i monitoringu operacyjnego. Monitoring diagnostyczny odbywa się raz na trzy lata i obejmuje obszar całego kraju, natomiast w latach pomiędzy monitoringiem diagnostycznym realizowany jest monitoring operacyjny, w ramach którego badane są jednolite części, zagrożone nieosiągnięciem dobrego stanu.

Systematycznie prowadzony jest monitoring wód podziemnych. Oceny wykonywane są co 4 lata.

Poniższa tabela przedstawia wykaz JCWPd leżących w obrębie DROF z wyszczególnieniem gmin oraz oceną stanu i celami środowiskowymi.

Tabela 13. Charakterystyka JCWPd na terenie DROF

Kod JCWPd		133	134	151
Obszar dorzecza		Wisły	Wisły	Wisły
Region wodny		Górnej-Zachodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły, Górnej-Zachodniej Wisły	Górnej-Wschodniej Wisły
Gminy w DROF		Żyraków	Dębica gm. miejska i wiejska, Ropczyce, Żyraków	Dębica gm. wiejska, Ropczyce
Rodzaj użytkowania JCWPd	Pobór rejestrowany z ujęć wód podziemnych – stan na rok 2018 [tys. m ³ /rok]	2 664,63	7 334,35	2 090,29
	Pobór odwodnieniowy – stan na rok 2018	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
	Razem [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018	2 664,63	7 334,35	2 090,29
Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m ³ /rok] – stan na rok 2018		36 866,83	59 292,06	90 368,16
Zidentyfikowane presje znaczące. Wynik analizy znaczących oddziaływań – JCWPd		brak zidentyfikowanej presji powodującej zagrożenie dla stanu JCWPd (brak czynnika sprawczego)	presja obszarowa rozproszona związana z rolnictwem, gospodarką komunalną lub przemysłem	brak zidentyfikowanej presji powodującej zagrożenie dla stanu JCWPd (brak czynnika sprawczego)
Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWPd		nie	chemiczna	Nie
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		niezagrożona	niezagrożona	niezagrożona
Cele środowiskowe	Stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny
	Stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy	dobry stan ilościowy
Stan wód	chemiczny	dobry	dobry	dobry
	ilościowy	dobry	dobry	dobry
Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi		tak	tak	tak
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie - typ obszarów	Parki narodowe	0	0	1
	Rezerваты przyrody	0	4	3
	Parki krajobrazowe	1	1	4
	Natura 2000 - OSO	0	1	1
	Natura 2000 - SOO	0	3	10
	Obszary chronionego krajobrazu	7	6	7
	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	0	0	0
	Stanowiska dokumentacyjne	0	0	0
	Użytki ekologiczne	0	22	8
	Pomniki przyrody	0	0	0
Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych		nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, www.karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne, <https://mjiwp.gios.gov.pl/raporty-art/2022.html> [data dostępu: 14.01.2025 r.]

Na terenie DROF aktualna jakość wód podziemnych zarówno pod kątem chemicznym jak i ilościowym ocenia się stanem dobrym.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

Główne zbiorniki wód podziemnych to struktury geologiczne zasobne w wodę, które stanowią lub mogą stanowić w przyszłości strategiczne zasoby wód podziemnych do zaopatrzenia ludności i podstawowych gałęzi gospodarki, wymagających wody wysokiej jakości.

DROF leży na obszarze GZWP tj. Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów (425). Główny Zbiornik Wód Podziemnych Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów (nr 425) znajduje się na części gminy wiejskiej Dębica.

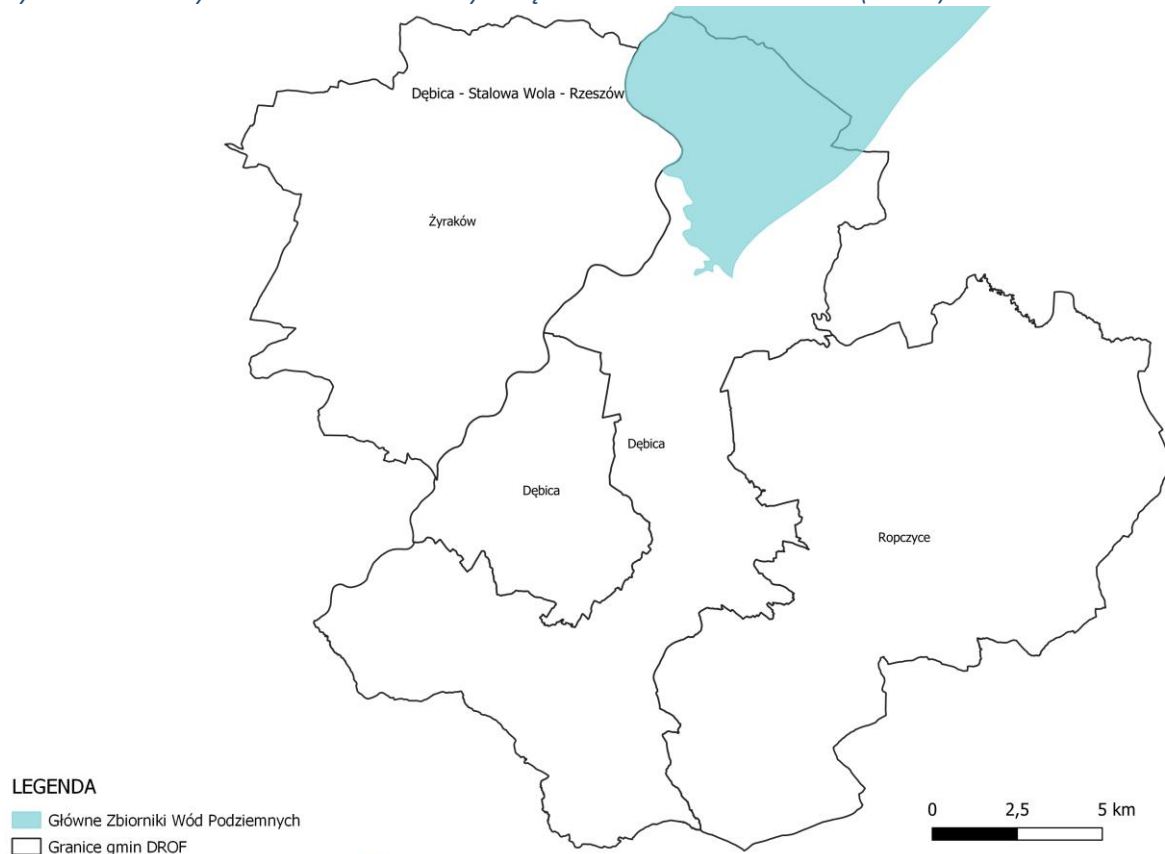
Tabela 14 Charakterystyka GZWP w obrębie DROF

Nazwa GZWP	Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów
Województwo	podkarpackie
Powiat	dębicki, mielecki, kolbuszowski, tarnobrzeski, stalowowski, nizański, leżajski, przeworski, łańcucki, rzeszowski, ropczycko-sędziszowski
RZGW	Kraków
Numer JCWPd (wg podziału na 172 części)	118, 119, 120, 134, 135, 136, 153
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	provincia Wisły: SZP – region górnej Wisły – subregion zapadliska przedkarpackiego, SKZ – region górnej Wisły – subregion Karpat zewnętrznych
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	pasmo zbiorników przedkarpackich
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	Wisły do Sanu, Sanu, prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza
Prowincja i makroregion fizycznogeograficzne wg Kondrackiego (2002)	Karpaty i Podkarpacie (51-52): Kotlina Sandomierska (512.4-5), Pogórze Środkowobeskidzkie (513.6)
Typ zbiornika	porowy
Stratygrafia	czwartorzęd
Klasa jakości wody*	I–III
Wodoprzewodność [m ² /d]	100-200
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d × km ²]	262,56
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	508 000,0
Podatność zbiornika na antropopresję	bardzo podatny
Ochrona	Wyznaczono obszary wysokiej i najwyższej ochrony (OWO o powierzchni 1317 km ² , ONO o powierzchni 2000 km ²).

* Wg rozporządzenia MŚ z dnia 23 lipca 2008 r.

źródło: Informator PSH Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017 r.

Rysunek 5. Główny Zbiornik Wód Podziemnych Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów (nr 425) na tle DROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

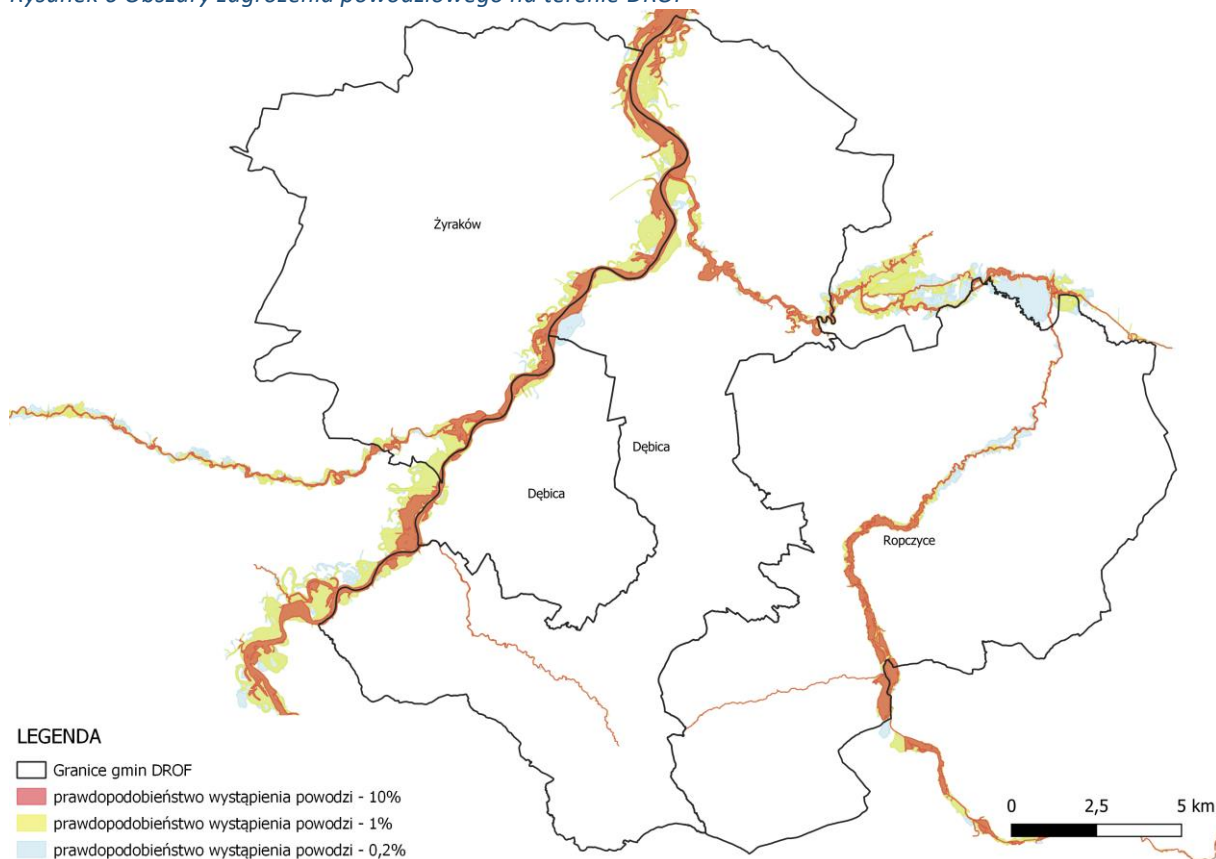
Zagrożenie powodziowe

W I cyklu planistycznym (2010-2015) mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego zostały opracowane w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK), finansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013. W II cyklu planistycznym (2016-2021) dokonano przeglądu MZP i MRP opracowanych w I cyklu oraz w razie potrzeby ich aktualizacji, jak również sporządzone zostały nowe mapy dla obszarów i typów powodzi wskazanych w wyniku przeglądu i aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego zakończonej w 2018 r. Zostały opracowane dla następujących scenariuszy powodziowych:

- 1) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2%;
- 2) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%;
- 3) Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%;
- 4) Obszary narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego – scenariusz całkowitego zniszczenia wału przeciwpowodziowego.

Poniżej przedstawiono mapy zgodnie z II cyklem planistycznym.

Rysunek 6 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie DROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

Zgodnie z powyższym rysunkiem, na terenie DROF wstępuje zagrożenie powodziowe związane z przepływającymi ciekami.

Obszary zagrożone suszą

Susza jest zjawiskiem ciągłym o zasięgu regionalnym i oznacza dostępność wody poniżej średniej w określonych warunkach naturalnych. Suszą nazywa się nie tylko zjawiska ekstremalne, ale wszystkie, które występują w warunkach mniejszej dostępności wody dla danego regionu.

Wyróżnia się następujące typy suszy:

- susza atmosferyczna spowodowana deficytem opadów,
- susza rolnicza przejawiająca się niedostateczną wilgotnością gleby do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- susza hydrologiczna spowodowana długotrwałym obniżeniem ilości wody w rzekach i jeziorach,
- susza hydrogeologiczna definiowana jako długotrwałe obniżenie zasobów wód podziemnych.

Susza, obok zjawiska powodzi, jest jednym z najbardziej dotkliwych i bezpośrednich zjawisk naturalnych oddziałujących na środowisko, gospodarkę i lokalne społeczności. Jednakże w przeciwieństwie do powodzi nie ma praktycznie możliwości prowadzenia działań doraźnych, które przyczynią się do zminimalizowania skutków suszy. W walce z suszą potrzebne są działania długofalowe, strategiczne które poprzez swą ilość przyczynią się do minimalizowania jej skutków. Takim działaniem jest art. opracowanie planu przeciwdziałania skutkom suszy, który jest głównym, strategicznym dokumentem w Polsce, zgodnie z którym prowadzi się walkę z suszą.

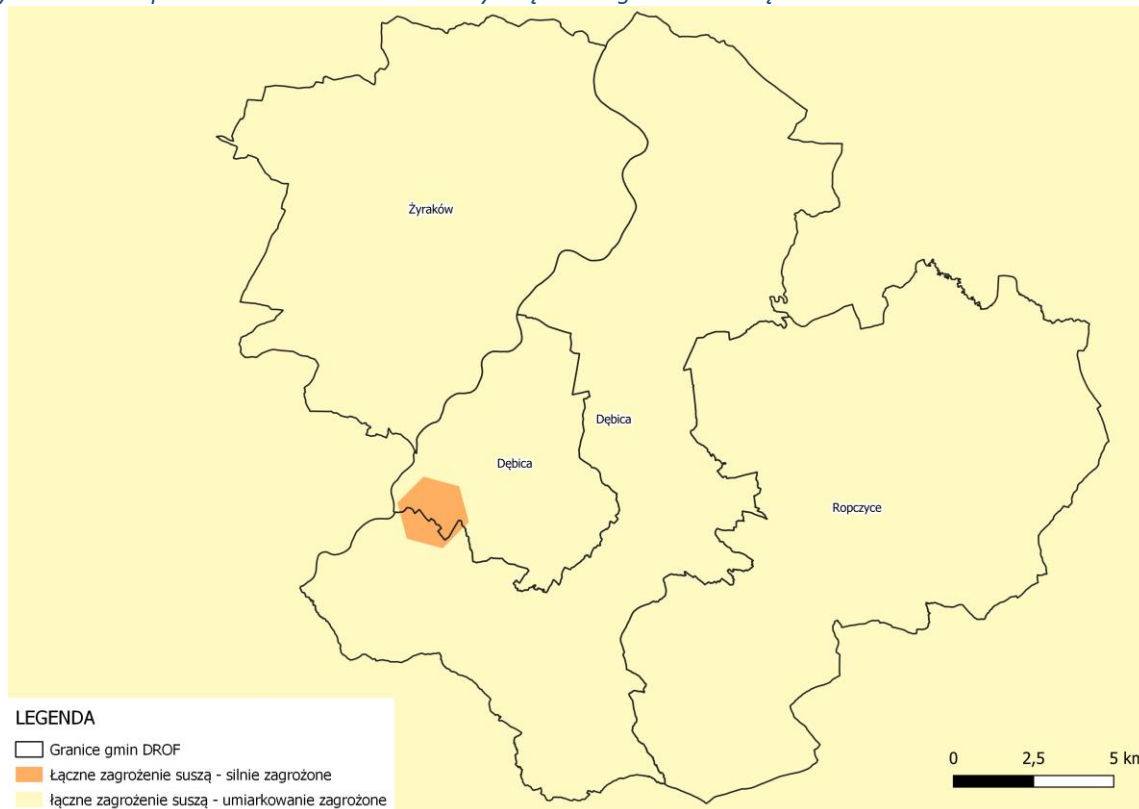
Przeciwdziałanie suszy prowadzi się zgodnie z Planem przeciwdziałania skutkom suszy. Plan ten, zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2021 poz. 624 z późn. zm.) zawiera:

- a) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych,
- b) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych,
- c) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji,
- d) katalog działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy uwzględnia podział kraju na obszary dorzeczy.

Poniższa mapa prezentuje ocenę zagrożenia suszą przez wszystkie analizowane typy suszy na terenie DROF.

Rysunek 7 Plan przeciwdziałania skutkom suszy – łączne zagrożenie suszą

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGW WP

9.2.3. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2022 poz. 2556 z późn. zm.), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów.

Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
  - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6:00 – 18:00, pory wieczoru od godz. 18:00 – 22:00 oraz pory nocy od godz. 22:00 – 6:00;
  - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22:00-6:00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
  - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6:00 – 22:00,
  - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22:00 – 6:00.

Tabela 15 Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L _{AeqD}	L _{AeqN}	L _{AeqD}	L _{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

Natężenie ruchu pojazdów poruszających się drogami na przestrzeni lat ulega zwiększeniu, przez co negatywne oddziaływanie akustyczne nasila się. Hałas, oddziałując bezpośrednio na tereny sąsiadujące zabudowy, stanowi główne źródło zagrożenia. Hałas drogowy stanowi dominujące źródło na terenie omawianych gmin, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania.

Hałasem, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, są dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16 000 Hz. Występujący w środowisku naturalnym hałas spowodowany ludzką działalnością można podzielić na:

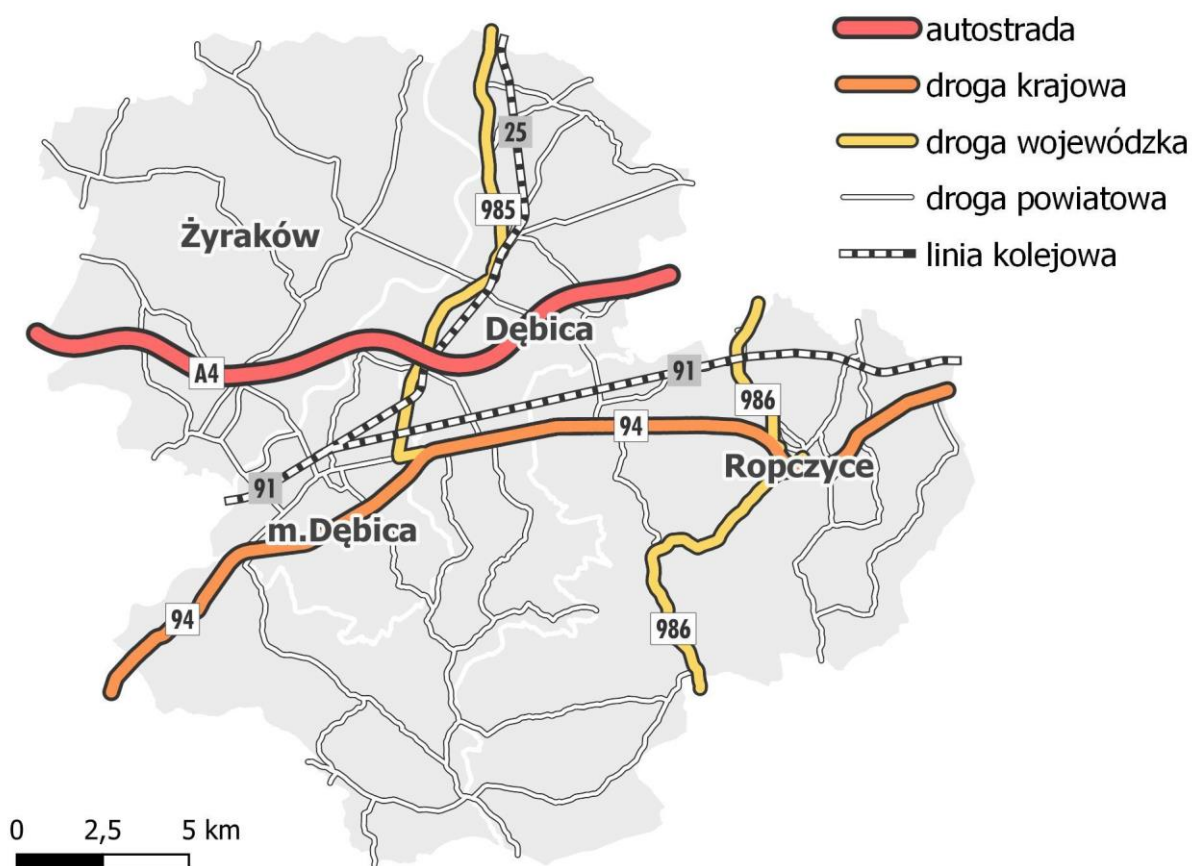
- hałas komunikacyjny;
- hałas przemysłowy (instalacyjny).

Przez terytorium DROF przebiega autostrada A4 umożliwiająca swobodną komunikację na kierunku wschód-zachód, drogi wojewódzkie: DW986 relacji Tuszyma – Wiśniowa, DW985 relacji Tarnobrzeg – Mielec – Dębica i droga krajowa nr 94 stanowiąca alternatywę dla autostrady A4 oraz pełniącą funkcję obwodnicy w Dębicy i Ropczycach. Główną oś połączeń kolejowych stanowi magistralna linia kolejowa (E30) o znaczeniu międzynarodowym, której częścią jest linia kolejowa nr 91 relacji Kraków Główny – Medyka. W bliskiej odległości od obszaru DROF znajduje się lotnisko w Rzeszowie-Jasionka a odległość

wynosi 44 km. Szacunkowo DROF położony jest w odległości 113 km od przejścia granicznego w Medyce, 43 km od Rzeszowa, 31 km od Tarnowa⁸.

Drogi, które są obciążone największym ruchem to drogi wojewódzkie: DW986 relacji Tuszyma – Wiśniowa, przebiegająca przez Ropczyce oraz DW985 relacji Tarnobrzeg – Mielec – Dębica, umożliwiająca komunikację między województwem podkarpackim a świętokrzyskim, przechodząc w drogę krajową nr 9 i E371 w Siedleszczanach. Obecność drogi krajowej nr 94 stanowi alternatywę dla autostrady A4 oraz pełni funkcję obwodnicy w Dębicy i Ropczycach. Wiele dróg powiatowych i gminnych zostało zmodernizowanych dzięki dofinansowaniu ze środków europejskich czy krajowych, jednak w dalszym ciągu pozostają odcinki, które wymagają inwestycji drogowych.

Rysunek 8 Infrastruktura i układ komunikacji DROF.

Źródło: opracowanie własne

⁸ mapy.geoportal.gov.pl

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Obejmuje dźwięki emitowane przez maszyny i urządzenia, procesy technologiczne, a także instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Do tego rodzaju hałasu zalicza się także dźwięki emitowane przez urządzenia obiektów handlowych art.: wentylatory i urządzenia klimatyzacyjne. Hałas ten ma charakter lokalny i występuje głównie na terenach sąsiadujących z zakładami przemysłowymi. Poziom hałasu jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od wykorzystywanych maszyn i urządzeń, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych oraz prowadzonych procesów technologicznych. W przypadku przekroczenia dopuszczalnego poziomu hałasu przez zakłady przemysłowe, wydawane są dla zakładu decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu (odrębnie dla pory dziennej i nocnej). Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej. Na terenie DROF funkcjonują liczne zakłady przemysłowe mogące generować uciążliwości akustyczne. Według danych zgromadzonych w bazie EHAŁAS-P, badania hałasu przemysłowego w 2023 r. przeprowadzono w zakładach w Ropczycach i zakładach w Dębicy:

- 2 punkty pomiarowe w: Firma Oponiarska S.A. w Dębicy punkt pomiarowy 2 i 3;
- 3 punkty pomiarowe: J. Zaczyk Food Group Spółka Komandytowo-Akcyjna - Zakład Przetwórstwa Mięsnego "Zaczyk";
- 2 punkty pomiarowe: Jeronimo Martins Polska S.A.- Sklep Biedronka ul. Poddebę 15;
- 2 punkty pomiarowe: Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Dębicy;
- 2 punkty pomiarowe: TIKKURILA POLSKA S.A.;
- 5 punktów pomiarowych: Zakład Produkcyjny Cukrownia Ropczyce;
- 2 punkty pomiarowe: Zakłady Magnezytowe "ROPCZYCE" S.A.

W powyższych punktach pomiarowych nie przekroczono dopuszczalnego poziomu hałasu.

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Rzeszowie realizuje zadania dotyczące pomiarów i oceny hałasu drogowego i kolejowego emitowanego do środowiska na terenie województwa śląskiego, w ramach programu PMŚ.

Hałas kolejowy

W 2023 r. nie wykonywano pomiarów hałasu szynowego (kolejowego) w ramach PMŚ na terenie DROF.

Hałas drogowy

W 2023 r. nie wykonywano pomiarów hałasu drogowego w ramach PMŚ na terenie DROF.

Jednakże w bazie EHAŁAS-P zarejestrowano ponadto wyniki pomiarów hałasu drogowego wykonane w ramach analiz porealizacyjnych. Na terenie DROF wykonano badania hałasu przy odcinkach: Autostrada A4- Węzeł Dębica Zachód: punkt PPH07 Żyraków, punkt PPH06 Góra Motyczna, punkt PPH08 Wola Wielka. Dopuszczalne poziomy hałasu w porze dnia i nocy nie zostały przekroczone.

9.2.4. Zasoby przyrodnicze

Realizując zadania zawarte w niniejszej Strategii należy uwzględnić ochronę gatunkową roślin i zwierząt, wynikającą z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) mającą na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu okazów gatunków oraz ich siedlisk i ostoi. Wymagane jest również przestrzeganie zapisów ww. ustawy, dotyczących zakazów oraz odstępstw od zakazów w odniesieniu do ww. gatunków oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, zwłaszcza:

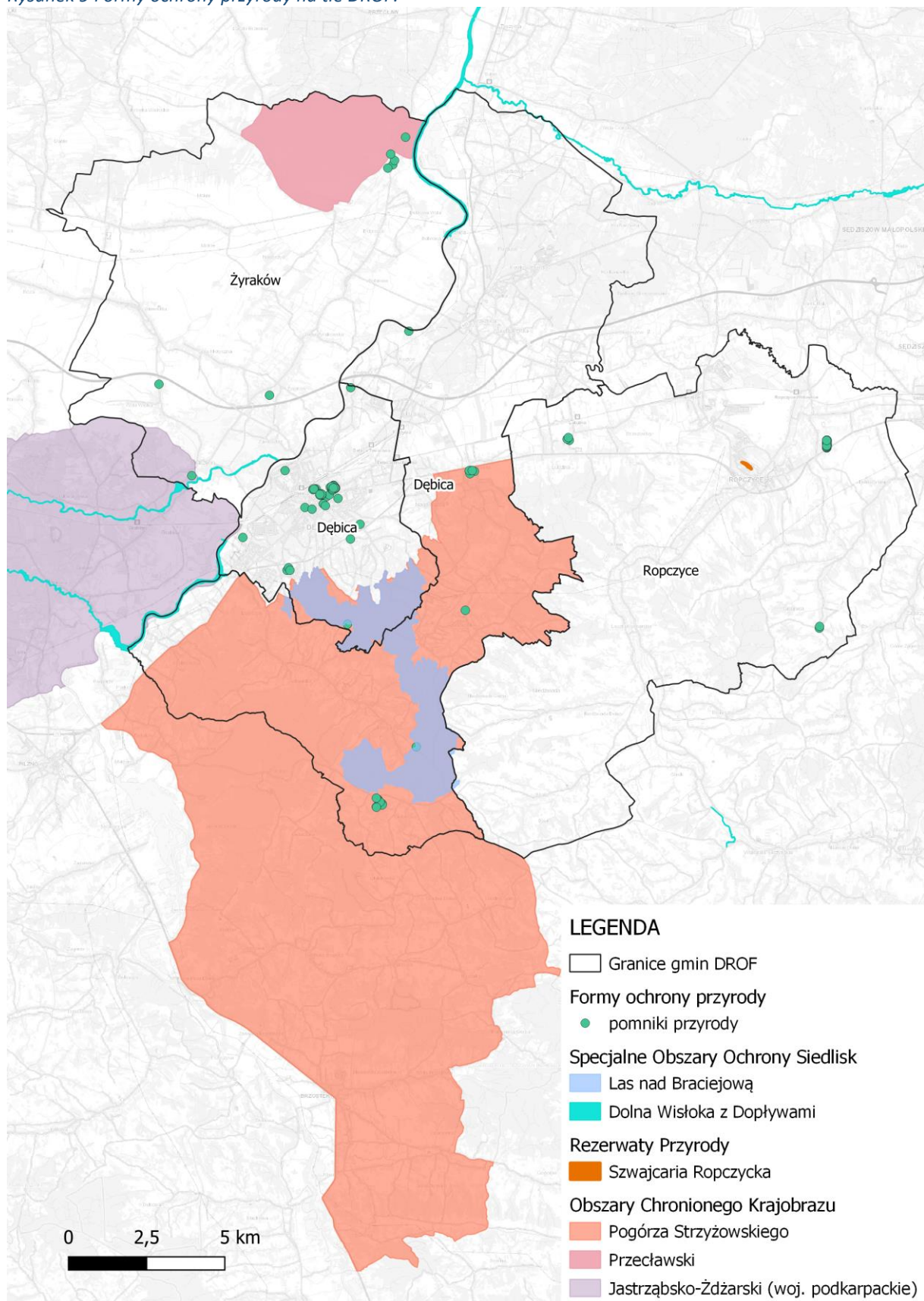
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

Formy ochrony przyrody

Na terenie DROF występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk - „Dolna Wisłoka z Dopływami” oraz „Las nad Braciejową”,
- Obszary chronionego krajobrazu – Obszar chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego, Jastrzębsko-Żdźarski obszar chronionego krajobrazu, Przecławski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Rezerwat „Szwajcaria Ropczycka”,
- Kilkadziesiąt pomników przyrody – głównie drzew;

Rysunek 9 Formy ochrony przyrody na tle DROF.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Obszary Natura 2000

Obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO),
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO),
- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty.

Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami ochrony przyrody (z wyjątkiem ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów).

Poniżej zestawiono Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie DROF.

Nazwa: Dolna Wisłoka z Dopływami

- Kod obszaru: PLH180053
- Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa
- Data wyznaczenia przez KE: 2011-02-08
- Data wyznaczenia w Polsce: 2022-11-24
- Status: specjalny obszar ochrony siedlisk
- Powierzchnia [ha]: 453,7600

Obszar obejmuje rzekę Wisłokę na odcinku od ujścia lewostronnego dopływu, potoku Chotowskiego w m. Chotowa do ujścia lewostronnego dopływu, ciek w miejscowości Grabiny - Dębica oraz od ujścia rzeki Wielopolka w m. Pustków do rurociągu przechodzącego nad korytem rzeki w m. Podleszany wraz z dopływami.

Przedmiotem ochrony obszaru jest siedlisko przyrodnicze 91E0: łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), a także 8 gatunków zwierząt: 1096, 1149, Boleń (*Aspius aspius*), 1163, Brzanka (*Barbus carpathicus*), Minóg ukraiński (*Eudontomyzon mariae*), Piskorz (*Misgurnus fossilis*), Różanka (*Rhodeus amarus*), Kiełb białołętwy (*Romanogobio albipinnatus*), Koza złotawa (*Sabanejewia aurata*), Skójką gruboskorupowa (*Unio crassus*), wymienionych w I i II załączniku Dyrektywy siedliskowej.

Nazwa: Las nad Braciejową

- Kod obszaru: PLH180023
- Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa
- Data wyznaczenia przez KE: 2011-02-08
- Data wyznaczenia w Polsce: 2022-09-27
- Status: specjalny obszar ochrony siedlisk
- Powierzchnia [ha]: 1440,1700

Las nad Braciejową to pozostałość zwartych lasów porastających niegdyś pogórze karpackie. Obszar obejmuje piętro pogórze, co determinuje charakter szaty roślinnej zdominowanej przez buczyny i grądy. Wyróżnia go niezwykle urozmaicona rzeźba terenu – rozległe wierzchowiny pocięte są gęstą siecią jarów i wąwozów, co przekłada się na bogatą mozaikę siedlisk i czyni obszar trudno dostępnym.

Przedmiotem ochrony obszaru jest 5 typów siedlisk przyrodniczych:

9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) oraz 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), a także 5 gatunków zwierząt: Biegacz urozmaicony (*Carabus variolosus*), Zgniotek cynobrowy (*Cucujus cinnaberinus*), Krasopani hera (*Euplagia quadripunctaria*), Kumak górski (*Bombina variegata*) oraz Traszka karpacka (*Triturus montandoni*), ujętych w załączniku I i II Dyrektywy siedliskowej.

Plan Zadań Ochronnych (PZO)

Plan zadań ochronnych jest podstawowym dokumentem przy zarządzaniu zasobami przyrodniczymi dla ochrony których, zostały utworzone obszary sieci Natura 2000. Tworzy on podstawę do prowadzenia działań ochronnych siedlisk oraz gatunków zwierząt, wskazując podmioty odpowiedzialne za wykonanie jego założeń. Dokument ten jest sporządzany na okres dziesięciu lat, obejmuje on art.

- opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;

-
- cele działań ochronnych;
  - określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących: ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk; monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów; uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
  - wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
  - wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Poniżej zestawiono Zarządzenia wydane w celu ustanowienia Planów Zadań Ochronnych dla Obszarów Natura 2000 znajdujących się na terenie DROF:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Las nad Braciejową PLH180023;
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolna Wisłoka z Dopytywami PLH180053.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcją korytarzy ekologicznych (art. 23 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody). Poniżej zestawiono Obszary Chronionego Krajobrazu znajdujące się na terenie DROF.

Tabela 16 Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie DROF

Nazwa	Gminy na terenie DROF	Data wyznaczenia	Powierzchnia [ha]	Akt prawny o wyznaczeniu	Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej
Pogórze Strzyżowskiego	Ropczyce, Dębica (gmina miejska), Dębica (gmina wiejska)	1996-01-01	20 004,00	Rozporządzenie Nr 23 Wojewody Tarnowskiego z dnia 28 sierpnia 1996 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu województwa tarnowskiego	Obejmuje mezoregion Pogórze Strzyżowskiego charakteryzujący się dużym urozmaiceniem terenu. Znaczna część obszaru stanowią lasy (36%). Są to zbiorowiska siedlisk żyznych - głównie buczyny i grądy. W północnej części obszaru występują płaty muraw kserotermicznych. Występują tu 32 gatunki roślin chronionych.
Jastrzębsko-Żdzarski (woj. podkarpackie)	Dębica (gmina miejska), Dębica (gmina wiejska), Żyraków	1996-01-01	19 329,00	Rozporządzenie Nr 23/96 Wojewody Tarnowskiego z dnia 28 sierpnia 1996 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu	Obszar obejmuje fragment Wysoczyzny Radgoszczańskiej. Znaczna część obszaru pokrywają kompleksy leśne budowane w północnej części przez zespół grądu oraz sosnowo-dębowego boru mieszanego, a w części południowej przez bory świeże. Do najcenniejszych zbiorowisk roślinnych należą torfowiska przejściowe i bory bagienne, chronione m.in. w rezerwacie "Torfy". Osobliwością florystyczną jest stanowisko pióropusznika strusiego w Podlesiu Machowskim, chronione w rezerwacie "Słotwina". Wysokie wartości przyrodnicze prezentują dwa stawy śródleśne w miejscowościach Lipiny i Machowa.
Przecławski	Żyraków	1996-01-01	4 734,00	Rozporządzenie Nr 23 Wojewody Tarnowskiego z dnia 28 sierpnia 1996 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu województwa tarnowskiego	Obszar obejmuje Wysoczyznę Radogoszczańską. Część obszaru porośnięta jest lasami (dwa większe kompleksy leśne) w których największy udział ma zbiorowisko boru mieszanego na siedliskach wilgotnych. Z roślin chronionych występuje tu konwalia majowa, wawrzynek wilczełyko, bluszcz pospolity.

źródło: crfop.gdos.gov.pl [data dostępu: 14.01.2025 r.]

Rezerваты przyrody

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Na terenie DROF w gminie Ropczyce zlokalizowany jest jeden rezerwat przyrody Szwajcaria Ropczycka:

- Nazwa: Szwajcaria Ropczycka
- Data uznania: 2000-01-27
- Powierzchnia [ha]: 2,5900
- Rodzaj rezerwatu: przyrody nieożywionej
- Typ rezerwatu: geologiczny i glebowy
- Podtyp rezerwatu: form tektonicznych i erozyjnych
- Typ ekosystemu: leśny i borowy
- Podtyp ekosystemu: lasów nizinnych
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Nr 116/99 Wojewody Podkarpackiego z dnia 30 grudnia 1999 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody
- Opis celów ochrony: Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zbiorowisk roślin i zwierząt posiadających charakter naturalny w środowisku miejskim oraz ochrona procesów geologicznych zachodzących w podłożu lessowym i powstałego na tej drodze osobliwego krajobrazu.
- Czy obowiązują zadania ochronne? Tak: zarządzenie nr 20/23 z dnia 2 sierpnia 2023 r.

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie (art. 40 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody).

Na terenie DRF znajduje się 40 pomników przyrody: 18 w Gminie miejskiej Dębica, 10 w gminie wiejskiej Dębica, 8 w gminie Żyraków oraz 4 w gminie Ropczyce. Głównie są to drzewa z gatunku Dąb szypułkowy - *Quercus robur*, Lipa drobnolistna - *Tilia cordata*, a także Żywotnik zachodni - *Thuja occidentalis*.

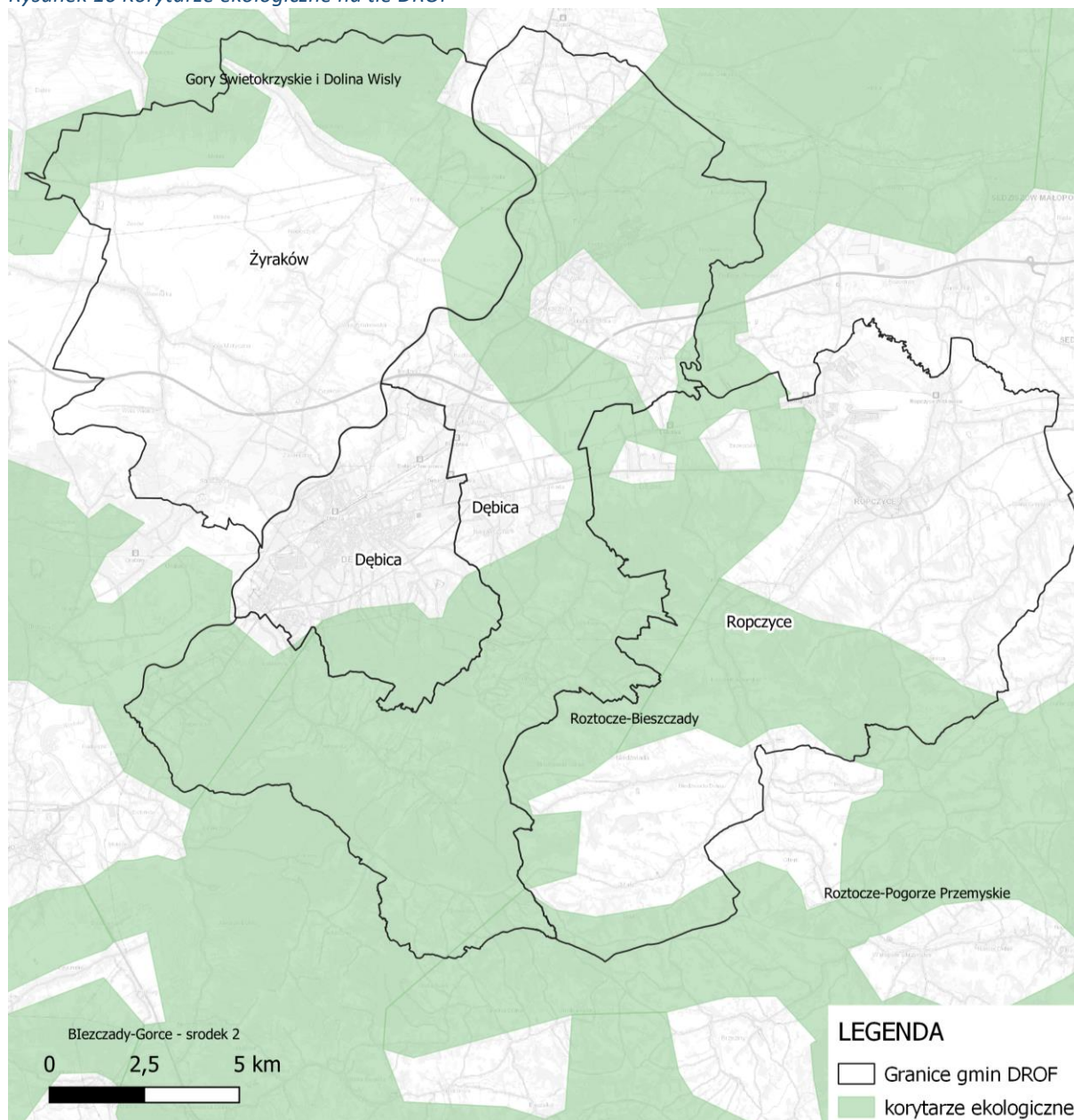
Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,
- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Na poniższych mapach przedstawiono korytarze ekologiczne na terenie DROF.

Rysunek 10 Korytarze ekologiczne na tle DROF

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych

Grunty leśne

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż średnia lesistość na terenie DROF wynosi 19,73%. Jest to wartość niższa niż średnia krajowa (29,6%).

Tabela 17 Lesistość na terenie gmin DROF

Gmina	Powierzchnia gruntów leśnych [ha]	Lesistość w %
m. Dębica	721,69	20,8
Dębica gm. wiejska	4 185,37	29,7
Ropczyce	2 675,67	19,1
Żyraków	1 039,17	9,3

źródło: GUS, stan na dzień 31.12.2023 r. [data dostępu: 12.12.2024 r.]

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje Starosta. Gospodarkę leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa prowadzi się w oparciu o Uproszczone Plany Urządzenia Lasów lub decyzje administracyjne określające zadania z zakresu gospodarki leśnej wydane na podstawie Inwentaryzacji Stanu Lasu. Ww. dokumenty (UPUL i ISL) opracowywane są na okres 10 lat.

10. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych.

W *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* wyznaczono 2 cele strategiczne, w ramach, których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko. Wszystkie zaplanowane inwestycje, które w sposób bezpośredni lub pośredni będą miały wpływ na środowisko, ostatecznie przyczynią się do poprawy jego jakości.

Strategia uwzględni zapisy i cele sformułowane w dokumentach przedstawionych w tabeli poniżej.

Tabela 18 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Dokumenty europejskie	
<p>„Europa 2020” Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Komunikat Komisji Europejskiej z 03.03.2010.</p>	<p>Strategia wyznacza trzy ogólne, wzajemnie za sobą powiązane, priorytety:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój inteligentny, tj. rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, m.in. poprzez podniesienie jakości edukacji, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także wdrażanie innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych, 2. rozwój zrównoważony, tj. wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej dla przeciwdziałania zmianom klimatu, degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności oraz niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów, a także dla zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, poprawy efektywności energetycznej oraz większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, 3. rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, tj. wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną, m.in. poprzez wzrost poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, modernizowanie rynków pracy i systemów szkoleń, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia. <p>Ponadto, Strategia zawiera wytyczone przez Komisję nadrzędne, wymierne wzajemnie ze sobą powiązane cele szczegółowe UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osiągnięcie 75% wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat, między innymi poprzez wzrost zatrudnienia kobiet i osób starszych oraz lepszą integrację migrantów na rynku pracy, - przeznaczanie 3% PKB Unii na inwestycje w działalność badawczo-rozwojową, w tym poprawę warunków prywatnej działalności badawczo-rozwojowej w UE, - osiągnięcie celów „20/20/20” w zakresie klimatu i energii, w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla co najmniej o 20% w porównaniu z poziomem z 1990 r., lub nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w naszym całkowitym zużyciu energii do 20% oraz zwiększenie efektywności wykorzystania energii o 20%, - ograniczenie liczby osób przedwcześnie kończących naukę szkolną do 10%, zdobywanie wyższego wykształcenia przez co najmniej 40% osób z młodego pokolenia, tj. w wieku 30-34 lat, - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o 20 mln, tj. o 25%.
<p>„Przekształćmy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”. Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniu 25 września 2015 r.</p>	<p>Rezolucja wyznacza 17 celów zrównoważonego rozwoju i 169 powiązanych z nimi zadań, których założeniem jest przestrzeganie praw człowieka w odniesieniu do wszystkich ludzi oraz osiągnięcie równości płci i wzmocnienie pozycji wszystkich kobiet i dziewcząt. Globalne, współzależne i niepodzielne cele Agendy dotyczą:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) wyeliminowania ubóstwa, 2) wyeliminowania głodu, poprawy odżywiania i zrównoważonego rolnictwa, 3) zdrowego życia i dobrobytu, 4) wysokiej jakości edukacji, w tym uczenia się przez całe życie, 5) równości płci i wzmocnienia pozycji kobiet i dziewcząt, 6) zrównoważonej gospodarki zasobami wodnymi, zapewniającymi dostęp do wody i warunków sanitarnych, 7) zrównoważonej, nowoczesnej energii w przystępnej cenie, 8) zrównoważonego, stabilnego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego oraz godnej pracy, 9) stabilnej infrastruktury, zrównoważonego uprzemysłowienia i innowacyjności, 10) zmniejszania nierówności w krajach i między krajami,

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	<p>11) bezpiecznych i zrównoważonych miast i osiedli sprzyjających włączeniu społecznemu,</p> <p>12) zrównoważonej konsumpcji i produkcji,</p> <p>13) przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom,</p> <p>14) ochrony i zrównoważonego wykorzystywania oceanów, mórz i zasobów morskich,</p> <p>15) ochrony i zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, w tym lasów, zwalczania pustynnienia, powstrzymywania i odwracania procesu degradacji gleby oraz powstrzymania utraty różnorodności biologicznej,</p> <p>16) dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz odpowiedzialnych instytucji sprzyjających włączeniu społecznemu,</p> <p>17) globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Realizacja wyznaczonych celów ma zapewnić równowagę pomiędzy trzema aspektami zrównoważonego rozwoju: gospodarczym, społecznym i środowiskowym.</p>
<p>Europejski Zielony Ład „The European Green Deal” Communication from the commission to the european parliament, the european council, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. COM(2019) 640 final.</p>	<p>Europejski Zielony Ład stanowi nową strategię UE na rzecz wzrostu, którego korzyści są większe niż koszty. Jest to plan na trzy nadchodzące dekady, dotyczący zbudowania zrównoważonej gospodarki unijnej poprzez dostrzeżenie w wyzwaniach związanych z klimatem i środowiskiem naturalnym możliwości we wszystkich obszarach polityki oraz przeprowadzenie transformacji, która będzie sprawiedliwa i sprzyjająca włączeniu społecznemu. Dokument ten wyznacza unijny cel uczynienia z Europy pierwszego kontynentu neutralnego pod względem klimatu do 2050 r., przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności przemysłu i zapewnieniu sprawiedliwego przejścia dla dotkniętych regionów i pracowników. Kluczowe aspekty dokumentu dotyczą 7 obszarów:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. czysta energia – obniżenie emisyjności systemu energetycznego Unii przy założeniu dalszej dekarbonizacji i większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemie energetycznym, aktualizacji w 2023 r. krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu państw członkowskich Unii w celu osiągnięcia w 2050 r. zerowej emisji gazów cieplarnianych, 2. zrównoważony przemysł – polityka przemysłowa oparta na gospodarce o obiegu zamkniętym, dotycząca w szczególności zasobochłonnych sektorów, takich jak przemysł odzieżowy, budownictwo, elektronika i tworzywa sztuczne, z założeniem, że do 2030 r. wszystkie opakowania w Unii Europejskiej powinny nadawać się do ponownego wykorzystania lub recyklingu, w strukturze konsumpcji nastąpi odejście od produktów jednorazowego lub ograniczonego użytku na rzecz wynajmu towarów i usług oraz produktów wielokrotnego użytku, trwałych i naprawialnych, a ponadto nastąpi redukcja marnotrawstwa oraz dalszy rozwój technologii cyfrowych, 3. budowa i renowacja – zapewnienie lepszej charakterystyki energetycznej budynków publicznych i prywatnych, poprzez odpowiednią politykę cen energii zachęcającą do budowy budynków energooszczędnych, projektowanie zgodne z gospodarką o obiegu zamkniętym, zwiększoną cyfryzację, uodparnianie budynków na klimat oraz surowe egzekwowanie przepisów dotyczących charakterystyki energetycznej budynków, 4. zrównoważona mobilność – zwiększenie ograniczeń emisji pochodzących ze wszystkich rodzajów transportu (drogowego, kolejowego, lotniczego i wodnego) o 90% do 2050 r., przy założeniu wzrostu znaczenia transportu multimodalnego, zwiększenia transportu ładunków koleją lub drogą wodną, zwiększenia podaży zrównoważonych paliw alternatywnych dla transportu, ograniczenia zanieczyszczeń powodowanych przez transport w miastach, a także wprowadzenia technologii cyfrowych oraz cen za transport odzwierciedlających jego wpływ na środowisko, 5. od pola do stołu – zapewnienie bezpiecznej, bogatej w wartości odżywcze i wysokiej jakości żywności, której produkcja wywiera jak najmniejszy wpływ na środowisko, poprzez wspieranie rolników i rybaków, ograniczenie stosowania i zależności od chemicznych pestycydów, nawozów i antybiotyków, a także gospodarkę o obiegu zamkniętym od produkcji po konsumpcję, 6. ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i ekosystemów – ochrona w obszarach Natura 2000, zwiększenie bioróżnorodności przestrzeni miejskich, ograniczenie stosowania nawozów i pestycydów w rolnictwie, poprawa jakości i zwiększenie powierzchni lasów, rozwój niebieskiej gospodarki, 7. eliminowanie zanieczyszczeń, zarówno powietrza, wody, gleby oraz produktów konsumenckich – poprzez lepsze monitorowanie, raportowanie i zapobieganie, w tym ograniczenie zanieczyszczeń pochodzących z przemysłu oraz chemikaliów, z uwzględnieniem przywrócenia naturalnych funkcji ziemi i wód powierzchniowych.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna, zmieniona dyrektywami 2455/2001/WE, 2008/32/WE, 2008/105/WE, 2009/31/WE, 2013/39/UE, 2013/64/UE, 2014/101/UE.</p>	<p>Ramowa Dyrektywa Wodna ustanawia ramy działania w dziedzinie polityki wodnej oraz zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych. Dyrektywa ma na celu poprawę ochrony wód śródlądowych (powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych i podziemnych) w aspekcie ilościowym i jakościowym, wspieranie zrównoważonego ich wykorzystania, ochronę ekosystemów wodnych oraz od wód zależnych, zapewnienie zaopatrzenia w dobrej jakości wodę powierzchniową i podziemną, a także zmniejszenie skutków powodzi i susz. W dokumencie podkreśla się konieczność koordynacji działań w odniesieniu do wód powierzchniowych i podziemnych należących do tego samego systemu ekologicznego, hydrologicznego i hydrogeologicznego. Państwa członkowskie powinny podjąć działania dla wyeliminowania zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez substancje priorytetowe oraz stopniowej redukcji zanieczyszczenia przez inne substancje.</p>
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2284 z dnia 14 grudnia 2016 r. w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE.</p>	<p>Dyrektywa ma służyć osiągnięciu długoterminowego celu Unii dotyczącego jakości powietrza, zgodnego z wytycznymi Światowej Organizacji Zdrowia, oraz unijnych celów dotyczących ochrony różnorodności biologicznej i ekosystemów – poprzez zmniejszenie poziomów i depozycji zanieczyszczeń powietrza, powodujących zakwaszenie, eutrofizację i powstawanie ozonu poniżej krytycznych ładunków i poziomów określonych w konwencji LRTAP, a ponadto przyczynia się do osiągnięcia zwiększonych synergii między polityką unijną w zakresie jakości powietrza a innymi politykami, zwłaszcza polityką klimatyczno-energetyczną. W celu zbliżenia się do osiągnięcia poziomów jakości powietrza, które nie wywołują znacznych negatywnych skutków i zagrożeń dla zdrowia ludzkiego i środowiska, dokument ten ustanawia zobowiązania państw członkowskich w zakresie redukcji emisji antropogenicznych zanieczyszczeń do atmosfery: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO_x), niemetanowych lotnych związków organicznych (NMLZO), amoniaku (NH₃) i pyłu drobnego (PM_{2,5}). Dyrektywa zawiera również wymóg sporządzania, przyjmowania i wdrażania krajowych programów ograniczania zanieczyszczenia powietrza oraz monitorowania emisji zanieczyszczeń i ich skutków, jak również przekazywania na ten temat informacji.</p>
<p>Biała Księga. Adaptacja do zmian klimatu: europejskie ramy działania, 01.04.2009, KOM(2009) 147 wersja ostateczna.</p>	<p>Dokument przedstawia cel unijnych ram na rzecz adaptacji, tj. osiągnięcie w UE takiej zdolności adaptacji, by mogła ona stawić czoła skutkom zmian klimatu. Unijne ramy będą wdrażane etapowo i obejmują: tworzenie trwałych podstaw wiedzy na temat oddziaływania i skutków zmian klimatu w UE, m.in. poprzez ustanowienie systemu wymiany informacji; włączenie adaptacji do kluczowych dziedzin politycznych UE, tj. polityki zdrowotnej i społecznej, sektora rolnictwa i leśnictwa, różnorodności biologicznej, ekosystemów i wody, obszarów przybrzeżnych i morskich oraz systemów produkcyjnych i infrastruktury fizycznej; stosowanie kombinacji instrumentów politycznych (instrumenty rynkowe, wytyczne, partnerstwa publiczno-prywatne) celem zapewnienia skutecznej realizacji procesu adaptacji; oraz nasilenie międzynarodowej współpracy w zakresie adaptacji.</p>
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/851 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie</p>	<p>Dyrektywa ustanawia środki służące ochronie środowiska i zdrowia ludzkiego, poprzez zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości odpadów oraz negatywnego wpływu ich wytwarzania i gospodarowania nimi oraz przez zmniejszenie całkowitego wpływu użytkowania zasobów i poprawę efektywności takiego użytkowania, co ma zasadnicze znaczenie dla przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym oraz dla zapewnienia konkurencyjności Unii w perspektywie długoterminowej. Dokument ustala hierarchię postępowania z odpadami (zapobieganie, przygotowanie do ponownego użycia, recykling, inne metody odzysku, unieszkodliwianie), która powinna przekładać się na kolejność priorytetów w przepisach prawa i polityce, dotyczących zapobiegania powstawaniu odpadów oraz gospodarowania nimi. Gospodarowanie odpadami ma być prowadzone bez narażania zdrowia ludzkiego oraz bez szkody dla środowiska, a w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) bez zagrożenia dla wody, powietrza, gleby, roślin lub zwierząt; b) bez powodowania uciążliwości przez hałas lub zapachy oraz c) bez niekorzystnych skutków dla terenów wiejskich lub miejsc o szczególnym znaczeniu.

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy.	W celu poprawy efektywności gospodarki odpadami państwa członkowskie zobowiązane są do podejmowania działań na rzecz stworzenia wystarczającej i zintegrowanej sieci instalacji do unieszkodliwiania odpadów i instalacji do odzysku zmieszanych odpadów komunalnych, z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik.
Dokumenty krajowe	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030). Załącznik do Uchwały nr 239 Rady Ministrów z dn. 13 grudnia 2011 r.).	<p>Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący zagospodarowania przestrzennego kraju. Zawarta w dokumencie wizja przestrzennego zagospodarowania Polski w 2030 roku opiera się na pięciu oczekiwanych cechach przestrzeni: konkurencyjności i innowacyjności, spójności wewnętrznej, bogactwie i różnorodności biologicznej, bezpieczeństwie oraz ładzie przestrzennym. W dokumencie przedstawiono 6 celów i obszarów interwencji, spośród których za najważniejsze ze środowiskowego punktu widzenia należy uznać:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych, obejmujący m. in. zmniejszenie obciążenia środowiska emisjami zanieczyszczeń do wód, atmosfery i gleby, działania mające na celu osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu i potencjału wód i związanych z nimi ekosystemów, racjonalizację gospodarowania zasobami wód, kształtowanie naturalnej retencji, dbałość o jakość przestrzeni otaczającej i krajobraz (w tym wzmocnienie spójności przestrzeni przyrodniczej i stopnia ochrony krajobrazu rolniczego, ochronę przestrzeni wyjątkowych; ochronę najlepszych gleb rolniczych i leśnych; rewitalizację obszarów zdegradowanych oraz rekultywację terenów przemysłowych; zmniejszenie obciążeń środowiska emisjami z transportu, zwiększenie wykorzystania surowców wtórnych - zwiększenie odporności struktury przestrzennej kraju na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego, obejmujący m.in. przeciwdziałanie zagrożeniu utraty bezpieczeństwa energetycznego i odpowiednie reagowanie na nie, ograniczenie emisji CO₂, poprawę efektywności przesyłu, zaopatrzenia i zużycia energii, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, minimalizację ryzyka powodziowego oraz zwiększanie dyspozycyjnych zasobów wodnych, - przywracanie i utrwalanie ładu przestrzennego, obejmujący m.in skuteczną ochronę jakości i tożsamości krajobrazu naturalnego i zurbanizowanego oraz oszczędne i racjonalne użytkowanie terenu.
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.). Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 14 lutego 2017 r.	To kluczowy dokument na szczeblu krajowym w obszarze średnio- i długofalowej polityki rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Celem głównym Strategii jest stworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym. Dla jego realizacji sformułowano cele szczegółowe, główne obszary koncentracji działań i kierunki interwencji, spośród których do najistotniejszych celów środowiskowych należy zaliczyć: poprawę stanu zdrowia obywateli oraz efektywności opieki zdrowotnej, zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (obejmujące wzrost efektywności i atrakcyjności transportu publicznego, ograniczenie negatywnego wpływu transportu na stan powietrza, rozwój elektromobilności, a także promocję ruchu rowerowego), poprawę bezpieczeństwa energetycznego kraju (w tym nowe, nisko- i zeroemisyjne moce wytwórcze, także OZE, technologie magazynowania energii), poprawę efektywności energetycznej (w budownictwie, przedsiębiorstwach, ciepłownictwie, transporcie, ograniczenie strat w przesyłce energii), reindustrializację (zmniejszenie energochłonności, zasobo- i materiałochłonności procesów przemysłowych, poprawa efektywności energetycznej, obniżenie emisyjności) i restrukturyzację sektora górnictwa węglowego oraz zarządzanie zasobami środowiska przyrodniczego zapewniające ich dobry stan (woda, powietrze, gleby, różnorodność biologiczna, krajobraz, zasoby geologiczne, odpady).
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 17.09.2019 r.	KSRR2030 to podstawowy dokument strategiczny polityki regionalnej państwa. Położono w nim nacisk na rozwój zrównoważony całego kraju, czyli zmniejszenie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Jako cel główny Strategii wskazano efektywne wykorzystanie endogenicznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju. Dla realizacji polityki regionalnej wyznaczono 3 cele szczegółowe, dotyczące: zwiększenia spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, wzmocnienia regionalnych przewag konkurencyjnych oraz podniesienia jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie. W ramach celów szczegółowych uwzględniono aspekty dotyczące rozwoju kapitału społecznego (aktywizacji, podnoszenia kompetencji i umiejętności oraz wzmocnienia poczucia tożsamości i integracji społeczności lokalnej), wsparcia kultury (w tym dziedzictwa niematerialnego oraz zwiększania dostępu do dóbr i usług kultury), wsparcia placówek edukacyjnych (w tym kształcenia ustawicznego, rozwoju srebrnej gospodarki), kompleksowej poprawy jakości powietrza (ograniczenia zjawiska niskiej emisji na obszarach zurbanizowanych, efektywnego energetycznie niskoemisyjnego ciepłownictwa systemowego, wymiany kotłów, termomodernizacji, działań edukacyjnych), racjonalnego gospodarowania przestrzenią i zapewnienia ładu przestrzennego (rewitalizacji i rekultywacji, nadania nowych funkcji zdegradowanym obszarom miejskim, dostosowania obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu i wymogów ochrony środowiska, ograniczenia suburbanizacji i przeciwdziałania dekoncentracji osadnictwa, rozwoju

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
	obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych), zrównoważonego rozwoju gospodarczego i społecznego (gospodarki o obiegu zamkniętym, innowacji w zakresie technologii, produktów i usług, dostosowania przedsiębiorstw do standardów środowiskowych), rozwijania i integrowania systemów transportu zbiorowego, rozwoju transportu nisko- i bezemisyjnego (w tym elektromobilności), wykorzystania potencjału OZE, poprawy gospodarowania odpadami i oczyszczania ścieków. W dokumencie Śląsk zaliczony został do jednego z 4 obszarów strategicznej interwencji (OSI), a więc obszarów, które uwzględnione zostaną w krajowych i regionalnych strategiach i będą traktowane preferencyjnie.
Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 16 lipca 2019 r.	Polityka Ekologiczna Państwa 2030 jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, dedykowaną środowiskowym celom i priorytetom kraju. Dokument ten stanowi doprecyzowanie i operacjonalizację zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), z której zaczerpnięty został główny cel Polityki - rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców. Dla realizacji tego celu sformułowano 3 cele szczegółowe dotyczące poprawy jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, a także łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich oraz zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych. Zawarte w Polityce kierunki interwencji odnoszą się do wszystkich komponentów środowiska, tj. powietrza, wód, powierzchni ziemi, w tym gleb, a także różnorodności biologicznej, krajobrazu i zasobów geologicznych oraz klimatu. Ponadto, w dokumencie ujęto także kwestie gospodarki leśnej, gospodarki odpadami i edukacji ekologicznej, wraz z kształtowaniem wzorców zrównoważonej konsumpcji.
Polityka Energetyczna Polski do 2040 r. Projekt z dn. 08.11.2019 r.	Polityka energetyczna Polski do 2040 r., dedykowana rozwojowi sektora paliwowo-energetycznego kraju, stanowi kontynuację Polityki energetycznej Polski do 2030 r., przyjętej w 2009 r. i jest kolejną z dziewięciu zintegrowanych strategii systemu zarządzania rozwojem kraju, wynikających z przyjętej w 2017 r. Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju. Dokument ten wyznacza cel polityki energetycznej państwa, którym jest bezpieczeństwo energetyczne, przy zapewnieniu konkurencyjności gospodarki, efektywności energetycznej i zmniejszenia oddziaływania sektora energii na środowisko, przy optymalnym wykorzystaniu własnych zasobów energetycznych. Dla jego realizacji wyznaczono 8 kierunków i celów szczegółowych, dotyczących: optymalnego wykorzystania własnych surowców energetycznych, tak aby pokryć zapotrzebowanie na zasoby energetyczne, tj. węgiel kamienny, węgiel brunatny, ropę naftową, gaz ziemny i biomasę, rozbudowy infrastruktury wytwórczej i sieciowej energii elektrycznej, w celu pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną (w tym udział 56-60% węgla w wytwarzaniu energii elektrycznej w 2030 r., energetyki jądrowa o mocy 6-9 GW w 2043 r.), dywersyfikacji dostaw i rozbudowy infrastruktury sieciowej gazu ziemnego, ropy naftowej oraz paliw ciekłych, rozwoju rynków energii dla zapewnienia ich konkurencyjności, wdrożenia energetyki jądrowej, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego oraz zapewnienia bezpieczeństwa pracy systemu (w tym uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,5 GW do 2033 r. oraz kolejnych pięciu do 2043 r.), rozwoju odnawialnych źródeł energii, w celu obniżenia emisyjności sektora energetycznego i dywersyfikacji struktury wytwarzania energii (w tym 21-23% OZE w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r.), rozwoju ciepłownictwa i kogeneracji, mających zapewnić powszechny dostęp do ciepła oraz niskoemisyjne wytwarzanie ciepła w całym kraju, a także poprawy efektywności energetycznej gospodarki, w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarki (w tym 23% oszczędności energii pierwotnej vs. prognozy na 2030 r. z 2007 r.).
Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030. Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich 18 grudnia 2019 r., przekazany do Komisji Europejskiej 30 grudnia 2019 r.	KPEiK został przygotowany z myślą o ustanowieniu stabilnych ram będących sprzyjającym otoczeniem dla zrównoważonej, ekonomicznie efektywnej i sprawiedliwej transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej. Dokument prezentuje zintegrowane podejście do wdrażania pięciu wymiarów unii energetycznej, tj. bezpieczeństwa energetycznego, obniżenia emisyjności, efektywności energetycznej, wewnętrznego rynku energii oraz badań naukowych, innowacji i konkurencyjności. W odniesieniu do tych obszarów Plan przedstawia krajowe założenia i cele zawarte w obowiązujących krajowych strategiach rozwoju zatwierdzonych na poziomie rządowym oraz projektach dokumentów strategicznych znajdujących się na zaawansowanym etapie przygotowania. W aspekcie środowiskowym szczególne znaczenie mają zapisy w zakresie: ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (CO ₂ w sektorach non-ETS o 7% do 2030 r. w stosunku do 2005 r.) i zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu (w tym zwiększenia małej retencji wodnej i lesistości), zmniejszenia udziału węgla kamiennego i brunatnego w produkcji energii elektrycznej, wzrostu wykorzystania odnawialnych źródeł energii (21-23% w finalnym zużyciu energii brutto w 2030 r., 14% w transporcie, roczny wzrost w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie), poprawy efektywności energetycznej (o 23% do 2030 r., rozwoju ekologicznych i efektywnych systemów ciepłowniczych, produkcji ciepła w kogeneracji, inteligentnych sieci, funkcjonowania mechanizmów stymulujących oszczędność końcowego wykorzystania energii oraz zachowań pro oszczędnościowych, poprawy charakterystyki energetycznej budynków), rozwoju elektromobilności i paliw alternatywnych w transporcie, promowania transportu intermodalnego i kolejowego, a także rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie na poziomie lokalnym, wdrożenia energetyki jądrowej, ograniczania zjawiska ubóstwa energetycznego oraz rozwoju innowacji energetycznych.
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów	SPA został opracowany dla uniknięcia kosztów wynikających z zaniechania działań na rzecz adaptacji oraz z myślą o ograniczeniu gospodarczych i społecznych ryzyk związanych ze zmianami klimatycznymi. Celem głównym Dokumentu jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
<p>wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dn. 29 października 2013 r.</p>	<p>klimatu. W związku z powyższym wskazano w nim cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, energetyce, budownictwie, transporcie, gospodarce przestrzennej, w zakresie zdrowia oraz różnorodności biologicznej i obszarów prawnie chronionych, na obszarach górskich, w strefie wybrzeża i na obszarach zurbanizowanych. Obejmują one m.in. właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, ochronę przestrzeni rolniczej i zasobów glebowych dużej wartości, gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody, przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wspieranie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, ochronę różnorodności biologicznej a w szczególności siedlisk wodno-błotnych, zwiększanie lesistości, zmniejszanie fragmentacji kompleksów leśnych, zwiększanie obszarów zieleni w miastach, rewitalizację przyrodniczą, w tym przywracanie zdegradowanym terenom zieleni i zbiornikom wodnym ich pierwotnych funkcji, a także ograniczanie skutków zdrowotnych stresu termicznego i nadzwyczajnych zdarzeń klimatycznych.</p>
<p>Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030). Dokument Ministerstwa Środowiska z 2015 r.</p>	<p>Krajowy Program Ochrony Powietrza jest średniookresowym dokumentem planistycznym, stanowiącym element spójnego systemu zarządzania wraz ze Strategią „Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.” przyjętą w 2014 r. Celem głównym KPOP jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Dla realizacji tego celu określono 2 cele szczegółowe dotyczące osiągnięcia w możliwie krótkim czasie poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji, określonych w Dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, oraz utrzymanie ich na tych obszarach, na których są dotrzymywane, a w przypadku pyłu PM_{2,5} także pułapu stężenia ekspozycji oraz Krajowego Celu Redukcji Narażenia, jak również osiągnięcia w perspektywie do roku 2030 stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań wynikających z regulacji prawnych projektowanych przepisami prawa unijnego. Działania naprawcze mające skutkować poprawą jakości powietrza w pierwszej kolejności powinny dotyczyć osiągnięcia poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P oraz substancji takich jak NO₂ oraz O₃. Cele i kierunki działań, wyznaczone w tym Programie o charakterze strategicznym, powinny zostać uwzględnione przede wszystkim w lokalnych programach ochrony powietrza. Ponadto, wnioski i zalecenia KPOP powinny zostać uwzględnione we wszystkich dokumentach strategicznych i wykonawczych, dotyczących tematyki środowiska lub mających na nią wpływ, na wszystkich szczeblach zarządzania.</p>
<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku. Dokument przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 24 września 2019 r.</p>	<p>Strategia Zrównoważonego Rozwoju Transportu należy do zintegrowanych strategii sektorowych, a głównym celem zawartej w strategii polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu związana jest z wdrażaniem 6 kierunków interwencji:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) budową zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2) poprawą sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3) zmianą w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4) poprawą bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5) ograniczaniem negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6) poprawą efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe. <p>W aspekcie środowiskowym istotne są zapisy Strategii dotyczące: wzmocnienia roli transportu kolejowego i transportu wodnego śródlądowego, rozwoju transportu intermodalnego i ograniczenia negatywnego wpływu transportu na środowisko (promowanie pojazdów ekologicznie czystych i energooszczędnych, optymalizacja przepływu potoków ruchu, ograniczanie kongestii, wydzielenie stref o niskiej emisji), rozwój transportu publicznego, rozwój transportu rowerowego.</p>
<p>Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030. Dokument przyjęty uchwałą Rady</p>	<p>Celem głównym Strategii jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Dla jego realizacji wskazano trzy cele szczegółowe:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; 2) poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska;

Nazwa dokumentu	Główne cele środowiskowe
Ministrów z dnia 15 października 2019 r.	3) rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa. W ramach celów wskazano liczne kierunki interwencji dotyczące zróżnicowanych zagadnień środowiskowych, takich jak: jakości i bezpieczeństwa żywności, rozwoju innowacji, gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki, gospodarki odpadami, zwiększenia wykorzystania OZE, rewitalizacji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, zrównoważonemu gospodarowaniu i ochronie zasobów środowiska (ładu przestrzennego, gleb, zasobów wodnych, powietrza, bioróżnorodności) oraz adaptacji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu tym zmianom.

11. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego wyznacza cele, kierunki interwencji i działania, które są zadaniami o charakterze inwestycyjnym, które ujmują ogół potrzeb wynikających z rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, społecznej, funkcjonalno-przestrzennej itp.

Niektóre zadania wyznaczone w projekcie Strategii mogą kwalifikować się jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.), dla których konieczne może być przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko na zasadach określonych w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). W ramach powyższej procedury prowadzona będzie wówczas szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena oddziaływania na środowisko na etapie sporządzenia niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest utrudniona, a czasami wręcz niemożliwa. Strategia zawiera zadania zgłoszone przez samorządy gmin. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku omawianego terenu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich

rodzaju może zostać nałożony obowiązkiem przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Strategia ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Strategia określa jedynie konieczność ich realizacji w celu poprawy jakości różnych komponentów funkcjonowania Gmin oraz wdrażania zaleceń dokumentów wyższego szczebla. W związku z powyższym, efekty poszczególnych zadań mogą być przewidziane tylko w ograniczonym zakresie. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowiska działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego*.

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Tabela 19 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego,

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Cel rozwojowy ZIT 1. Wzrost gospodarczy i rozwój społeczny														
1.	Wsparcie rozwoju instytucji kultury			B, S Ch	P,S Ch	P,S Ch	Ch	Ch	Ch		S Ch	S	Ch	
2.	Rozwój instytucji kultury			B, S Ch	P,S Ch	P,S Ch	Ch	Ch	Ch		S Ch	P,S S	Ch	B,S Ch
3.	Latoszyn Zdrój – miejsca zdrowia i wypoczynku	P,S Ch	P,S Ch	B, S Ch	P,S Ch	P,S Ch	Ch	Ch	Ch		S Ch	P,S S	Ch	
4.	Budowa Parku Doświadczania Świata w Głobikowej		B,S	B, S	B,S	P, S	B, S Ch	B, S	Ch		B, S Ch	B, S		
5.	Rozwój infrastruktury turystycznej przy wykorzystaniu potencjału obszaru			B,S			Ch		Ch		P,S Ch	B,S		
6.	Wzmocnienie funkcjonowania instytucji kultury na terenie DROF	Ch		B, S Ch			Ch		Ch			P,S		
7.	Biwakowe marzenia w Głobikowej	Ch		B, S							Ch	S		
Cel rozwojowy ZIT 2. Wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego														
8.	Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	B,S Ch	B,S Ch	B, S	B,S Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	Ch	B, S	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch	B, S Ch
9.	Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego			B, S										

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
10.	Rozwój zrównoważonej mobilności na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	P,S	P,S	B, S	P,S	P,S	B,S	B,S	P,S	P,S	P,S	P,S	P,S	
11.	Odnowa przestrzeni publicznych i ich racjonalne zagospodarowanie	P,S	P,S	B, S	B,S	P,S	P,S	P,S	Ch	P,S	P,S	P,S	P,S	
		Ch	Ch		Ch	Ch	Ch				Ch	S	Ch	
12.	Rozwój infrastruktury na potrzeby ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie Dębicko -Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego	P,S	P,S	B, S	P,S	P,S	B,S	B,S	B,S	P,S	P,S	P,S	P,S	P,S
		Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch
Lista projektów komplementarnych														
13.	Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury obiegu wody i zieleni w Uzdrawisku Latoszyn, miejscowości uzdrowskiej Latoszyn i Podgrodzie	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S	B, S		B, S	B, S	B, S	B, S	
14.	Poprawa gospodarki ściekowej na obszarach chronionych Gminy Dębica	P,S		B, S	P,S	P,S	Ch			B,S	B,S		B,S	
		Ch	Ch		Ch	Ch				Ch	Ch			
15.	Budowa oczyszczalni ścieków dla obszaru ochrony uzdrowskiej Latoszyn	P,S		B, S	P,S	P,S			Ch	B,S	B,S	S	B,S	
		Ch	Ch	Ch	Ch	Ch				Ch				
16.	Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie Gminy Dębica	Ch		B, S	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch	S	S	Ch	
				Ch										
17.	Modernizacja infrastruktury Muzeum przy Górze Śmierci w Paszczynie			B, S			Ch		Ch					
18.	Budowa zdalnego systemu odczytu wodomierzy na terenie Gminy Dębica i Miasta Dębica			B, S										
19.	Wymiana głównych pompowni ścieków z betonowych na PE z powodu erozji betonu (zapobieganie przedostawania się ścieków do wód gruntowych)	P,S	P,S	B, S	P,S	P,S				B,S	B,S		B,S	

Lp.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
20.	Budowa instalacji fotowoltaicznej na oczyszczalni ścieków w Zawadzie i Stacji Uzdatniania Wody w Brzeźnicy	P,S Ch		B, S		P,S Ch	B,S	B,S				S	B,S	

Tabela 20 Opis oddziaływania działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego

Działanie	Oddziaływanie
<p>Tytuł: Wsparcie rozwoju instytucji kultury Zakres rzeczowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Budowa Biblioteki Publicznej w Ropczycach wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa budynku Centrum Kultury i Promocji w Woli Żyrakowskiej wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia (w tym budowa parkingu) 	<p>Budowa Biblioteki Publicznej w Ropczycach wiąże się z powstaniem nowego obiektu w przestrzeni. Jest to jednak teren miejski, już przekształcony antropogenicznie. Zakłada się, że obiekt wpisze się w istniejący krajobraz oraz brak negatywnego znaczącego oddziaływania na środowisko. Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa już istniejącego budynku nie ma również znaczącego oddziaływania na środowisko. Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót budowlanych.</p>
<p>Tytuł: Rozwój instytucji kultury Zakres rzeczowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Podniesienie potencjału Muzeum Regionalnego w Dębicy <ol style="list-style-type: none"> Roboty budowlane w zabytkowym budynku Muzeum Regionalnego w Dębicy przy ul. Ratuszowej 4, Rozbudowa budynku Muzeum Regionalnego w Dębicy wraz z wyposażeniem 	<p>Inwestycje będą wykonywane w celu zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego. Remonty przyczynią się do poprawy estetyki i stanu technicznego obiektów. W przypadku działań remontowych oraz związanych z modernizacją i przebudową mogą pojawić się negatywne, chwilowe oddziaływanie na zabytki związane z prowadzonymi pracami remontowymi, które powinny utrzymać zabytkowy charakter obiektów i być zharmonizowane z istniejącymi historycznymi formami.</p> <p>Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<p>3) Zagospodarowanie terenu funkcjonalnie związanego z Muzeum Regionalnym w Dębicy,</p> <p>4) Zakup i montaż niezbędnego sprzętu i wyposażenia Muzeum Regionalnego w Dębicy,</p> <p>5) Zakup i montaż sprzętu ekspozycyjno-wystawienniczego do Muzeum Regionalnego w Dębicy,</p> <p>6) Roboty budowlane w budynku zabytkowej Synagogi Nowomiejskiej w Dębicy przy ulicy Krakowskiej 3 z przeznaczeniem na działalność muzealną i kulturalną w ramach Muzeum Regionalnego w Dębicy wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem otoczenia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy <p>1) Zakup i montaż niezbędnego wyposażenia do Domu Kultury „Mors” Miejskiego Ośrodka Kultury w Dębicy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adaptacja poddasza zabytkowego dworu w Żyrakowie <p>1) Roboty budowlane w dworze na potrzeby rozwoju działalności kulturalnej Gminnej Biblioteki Publicznej w Żyrakowie wraz z wyposażeniem.</p>	<p>Inwestycje dotyczą obiektów już istniejących, nie zakłada się powstawania nowej formy w przestrzeni. Pod hasłem „zagospodarowanie otoczenia” rozumie się głównie nowe nasadzenia zieleni, montaż małej architektury, generalnie pozytywny wpływ na krajobraz poprzez uporządkowanie przestrzeni.</p> <p>Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięć nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót budowlanych.</p>
<p>Latoszyn Zdrój – miejsce zdrowia i wypoczynku</p> <p>Zakres projektu obejmuje m.in.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. roboty budowlane umożliwiające powstanie dwuczęściowego budynku z wydzieloną częścią sanatoryjną, częścią leczniczą, częścią zaplecza technicznego oraz częścią socjalną, wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, 2. zagospodarowanie otoczenia, 3. dostawę i montaż niezbędnego wyposażenia, 4. utworzenie punktu informacji turystycznej w formie infokiosku umieszczonego wewnątrz budynku,	<p>Zadanie wiąże się z powstaniem nowego budynku. Oddziaływanie na krajobraz jest zależne od jego wielkości oraz sposobu wykonania. Niemniej jednak w otoczeniu istnieją już tego typu budynki uzdrowiskowe. Nowa forma w przestrzeni powinna wpisać się w istniejący krajobraz. Zadanie nie wymaga uzyskania decyzji środowiskowej ponieważ istniejąca zabudowa już wraz z planowaną do wykonania w ramach projektu zabudowa nie przekracza 2 ha.</p> <p>Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będzie stanowić znaczącego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie</p>

Działanie	Oddziaływanie
<p>5. promocję produktu turystycznego</p>	<p>ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednio, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Pomimo lokalizacji inwestycji na obszarze chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego, w związku z charakterem inwestycji (budynki w otoczeniu innych obiektów budowlanych) zadania nie będą znacząco wpływać na otoczenie i nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody.</p> <p>Pod hasłem „zagospodarowanie otoczenia” rozumie się głównie nowe nasadzenia zieleni, montaż małej architektury, generalnie pozytywny wpływ na krajobraz poprzez uporządkowanie przestrzeni.</p> <p>Utworzenie punktu informacji turystycznej w formie infokiosku umieszczonego wewnątrz budynku nie będzie mieć żadnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze. Promocja produktu turystycznego wiąże się z promocją walorów gminy.</p>
<p>Budowa Parku Doświadczenia Świata w Głobikowej</p> <p>Zakres projektu m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ogród doświadczeń z instalacjami interaktywnymi (optyka, magnetyzm, hydrostatyka, akustyka, place zabaw, siłownia i inne) - stworzenie urządzonego i zagospodarowanego terenu zielonego z nasadzeniami, małą architekturą oraz urządzeniami, instalacjami i niezbędną infrastrukturą, • Rozbudowa istniejącego Parku Dinozaurów o nowe modele dinozaurów, • Budowa obserwatorium astronomicznego wraz z salami interaktywnymi, wyposażeniem (w tym wyposażeniem typu planetarium i geodium) i niezbędną infrastrukturą, • Zaplecze gastronomiczne, • Ogród sensoryczno – tematyczny, • Tory do zjazdów pontonowo – igielitowych, • Wyciąg dla dzieci na sankach i ślizgach, • Mała architektura i wyposażenie, • Punkt informacji turystycznej, • Niezbędna infrastruktura techniczna, • Zagospodarowanie terenu, • Promocja produktu turystycznego 	<p>Park Dinozaurów w Głobikowej jest obiektem już istniejącym. Planowane zadania dotyczą modernizacji obiektu. Jedynym ewentualnym negatywnym oddziaływaniem na środowisko może być budowa obserwatorium astronomicznego czy budowa wyciągu i torów do zjazdu. Być może emitowany będzie krótkotrwały lokalny hałas podczas budowy obiektu. W przypadku dowożenia materiałów budowlanych mogą być emitowane spaliny. W przypadku działań modernizacyjnych w parku, teren obiektu powinien być zamknięty.</p> <p>Działania związane z rozwojem terenów zielonych z nasadzeniami oraz budową ogrodu będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, wzrostu wilgotności powietrza, poprawy estetyki otoczenia. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni, długoterminowy i stały wpływ. Ponadto, działania te przyczynia się do wzrostu bioróżnorodności, a także do poprawy stanu fauny i flory.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<p>Atrakcyjne przestrzenie publiczne Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego</p> <p>Zakres projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fizyczna odnowa przestrzeni publicznej w Dębicy – odnowa przestrzeni publicznej Rynku miejskiego w Dębicy – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia • Zagospodarowanie terenów zielonych poprzez rozbudowę parku w Stobiernej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia • Fizyczna odnowa przestrzeni publicznej „Ogródka Jordanowskiego” w Ropczycach - roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia • Zagospodarowanie zabytkowego parku w Zasowie – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu, wyposażenia i zagospodarowaniem otoczenia	<p>Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będzie stanowić znaczącego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednio, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Na etapie opracowania dokumentu szczegółowy zakres prac budowlanych nie jest dokładnie poznany, w związku z czym przewidywane oddziaływanie na środowisko jest utrudnione. Zakłada się jednak poprawę stanu środowiska na skutek celów zadań, jakim jest odnowa przestrzeni, czyli nadanie jej nowych funkcji.</p> <p>Pomimo lokalizacji jednej z inwestycji (w Stobiernej) na obszarze chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego, w związku z charakterem inwestycji (zagospodarowanie terenów zielonych poprzez rozbudowę parku) zadania nie będą znacząco wpływać na otoczenie i nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody.</p> <p>Działania związane z rozwojem terenów zielonych z nasadzeniami będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, wzrostu wilgotności powietrza, poprawy estetyki otoczenia. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni, długoterminowy i stały wpływ. Ponadto, działania te przyczynią się do wzrostu bioróżnorodności, a także do poprawy stanu fauny i flory.</p> <p>Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.</p>
<p>Monitoring przestrzeni publicznych na terenie Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego</p> <p>Zakres projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. • Wykonanie nowego monitoringu przestrzeni publicznej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia.	<p>Rozbudowa monitoringu systemu miejskiego nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<ul style="list-style-type: none"> Rozbudowa systemu monitoringu przestrzeni publicznej – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. Monitoring przestrzeni publicznych – roboty budowlane wraz z zakupem sprzętu i wyposażenia. 	
<p>Rozwój infrastruktury turystycznej przy wykorzystaniu potencjału obszaru</p> <p>Zakres rzeczowy:</p> <p>Infrastruktura uzdrowiskowa w Latoszynie: budowa platformy obserwacyjno-widokowej, sauny infrared i urządzenia inhalacyjne w budynku basenu uzdrowiskowego, zakup podnośnika dla niepełnosprawnych do basenu uzdrowiskowego, wykonanie zadaszenia przy tężni oraz łącznika tężni z budynkiem pijalni, wykonanie bramy wejściowej na teren uzdrowiska</p>	<p>W zakresie zadania wskazano głównie przedsięwzięcia realizowane wewnątrz budynków. Do zadań wykonywanych na zewnątrz zalicza się budowę platformy obserwacyjno-widokowej i mniejsze zadania typu budowa bramy czy zadaszenia tężni. Platforma obserwacyjno-widokowa jest niewielkim obiektem, którego powstanie nie wiąże się z długotrwałym oddziaływaniem na środowisko. Jedynie dowożone mogą być materiały co wiąże się z chwilową emisją spalin oraz emisją hałasu. W otoczeniu istnieją już budynki uzdrowiskowe, nowa forma w przestrzeni powinna wpisać się w istniejący krajobraz.</p> <p>Pomimo lokalizacji inwestycji na obszarze chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego, w związku z charakterem inwestycji nie będą znacząco wpływać na otoczenie i nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody.</p>
<p>Wzmocnienie funkcjonowania instytucji kultury na terenie DROF</p> <p>Zakres rzeczowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> Modernizacja i adaptacja Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej Przebudowa Galerii Sztuki w Dębicy Przebudowa Domów Kultury na terenie Gminy Dębica (Paszczyzna, Brzeźnica, Pustynia, Pustków, Podgrodzie, Nagawczyna, Kochanówka, Zawada) Rozbudowa i przebudowa budynku Wiejskiego Centrum Kultury w Gnojnicy Dolnej”. 	<p>Inwestycje przewidują rozbudowę istniejących budynków użyteczności publicznej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będzie stanowić znaczącego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.</p> <p>Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi poprzez poszerzenie działalności obiektów. Działanie ma na celu zapewnianie coraz większego standardu oraz podniesienie efektywności świadczeń.</p> <p>Zadania polegające na przebudowie Domów Kultury na terenie Gminy Dębica (Podgrodzie, Nagawczyna, Zawada) znajdują się w obrębie Obszaru chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977), dla</p>

Działanie	Oddziaływanie
	<p>których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478).</p> <p>Należy jednak nadmienić, iż zgodnie z powyższą analizą, zadania nie będą znacząco wpływać na otoczenie i nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody.</p>
<p>Odnowa przestrzeni publicznych i ich racjonalne zagospodarowanie</p> <p>Zakres rzeczowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja Parku Skarbek – Borowskiego oraz rewitalizacja Ogródka Jordanowskiego w Dębicy • Utworzenie parku wypoczynku i rozrywki w Ropczycach. • Rewitalizacja Rynku w Ropczycach. • Budowa boiska wielofunkcyjnego w bliskim sąsiedztwie placu zabaw w Korzeniowie. • Budowa obiektów małej architektury z elementami towarzyszącymi oraz boiska sportowego w miejscowości Zawierzbie. • Budowa wieży widokowej w miejscowości Góra Motyczna wraz z infrastrukturą towarzyszącą	<p>Celem rewitalizacji jest przywrócenie do życia zdegradowanej części gminy i uzupełnienie jej o nowe funkcje. Mówiąc inaczej, jest to wprowadzenie takich zmian na obszarze, dzięki którym będzie się lepiej żyło, przebywało czy pracowało. Często wiąże się to z nasadzeniem nowej roślinności. Zakłada się, że działania rewitalizacyjne nie powodują negatywnego oddziaływania na środowisko, a pozytywne na ludzi i otoczenie.</p> <p>Lokalizacja elementów małej architektury, krzeseł czy stolików charakteryzuje się pokrywaniem znikomymi ilościami powierzchni oraz brakiem ingerencji w glebę.</p> <p>Budowa siłowni zewnętrznej w sąsiedztwie boiska sportowego wpisze się w istniejący krajobraz.</p> <p>Budowa boiska wielofunkcyjnego odbędzie się w bliskim sąsiedztwie placu zabaw w Korzeniowie, czyli w miejscu już przekształconym antropogenicznie. Podczas realizacji inwestycji mogą wystąpić lokalnie negatywne oddziaływania na środowisko. Korzeniów jest miejscowością położoną w obrębie Jastrzębsko-Żdźarskiego obszaru chronionego krajobrazu. Niemniej jednak żadne z ewentualnie realizowanych przedsięwzięć nie będzie stało w sprzeczności z zakazami określonymi dla terenów objętych ochroną. Planowane działania muszą być zgodne z aktami prawa miejscowego i zakazami wskazanymi w ustawie o ochronie przyrody.</p> <p>Wieża widokowa jest niewielkim obiektem, którego powstanie nie wiąże się z długotrwałym oddziaływaniem na środowisko.</p> <p>Przy budowie nowych obiektów mogą być emitowane spaliny przy dowozie materiałów budowlanych, może zostać wzmożony hałas. Podczas realizacji inwestycji może dojść do zasklepienia gleby, naruszenia powierzchni ziemi oraz istniejącej tam roślinności i drobnych zwierząt. Jednak cały obszar jest już przekształcony antropogenicznie. Po analizie stwierdza się, że nie wystąpią znaczące oddziaływania na środowisko. Dla ludzi stworzenie takich stref rekreacji pozwoli na wypoczynek, wpłynie pozytywnie na samopoczucie. Zagospodarowanie terenu wiąże się z poprawą terenu pod kątem wizualnym.</p>
<p>Biwakowe marzenia w Głobikowej</p> <p>Zakres rzeczowy</p> <p>Budowa pola biwakowego w Głobikowej wraz z niezbędnym wyposażeniem i infrastrukturą techniczną</p>	<p>Działania ukierunkowane są na skumulowanie ruchu turystycznego do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja zadań przyczyni się do wyeksponowania przyrodniczych, krajobrazowych i zabytkowych walorów gmin.</p> <p>W przypadku prac budowlanych/montażowych może pojawić się negatywne, chwilowe oddziaływanie na ludzi i środowisko związane z prowadzonymi pracami, działania te będą krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac. Działania związane z budową pola biwakowego będzie mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez możliwość spędzania czasu na świeżym powietrzu.</p> <p>Realizacja zadania nie wpłynie negatywnie na ekosystemy, siedliska i gatunki wodne zależne od wody. Pole biwakowe charakteryzuje się zajmowaniem niewielkich powierzchni ziemi. Mogą wystąpić chwilowe negatywne oddziaływania na ten komponent środowiska. Ze względu na zakres działań nie przywiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko. Wszystkie materiały użyte w budowie</p>

Działanie	Oddziaływanie
<p>Rozwój zrównoważonej mobilności na terenie Dębicko – Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego</p> <p>Zakres rzeczowy:</p> <p>Planuje się realizację projektów w ramach następujących typów projektów w ramach działania FEPK.03.01 Zrównoważona mobilność miejska – ZIT :</p> <p>Typ 1. Infrastruktura publicznego transportu zbiorowego (infrastruktura ograniczająca zmotoryzowany ruch indywidualny lub integrująca różne formy transportu oraz działania towarzyszące rozwojowi transportu publicznego)</p> <p>Typ 2. Bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemu ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą (w tym m.in. bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor autobusowy, infrastruktura paliw alternatywnych, systemy roweru miejskiego, bike-sharing, hulajnogi, urządzenia transportu osobistego, inne środki transportu publicznego, rozwój nowych rodzajów transportu zbiorowego)</p> <p>wraz z następującymi elementami projektu:</p> <p>Typ 4. Rozwiązania cyfrowe (ITS, systemy organizacji przewozów, systemy informacji pasażerskiej, aplikacje planowania podróży, zakupu biletów, rozwiązania cyfrowe</p>	<p>winy być nowe, nieużywane, winny również uwzględnić wszystkie nowoczesne rozwiązania materiałowe i techniczne. Celem projektu jest poprawa jakości życia na obszarze oraz ożywienie wspólnych więzi społeczeństwa i wzmocnienie ich aktywizacji.</p> <p>Działania ukierunkowane są na rozwój transportu publicznego. Wymiana taboru na niskoemisyjne, a także budowa infrastruktury towarzyszącej przyczynią się w bezpośredni sposób do zmniejszenia i redukcji emisji CO₂ i NO_x oraz poprawy jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców a także do redukcji hałasu. Ponadto zmniejszy się zapotrzebowanie na paliwa konwencjonalne. Możliwe negatywne oddziaływania może pojawić się wyłącznie na etapie realizacji inwestycji związanej z budową stacji ładowania, które są krótkotrwałe i ustąpią po zakończeniu prac. Pośrednio działanie te będzie mieć pozytywny wpływ na klimat akustyczny (wzrost udziału samochodów elektrycznych, które są ciche). Nowa infrastruktura wpisze się w krajobraz i będzie lokalizowana w obszarze już zurbanizowanym.</p> <p>Ww. działania nie będą mieć negatywnego wpływu na obszary chronione. Głównym celem projektów jest poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz gazów cieplarnianych spowodowanych przez zwiększony ruch drogowy. Stworzenie infrastruktury umożliwi rozwój na rzecz zrównoważonej mobilności oraz ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza.</p> <p>Dzięki popularyzacji transportu publicznego nastąpi redukcja emisji CO₂ i NO_x oraz poprawy jakości powietrza i stanu zdrowia mieszkańców a także do redukcja hałasu. Ponadto zmniejszy się zapotrzebowanie na paliwa konwencjonalne. Ponadto przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego również mają tylko pozytywne oddziaływanie na powietrze jak i inne elementy środowiska.</p>

Działanie	Oddziaływanie
<p>wykorzystywane dla aktywnych form mobilności i mikromobilności, itp.)</p> <p>Typ 5. Działania na rzecz taryfowej integracji transportu zbiorowego</p> <p>Typ 6. Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP)</p> <p>Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego</p>	
<p>Rozwój infrastruktury na potrzeby ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie Dębicko -Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego</p> <p>Zakres rzeczowy:</p> <p>Planuje się realizację projektów w ramach następujących typów projektów w ramach działania FEPK.03.01 Zrównoważona mobilność miejska – ZIT :</p> <p>Typ 3. Infrastruktura dla ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności (drogi / pasy / ścieżki / trasy rowerowe z infrastrukturą towarzyszącą, systemy i urządzenia do zliczania rowerzystów, strefowe uspokojenie ruchu, likwidacja utrudnień i zagrożeń w ruchu pieszym i rowerowym, tworzenie ciągłych i bezpośrednich tras pieszych lub pieszo-rowerowych, inwestycje drogowe</p>	<p>Działania mają na celu usprawnienie ruchu na omawianym terenie. Etap realizacji inwestycji wiązać się będzie z pracami ziemnymi, które trwale zmieniają ukształtowanie terenu. Podczas prac budowlanych może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Realizacja inwestycji wiązać się będzie z czasowym zajęciem sąsiadujących terenów pod drogi technologiczne i zaplecze techniczne oraz wzmożonym ruchem pojazdów i ciężkiego sprzętu budowlanego. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Planowane przedsięwzięcia spowoduje trwałe zmiany w krajobrazie, może dojść również do fragmentacji krajobrazu. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Budowa drogi wiązać się będzie ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego oraz środków transportu w czasie realizacji inwestycji. Emisja hałasu w fazie budowy powodowana będzie pracą typowego sprzętu budowlanego. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Poziom hałas przy niektórych operacjach może być wyższy niż podczas normalnej eksploatacji drogi, jednak ściśle zlokalizowany w rejonie aktualnego frontu prowadzonych prac, ponadto ograniczony będzie w czasie do okresu realizacji przedsięwzięcia. Wskutek przeprowadzonych modernizacji nastąpi długotrwała poprawa środowiska akustycznego poprzez zastosowanie tzw. cichych nawierzchni (cechą takiej nawierzchni jest jej porowata struktura pozwalająca na rozproszenie powietrza spod kół do pustych przestrzeni) oraz poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym co pozytywnie wpłynie na życie ludzi. Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. W okresie realizacji przedsięwzięcia można spodziewać się uciążliwości związanych z pracami</p>

Działanie	Oddziaływanie
<p>służące poprawie bezpieczeństwa niezmotoryzowanych uczestników ruchu poprzez likwidację miejsc niebezpiecznych)</p> <p>wraz z następującymi elementami projektu:</p> <p>Typ 4. Rozwiązania cyfrowe (ITS, systemy organizacji przewozów, systemy informacji pasażerskiej, aplikacje planowania podróży, zakupu biletów, rozwiązania cyfrowe wykorzystywane dla aktywnych form mobilności i mikromobilności)</p> <p>Typ 6. Przygotowanie i aktualizacja Planów Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP)</p> <p>Typ 7. Przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego</p>	<p>ziemnymi, przemieszczaniem dużych ilości mas ziemnych oraz emisją do powietrza zanieczyszczeń pyłowo-gazowych związanych z wykorzystaniem sprzętu zmechanizowanego. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Po zakończeniu prac oddziaływanie to zniknie a teren wokół dróg zostanie poddany rekultywacji. Eksploatacja drogi wiązać się będzie z wprowadzaniem zanieczyszczeń pyłowo-gazowych pochodzących ze spalania paliw (benzyna, gaz, olej napędowy) w silnikach pojazdów korzystających z drogi. Przedsięwzięcie nie będzie stanowić zagrożenia osiągnięcia wyznaczonych celów środowiskowych dla w/w jednolitych części wód powierzchniowych, nie zagraża również osiągnięciu celów środowiskowych w innych częściach wód w obszarze dorzecza Wisły. W fazie eksploatacji nie przewiduje się powstawania znaczących ilości i rodzajów odpadów. Będą powstawać odpady związane z funkcjonowaniem obiektów i urządzeń zapewniających sprawne funkcjonowanie drogi (oświetlenie, urządzenia odwadniające).</p> <p>Zadania polegające na budowie tras rowerowych będą mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez zwiększenie bezpieczeństwa, poprawi bezpieczeństwo poruszania się po omawianym terenie. Działania przyczyni się do poprawy jakości powietrza. W trakcie wykonywania prac budowlanych i modernizacyjnych dróg rowerowych może dojść do zniszczenia szaty roślinnej. Roboty powinny być tak zaplanowane, aby w jak największym stopniu ograniczyć wycinkę drzew i krzewów. Działania na rośliny i krajobraz będą krótkotrwałe i odwracalne, po zakończeniu inwestycji zalecane jest wykonanie nasadzeń drzew i krzewów, które ograniczą emisję hałasu i zanieczyszczeń podczas jej eksploatacji. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Oddziaływania te ustaną jednak natychmiastowo wraz z zakończeniem prac. Realizacja zadań wpłynie na usprawnienie ruchu drogowego, co bezpośrednio wpłynie na zmniejszenie emisji spalin i pyłów do powietrza, oddziaływanie to będzie długotrwałe. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Dzięki ograniczeniu emisji zanieczyszczeń do powietrza zmniejszy się obieg zanieczyszczeń w środowisku przez co mniej będzie trafiać ich do wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac. Warto zaznaczyć, że chodniki będą budowane lub modernizowane wzdłuż istniejących już ciągów komunikacyjnych.</p> <p>Budowa ścieżek rowerowych przyczyni się dodatkowo do zmniejszenia zużycia zasobów (przez mniejsze zużycie paliw) oraz zmniejszenia hałasu komunikacyjnego. Ponadto pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko „dzikiej” turystyki mogącej zaburzać spokój dzikich gatunków. Realizacja przedsięwzięć polegających na budowie ciągu pieszo-rowerowego nie wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, gdyż nie stanowi ono</p>

Działanie	Oddziaływanie
	<p>przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na środowisko, niezależnie od sposobu realizacji (samodzielne przedsięwzięcie czy też przebudowa lub rozbudowa drogi) oraz umiejscowienia (w pasie drogowym, poza pasem drogowym, na obiekcie mostowym). Wszystkie potencjalne oddziaływania (głównie emisje substancji gazowych i pyłowych oraz hałasu) będą miały charakter miejscowy i krótkotrwały (w czasie wykonywania robót) a ich zasięg nie przekroczy obszaru objętego inwestycją. Przeprowadzenie prac związanych z robotami budowlanymi w miejscu inwestycji nie wywrze jakiegokolwiek negatywnego wpływu na stan wód, zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych. Lokalna skala prac budowlanych, ich krótkotrwały charakter oraz specyfika przedsięwzięcia nie będą stanowiły żadnego zagrożenia. Wszystkie prace będą wykonywane w porze dziennej. Cechować je będzie sprawność i efektywność. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Przewidywana ilość wykorzystania materiałów będzie normatywna dla potrzeb prowadzenia typowych robót drogowych. Realizacja zadania będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, przyczyni się bowiem do wyeksponowania przyrodniczych i krajobrazowych walorów gmin. Ponadto, dzięki uregulowaniu ruchu rowerowego w miejscu inwestycji zahamowana zostanie dewastacja oraz degradacja środowiska naturalnego wynikająca z nieuporządkowanego korzystania przez turystów i mieszkańców z przedmiotowych obszarów.</p> <p>Mając na uwadze charakter zadań oraz zastosowanie rozwiązań chroniących środowisko na etapie realizacji oraz eksploatacji przedsięwzięcia nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji w odniesieniu do realizacji zarówno celów środowiskowych wyznaczonych dla wód powierzchniowych i podziemnych, w tym GZWP. Planowane działania będą realizowane z poszanowaniem obszarów cennych przyrodniczo, rozumianych jako formy ochrony przyrody, ostoje, siedliska przyrodnicze, miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, planami zadań ochronnych itp.</p> <p>Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977) dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu, parków krajobrazowych – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478).</p> <p>Ponadto przedsięwzięcia towarzyszące, takie jak np. nasadzenia zieleni, wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne, jak również działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne promujące korzystanie z niskoemisyjnego transportu zbiorowego, transportu multimodalnego i rowerowego oraz ruchu niezmotoryzowanego również mają tylko pozytywne oddziaływanie na powietrze jak i inne elementy środowiska.</p>
Rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury obiegu wody i zieleni w Uzdrawisku Latoszyn, miejscowości uzdrowskiej Latoszyn i Podgrodzie	Działania związane z rozwojem zielono-niebieskiej infrastruktury będą miały pozytywny wpływ na stan środowiska glebowego. Przyczynią się do zwiększenia zdolności retencyjnych oraz wzrostu uwilgotnienia gleb, co doprowadzi do zapobiegania ich przesuszeniu a także wzmocni odporność na erozję wietrzną. Działania te są ukierunkowane na wzrost retencyjności, ale także przyczynią się do ochrony gleb przed erozją. Zadrzewianie wpłynie pozytywnie na spowolnienie odpływu wód ze zlewni, co

Działanie	Oddziaływanie
	<p>doprowadzi do poprawy uwilgotnienia gleby a tym samym zwiększy dostępność zasobów wodnych dla gatunków i siedlisk zależnych od wód. Ponadto, powoduje zwiększenie zasilania wód powierzchniowych (przeciwdziałanie suszy) oraz zmniejsza ryzyko powodziowe., a spowolnienie odpływu wód ze zlewni wpłynie pozytywnie na zmniejszenie odpływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych. Oddziaływanie na powietrze i klimat będzie miało bezpośredni, długoterminowy i stały wpływ. Tworzenie przydomowych zbiorników retencyjnych będzie oddziaływać na gleby w sposób bezpośredni i pozytywny. Ponadto, działania te przyczynia się do wzrostu bioróżnorodności, a także do poprawy stanu fauny i flory. Wprowadzenie działań zwiększających retencję pozwoli na zapobieganie degradacji wartości przyrodniczych przez pożary.</p>
<p>Poprawa gospodarki ściekowej na obszarach chronionych Gminy Dębica</p>	<p>Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej przyczynią się do ograniczenia procesu przedostawania się niebezpiecznych substancji zagrażających życiu i zdrowiu ludzi do wody i gleby oraz dotrzymania bezpiecznych wskaźników emisyjnych w odniesieniu do pozostałych substancji zagrażających ekosystemom wodnym. Oddziaływania negatywne związane będą z etapem budowy i po zakończeniu prac ustąpią. Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na wody, ponieważ może dojść do ingerencji w bioróżnorodność danego terenu, na którym planuje się inwestycje. W trakcie budowy powstawać będzie niezorganizowana emisja zanieczyszczeń do powietrza, której źródłami będą: praca sprzętu budowlanego i samochodów transportowych oraz pojazdów pracujących na terenie realizacji przedsięwzięcia. Inwestycja położona będzie w pasie drogowym, na terenach zielonych oraz częściowo na terenach prywatnych posesji. Roboty będą prowadzone wyłącznie w porze dziennej z wykorzystaniem sprawnego sprzętu technicznego, zaś po zakończeniu realizacji przedsięwzięcia odtworzyć pasy zieleni wzdłuż prowadzonych robót budowlanych. W trakcie realizacji zadania należy przestrzegać zapisów ustawy o odpadach (Dz. U. nr 62, poz. 628 z 2001 r. z późniejszymi zmianami). W trakcie budowy głównie powstawać będą odpady z grupy 17. tj. odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Powstałe odpady w fazie realizacji przedsięwzięcia należy selektywnie gromadzić z uwzględnieniem zasad postępowania z odpadami niebezpiecznymi oraz odpadami nadającymi się do powtórnego wykorzystania. W trakcie prac budowlanych należy zwrócić szczególną uwagę na właściwą eksploatację sprzętu budowlanego. W trakcie budowy nie przewiduje się powstawania ścieków, które mogłyby zanieczyścić wody powierzchniowe lub podziemne. W przypadku konieczności odprowadzenia wód z wykopów należy je mechanicznie podczyścić z zawiesin, przed odprowadzeniem do odbiornika. Głównymi źródłami emisji hałasu do środowiska w trakcie realizacji przedsięwzięcia będą sprzęt budowlany oraz samochody ciężarowe i dostawcze. Prace budowlane należy prowadzić wyłącznie w porze dziennej. Należy je tak zorganizować, aby uciążliwość hałasową ograniczyć do osiągalnego minimum. W trakcie realizacji przedsięwzięcia nie przewiduje się wycinki drzewostanu. Drzewa rosnące w sąsiedztwie prowadzonych robót budowlanych odpowiednio zabezpieczyć, nie dopuszczając do naruszenia ich koron oraz systemu korzeniowego. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależęć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu</p>

Działanie	Oddziaływanie
	<p>wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. Zadania będą mieć znaczące pozytywne oddziaływanie na jakość i ilość wód, konsekwencją przyłączenia nowych dostawców ścieków do sieci kanalizacyjnej będzie ogólne zmniejszenie przyrostu zanieczyszczeń w wodach odbiornika. Wpłynie to znacząco na poprawę parametrów jakościowych wód w odbiorniku na odcinku narażonym na sumę obecnych wpływów w obrębie jednolitej części wód. Budowa sieci powinna być prowadzona w sposób niepowodujący pogorszenia stanu środowiska i jakości wód. Podczas prowadzenia robót budowlanych należy zwrócić szczególną uwagę na zabezpieczenie wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleby przed ewentualnym zanieczyszczeniem substancjami ropopochodnymi pochodzącymi ze sprzętu oraz maszyn budowlanych. Teren w obrębie wykonywanych prac, po ich zakończeniu, winien być przywrócony przez Inwestora do stanu nie gorszego niż zastany. Omówione działania będą mieć pozytywny wpływ na ludzi poprzez poprawę warunków sanitarnych.</p> <p>Podczas wykonywania robót związanych z budową i modernizacją sieci kanalizacji sanitarnej, zniszczeniu może ulec istniejąca szata roślinna wzdłuż dróg oraz w obrębie działek prywatnych. Ewentualne negatywne oddziaływanie będzie wiązać się z etapem prowadzenia prac i będzie mieć charakter chwilowy. Po wykonaniu prac nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wszystkie komponenty środowiska. Biorąc pod uwagę lokalizację sieci na obszarach chronionych, nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na wartości przyrodnicze, cele ochrony i przedmioty ochrony form ochrony przyrody. W czasie realizacji inwestycji będą prowadzone roboty ziemne związane z wykonywaniem wykopów. Usuwanie wierzchniej warstwy gleby poprzedzone będzie zdjęciem humusu, który należy składować oddzielnie i wykorzystać do prac wykończeniowych. Działania te mogą być prowadzone na obszarach chronionych, ale nie będą wpływać na cele ochrony, ponieważ będą prowadzone poza terenami zajmowanymi przez siedliska przyrodnicze oraz stanowiska chronionych gatunków zwierząt i nie będą wpływać na integralność tych obszarów, nie spowodują przerwania spójności i ciągłości siedlisk. Jednak zakres prac nie będzie miał negatywnego wpływu na ww. obszary chronione. Zadania kwalifikują się do inwestycji celu publicznego. Ponadto inwestycje te ze względu na ich przeznaczenie zostają umiejscowione na terenach zmienionych antropogenicznie (terenach zabudowanych, zurbanizowanych) lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie, co zniweluje lub całkowicie wyeliminuje potrzebę odstępowania od jakiegokolwiek z wymienionych zakazów lub działań w zakresie czynnej ochrony ekosystemów. Ponadto, podczas ewentualnej lokalizacji ww. inwestycji będą zastosowane wszelkie działania minimalizujące dostosowane do planowanej inwestycji. Ewentualne oddziaływania będą chwilowe i nieznaczne, natomiast będą miały długoterminowy pozytywny skutek. Ewentualne oddziaływania będą wiązać się ze zwiększonym hałasem, który może towarzyszyć pracom modernizacyjnym. Oddziaływanie większości przedsięwzięć inwestycyjnych na terenie gmin nie będzie występowało, ze względu na lokalizację inwestycji na terenach zagospodarowanych/ zurbanizowanych/ zabudowanych lub w konkretnych obiektach.</p>
Budowa oczyszczalni ścieków dla obszaru ochrony uzdrowiskowej Latoszyn	<p>Podczas realizacji działań nie dojdzie do oddziaływania na różnorodność biologiczną poprzez istotne zawężenie dostępnych do rozwoju obszarów dla bytowania roślin i zwierząt oraz do fragmentacji siedlisk z uwagi na istniejący charakter obiektu, którego dotyczy przedsięwzięcie. Roboty budowlane prowadzone będą w terenie przekształconym przez człowieka i w obrębie terenu przeznaczonego pod inwestycję. Na terenie realizacji inwestycji nie dojdzie do utraty i fragmentaryzacji siedlisk przyrodniczych. Realizacja inwestycji nie będzie powiązana z nadmierną eksploatacją i niewłaściwym wykorzystaniem zasobów naturalnych. Przedsięwzięcie zostanie zrealizowane z wykorzystaniem surowców jak. m.in. cement, piasek, stal i tworzywo sztuczne.</p>

Działanie	Oddziaływanie
	<p>Budowa obiektu winna być w koordynacji z innymi planowanymi przedsięwzięciami tak, aby wyeliminować i zminimalizować uciążliwości związane z jej oddziaływaniem na środowisko, poprzez m. in. właściwą organizację robot i rozłożenie w czasie prowadzonych zamierzeń.</p> <p>Na etapie realizacji wystąpi zapotrzebowanie na surowce mineralne (piasek), paliwo, energię elektryczną oraz wodę z sieci wodociągowej do przeprowadzenia prób szczelności. Wszystkie użyte do budowy surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami. Na etapie eksploatacji oczyszczalni ścieków przewiduje się wykorzystanie wody do celów technologicznych jak również wykorzystanie energii elektrycznej do utrzymania obiektu i ogrzewania budynku technicznego oczyszczalni. Prace związane z realizacją przedsięwzięcia wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Uciążliwości akustyczne będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej, zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych. W okresie realizacji przedsięwzięcia będą miały miejsce również uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych. Ponadto wykopy na terenie całego przedsięwzięcia należy regularnie kontrolować, a ewentualne uwięzione w nich zwierzęta odławiać i przenosić poza teren inwestycji w miejsca o podobnych warunkach siedliskowych. Po zakończeniu prac budowlanych tereny zajęte na czas budowy należy uporządkować. Nie przewiduje się ponadnormatywnego oddziaływania na stan powietrza poza granicami oczyszczalni.</p> <p>Budowa oczyszczalni ścieków eliminuje oddziaływania na środowisko, jakie wiązały się z dowożeniem ścieków do innych oczyszczalni poza teren miejscowości. Ponadto nowoczesna oczyszczalnia bezpośrednio pozytywnie wpłynie na wody.</p> <p>Planowane działanie będzie się znajdować na obszarze chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego. Przedmiotowe zadanie zalicza się do inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. 2023 poz. 977), dla których nie obowiązują zakazy ustanowione dla obszarów chronionego krajobrazu – zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478). Ze względu na wysoki stopień ogólności zadania, przewidywane oddziaływanie na środowisko jest utrudnione. Szczegółowy zakres prac pozwoli w późniejszym czasie na określenie oddziaływania na środowisko.</p>
<p>Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej na terenie Gminy Dębica</p>	<p>Inwestycje przewidują rozbudowę istniejącej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania na ludzi w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycje mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Wykonywane prace ziemne nie będą prowadziły do zmiany stosunków wodnych, nie będzie się także odbywała emisja zanieczyszczeń do wód. Oddziaływanie na powierzchnie ziemi będzie związane z etapem budowy ze względu na wykonanie wykopów. Pojawienie się nowej, estetycznie zaprojektowanej formy w przestrzeni wzbogaci krajobraz. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będą stanowić żadnego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala</p>

Działanie	Oddziaływanie
	<p>tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.</p> <p>Zadania wpłyną pozytywnie na ludzi poprzez zapewnienie spędzania wolnego czasu i integracji społecznej. Zadanie nie będzie wpływało negatywnie na ustanowione cele ochrony form ochrony przyrody.</p>
Modernizacja infrastruktury Muzeum przy Górze Śmierci w Paszczynie	<p>Modernizacja już istniejących budynków nie powinna powodować oddziaływań na środowisko. Podczas prowadzenia robót wystąpią negatywne oddziaływania w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza. W celu ograniczenia uciążliwości inwestycji mieszkańcy powinni być poinformowani o okresie, w jakim odbywać będą się prace, a te z kolei powinny być prowadzone w porze dziennej, gdy hałas jest mniej uciążliwy. Lokalna, punktowa skala prac budowlanych w przestrzeni zmienionej antropogenicznie nie będzie stanowić znaczącego zagrożenia. Ewentualne niedogodności związane z realizacją przedsięwzięcia będą miały charakter krótkoterminowy i mogą charakteryzować się oddziaływaniem jedynie w bezpośrednim sąsiedztwie prowadzonych prac, jednak skala tego wpływu będzie minimalna. Oddziaływanie negatywne związane będzie wyłącznie ze specyfiką prowadzonych prac budowlanych, jest ono bezpośrednie, chwilowe i krótkoterminowe, ustanie natychmiast po zaprzestaniu prac.</p>
Budowa zdalnego systemu odczytu wodomierzy na terenie Gminy Dębica i Miasta Dębica	<p>Przy realizacji zadania nie przewiduje się żadnego oddziaływania na środowisko.</p>
Wymiana głównych pompowni ścieków z betonowych na PE z powodu erozji betonu (zapobieganie przedostawania się ścieków do wód gruntowych)	<p>Inwestycja ma na celu zapobieganie przedostawania się ścieków do wód gruntowych, co wiąże się z pozytywnym wpływem na środowisko wodno-gruntowe, jednocześnie na rośliny i zwierzęta. Obecna instalacja wymaga modernizacji, ponieważ istnieje zagrożenie i ryzyko, że przepompownia ulegnie awarii i dojdzie do jej rozszczelnienia, co będzie skutkowało przedostaniem się ścieków do wód gruntowych – na terenie gminy i miasta, ponieważ połowa ścieków pochodzących od mieszkańców Gminy Dębica jest odbierana przez Wodociągi Dębickie sp. z o.o. będące jednostką Miasta Dębica.</p>
Budowa instalacji fotowoltaicznej na oczyszczalni ścieków w Zawadzie i Stacji Uzdatniania Wody w Brzeźnicy	<p>Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych na budynkach nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jeżyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych.</p>

11.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839 z późn. zm.).

Inwestycje traktowane jako mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko mogą być realizowane w ramach działań z zakresu:

- 1) budowy/rozbudowy infrastruktury drogowej;
- 2) budowy/rozbudowy infrastruktury kanalizacyjnej oraz towarzyszącej;
- 3) budowy oczyszczalni ścieków

Warto podkreślić, że na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności.

W przypadku, kiedy przedsięwzięcie zostanie zakwalifikowane jako wymagające przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko. W konsekwencji realizacja powyższych przedsięwzięć skutkować będzie poprawą stanu środowiska na danym terenie. Ponadto ich realizacja:

- posiada związek z rozwiązywaniem problemów ochrony środowiska na terenie gmin;
- służy wspieraniu zrównoważonego rozwoju;
- służy wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska.

11.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na terenie DROF występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000 Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk - „Dolna Wisłoka z Dopływami” oraz „Las nad Braciejową”,
- Obszary chronionego krajobrazu – Obszar chronionego krajobrazu Pogórza Strzyżowskiego, Jastrzębsko-Żdżarski obszar chronionego krajobrazu, Przecławski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Rezerwat „Szwajcaria Ropczycka”,
- Kilkadziesiąt pomników przyrody – głównie drzew;

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Na etapie oceny ogólnego dokumentu nie jest możliwe dokonanie oceny poszczególnych elementów zaprojektowanych działań z punktu widzenia wpływu na środowisko w związku z tym w prognozie wskazano jedynie możliwość oddziaływania, które powinno być określone szczegółowo oraz być przedmiotem odpowiednich uzgodnień i decyzji administracyjnych na etapie przygotowania poszczególnych inwestycji. Potencjalne negatywne oddziaływanie mogą zostać zminimalizowane poprzez uwzględnione potrzeby przedmiotów ochrony oraz wdrożone działania minimalizujące.

Analiza oddziaływań projektów priorytetowych nie wykazała bezpośredniego znaczącego negatywnego wpływu na cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 (w tym na integralność i spójność sieci Natura 2000).

Działania będą prowadzone zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego, a także będą wynikały z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wszelkie działania podejmowane zmierzające do poprawy jakości powietrza (tj. stosowanie niskoemisyjnego transportu, wdrażanie OZE) a także adaptacji do zmian klimatu będą zdecydowanie pozytywnie wpływać na stan siedliski gatunków w obszarach Natura 2000 objętych projektem Strategii.

Wszelkie działania określone w Strategii mają na celu poprawę środowiska naturalnego.

Biorąc pod uwagę, że pozostałe zadania wyznaczone w Strategii mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Jednak biorąc pod uwagę charakter zadań zakłada się, iż realizacji Strategii nie spowoduje negatywnego wpływu na obszary chronione. Pośrednio zadania będą miały pozytywny wpływ na wszystkie obszary chronione, w tym Natura 2000. Nastąpi poprawa stanu siedlisk pośrednio za sprawą działań związanych z podniesieniem jakości powietrza, zapobieganiem wystąpienia powodzi, rekultywacją terenów oraz ochroną bioróżnorodności.

Realizacja założeń projektu Strategii może wiązać się z wystąpieniem negatywnych oddziaływań, jednak będą one miały przeważnie charakter krótkoterminowy i chwilowy. Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac.

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych na budynkach nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jerzyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów, a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych.

Należy pamiętać, że jeśli dojdzie do realizacji przedsięwzięć o określonym negatywnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko, będą one poddane także odpowiedniej procedurze oceny oddziaływania oraz będą zgodne z aktami prawa miejscowego. Ponadto, zadania będą prowadzone mając na uwadze

zasadę zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska.

Projekt dokumentu zakłada min. realizację inwestycji, które można zakwalifikować do inwestycji celu publicznego. Należą do nich przede wszystkim inwestycje drogowe, zagospodarowanie terenów.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) można stosować odstępstwo od zakazów dla realizacji wspomnianych inwestycji celu publicznego na terenie parków krajobrazowych. Podobnie w obszarach chronionego krajobrazu art. 24 ust. 2 pkt 3. ww. ustawy przewiduje odstępstwa od ustanowionych w nich zakazów.

Oddziaływania na Obszary Natura 2000

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478), na terenie obszarów Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Wyjątki, wyłączone z tych zapisów, zebrane zostały w art. 34, ww. ustawy.

Dla powyższych aktów istnieje możliwość odstępstwa od zakazów w sytuacji kolizji planowanych w projekcie dokumentu zadań z zakazami.

W przypadku znanych przybliżonych lokalizacji stwierdzono, że żadna inwestycja nie będzie realizowana na terenie Obszarów Natura 2000. Odnośnie zadań ogólnych, bez wyznaczonych lokalizacji np. *Rozwój infrastruktury na potrzeby ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności na terenie Dębicko -Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego*, gdzie mogą powstać nowe drogi, analizuje się jedynie zachodzącą ewentualną możliwość realizacji inwestycji na obszarach chronionych. Dokładna lokalizacja, jak również skala i technologia realizacji inwestycji objętych wsparciem nie są przedmiotem Strategii, należy jednak zauważyć, iż część z nich będzie kwalifikować się do przedsięwzięć mogących znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem ws. przedsięwzięć. Dla powyższych inwestycji wymagane będzie, zatem przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko.

Dla inwestycji, które mogą być lokalizowane na obszarach Natura 2000 lub w ich sąsiedztwie powinno w ramach oceny oddziaływania zostać przeprowadzone szczegółowe rozpoznanie możliwych oddziaływań na integralność i przedmioty ochrony tych obszarów. Ocena oddziaływania na środowisko inwestycji powinna wykazać oddziaływania ich siłę oraz zaproponować w przypadku identyfikacji negatywnego oddziaływania warianty alternatywne. Jeżeli warianty alternatywne nie istnieją lub jeśli po ich zastosowaniu będą nadal wykazywane negatywne oddziaływania, ocena powinna zaproponować skuteczne rozwiązania minimalizujące lub kompensujące. W tym kontekście istotny jest fakt, iż obowiązujący system prawny nie dopuszcza realizacji inwestycji, które mogłyby znacząco oddziaływać na środowisko – w tym także na obszary Natura 2000 bez uprzedniego wnikliwego przeanalizowania potencjalnego wpływu. Na etapie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, inwestor będzie zobowiązany do przedstawienia właściwym organom wariantów alternatywnych, a jeśli nie będą one możliwe do realizacji, będzie można zastosować odstępstwo ustawowe, jeżeli zostanie wykazane, iż stanowi ono inwestycję celu publicznego. Zapisy ustawy o ochronie przyrody wskazują na indywidualne oceny oraz organy, które będą wydawać stosowne zezwolenia i decyzje. Biorąc pod uwagę cele oraz charakter zidentyfikowanych typów projektów można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, iż część z nich będzie spełniać kryteria określone w powyższych zapisach ustawy (m.in. będą kwalifikowane jako inwestycje celu publicznego). W ramach przyszłych ocen oddziaływania na środowisko inwestycji, które będą oddziaływać na obszary Natura 2000 należy wykazać także ich zgodność z planami zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, ustanowionych zarządzeniami RDOŚ.

W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na Obszary Natura 2000. A ogół działań zaplanowanych w ramach Strategii przyczyni się do poprawy jakości środowiska na omawianym obszarze. Realizacja Strategii nie wpłynie negatywnie na cele i przedmioty ochrony.

W celu zminimalizowania oddziaływania na środowisko należy stosować zabezpieczenia i działania minimalizujące przeznaczone dla populacji ryb (np. przepusty, przepławki, prowadzenie prac poza terminami tarła). Należy także uwzględniać wariant lokalizacji, tak aby nie zajmować powierzchni siedlisk łąkowych oraz starorzeczy. W przypadku prowadzenia działań w pobliżu siedlisk płazów należy pamiętać o uwzględnieniu terminów poza okresem ich rozrodu oraz w przypadku projektowania dróg zapewnić odpowiednie przejścia. Prace należy prowadzić poza siedliskami tych gatunków, a także w okresie poza lęgowym. Na etapie planowania prac należy zwrócić także uwagę, aby nie zagrażały one gatunkom migrującym. Istotne będzie także zwrócenie uwagi na prowadzenie działań w taki sposób, aby zminimalizować ryzyko płoszenia ptaków (należy stosować technologie ograniczające hałas, w terminach, kiedy występują najmniejsze koncentracje ptaków migrujących). Istotne będzie także zachowanie roślinności przybrzeżnej oraz zadrzewień i zakrzaczeń, aby zapewnione były właściwe

---

schronienia i siedliska zapewniające bazę pokarmową. W związku z powyższym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania.

Należy w planowaniu ewentualnych inwestycji uwzględnić wariantowanie lokalizacji z uwzględnieniem potrzeby zachowania ciągłości ekologicznej obszarów chronionych z innymi istotnymi dla zwierząt terenami (zachowanie zwartych drzewostanów). Ponadto należy uwzględniać przy rozbudowie i modernizacji dróg występowanie siedlisk łąkowych.

Oddziaływanie na Obszary Chronionego Krajobrazu

W stosunku do obszarów chronionego krajobrazu wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 24 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, zakazy ustanowione i obowiązujące na terenach obszarów chronionego krajobrazu nie mają zastosowania do realizacji inwestycji celu publicznego, o których mowa w art. 2 ust. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2021 poz. 741 z późn. zm.).

Na terenach OChK nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego, długoterminowego i stałego.

Działania wyznaczone w ramach Strategii będą miały pośredni pozytywny wpływ na funkcjonowanie Obszarów Chronionych. Założenia Strategii przewidują poprawę jakości środowiska przyrodniczego na omawianym terenie m.in. poprzez wdrażanie OZE, nasadzenia zieleni.

Zadania zaplanowane w ramach Strategii zaliczają się do inwestycji celu publicznego, w związku z tym wymienione powyżej zakazy nie obowiązują. Zadania zlokalizowane będą na terenach już zurbanizowanych, realizowane będą miejscowo (konkretne obiekty, centra miejscowości). Inwestycje będą prowadzone, aby nie naruszać zakazów wyznaczonych dla tego obszaru oraz zostaną zastosowane działania minimalizujące ewentualne oddziaływania na środowisko. Przejściowe oddziaływania mogą dotyczyć głównie fazy przeprowadzania inwestycji i ustaną po jej przeprowadzeniu i uprzątnięciu terenu.

Wytyczenie ścieżek rowerowych przyczyni się do kompleksowego ukierunkowania ruchu turystycznego. Efektem projektów będzie rozbudowa istniejących i planowanych szlaków na omawianym terenie prowadzących do kanalizacji ruchu turystycznego.

Oddziaływania na rezerваты przyrody

W rezerwach przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska może zezwolić na obszarze rezerwatu przyrody na odstępstwa od zakazów, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Należy stwierdzić, że realizacja dokumentu nie przewiduje inwestycji, które byłyby realizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu przyrody „Szwajcaria Ropczycka”. Nie będą zatem łamane zakazy ustanowione dla ochrony w/w terenów a także nie przewiduje się wpływu na ich cele ochrony.

Oddziaływania na pomniki przyrody

Dla pomników przyrody obowiązują zakazy zgodnie z art. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

W wyniku przeprowadzenia prac inwestycyjnych na omawianym terenie istniejące pomniki przyrody nie będą narażone na łamanie zakazów wprowadzonych w celu ich ochrony. Działania inwestycyjne prowadzone będą poza obszarem lokalizacji pomników przyrody.

Adaptacja do zmian klimatu

Zmiany klimatu mają także bezpośredni wpływ na florę oraz faunę. Wpływają one na zasięg występowania poszczególnych gatunków, ich cykle rozrodcze i interakcje ze środowiskiem naturalnym, a w przypadku roślin także na okresy wegetacji. Ocieplenie się klimatu spowoduje migracje gatunków – gatunki preferujące chłodniejsze temperatury zostaną wyparte przez gatunki ciepłolubne. Część tych gatunków będzie uznana za gatunki inwazyjne wypierające rodzimą florę i faunę. Przekształcenia siedlisk na skutek zmian klimatycznych mogą dotknąć także warunków wodnych – obniżenie się poziomu wód gruntowych może spowodować stopniowy zanik siedlisk o dużej wilgotności. Najważniejszym elementem adaptacji do zmian klimatycznych będzie, w przypadku siedlisk, zachowanie bioróżnorodności oraz zrównoważona gospodarka leśna uwzględniająca zmiany klimatyczne oraz ich efekty. Kluczowym elementem będzie utrzymanie obszarów wodno-błotnych oraz ich odtwarzanie w miejscach posiadających odpowiednie warunki.

W ramach adaptacji do zmian klimatu zaleca się:

- utrzymanie zagrożonych siedlisk i ich odtwarzanie wszędzie tam, gdzie jest to możliwe – dotyczy to szczególnie obszarów wodno-błotnych,
- regulowanie wpływu klimatu poprzez wykorzystywanie odpowiednich ekosystemów,
- wpływ na mikroklimat przez zachowanie oraz tworzenie nowych zalesień i obszarów zielonych,

- zwiększanie naturalnej retencji wodnej,
- uwzględnianie zagrożeń związanych ze zmianami klimatycznymi w dokumentach planistycznych,
- odpowiednia gospodarka leśna, z naciskiem na odpowiedni dla siedliska skład gatunkowy.

11.3. Korytarze ekologiczne

Przez omawiany teren przebiegają korytarze ekologiczne.

Obszar obejmujący ww. korytarze ekologiczne składa się zarówno z terenów leśnych i rolniczych, ale także częściowo z zwartej zabudowy mieszkaniowej, infrastruktury liniowej.

W związku z powyższym istnieje ryzyko powstawania negatywnych oddziaływań z planowanymi działaniami związanymi z ewentualną budową/przebudową/modernizacją dróg na omawianym terenie.

W celu minimalizacji negatywnych oddziaływań zadań związanych z rozwojem infrastruktury drogowej najczęściej stosuje się przejścia dla zwierząt a także dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt. Mogą być poprowadzone pod powierzchnią drogi, nad drogą bądź po drodze. W celu ograniczenia śmiertelności zwierząt stosuje się ogrodzenia ochronne dostosowane do lokalnie występujących gatunków. Ponadto, m.in. zaleca się stosowanie transparentnych ekranów akustycznych, wprowadzenie ograniczeń prędkości, wprowadzenie oświetlenia o niskiej emisji barw niebieskich i promieniowania UV a także stosowanie szczelnych pokryw studni i ogrodzeń ochronnych wokół obiektów odwadniających.

11.4. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Strategii w przypadku typowych działań inwestycyjnych w rozbudowy dróg, budowa sieci kanalizacji, budową nowych ścieżek rowerowych, budową nowych obiektów typu boisko czy biblioteka może powodować wystąpienie negatywnych, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem różnych terenów, stanowiących biotop roślin i zwierząt (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). Jednakże W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych.

Możliwe oddziaływania negatywne na przyrodę i różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji m.in. montażem paneli fotowoltaicznych.

Prace budowlane mogą wpływać bezpośrednio i negatywnie na bioróżnorodność, ponieważ może dojść do ingerencji danego terenu, na którym planuje się inwestycję. Ponadto, może dojść do tworzenia barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej i kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślane wybory lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależą będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Szerokość strefy oddziaływania drogi na strukturę, skład i kluczowe procesy ekologiczne kształtujące dane siedlisko uzależniona jest od m.in. dyspersji biogenów, zanieczyszczeń i wrażliwości siedlisk.

Pozytywne oddziaływanie długofalowe zauważalne będzie w związku z inwestycjami z zakresu błękitno-zielonej infrastruktury ukierunkowane są na przystosowanie do zmian klimatu a także zapobiegania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi. W wyniku realizacji zaplanowanych działań upatruje się głównie pozytywnego, długoterminowego oddziaływania na środowisko, w tym na krajobraz, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000.

Realizacja zadań związana z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do zwiększenia areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ponadto, dzięki rozwojowi błękitno-zielonej infrastruktury zwiększy się różnorodność biologiczna.

Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie wpłyną negatywnie na drożność migracyjną i ekologiczną korytarza rzecznego. Zapewnienie wykwalifikowanego nadzoru przyrodniczego oraz dostosowanie terminu prowadzenia ewentualnych przyszłych planowanych prac do okresów aktywności fauny i wegetacji flory zapewni zminimalizowanie negatywnego wpływu inwestycji na korytarze ekologiczne i migracyjne w rejonie obszaru przedsięwzięcia.

Rozwój inwestycji liniowych takich jak infrastruktura drogowa może przyczynić się do zmniejszenia drożności korytarzy ekologicznych szczególnie w przypadku groźnego groźnego kołowych. W przypadku ewentualnej budowy nowej infrastruktury drogowej a także w przypadku budowy sieci tras rowerowych poprowadzonych w nowym śladzie należy uwzględnić rozmieszczenie chronionych

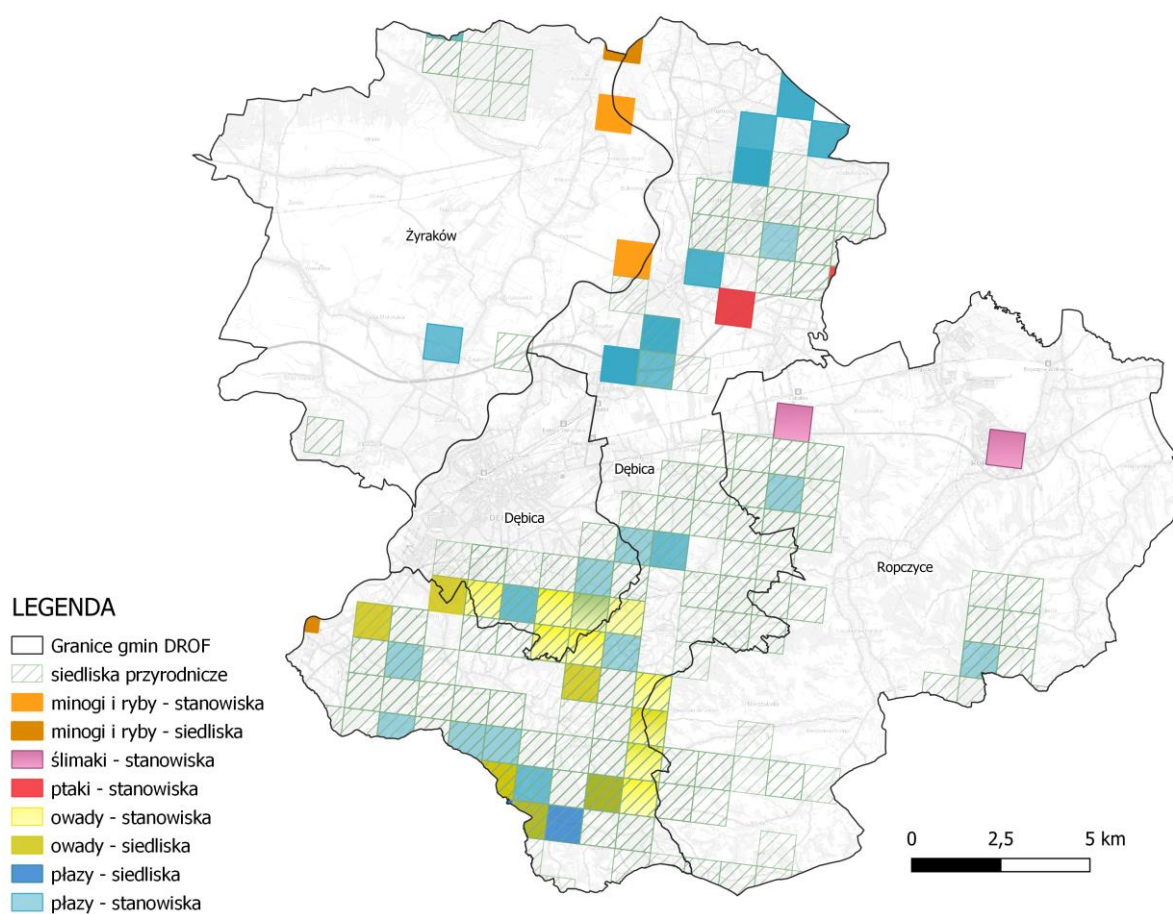
elementów przyrody tj. siedlisk chronionych, stanowisk chronionych gatunków roślin, grzybów i zwierząt. Planowane trasy należy poprowadzić poza wskazanymi elementami lub zastosować adekwatne działania minimalizujące wynikające z dokumentacji środowiskowej.

Efekt bariery tworzony przez wygradzenia wzdłuż dróg kołowych należy zminimalizować przez budowę przejść dla zwierząt lub dostosowując istniejące obiekty inżynierskie do pełnienia funkcji przejść dla zwierząt.

Nie przewiduje się działań, które mogłyby naruszyć drożność i funkcjonowanie ekologicznych korytarzy lądowych i wodnych. W ramach przebudowy istniejącej infrastruktury technicznej, np. dróg w razie konieczności przewiduje się m.in. budowę przejść dla zwierząt, budowę przepustów wodnych. Działania te będą ukierunkowane na zniesienie lub ograniczenie barier dla przemieszczania się zwierząt.

Zgodnie z Geoseriwsem GDOŚ na poniższym rysunku przedstawiono występowanie zasobów przyrodniczych na terenie DROF.

Rysunek 11 Występowanie zasobów przyrodniczych na terenie DROF

11.5. Ludzie

Realizacja Strategii zakłada zrównoważony rozwój regionu z jednoczesną poprawą stanu środowiska. Działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej wpłyną pozytywnie na zdrowie ludności, jakość oraz komfort ich życia, ale przede wszystkim będą one związane z poprawą jakości powietrza, wód, gleb i środowiska przyrodniczego.

Jednym z ważnych elementów będzie rozwój infrastruktury technicznej (drogi, sieć kanalizacyjna sieć rowerowa, niskoemisyjny transport drogowy). Podjęcie ww. działań pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców, a także zmniejszy negatywny wpływ na środowisko, zarówno w sposób pośredni i bezpośredni.

Ograniczenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii bezpośrednio może się przyczynić do zmniejszenia zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej, np. wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne.

Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, będą prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Negatywne odczucia wśród mieszkańców mogą budzić utrudnienia związane z organizacją ruchu.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi ich zdrowie i bezpieczeństwo.

11.6. Powietrze atmosferyczne

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane będzie przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: montaż paneli fotowoltaicznych, bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor transportu publicznego oraz systemy ruchu niezmotoryzowanego i mikromobilności wraz z niezbędną infrastrukturą (w tym m.in. bezemisyjny lub niskoemisyjny tabor autobusowy, infrastruktura paliw alternatywnych, systemy roweru miejskiego, bike-sharing, hulajnogi, urządzenia transportu osobistego, inne środki transportu publicznego, rozwój nowych rodzajów transportu zbiorowego).

Główną przyczyną emisji ze źródeł komunikacyjnych jest duże natężenie ruchu indywidualnego pojazdów. Do niwelacji tego problemu przyczynią się budowy dróg, które pozwolą na upłynnienie ruchu.

Oddziaływania negatywne w głównej mierze mają charakter przejściowy i związane są z fazą realizacyjną planowanych inwestycji. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych, których źródłem jest głównie unos z powierzchni pyłących. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały, tj. do czasu zakończenia robót budowlanych.

Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych na budynkach nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, krajobraz, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych może stanowić zagrożenie dla ptaków gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jerzyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych.

Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne zmniejszy zapotrzebowanie na surowce, co ograniczy ingerencję ludzką w środowisko.

11.7. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą

o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Wzrost znaczenia rozproszonych, odnawialnych źródeł energii powinien uwzględniać pogorszenie warunków wiatrowych (długie okresy bezwietrznej pogody, lub krótkotrwałe okresy z wiatrami o sile huraganu). W przypadku energii słonecznej można spodziewać się poprawy warunków w lecie ze względu na wydłużone okresy pogody słonecznej i zmniejszenie w zimie ze względu na dłuższe okresy z zachmurzeniem. W zakresie upraw roślin energetycznych kluczowy będzie rozwój nowych gatunków roślin, bardziej odpornych na zmienne warunki pogodowe oraz innowacyjnych technik upraw do wykorzystywania w bardzo suchym oraz wilgotnym środowisku. Zmiany klimatu będą miały różnorodny wpływ na sektor energetyczny, uwzględniając w szczególności prognozowane wahanie średniej temperatury. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do warunków zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii.

Ochrona różnorodności biologicznej w kontekście zmian klimatu jest niezmiernie ważnym zagadnieniem, ponieważ problem utraty bioróżnorodności narasta wraz z postępującymi zmianami klimatu. Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego.

Niewłaściwa gospodarka przestrzenna, w szczególności inwestowanie na terenach zagrożonych, w tym w strefach zalewowych rzek oraz zbyt niska pojemność retencyjna naturalna jak i sztucznych zbiorników, nie tylko w dolinach rzek, ogranicza skuteczne działania w sytuacjach nadmiaru lub deficytu wód powierzchniowych. Istnieje ryzyko, że w przyszłości zjawiska te będą występować ze zwiększoną częstotliwością. Wyniki przeanalizowanych scenariuszy wskazują na zwiększone prawdopodobieństwo występowania powodzi błyskawicznych wywołanych silnymi opadami mogących powodować zalewanie obszarów, na których nieodpowiednio prowadzona jest gospodarka przestrzenna. Przewidywane zmiany klimatyczne i związane z nimi wzrost częstotliwości

i intensywności susz w rolnictwie spowodują wzrost zapotrzebowania na wodę do nawodnień. Z obliczeń prognostycznych wartości niedoborów wody w glebie dla wybranych roślin wynika, że następuje ciągły proces przesuszania się gleby i zwiększania zagrożenia suszą. Obok suszy także intensywne opady stanowią zagrożenie dla produkcji roślinnej. W związku ze wzrostem częstości występowania intensywnych opadów w okresie letnim, można oczekiwać zwiększenia potrzeb odwadniania. Przeprowadzone analizy wskazały, że należy oczekiwać zwiększenia częstości lat ze stratami plonów wynikających z niekorzystnego przebiegu pogody.

Część działań ujętych w Strategii będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi lub neutralnymi w odniesieniu do zmian klimatu. Nasadzenia roślinności i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury bezpośrednio wpływają na mikroklimat. Ich zwiększenie pogarsza lokalnie mikroklimat, tworząc tzw. wyspy ciepła. Zalecane jest wprowadzanie rozwiązań błękitno-zielonej infrastruktury na terenie całego DROF w walce ze zmianami klimatu.

Adaptacja do zmian klimatu

Zgodnie z analizami wykonanymi na potrzeby projektu KLIMADA⁹, zamieszczonymi w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, na przestrzeni następných lat warunki klimatyczne Polski zmienią się. Przewidywane jest zwiększenie się ilości dni z temperaturą powyżej 25°C oraz zmniejszenie się ilości dni z temperaturami poniżej 0°C. Efektem tego może być ograniczenie zapotrzebowania na energię potrzebną do ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych, co jednocześnie spowoduje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. Zwiększenie się ilości dni upalnych, może z kolei spowodować wzrost zapotrzebowania na energię (urządzenia klimatyzacyjne). Większa ilość dni słonecznych przyczyni się natomiast do polepszenia się warunków słonecznych, wyjątkowo ważnych przy korzystaniu z energii odnawialnej. Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań temperatur oraz zapotrzebowania energetycznego, wdrożenie rozproszonych, niskoemisyjnych źródeł energii oraz wykorzystywanie energii odnawialnej.

---

⁹ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

11.8. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Strategii mają w większości neutralne lub pozytywne oddziaływanie na dobra materialne i zabytki. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych (zabytków nieruchomych, stanowisk archeologicznych) będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Wszelkie działania związane z ochroną i rozwojem dziedzictwa kulturowego powodują zazwyczaj pośredni pozytywny wpływ na wartość zmodernizowanych obiektów i możliwość zwiększenia wpływów finansowych wynikających ze świadczonych w nich usług. Pośrednio oddziałują także na nieruchomości znajdujące się w ich sąsiedztwie. Pozytywny wpływ na dziedzictwo kulturowe, zabytki i dobra materialne ma również zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza, co wpłynie na poprawę ich stanu technicznego. Zanieczyszczenia pyłowe, które są emitowane z kominów budynków mieszkalnych z sektora indywidualnego jak i zbiorowego osiadając na zabytkach i dobrach materialnych powodują ich niszczenie.

Negatywne, bezpośrednie i chwilowe oddziaływania na zabytki oraz dobra materialne mogą wystąpić jedynie na etapie realizacji zadań inwestycyjnych lub wówczas, gdy działanie dotyczy będzie obiektów objętych ochroną kulturową lub historyczną. Negatywne oddziaływania wiążą się z możliwym spadkiem wartości nieruchomości (budynków i gruntów) z uwagi na niepożądane sąsiedztwo nowych inwestycji, które w opinii społecznej pogarszają atrakcyjność (krajobrazową i funkcjonalną) danego miejsca i odwrotnie na wzrost wartości nieruchomości wpływa lokalizacja i dostęp do obiektów zabytkowych, cennych obszarów przyrodniczych, jak i środków komunikacyjnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na dziedzictwo kulturowe, zabytki, dobra materialne.

W chwili przygotowania niniejszego opracowania brak jest możliwości stwierdzenia, które z zadań inwestycyjnych będą prowadzone w pobliżu obiektów chronionych i czy ich zakres prac spowoduje zniszczenie lub degradację danego obiektu historycznego. Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory historyczno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

Reasumując, działania wyznaczone w ramach projektu Strategii przyczynią się do ochrony wartości kulturowych i pozytywnego wpływu na zabytki i stanowiska archeologiczne.

11.9. Zasoby naturalne

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Poprawa efektywności energetycznej oraz wykorzystanie różnego rodzaju OZE zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych będą wykorzystywane zasoby naturalne tj. woda oraz gleba. Największe zużycie surowców naturalnych będą generowały inwestycje związane z budową/przebudową budynków i obiektów użyteczności publicznej, dlatego działania te mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz stosowane rozwiązania proekologiczne nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywnym długoterminowym i skumulowanym oddziaływaniem będzie minimalizacja zużycia zasobów naturalnych (w szczególności węgla, wody, paliw energetycznych) poprzez realizację zadań związanych z wprowadzaniem niskoemisyjnych i zeroemisyjnych autobusów.

Do działań negatywnych związanych z realizacją przedsięwzięć zawartych w Strategii możemy zaliczyć: zabudowanie powierzchni ziemi pod nowe inwestycje, usuwanie wierzchnich warstw gleby, powstawanie odpadów budowlanych, wzrost wydobycia surowców budowlanych oraz powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko glebowe i zasoby naturalne.

11.10. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Strategii nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Działania przewidziane do realizacji w ramach projektowanej Strategii są w większości ukierunkowane pośrednio lub bezpośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód podziemnych i powierzchniowych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie zadania nie będą mieć znaczącego wpływu na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także

ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r., poz. 1087) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

Na terenie ochrony pośredniej należy:

1. Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informację o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkodzenia lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.

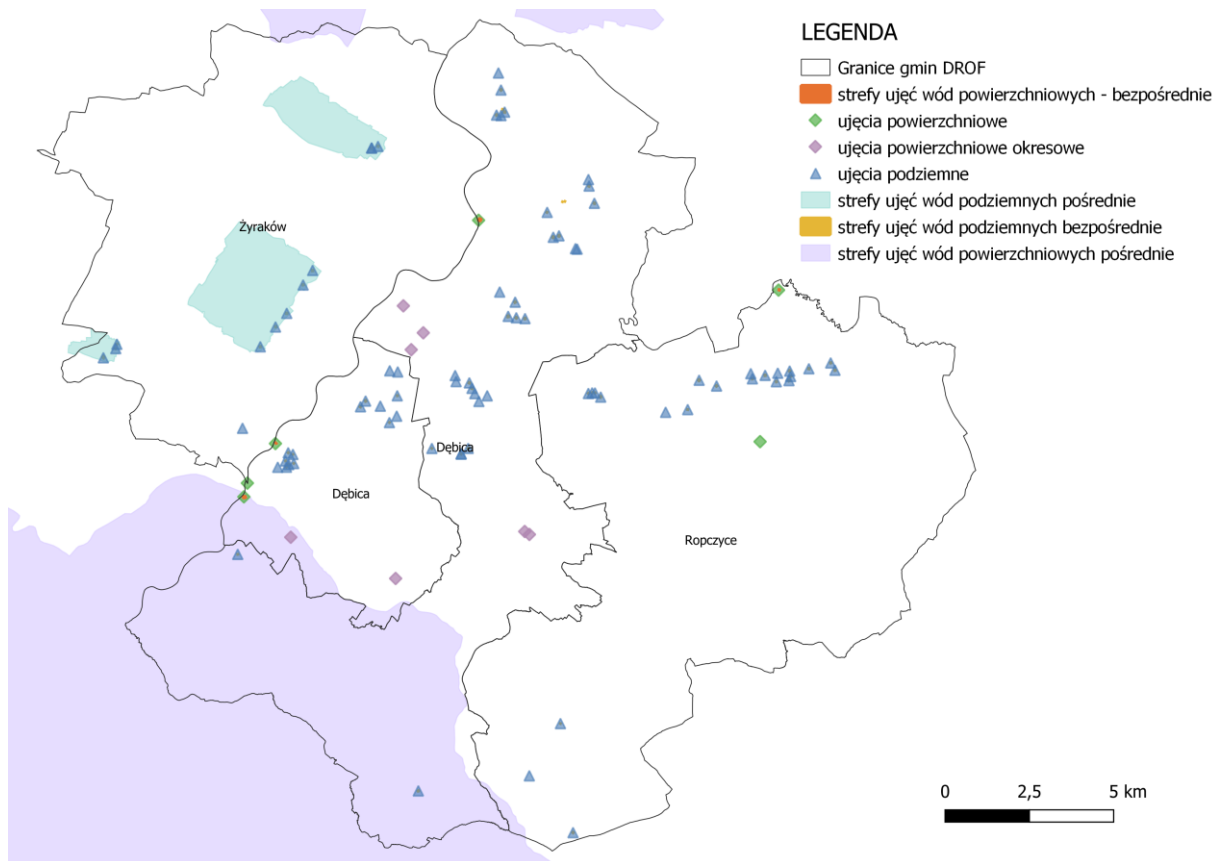

-
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.
  9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
  10. Mycie pojazdów mechanicznych.
  11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.
  12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
  13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
  14. Wydobywanie kopalin.
  15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
  16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
  17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
  18. Urządzanie przyrz. kiszonkowych.
  19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
  20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
  21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
  22. Uprawianie sportów wodnych.
  23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
  24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
  25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
  26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
  27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Poniższy rysunek prezentuje lokalizację ujęć wód powierzchniowych i podziemnych oraz strefy ochrony.

Rysunek 12. Ujęcia wód i strefy ochrony na terenie DROF.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez RZGW w Rzeszowie

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Czas remontów budynków będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanymi z wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasem oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja ustaleń Strategii wpisuje się w realizację głównych celów środowiskowych dla wód podziemnych określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW):

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych,
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych,
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych,
- wdrożenie działań niezbędnych do odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka.

Natomiast w przypadku wód powierzchniowych działania zapisane w Strategii powinny realizować następujące cele RDW:

- zapobieganie pogorszeniu się stanu wszystkich części wód powierzchniowych,
- poprawa i przywracanie wszystkie części wód powierzchniowych dla sztucznych i silnie zmienionych części wód, mając na celu osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych,
- ochrona i poprawa wszystkich sztucznych i silnie zmienionych części wód w celu osiągnięcia dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych,
- stopniowe redukcje zanieczyszczenia substancjami priorytetowymi i zaprzestanie lub stopniowa eliminowanie emisji, zrzutów i strat niebezpiecznych substancji priorytetowych.

Każde z opisanych działań wpisuje się w realizację powyższych celów, zakładając osiągnięcie przez jednolite części wód podziemnych i powierzchniowych stanu/potencjału co najmniej dobrego.

Pośrednie i bezpośrednie zwiększanie zasobów wodnych będzie przeciwdziałało występowaniu i negatywnym skutkom suszy. Zaproponowane w projekcie Strategii działania będą zmierzać do poprawy warunków klimatycznych dzięki systematycznej poprawie reżimu hydrologicznego oraz jakości wód.

Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu OZE, budowy ścieżek rowerowych, montażu paneli fotowoltaicznych. W związku z tym poprawa stanu jakości powietrza wpłynie na poprawę stanu jakości wody.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych z rozbudową sieci drogowej i kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślane wybory lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, na wykonawcach poszczególnych inwestycji, spoczywa obowiązek przeprowadzenia osobnych procedur oddziaływania na środowisko, w ramach, których ustalone zostaną działania mające na celu ochronę siedlisk wraz z zasobami przyrody na nich występującymi. Zakres oddziaływania oraz jego wielkość będzie można oszacować dopiero na etapie sporządzania szczegółowego zakresu prac np. Studium wykonalności. W przypadku, kiedy przedsięwzięcie będzie kwalifikować się do przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, ocena wpływu wraz z podaniem rodzaju oddziaływań zostanie przeprowadzona na etapie opracowania Karty Informacyjnej Przedsięwzięcia lub Raportu oddziaływania na środowisko.

Możliwe oddziaływania negatywne będą polegać na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie

zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji).

Realizacja zadań związana z rozwojem błękitno-zielonej infrastruktury przyczyni się do zwiększenie areału terenów przepuszczalnych, co doprowadzi do wzrostu udziału terenów biologicznie czynnych i przepuszczalnych. Działania będą wpływać pośrednio pozytywnie i długoterminowo na stan zasobów wód powierzchniowych. Ogół działań związanych z zwiększaniem retencji, gdzie efektem jest zwiększenie infiltracji wód opadowych oraz powierzchniowych będą wpływać pozytywnie na stan wód i nie będą stanowić zagrożenie dla osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych dla JCWPd a także nie będą wpływać na stan ilościowy i jakościowy GZWP. Ponadto, dzięki rozwojowi błękitno-zielonej infrastruktury zwiększy się różnorodność biologiczna. Zalecane jest wykorzystywanie gatunków rodzimych.

Adaptacja do zmian klimatu

Przeprowadzone analizy wskazują na zwiększenie się prawdopodobieństwa występowania powodzi błyskawicznych, wywołanych gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, mogących spowodować zalewanie obszarów, na których gospodarka przestrzenna prowadzona jest w sposób nieodpowiedni. Przewidywane jest również skrócenie się okresu zalegania warstwy śnieżnej co może mieć skutki pozytywne (mniejsze prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi roztopowych) jak i negatywne (niedobór wód i susze). Planowane działania mają na celu usprawnienie funkcjonowania w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Osiągnięcie tego planowane jest poprzez zreformowanie struktur gospodarki wodnej z uwzględnieniem adaptacji do zmian klimatu, opracowanie i wdrożenie metod oceny ryzyka powodziowego i ryzyka podtopień, odpowiednie zarządzanie ryzykiem powodziowym oraz przywracanie i utrzymanie dobrego stanu wód, ekosystemów wodnych.

Zgodnie z projektem KLIMADA¹⁰, rekomendowanymi kierunkami działań adaptacyjnych są:

- zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałanie osuwiskom i deficytowi wodnemu;
- powiązanie systemu dolin rzecznych z systemem obszarów chronionych;
- uwzględnianie problemu gwałtownych zmian temperatury, ulewnych opadów, oblodzenia i silnych wiatrów w inwestycjach budowlanych, transportowych i energetycznych;
- rozwijanie alternatywnych źródeł produkcji energii na poziomie lokalnym;

---

¹⁰ Projekt KLIMADA to opracowanie i wdrożenie strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu

-
- tworzenie systemów wczesnego ostrzegania mieszkańców przed zagrożeniami powodziowymi.

Zmiany zachodzące obecnie w klimacie cechuje zwiększenie się gwałtowności zjawisk pogodowych. Częściej występują także skrajne zjawiska takie jak burze. Wiąże się to z dostarczeniem do sieci kanalizacyjnych dużych ilości wody w krótkim czasie. Infrastruktura może być nieprzygotowana na taką sytuację co może spowodować wydostawanie się wody, wraz z zanieczyszczeniami, z sieci kanalizacyjnej. Również przepustowość oczyszczalni ścieków może być niewystarczająca w przypadku wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych. Aby zminimalizować efekty takich zjawisk należy brać je pod uwagę już na etapie planowania przedsięwzięć związanych z gospodarką wodno-ściekową.

11.11. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej przyczynią się działania dotyczące, m.in. powstania elementów błękitno-zielonej infrastruktury a także te związane z rewitalizacją obiektów.

Wśród kierunków działań przewidzianych w Strategii znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym, w efekcie czego przewiduje się wystąpienie oddziaływań negatywnych oraz pozytywnych. Należą do nich:

- budowa i/lub modernizacja infrastruktury dla ruchu niezmotoryzowanego m.in. drogi i pasy rowerowe;
- budowa, rozbudowa lub modernizacja obiektów użyteczności publicznej
- budowa innych obiektów np. wieży widokowej, platformy obserwacyjno-widokowej.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec (2008) 3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) *Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany.*¹¹

Na krajobraz oddziaływać będą głównie działania o charakterze inwestycyjnym. Inwestycje polegające na budowie dróg, budowie ścieżek rowerowych oraz nowych obiektów użyteczności publicznej

---

¹¹ Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

powodują stałą zmianę w krajobrazie. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Budowa nowych dróg może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg nie stanowią one dominanty krajobrazowej, a ich przebieg jest w większości dostosowany do lokalnego ukształtowania terenu. Sporadyczne przypadki tj. budowa obiektu inżynierskiego lub inżynierskiego, skrzyżowań itp. mogą powodować zaburzenia w lokalnym krajobrazie z uwagi na ich rozmiary w przestrzeni. Na etapie realizacji inwestycji budowlanych negatywne chwilowe oddziaływanie może wystąpić z uwagi na prowadzone wykopy, przemieszczanie mas ziemnych, prace „wysokich” maszyn tj. żurawie, dźwigi, które mogą być widoczne z dużych odległości.

Przebudowa i modernizacja już istniejących obiektów nie będzie powodować negatywnych oddziaływań na krajobraz oraz powierzchnię ziemi, ale będzie prowadzić do poprawy estetyki przestrzeni publicznej.

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Strategii zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz.

Adaptacja do zmian klimatu

Efektom przewidywanych zmian klimatycznych będzie wzrost częstotliwości oraz intensywności susz co będzie miało negatywny wpływ na gleby oraz rolnictwo. Wymagane będzie zintensyfikowane nawadnianie terenów dotkniętych suszami. Do działań adaptacyjnych będzie można zaliczyć wsparcie inwestycyjne gospodarstw oraz szkolenia i doradztwo technologiczne a także doskonalenie systemu tworzenia i zarządzania rezerwami żywności, materiału siewnego i paszy na wypadek nieurodzaju. Wpływ gwałtownych zjawisk pogodowych oraz ich efektów należy również mieć na uwadze podczas wybierania lokalizacji oraz projektowania obiektów typu PSZOK oraz składowisk odpadów.

11.12. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Pozytywne oddziaływanie na klimat akustyczny przede wszystkim będzie zauważalne na terenach miejskich i o zwiększonym ruchu. Pozytywny wpływ na klimat akustyczny będą miały inwestycje w zakresie rozwoju i modernizacji transportu publicznego. Duże znaczenie w redukcji ponadnormatywnego hałasu będzie miał rozwój systemu ścieżek rowerowych, który spowoduje zmniejszenie ruchu samochodowego.

Oddziaływanie negatywne będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednio i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiążąc się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Praca przedsięwzięć przebiega częściowo w obrębie terenów chronionych akustycznie, zatem mieszkańcy i użytkownicy najbliższej zabudowy odczuwać mogą okresowe uciążliwości związane z realizacją inwestycji. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Nie przewiduje się żadnych oddziaływań mogących powodować promieniowanie elektromagnetyczne.

Adaptacja do zmian klimatu

Wzrost średnich temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym powoduje zwiększenie się poziomów dźwięków – zwłaszcza tych generowanych przez urządzenia mechaniczne oraz elektryczne. Wzrost temperatury wymusza również, intensywniejsze działanie układów chłodzących co również może powodować uciążliwości dla środowiska, zwłaszcza w gminach, gdzie naturalny krajobraz uległ największym przekształceniom. Aby zmniejszyć negatywny wpływ wysokich temperatur należy zwiększać ilość terenów zielonych oraz niwelować efekt tzw. „miejskiej wyspy ciepła”. Wzrost temperatur powietrza towarzyszący zmianom klimatycznym może powodować zmiany w rozchodzeniu się pól elektromagnetycznych wokół emiterów a w efekcie mieć negatywny wpływ na ludzi oraz środowisko. W celu zmniejszenia takiego wpływu należy zwiększać powierzchnię terenów zielonych oraz brać pod uwagę czynniki klimatyczne, podczas wybierania lokalizacji dla źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

11.13. Gospodarka odpadami i ograniczenie powstawania odpadów

Powstawanie dużej ilości odpadów (w szczególności budowlanych) będzie związane z realizacją inwestycji dotyczących budowy nowych obiektów. Wszystkie wytworzone odpady na poszczególnych etapach, zostaną zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy o odpadach z dnia 14 grudnia 2012 r. Odpady będą zbierane selektywnie w wydzielonych i przystosowanych miejscach, w warunkach zabezpieczających przed przedostaniem się do środowiska zanieczyszczeń.

11.14. Ryzyko wystąpienia poważnej awarii

Planowane do realizacji przedsięwzięcia ujęte w Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego nie są zaliczane do obiektów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych wg Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 26 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. 2016, poz. 138).

Ryzyko wystąpienia poważnej awarii podczas realizacji Strategii może być związane z poważną awarią w transporcie drogowym, niekontrolowanym wyciekami przewożonych substancji niebezpiecznych, wyciekami płynów eksploatacyjnych na skutek usterek technicznych. Ze względu na charakter przedsięwzięć, które nie wiążą się z koniecznością użycia niebezpiecznych substancji ani technologii nie przewiduje się wystąpienia zagrożenia dla środowiska. Realizacja układu komunikacyjnego gmin nie będzie jednak bezpośrednio wpływała na wystąpienie poważnej awarii, będą to jednak potencjalne lokalizacje wystąpienia tego niekorzystnego zdarzenia.

---

12. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Strategii ZIT *Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z budową sieci wodociągowej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależec będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w Strategii ZIT *Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są obecnie kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gmin.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni;
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację;
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód;
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów;
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi;
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną;
- Na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne;
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów niebezpiecznych dla środowiska;
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego;
- Właściwe postępowanie z odpadami;
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu;

- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pyłących). Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych;
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów;
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.;
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia;
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu;
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów;
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej;
- Stosowanie przepisów BHP;
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin;
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza;
- Ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji;

- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu);
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną;
- Stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych);
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych;
- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem;
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji;
- Stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne;
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodem płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują;
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów;
- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00;
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia;

- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych;
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu;
- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas;
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas;
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni;
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko;
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów;
- Sprawne przeprowadzenie prac;
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją;
- Dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska;
- Zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

13. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Dla zadań zawartych w projekcie *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* można zaproponować następujące działania alternatywne:

- zmiana lokalizacji danego działania;
- zmiana technologii realizacji zadania;
- wybór alternatywnych materiałów do realizacji zadania;
- rozważenie różnych wariantów organizacyjnych realizacji zadania i dobór odpowiedniego;
- modyfikacja zakresu zadania, częściowe lub całkowite odstąpienie od realizacji zadania, jeśli decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach dla danego zdania będzie wskazywać na taką potrzebę.

W przypadku projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* nie ma możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań ze względu na wysoki stopień ogólności dokumentu. Projekt jest koncepcją rozwoju i przebudowy społecznej, infrastrukturalnej i przestrzennej obszaru gmin, który jako wizja całościowa i spójna pozwoli osiągnąć zamierzone efekty. Dlatego też wprowadzanie na tym etapie rozwiązań alternatywnych zaburzałoby spójność wspomnianej wizji. Należy jednak podkreślić, że istnieją duże możliwości w doborze najlepszych pod względem oddziaływania na środowisko wariantów lokalizacyjnych, technologicznych czy organizacyjnych.

Podkreślając charakter dokumentu, o wysokim stopniu ogólności oraz brak możliwości precyzyjnego wskazania działań alternatywnych należy w przypadku wszystkich przedsięwzięć przeanalizować działania alternatywne na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Strategii prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

---

14. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Strategii *ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

15. Monitoring i ewaluacja

Monitoring pozwala skutecznie realizować zaplanowaną w dokumencie interwencję poprzez gromadzenie danych dotyczących stopnia i postępów w realizacji projektów zintegrowanych, które przekładają się na wdrażanie celów rozwojowych ZIT. Zadaniem Związku ZIT jest koordynowanie postępu projektów wynikających ze Strategii ZIT.

Monitoring na poziomie operacyjnym koncentruje się na wskaźnikach produktów i rezultatów zdefiniowanych w ramach FEP 2021-2027, przypisanych do poszczególnych celów określonych w przedmiotowej strategii. Wynikiem prowadzonego monitoringu i elementem systemu monitorowania i ewaluacji realizacji strategii będzie raport monitoringowy zawierający zestawienie wskaźników oraz poniesionych kwot na realizację (monitoring finansowy), opracowywany co roku przez poszczególne gminy. W raporcie zostaną przedstawione kluczowe informacje o zrealizowanych zadaniach wraz z wartościami wskaźników w postaci kart monitoringowych.

Tabela 21 Przykładowa karta monitoringowa

Monitoring realizacji projektów przyczyniających się do osiągnięcia celu rozwojowego ZIT			
Raport za rok			
Cel rozwojowy ZIT			
Zrealizowane zadania/przedsięwzięcia przyczyniające się do realizacji celu rozwojowego ZIT			
Stan realizacji wskaźników			
Nazwa wskaźnika	Oczekiwana tendencja określona w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku	Ocena osiągnięcia rezultatu (zmiana wartości zgodna/niezgodna z oczekiwaną tendencją)
Monitoring finansowy			
Nazwa projektu	Całkowita wartość projektu	Wydatki poniesione na realizację celu w ..... roku wraz z informacją o źródłach finansowania	

Uwagi		

Ponadto w raporcie zawarte będą informacje związane z monitorowaniem postępów w osiąganiu przez wnioskodawców gotowości do złożenia wniosków o dofinansowanie dla poszczególnych projektów (monitoring gotowości), zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 22 Przykładowy monitoring gotowości

Wnioski o dofinansowanie		
Rok	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)
2023		
2024		
2025		
....		
Uwagi		

Wskaźniki produktów to miary związane bezpośrednio z wydatkami w projekcie, natomiast wskaźniki rezultatów określają bezpośrednie efekty projektu. Za monitoring stanu realizacji projektów określonych w Strategii ZIT Dębicko - Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego odpowiedzialny będzie lider porozumienia. Natomiast za osiągnięcie wskaźników odpowiadają samorządy zawierające porozumienie w sprawie wspólnej realizacji projektu.

Tabela 23 Wskaźniki produktu

Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Wartość*	Rok osiągnięcia wskaźnika
Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	szt.	1	2027
Zintegrowane projekty rozwoju terytorialnego	szt.	1	2027
Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	110 313	2027
Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	szt.	8	2028
Liczba instytucji kultury objętych wsparciem	szt.	5	2027
Liczba wspartych obiektów o charakterze niezabytkowym	szt.	3	2027
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem	szt.	3	2027
Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (EFRR/FST/FS)	szt.	7	2027
Liczba utworzonych punktów informacji turystycznej i infokiosków zapewniających obsługę w min. 2 językach obcych	szt.	1	2027

Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Wartość*	Rok osiągnięcia wskaźnika
Liczba zakładów lecznictwa uzdrowiskowego objęta projektem	szt.	1	2028
Zielona infrastruktura objęta wsparciem do celów innych niż przystosowanie się do zmian klimatu	szt.	3	2027
Otwarta przestrzeń utworzona lub zrekultywowana na obszarach miejskich	m ²	20 137,80	2027
Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach wiejskich	m ²	157 800,00	2027

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 24. Wskaźniki rezultatu.

Wskaźnik rezultatu	Jednostka miary	Wartość*	Rok osiągnięcia wskaźnika
Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	os.odwiedzające/ rok	17 500	2029
Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury	osoby	110 313	2028
Ludność mająca dostęp do nowej lub udoskonalonej zielonej infrastruktury na obszarach wiejskich	osoby	40 134	2028
Powierzchnia ochroniona/ zabezpieczona w wyniku realizacji projektu	ha	30	2028

Źródło: opracowanie własne.

Skuteczne wdrożenie planowanych działań jest możliwe dzięki posiadaniu wiedzy na temat postępów związanych z realizacją projektów zintegrowanych, co osiągalne jest poprzez konsekwentne prowadzenie monitoringu oraz ewaluacji. Ewaluacja ma na celu ocenę jakości i efektów prowadzonych działań, uwzględniając kryteria takie jak skuteczność, efektywność, użyteczność, trwałość oraz trafność. Głównym celem jest nie tylko zwiększenie poziomu wiedzy, ale przede wszystkim poprawa jakości wdrażanej interwencji. Zaleca się przeprowadzenie ewaluacji przedmiotowego dokumentu w połowie okresu realizacji strategii (na koniec 2025 roku) oraz na zakończenie jej obowiązywania (w 2027 roku). Ewaluacja pozwoli na sformułowanie wniosków i rekomendacji, które będą służyć udoskonaleniu aktualnej lub przyszłej interwencji oraz może wskazać na konieczność aktualizacji dokumentu i zawartych w nim założeń. W przypadku konieczności aktualizacji Strategii ZIT Lider, w uzgodnieniu z Komitetem Sterującym ZIT DROF, podejmuje decyzję o sposobie opracowania aktualizacji. Zmiana Strategii ZIT będzie procedowana zgodnie z ustaleniami Porozumienia.

---

16. Podsumowanie i wnioski

- *Strategia ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* jest zgodna ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Strategii z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie. Spójność regionalnej polityki ekologicznej ze strategicznymi celami rozwoju powiatów i gmin jest podstawą równoważenia rozwoju w horyzoncie średnio i długookresowym. Dzięki temu Strategia może stać się skutecznym narzędziem koordynacji działań na rzecz wdrożenia rozwoju zrównoważonego w regionie.
- Strategia umożliwi identyfikację skutków środowiskowych oraz potencjalnych zmian warunków życia mieszkańców regionu w wyniku realizacji ustaleń dokumentu.
- Projektowana Strategia określa obszary problemowe i wyzwania w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego oraz ochrony środowiska na omawianym terenie oraz wyznacza cele i kierunki interwencji mające na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz środowiska.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanej Strategii mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.

17. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* obrano kierunki interwencji wynikające z dokumentów wyższego szczebla oraz dokumentów lokalnych. Na ich podstawie wyznaczono cele strategii, a także strategię ich realizacji.

W rozdziale 9 *Prognozy* scharakteryzowano obszar DROF oraz oceniono istniejący stan środowiska.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki i dobra materialne.

W przypadku omawianego regionu istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Projekt *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* jest dokumentem o charakterze ogólnym i nie wskazuje szczegółowego zakresu ani szczegółów technicznych poszczególnych inwestycji. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;

- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszeniem jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- pozytywny wpływ na bioróżnorodność;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych.

Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych m.in. z rozbudową sieci kanalizacyjnej można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Wykaz inwestycji zamieszczonych w *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* powinien być realizowany zgodnie z zaleceniami wynikającymi z wydanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dotyczy inwestycji, które rozpoczęły się w latach poprzednich i są kontynuowane). Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego*, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Strategii. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gmin i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie *Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego* na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 11. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Strategii.

18. Zestawienie tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1 Liczba ludności i powierzchnia obszaru DROF w 2023 r.	43
Tabela 2 Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....	44
Tabela 3 Kryteria klasyfikacji stref ze względu na ochronę zdrowia ludzi w zakresie: SO ₂ , NO ₂ , CO, C ₆ H ₆ , PM10, PM2,5, Pb, As, Cd, Ni, B(a)P i O ₃	45
Tabela 4 Kryteria dodatkowej klasyfikacji stref dla ozonu (O ₃) ze względu na ochronę zdrowia ludzi (w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego - do osiągnięcia w 2020 roku).....	46
Tabela 5 Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za rok 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	47
Tabela 6 Zestawienie informacji dotyczących obszarów przekroczeń dla poszczególnych zanieczyszczeń w roku 2023 w województwie podkarpackim z uwzględnieniem kryterium określonego w celu ochrony zdrowia ludzi.....	48
Tabela 7 Klasy strefy podkarpackiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej w roku 2023 dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin w strefie podkarpackiej.....	49
Tabela 8 Zestawienie sytuacji przekroczeń w strefie podkarpackiej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin w roku 2023 - zanieczyszczenie O ₃ poziom celu długoterminowego.....	49
Tabela 9 Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży DROF.....	51
Tabela 10 Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.).....	52
Tabela 11 Cele środowiskowe Jednolitych Części Wód Powierzchniowych w obrębie których leży DROF.....	54
Tabela 12 Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW oraz ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne wraz z celami środowiskowymi.....	57
Tabela 13. Charakterystyka JCWPd na terenie DROF.....	67
Tabela 14 Charakterystyka GZWP w obrębie DROF.....	68
Tabela 15 Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.....	74
Tabela 16 Obszary Chronionego Krajobrazu na terenie DROF.....	82
Tabela 17 Lesistość na terenie gmin DROF.....	85
Tabela 18 Przegląd dokumentów europejskich i krajowych oraz zawartych w nich celów środowiskowych istotnych dla realizacji Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego.....	87
Tabela 19 Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego,.....	96
Tabela 20 Opis oddziaływania działań przewidzianych do realizacji w ramach Strategii ZIT Dębicko-Ropczyckiego Obszaru Funkcjonalnego.....	98
Tabela 21 Przykładowa karta monitoringowa.....	144
Tabela 22 Przykładowy monitoring gotowości.....	145
Tabela 23 Wskaźniki produktu.....	145
Tabela 24. Wskaźniki rezultatu.....	146

Spis rysunków

<i>Rysunek 1 Granice administracyjne DROF.....</i>	<i>41</i>
<i>Rysunek 2 Lokalizacja punktów pomiarowych w województwie podkarpackim wykorzystanych w ocenie za rok 2023 .....</i>	<i>47</i>
<i>Rysunek 3 Granice administracyjne DROF.....</i>	<i>52</i>
<i>Rysunek 4. Jednolite Części Wód Podziemnych na terenie DROF. ....</i>	<i>65</i>
<i>Rysunek 5. Główny Zbiornik Wód Podziemnych Dębica–Stalowa Wola–Rzeszów (nr 425) na tle DROF .....</i>	<i>69</i>
<i>Rysunek 6 Obszary zagrożenia powodziowego na terenie DROF .....</i>	<i>70</i>
<i>Rysunek 7 Plan przeciwdziałania skutkom suszy – łączne zagrożenie suszą .....</i>	<i>72</i>
<i>Rysunek 8 Infrastruktura i układ komunikacji DROF.....</i>	<i>75</i>
<i>Rysunek 9 Formy ochrony przyrody na tle DROF. ....</i>	<i>78</i>
<i>Rysunek 10 Korytarze ekologiczne na tle DROF.....</i>	<i>85</i>
<i>Rysunek 11 Występowanie zasobów przyrodniczych na terenie DROF .....</i>	<i>121</i>
<i>Rysunek 12. Ujęcia wód i strefy ochrony na terenie DROF. ....</i>	<i>130</i>

Przewodniczący Rady

Marek Misiura